

Dit tijdschrift wordt als objectieve documentatie uitgegeven.

De artikels geven de opvatting van de schrijvers weer, onafhankelijk van de mening der Bank.

INHOUD : De discontovoet van de Bank of England in de XXe eeuw, door de H. R. S. Sayers — De plaats van de buitenlandse handel in de Belgische economie (Hoofdst. I, II, III) — Literatuur betreffende de monetaire en financiële toestand van België — Economische wetgeving — Grafieken van de economische toestand van België — Statistieken.

DE DISCONTOVOET VAN DE BANK OF ENGLAND IN DE XXe EEUW (1)

door de H. R. S. SAYERS

Professor aan de « London School of Economics and Political Science »

I

Deze bijdrage berust op beschouwingen over de terugkeer naar een soepele geldpolitiek. « Flexibility » is een term die in het kader van de geldpolitiek velerlei betekenissen kan hebben en de veranderingen die zich in het begin der vijftiger jaren hebben voorgedaan, betekenen niet een toegenomen « flexibility » in elke zin. Uiteraard zijn bepaalde verhoudingen strakker en andere soepeler dan in de voorafgaande jaren : het laat geen twijfel over dat de officiële discontovoet een van die meer veranderlijke grootheden is. Dit vaak belichte aspect van de wijzigingen in de geldpolitiek deed bij mij drie vragen oprijzen :

1. In welke omstandigheden is een verhoging of verlaging van de officiële discontovoet door de overheid waarschijnlijk?

2. Welke resultaten verwacht zij van dergelijke wijzigingen?

3. Zo men de gewenste uitslagen wil bereiken, welke verhoudingen in het geldwezen moeten dan star en welke soepel zijn — m.a.w. welke reacties moeten zich voordoen in het geldwezen zelf opdat de gewenste ruimere invloed op de economie zou worden tot stand gebracht?

Sinds de terugkeer naar een beweeglijke herdiscontovoet in sommige kringen begroet werd een terugkeer naar de traditionele techniek, kwam het me voor dat ik misschien enig licht zou kunnen

werpen op deze drie vragen door een terugblik op de laatste halve eeuw en bij het zoeken naar een antwoord op drie vragen die parallel zijn aan diegene die wij zoëven hebben gesteld :

1. In welke omstandigheden werd de officiële discontovoet gewijzigd?

2. Welke uitslagen heeft de overheid hiervan verwacht?

3. Welke reacties deden zich na die wijziging binnenin het geldwezen voor?

Ik wil er dadelijk op wijzen dat men van een geschiedkundige terugblik niet te veel mag verwachten. We kunnen niet verwachten dat toekomstige omstandigheden een getrouwe herhaling zijn van wat zich vroeger heeft voorgedaan. Nergens vinden wij in onze vijftigjarige periode een « normale » toestand waarop we kunnen terugblikken. De economische geschiedenis van Groot-Brittannië sedert 1904 omvat enkele jaren van internationale groei, gepaard met buitengewoon grote investeringen in het buitenland en met de gouden standaard, een wereldoorlog, een buitensporig grote na-oorlogse conjunctuurgolf, een onzekere strijd terwijl de buitenwereld van een boomperiode genoot, de crisis en de grote depressie in het begin der dertiger jaren, een nieuwe strijd naar een terugkeer tot een soort evenwicht, een nieuwe en nog meer verwoestende oorlog en tenslotte het ontstaan van 's werelds grootste debiteurland. Het is best mogelijk dat geen enkel van deze stadia zich opnieuw in de tweede helft van deze eeuw zal voordoen. Nochtans bestaat

(1) Dit artikel werd in Mei 1955 opgemaakt.

er een kans dat men uit de evolutie van de werking van het geldwezen doorheen zulk een conjunctuur-verscheidenheid wellicht enkele ervaringen van algemene toepassing kan opdoen. We zouden althans moeten in staat zijn « de traditie » van de officiële discontovoet te ontdekken.

II

Onze halve eeuw begint met de laatste tien jaar vóór de eerste oorlog. In die jaren was het dat de Verenigde Staten een grootscheeps onderzoek instelden naar de banksystemen vooraleer over te gaan tot de oprichting van de Federal Reserve System. In de loop van dit onderzoek beantwoordden de Gouverneur en de Vice-Gouverneur van de Bank of England, alsmede enkele andere Britse bankleiders, vragen over de officiële discontovoet en over andere Britse instellingen (1); die antwoorden zijn de enige officiële verklaringen tussen 1858 en 1929 (2). « Wanneer en onder welke omstandigheden wordt de officiële discontovoet gewijzigd? » werd de Gouverneur gevraagd. « De officiële discontovoet », aldus zijn antwoord, « wordt verhoogd hetzij om de afvloeiing van goud naar het buitenland te verhinderen, hetzij om goud naar het binnenland aan te trekken; hij wordt verlaagd wanneer hij volkomen het contact met de markt heeft verloren en de omstandigheden het niet nodig maken een goudinvoer te bewerken » (3). De Bank heeft tijdens de voorafgaande twintig jaar, soms andere methoden aangewend om de internationale goubewegingen te beïnvloeden (4), doch in 1910 zegden de Gouverneurs met grote zelfzekerheid dat de officiële discontovoet het « doelmatigste middel is om de bankreserves te beschermen » (5). Zij haalden het voorbeeld aan van de crisis van 1907 als een bewijs van de krachtige invloed van de « Bank Rate », toen een verhoging tot 7 pCt. goud uit vier en twintig landen had aangetrokken. Overheden buiten de Bank (6) zowel als de Gouverneur geloofden dat de betere verkeersmiddelen de officiële discontovoet als regulator van de goubewegingen doelmatiger hadden gemaakt; zij meenden dat de Bank op die wijze een sterkere invloed in 1907 had uitgeoefend dan in de crisis van 1866, die één der geïnterviewde bankiers zich nog goed herinnerde (7).

Bij een beslissing over een wijziging van de offi-

(1) U.S. National Monetary Commission : *Interviews on the Banking and Currency Systems*. Senate Document n° 405, Washington, 1910. (Hierna geciteerd als *Interviews*).

(2) De « Select Committee » van 1875 bepaalde zich tot beperkte vragen in verband met de bankbiljettenuitgifte.

(3) *Interviews*, blz. 26.

(4) Zie mijn *Bank of England Operations, 1890-1914* (Londen, 1936), meer bepaald Hoofdst. IV, dat is overgenomen in *Papers in English Monetary History* (Ashton and Sayers, Oxford, 1953).

(5) *Interviews* blz. 26.

(6) C. R. Nugent (Union Discount Co), blz. 110-111, en Lord Avebury (Robarts, Lubbock & Co) blz. 121-122.

(7) Lord Avebury. Lord Swaytheling, een ander geïnterviewd Londens bankier was « zestig jaar in het bankbedrijf werkzaam geweest » (blz. 92).

ciële discontovoet had de Bank of England (en in die dagen placht alleen de Bank zich hierover te bekommeren) meestal uitsluitend oog voor de omvang van haar reserves. Van omstreeks 1890 — en zulks onafgebroken tot in 1914 — deden zich duidelijke seizoenschommelingen in de goudpositie voor. Op de afvloeiing in de herfstperiode reageerde de Bank juist op dezelfde wijze als bij enig ander goudverlies, zodat de officiële discontovoet zelf seizoenschommelingen vertoonde (1). Nochtans was de Bank enigszins gevoelig aan de toestand van de Britse buitenlandse handel en, behalve wanneer de handel goed was, aarzelde zij haar discontovoet te verhogen eenmaal dat hij 4 pCt. had bereikt, op welk peil de « Bank Rate-clause » bij debetrentetarieven in werking trad; evenzo was de Bank vlugger om haar discontovoet te verlagen wanneer hij zich op een abnormaal hoog peil bevond dan wanneer hij 4 pCt. of minder bedroeg (2).

Bij een wijziging van haar discontovoet placht de Bank doorheen die periode een norm te volgen die, naar het heette, afkomstig was van Goschen : de regel volgens welke de officiële discontovoet telkens met 1 pCt. diende verhoogd en slechts trasp-gewijze met $\frac{1}{2}$ pCt. diende verlaagd. Voor zover ik weet kwam die regel voor het eerst in de literatuur voor in Bagehot's *Lombard Street*. Na melding te hebben gemaakt van een passus uit Goschen's *Foreign Exchanges*, waarin Goschen aantoonde dat het « surplus van de Londense rentevoet boven die te Parijs meer dan 2 pCt. moet bedragen vooraleer een goudverzending uit Frankrijk, alleen uit hoofde van het rentevershil, voordelig is », gaat Bagehot verder : « Dienovereenkomstig raadde Goschen aan dat de Bank of England, in de regel, haar discontovoet met 1 pCt. in één keer zou verhogen in tijden waarin die stijging de wisselkoersen beoogde te beïnvloeden ». Bij de twaalfde uitgave, die in 1906 door de dochter van Bagehot werd voorbereid met de hulp van een naamloze vriend, werd een nota gevoegd : « Af en toe wijzigt de Bank haar discontovoet met $\frac{1}{2}$ pCt. in éénmaal, doch de regel die over het algemeen wordt nageleefd, is de volgende : indien het doelmatig kan zijn de discontovoet met $\frac{1}{2}$ pCt. te verlagen, dient de voorafgaande verhoging 1 pCt. te zijn » (3). Clapham schreef — wat Bagehot veronderstelde — dat Goschen « in zijn boek aanraadde... »; doch geen enkel dergelijk advies werd door Goschen in zijn boek gegeven, noch in geen enkel van zijn gepubliceerde redevoeringen of bijdragen (4). Ik kan alleen veronder-

(1) Voor een discussie over die seizoenbewegingen, zie R.G. Hawtrey, *A Century of Bank Rate*, blz. 120-122.

(2) Cf. mijn *Bank of England operations, 1890-1914*, blz. 125-127, en de « Development of Central Banking after Bagehot », *Economic History Review*, Deel IV, n° 1, 1951, blz. 115.

(3) Dit zijn alle aanhalingen van blz. 173 uit de herdruk van 1931 der 14de uitgave (uitgegeven door Hartley Withers en gepubliceerd door John Murray, Londen).

(4) De H. R. K. Amin, bij de voorbereiding van een M. Sc. (Econ.)-thesis over Goschen, zocht naar Goschen's geschriften om dit voor mij te bevestigen.

stellen dat het verbinden van die regel aan de naam van Goschen toe te schrijven is hetzij aan het feit dat hij zulks in het Directiecomité (1), waarin hij in 1858 trad, zou hebben vooropgesteld, hetzij aan het feit dat die regel door zijn tijdgenoten aan hem werd toegeschreven. Hoe dan ook, er heeft zich blijkbaar een wijziging in die richting van omstreeks 1860 af voorgedaan, hoewel het woord « regel » niet vóór de XXe eeuw als gepast kan worden beschouwd.

In de jaren gaande van 1900 tot 1914 werd de discontovoet ongeveer zeventigmaal gewijzigd en, behalve in 9 gevallen, werd de regel van « één naar omhoog en een half naar omlaag » toegepast. Die uitzonderingen zijn leerrijk. In September 1905 begon de Bank te reageren op de gebruikelijke bewegingen in de herfst door een verhoging van 2 ½ tot 3 pCt.; wellicht ging het hier om een voorbereidende stap toen de discontovoet zeer laag was en de conjunctuur tenslotte weer opwaarts ging; die verhoging kon niemand schaden. Zij werd spoedig gevolgd door de gebruikelijke stijging van 3 tot 4. Het jaar 1906 was gekenmerkt door een aanhoudende spanning die haar oorsprong vond in de boom in de Verenigde Staten; in Mei en in Juni werd de Bank Rate slechts van 3 ½ pCt. tot 4 pCt. verhoogd, doch toen zich in October werkelijk ernstige moeilijkheden voordeden, bracht de Bank de discontovoet in twee keer op 6 pCt. Een uitzondering in de andere richting dagtekenet van Januari 1907, toen de buitengewone spanning in de herfst van 1906 voorbij was en de Rate in één keer van 6 tot 5 verlaagd werd. Toen in Augustus 1907 de handel in Engeland gedrukt bleef, dan wanneer zich een boom in Amerika ontwikkelde, werd de discontovoet eerst van 4 op 4 ½ pCt. gebracht; toen dit niet baatte tijdens de uiterst moeilijke herfstperiode, werd hij sprongsgewijze — incl. een eigenmachtige verhoging door de Gouverneur (2) — op 7 gebracht. In Januari 1908, toen de crisis voorbij was doch de handelsdepressie zich snel uitbreidde, werd de discontovoet in twee ongewone verlagingen van 6 tot 5 en van 5 tot 4 gebracht. In 1909, toen de handel nog steeds stagneerde, vergenoegde de Bank er zich mee de Rate tweemaal (Januari en October) van 2,5 tot 3 te verhogen, doch toen dit in de herfst niet volstond, werd hij tot 4 en vervolgens tot 5 vermeerderd. In October 1913 tenslotte, toen de goudafvloeiing in de herfst opnieuw samenviel met een verzwakking van de handel en de discontovoet reeds boven het kritieke 4 pCt.-peil lag, verhoogde de Bank de discontovoet enkel van 4,5 tot 5. Kortom, de Bank volgde de regel, behalve in enkele zeldzame omstandigheden toen een crisis zich ontwikkelde of pas achter de rug was, of wanneer de buitenlandse toestand het toeliet — of

de binnenlandse het vereiste —, de discontovoet laag te houden in plaats van de regel blindelings te volgen.

Om de discontopolitiek goed te begrijpen, dienen we ons buiten de periode zelf te stellen. Toen het Cunliffe Comité (1) in 1918 de mogelijkheden van na-oorlogse monetaire overeenkomsten onderzocht, gaf het een der klassieke uiteenzettingen van de modus operandi van de Bank Rate en die uiteenzetting verwijst naar het stelsel zoals het werkte in de onmiddellijke vóór-oorlogsjaren. De verhoging van de officiële discontovoet, aldus het Comité (2), heeft tweërlei gevolgen. Vooreerst is daar de onmiddellijke terugslag op het internationale krediet op korte termijn: het weerhouden van geld in het binnenland en het aantrekken er van naar Londen. Vervolgens « moest de verhoging noodzakelijk leiden tot een algemene stijging van de rentepercentages en tot een kredietbeperking. Nieuwe ondernemingen werden daarom naar een latere datum verschoven en de vraag naar bouwmaterialen en andere kapitaalgoederen nam af. De hieruit voortvloeiende verzwakking van de werkgelegenheid verminderde de vraag naar verbruiksgoederen, terwijl de bezitters van goederenvoorraden die in ruime mate met geleend geld werden aangehouden... trachtten hun goederen op een zwakke markt van de hand te doen. Dit leidde tot een algemene prijsdaling op de binnenlandse markt, die de invoer hinderde en de uitvoer aanwakkerde en aldus de onevenwichtigheid van de handelsbalans bestreed, welke de eerste oorzaak van de moeilijkheden was ». Een wijziging van de officiële discontovoet bracht aldus zowel een onmiddellijke verlichting als een meer fundamentele wederaanpassing die wegens de aanvankelijke onevenwichtigheid vereist was. Verondersteld werd dat een diep gewortelde onevenwichtigheid diende bekampt en de theorie beantwoordde dan ook aan die uitzonderlijke omstandigheden van vóór 1914 toen de Bank haar discontopolitiek temperde. Aan de andere kant, beantwoordde zij niet aan die slaafse reactie op zuivere seizoenbewegingen, hetgeen op zijn minst eveneens kenmerkend was voor de Bank of England van vóór 1914.

In haar minder onmiddellijk doel — de binnenlandse economische toestand op één lijn brengen met de buitenlandse — waren de algemene stijging van de rentetarieven en de kredietbeperking een hoofdschakel. Bij het begin van de XXe eeuw waren de aan en door de Bank betaalde rentepercentages in ruime mate aan de Bank Rate verbonden (3); in de provincie werd de rentevoet vaak vastgesteld zonder inachtneming van de officiële discontovoet, doch voor de grote deposito's waarover men kon loven en

(1) De Bank of England bevestigde mij dat er geen enkele oorkonde van het Directiecomité van deze « regel » gewag maakt.

(2) De Gouverneur bezat steeds de bevoegdheid de Bank Rate tussen twee bijeenkomsten van het Directiecomité te verhogen en zulke verhoging werd traditioneel als de « Governor's rise » bestempeld.

(1) « First Interim Report of the Committee on Currency and Foreign Exchanges », 15 Augustus 1918; herdrukt in T.E.G. Gregory, *British Banking Statutes and Reports*, Deel II, blz. 334-365.

(2) *Ibid.*, § 4 en 5 (Gregory, blz. 336-337).

(3) *Interviews*, blz. 45 (Schuster, Union of London and Smiths).

bieden — zij waren vaak « marginale » investeringen — werd rekening gehouden met de Bank Rate. Voor rente op leningen was het gebruik van een « Bank Rate-clausule » — die normaal een minimum van 5 pCt. voorzag — praktisch algemeen te Londen, in het Zuiden en in de Midlands. In het Noorden kwam het gebruikelijke peil van 5 pCt. meestal voor, doch het was niet zo algemeen als soms beweerd werd (1). De banken verstrekken eveneens nog steeds veel krediet aan de binnenlandse handel door middel van het wisseldisconto. Te Londen verwachtte de disconteerder zich aan de toepassing van de markttarieven : die percentages konden tot op zekere hoogte los van de Bank Rate schommelen, doch deze laatste placht bij een wijziging de marktrente in dezelfde richting te bewegen. De bankiers in de provincie disconteerden normaal wissels van hun cliënten tegen de officiële discontovoet (2). Wat de « kredietbeperking » betreft, waarover het Cunliffe Comité het heeft als over een bijkomende factor, daarover bestaat geen grote zekerheid. Er is enige reden om te geloven dat zowel kredietgevers als kredietnemers de Bank Rate als een belangrijke vingerwijzing inzake economische vooruitzichten beschouwden en beide partijen plachten waarschijnlijk omzichtiger te worden wanneer de officiële discontovoet steeg en meer ondernemend wanneer hij daalde. Individuele banken waren in hun leningpolitiek wellicht minder gevoelig aan de algemene marktverhoudingen dan zulks in vroeger dagen (3) het geval was en het krediet werd alleen beperkt wanneer zulks om balansredenen vereist was. Het gebeurde niet zelden dat in dit tijdperk individuele banken zich « overleend » hadden (4); een stijging van de Bank Rate had hiertoe niet bijgedragen, doch een algemene daling van de kasreserves die verband kon houden met de omstandigheden welke de Bank Rate omhoog dreven, werd gewoonlijk als oorzaak beschouwd van een geringe algemene beweging van de banken naar een « overleende » positie.

We mogen derhalve hieruit besluiten dat binnen in het bankwezen zelf de rentepercentages groten-deels, doch niet algemeen, met de Bank Rate schommelden en dat een wijziging van deze laatste waarschijnlijk gepaard ging met enige wijziging in de beschikbaarheid van het bankkrediet, hoewel de afwezigheid van kritiek vanwege handelaars doet vermoeden dat deze laatste niet zeer sterk was. Onder de andere rentepercentages had het rendement van de gefundeerde leningen een grotere betekenis dan thans, en een verdere invloed van de Bank Rate op de algemene rentestructuur kon beoordeeld worden naar de graad van gevoeligheid der gefundeerde

leningen aan de wijzigingen van de officiële discontovoet. Daar het rendement van de gefundeerde leningen een rente op lange termijn is, dan wanneer Bank Rate en de hiermee verbonden commerciële bankrentevoeten op korte termijn zijn, wordt de rente van de gefundeerde leningen veel meer beïnvloed door de verwachtingen omtrent de toekomstige Bank Rates dan door de discontovoet die op dat ogenblik geldt. De H. Hawtrey heeft voor een veel langere periode de band tussen de koers van de gefundeerde leningen en van de Bank Rate onderzocht (1). Terwijl in de laatste jaren van de XIXe eeuw, de koers van de gefundeerde leningen in overeenstemming met de eerder hoge officiële discontovoeten afbrokkelde, was het verband op korte termijn tussen de werkelijke wijzigingen in de Bank Rate en de prijs van de gefundeerde leningen vrij onbeduidend. Voor de jaren 1900-1910 gaat hij zover het verband als « zeer zwak en wispelturig » te beschouwen; hij past dit oordeel niet toe op de laatste vier vóóroorlogse jaren, doch het bewijs is ternauwernood minder duidelijk (2). Gewijs zijn kleine bewegingen in de beurskoersen voldoende om de bereidheid van de markt tot het opnemen van nieuwe uitgiften plots te wijzigen. In die periode waren de nieuwe uitgiften in ruime mate voor overzeese investeringen bestemd en hun gevoeligheid aan de wijzigingen in de officiële discontovoet speelde ongetwijfeld een belangrijke rol bij het teweegbrengen van snelle gevolgen op de betalingsbalans en derhalve op de goudreserve. Dit is echter iets zeer verschillend van de invloed op de binnenlandse investeringen en op de economische bedrijvigheid. Het is eveneens een reactie die afhankelijk is van het bestaan van een belangrijk volume leningen aan overzeese geldnemers.

III

De ervaringen gedurende de twee oorlogen opgedaan mogen tezamen worden beschouwd al was het maar om het contrast tussen beide aan te tonen. Voor de toestand van Juli-Augustus 1914, zou niemand ergens een precedent hebben kunnen ontdekken en de paniekstemming die de gehele episode kenmerkte, vond haar oorsprong in de ontredde van een vreemdsoortige toestand. De maanden Augustus-September 1939 waren daarentegen lang verwacht en de moeilijkheden werden aangepakt door mensen die goed met de gebeurtenissen van 1914 vertrouwd waren. Er bestond ook een scherpe tegenstelling wat de toestand op de wisselmarkten op de twee data betreft : in 1914 stortten de markten ineen doordat de vraag naar sterling — de stroom van gelden naar Londen — niet kon worden beheerst, terwijl in 1939 er een vlucht van geld uit Londen was, die door sluiting van de vrije markt diende gestopt.

De crisis in 1914 bestond hoofdzakelijk in een

(1) Bijv., door Londense bankiers in de officiële discussies tijdens de crisis van 1914. Mijn eigen veralgemening berust op geschriften van een aantal banken uit de provincie.

(2) *Interviews*, blz. 53 (Schuster).

(3) Dit was een natuurlijk gevolg van de uitbreiding en de geografische verspreiding van de banken.

(4) Met andere woorden, hun voorschotverhouding bereikte het maximum dat, h.i., strookte met een gezond beleid.

(1) Op. cit., Hoofdst. V.

(2) *Ibid.*, blz. 162.

paniekstemming onder de bankiers over de gevolgen van de ineensstorting der valutamarkten(1). De blokkering van de activa der handelsbanken bracht de liquiditeit van hun accepten in het gedrang en de clearing banks zochten dan ook zich te beveiligen door de discontohuizen te verplichten voor grote bedragen op de Bank terug te vallen. Als antwoord op die drukking van die disconteringen verhoogde de Bank of England haar discontovoet van 3 tot 4 pCt.; hiertoe bestond er maar weinig rationele rechtvaardiging, doch het is best mogelijk dat de Directie zulks als een gepaste voorzorgsmaatregel beschouwde. Zoals de rest van de City vond de Bank of England het geval zeer onthutsend. De volgende dag werd de Bank door paniek bevangen en zij verdubbelde de Bank Rate van 4 tot 8 pCt. Deze en andere omstandigheden veroorzaakten een uitbreiding van de paniekstemming en van buitengewone voorzorgsmaatregelen, met het gevolg dat op de derde dag (Zaterdag 1 Augustus) de Regering een brief van de Schatkist naar de Bank stuurde, waarbij toelating werd verleend de bankbiljetten-uitgifte te verhogen boven de grens vastgesteld bij de wet van 1844. Deze brief was een slaafse navolging van diegene die in 1866 werd gebruikt; hij voorzag derhalve een Bank Rate van 10 pCt. Op 7 Augustus heropenden de banken en werd het onzinnige van die maatregelen ingezien: de officiële discontovoet werd verlaagd tot 6 pCt. De volgende dag werd hij onder drukking (die niet geheel redelijk was) van de clearingbanken tot 5 pCt. teruggebracht, op welk peil hij bijna twee jaar bleef.

Op grond van de geldende theorie volgens welke de officiële discontovoet dient aangewend om de goudvoorraad te beschermen, bestond er generlei rechtvaardiging voor die uiterste maatregelen in de crisis van 1914. De wisselmarkt was ineengestort ten gevolge van overmatige transfers naar Londen en men moest zich dan ook binnen een zeer korte tijd aan een sterke goudinvoer verwachten. Wellicht kan de naam van Bagehot worden ingeroepen om die buitengewone stijging van de Bank Rate te verdedigen toen de Bank van Engeland een al te sterke disconteringsdruk onderging; hij had toegegeven dat in zulke ogenblikken de Bank vrij, doch tegen een hoge discontovoet diende krediet te verstrekken, een discontovoet die hoog genoeg was « om een onredelijke schuchterheid zwaar te doen betalen » (2). Doch in weerwil van Bagehot was de werkelijke rechtvaardiging voor een hoge discontovoet, wanneer de « lender of last resort » optrad, te vermijden dat een ruime kredietverlening in het binnenland een goudafvloeiing naar het buitenland zou veroorzaken. In 1914 was er geen kwestie van deze afvloeiing. Van vrees was er buiten de bankkringen weinig of geen teken, althans totdat de dramatische verdub-

beling van de Bank Rate de paniekstemming die onder de bankiers heerste, aan het licht bracht.

De crisis van 1914 toont ons aldus aan dat de overheid in tijden van crisis voornemens was de officiële discontovoet te wijzigen onafhankelijk van de noodwendigheden van de toestand tegenover het buitenland. Doch haar optreden getuigde van zoveel zenuwachtigheid en van zoveel blijken van een ontoereikende vertrouwdheid met de traditionele aanwending van het officiële disconto in een crisis, dat die episode niet van reële betekenis is in de ontwikkeling van de traditie inzake Bank Rate. De enige ervaring die hiermee werd opgedaan, was dat de zaken een volgende keer op een andere wijze dienden aangepakt.

Toen zulke gelegenheid zich andermaal voordeed, nl. in 1939, was de Bank Rate vele jaren min of meer buiten gebruik gesteld geworden. De meningen hadden zich in de dertiger jaren veeleer verwijderd van het standpunt van Cunliffe, volgens welk de rentevoet een belangrijke regulator was van de economische bedrijvigheid, en de overheid had, tegenover de economische bewegingen in de tweede helft van dit decennium, een geheel passieve politiek gevolgd. De officiële discontovoet was ongewijzigd op 2 pCt. gebleven, terwijl de markttarieven ver beneden dit percentage gehouden werden, tengevolge van de druk van een sterke toevoer buitenlandse gelden. De rentevoet op lange termijn vertoonde een opwaartse tendens en ook hier bleef de overheid toekijken, afgezien van enkele bijkomstige operaties om de uitgifte van obligaties te vergemakkelijken. Men had dan ook kunnen veronderstellen dat die houding, bij het uitbreken van de oorlog, zou hebben geleid hetzij tot een voortzetting van die passiviteit, hetzij tot meer positieve maatregelen om de rentetarieven laag te houden. Niemand geloofde dat de vlucht van vreemd kapitaal door een stijging van de officiële discontovoet kon worden tegengehouden, terwijl wisselcontrole en andere maatregelen bedoeld waren om de vlucht van binnenlands kapitaal te verhinderen. Wat het volume van de particuliere economische bedrijvigheid betreft, het zou onder een meer directe controle worden geplaatst en het zou in ieder geval worden geremd door de onzekerheden van het ogenblik en meer bepaald door de verlamme schrik verwekt door een grootscheepse luchtaanval. Welke ruimte bleef er dan over voor een stijging van de officiële discontovoet, behalve het feit dat zij de kortlopende leningen door de Regering onmiddellijk duurder moest maken en de verwachtingen versterkte betreffende een algemene stijging van het rendement der overheidsobligaties?

Niettemin werd de Bank Rate op 24 Augustus van 2 tot 4 pCt. verdubbeld, toen de aankondiging van het Russisch-Duits verdrag de laatste waarschuwing was voor de nakende oorlog. De Kanselier van de Schatkist gaf volgende verklaring (1): «...de wolken stapelden zich op en we hadden ons verplicht ge-

(1) De geschiedenis werd vaak verteld: zie bijv. Hawtrey, *op cit.*, Hoofdst. IV, H. Withers, *War and Lombard Street*, en E.V. Morgan, *Studies in British Financial History, 1914-1925*, Hoofdst. I.

(2) *Lombard Street*, blz. 187.

(1) *House of Commons Debates*, Deel 351, kol. 1.604.

voeld de sterling-dollarcoers vrij te laten... en in plaats van een opwaartse beweging van de prijzen te vergemakkelijken, was het nodig terstond te laten blijken dat wij voornemens waren de toestand vast in handen te houden ». Kortom, de verdubbeling van de Bank Rate was een alarmsein (1); hiermee werd het de wereld (met inbegrip van de Britse zakenlui) duidelijk gemaakt dat er geen kwestie was van een verslapping van de Britse oorlogsfinanciën, noch van een vermijdbare inflatie. Het kwam er op aan op een kleinere voet te leven in afwachting van het invoeren van allerhande controlemaatregelen en van een verhoging van de belastingen. Logischerwijze werd echter de Bank Rate terug verlaagd zodra de meer bestendige maatregelen van de economische politiek in oorlogstijd waren getroffen.

Na de aanvankelijke phase, was de rente-ontwikkeling in de twee oorlogen zeer verschillend. Tijdens de eerste oorlog bleef Londen min of meer een open kapitaalcentrum en de rentepercentages op korte termijn, die beheerst waren door de Bank Rate, hadden ongeveer hun normaal aandeel in de beïnvloeding van de wisselkoerspositie, althans gedurende de eerste drie jaar. Ik zeg « beheerst door de Bank Rate », maar dit is enigszins misleidend. In de eerste zowel als in de tweede oorlog werd de Bank Rate zelf na korte tijd een zinnebeeld zonder praktische betekenis, daar de overheid voortdurend gebruik maakte van schatkistbons en kortlopende leningen, zodat de rentevoet van de Treasury Bill de leidende rentevoet werd voor marginale gelden, de rentevoet waartegen de kredieten in laatste instantie werden verstrekt, en stricto sensu trad de rentevoet van de schatkistbons in de plaats van de Bank Rate.

Naar het einde van de eerste wereldoorlog toe, had de overheid besloten de Londense geldmarkt gedeeltelijk los te maken van de andere internationale markten en voor de rest van de oorlog had noch de Bank Rate zelf, noch de rentevoet der schatkistbons internationale betekenis.

Tijdens de tweede wereldoorlog heeft het stelsel van de wisselcontrole, inzonderheid na de maatregelen van Juni 1940, aan de rentevoeten te Londen alle internationale betekenis ontnomen. De Bank Rate werd op het lage peil van 2 pCt. gehouden, doch zelfs op dit peil was hij volledig ondoeltreffend daar hij eens te meer verdrongen werd door de rentevoet der schatkistbons, waartegen de overheid zonder beperking geld uitgaf. De oorlogen hebben ons derhalve weinig geleerd over de Bank Rate en we doen er beter aan na te gaan wat er na de eerste wereldoorlog gebeurde.

IV

Toen de Bank Rate in overeenstemming met de

(1) Wijlen Sir Henry Clay, die te dien tijde economisch adviseur bij de Bank of England was, zegde mij dat dit waarschijnlijk Montagu Norman's eigen standpunt was. Norman, zo voegde hij er aan toe, stelde een groot vertrouwen in de Bank Rate en meende dat hij voornamelijk moest dienen als een schok of een waarschuwing.

aanbevelingen van het Cunliffe Comité (1) in 1919 terug werd aangewend, had de overheid de gelegenheid gehad te beschikken over een betrouwbare, zij het dan ook korte, uiteenzetting van zijn doeleinden. Gedeeltelijk om die reden werd de Bank Rate in de periode tussen beide wereldoorlogen met meer zelfzekerheid aangewend. De bewegingen waren minder automatisch en de motieven meer ingewikkeld. Met de ruime economische fluctuaties niet alleen in Groot-Brittannië, maar ook in gans de commerciële wereld, werd bewust rekening gehouden. Er diende aandacht geschonken aan de verrichtingen op de overheidsschuld, die op dat ogenblik van grotere betekenis waren dan vóór de oorlog; in verband daarmee moest de liquiditeit van de handelsbanken en hun controle door de centrale bank af en toe worden onderzocht. Niettemin werden de bewegingen van de Bank Rate van 1919 tot 1931 opnieuw, zoals dit vóór 1914 het geval was, beheerst door de externe positie van het pond: tot 1925 door de drukking op de wisselkoers en van 1925 tot 1931 door de drukking op de goudreserves. Londen heeft nooit de toestand bereikt van de Verenigde Staten die gedurende lange tijd geen acht hoefden te slaan op de reservepositie.

In het eerste stadium van de na-oorlogse boom en depressie bestond er een passende overeenstemming tussen de eisen van de interne en de externe toestand. De stijging van de Bank Rate in November 1919 van 5 pCt. tijdens de oorlog tot 6 pCt. was ingegeven, zowel door het streven naar stijging van de wisselkoers van het pond als wegens de noodzakelijkheid de speculatieve boom te remmen. Er moest evenwel ook rekening gehouden worden met de leningen van de overheid en toen de boomperiode bleef aanhouden, aarzelde de overheid de Bank Rate tot boven 6 pCt. te verhogen, wat in vergelijking met vóór de oorlog een zeer hoog peil was. Er werd een inspanning gedaan, door bijeenroeping van de banken op een conferentie bij de Schatkist in Februari 1920, om het bedrijfsleven te remmen door middel van kredietrantsoenering. In April 1920 nochtans moest de Bank de discontovoet tot 7 pCt. vermeerderen.

De omstandigheden waarin de overheid deze uiterste stap had gedaan, hadden invloed op de monetaire geschiedenis van gans de periode tussen de twee oorlogen. De banken hadden te voorzien in een sterke vraag naar voorschotten vanwege het bedrijfsleven, zelfs toen in de winter van 1919-1920 de hoge rentevoet gold, en men begon er aan te twifelen of ze bereid waren het groot aantal iedere week aflopende schatkistbons op te nemen of langs de discontomarkt te financieren. Theoretisch had de overheid het kunnen regelen dat de Bank of England op al de schatkistbons zou inschrijven die niet door de markt waren opgenomen. Doch deze oplossing, de enige die overeenstemde met een weigering tot verhoging van de rentevoeten, zou een verruiming van

(1) *First Interim Report*, § 18, 19 en 47.

de kasbasis veroorzaakt hebben en aldus de banken er toe aangezet hebben hun kredietverlening aan het bedrijfsleven verder uit te breiden. Gelet op de commerciële boom en het uiterst lage peil van de wisselkoers wilde de overheid de toeneming van de liquiditeit van het bankwezen niet in de hand werken en besloot ze de Bank Rate tot 7 pCt. op te voeren, zelfs zo zulks ten koste van de regering als ontlener geschiedt. De monetaire overheid, die de recente ontleningen van de regering als een gevaarlijke inflatiebron beschouwde, voelde dat het grote volume iedere week aflopende schatkistbons aan haar controle ontsnapte. De vlottende schuld bleek een bedreiging te zijn voor de beslissingsvrijheid van de Bank en men besloot derhalve, overeenkomstig de regel die twintig jaar geleden gold, de vlottende schuld te verminderen telkens wanneer zich daartoe een gunstige gelegenheid voordeed. Het dient herhaald dat de achtergrond voor deze beslissing de inflatie was, en er zit waarheid in de bewering dat een hoge liquiditeit van het bankwezen een hinderpaal is voor de controle van de centrale bank, zoals in de jongste jaren al te duidelijk is gebleken. Ongelukkigwijze wellicht volgde op de verschuiving welke zich tijdens de inflatie van 1919-1920 in de schuldpolitiek heeft voorgedaan, een lange periode waarin deflatie eerder dan inflatie de Britse economie bedreigde.

Pas was de rentevoet tot 7 pCt. verhoogd of er deed zich een volledige ineenstorting van de boom voor. In tegenstelling echter met al de vorige gebeurtenissen werd de Bank Rate tot April 1921 op dat zeer hoge peil gehandhaafd. Dit feit is nooit op bevredigende wijze verklaard geworden (1) en kan alleen toegeschreven worden aan de wens om de dollarkoers van het pond te verstevigen op een ogenblik waarop de herdiscontovoet ook te New York op zijn hoogtepunt van 7 pCt. gehandhaafd bleef in weerwil van de teruggang van de handel. De Amerikaanse overheid kon ter verklaring daarvan geen streven naar een terugkeer tot de gouden standaard invoeren. De werkelijke kritiek die tegen de handelwijze van de Britse overheid kan aangevoerd worden, is dat ze in het belang van een goudenstandaardpolitiek bereid was de rentepercentages hoog te houden terwijl de economische bedrijvigheid neerwaarts ging (2). Uit haar optreden bleek welk groot belang zij hechtte aan de terugkeer tot de gouden standaard. Een zwakkere Bank Rate-politiek ware als een teken beschouwd welk er op wees dat de Britse overheid bereid was de toestand aan haar controle te laten ontsnappen met al de gevolgen daarvan zoals die in bepaalde continentale landen werden ondervonden. Deze episode, die ik als een der meest betwistbare in de geschiedenis van de

Bank Rate beschouw, heeft nooit het voorwerp uitgemaakt van een openbaar onderzoek en we moeten voorzichtig zijn bij een bewering als zou de ene interpretatie eerder dan de andere de toenmalige overheid in het gelijk stellen. Wellicht, en zoals dit meestal het geval was, zaten haar verschillende redenen voor : ze zocht het pond te verstevigen ten koste van een economische inzinking ten einde terug te keren tot de gouden standaard en ze dacht terzelfder tijd aan het onheil waartoe de keuze van een minder strenge gedragslijn kon leiden.

Van 1923 af werd het verloop van de Bank Rate beheerst door beschouwingen in verband met de gouden standaard : vooreerst de inspanning om terug te keren tot het goud tegen de vroegere pariteit en vervolgens, van April 1925 tot September 1931, het streven naar handhaving van die pariteit. In zeer ruime zin (ik zal op de bijzonderheden terugkomen) mogen we zeggen dat de Bank Rate-politiek gedurende die periode hoofdzakelijk de politiek was van één man, nl. Montagu Norman, die zijn collega's en over het algemeen ook de regering heeft kunnen overtuigen, aangezien zijn opvattingen over de fundamentele noden van het ogenblik en de betekenis van de Bank Rate in ruime mate door hen werden gedeeld. Alvorens op de bijzonderheden van die periode in te gaan, is het de moeite waard stil te blijven bij wat Norman terzake heeft bekendgemaakt. Daaruit blijkt een eenvoudiger theorie dan de opvatting van het Cunliffe Comité van 1918 over wat van de Bank Rate mag verwacht worden. Herinneren wij er aan dat Norman in de Bank of England zelf werd gevormd, terwijl Keynes en Gregory, die lid waren van het Macmillan Comité, als het ware gevormd werden door de Bank Rate-theorie van het Cunliffe Comité. Wat verklaarde Norman vóór het Macmillan Comité in 1929?

Voor Norman was de Bank Rate het werktuig dat aangewend wordt om de goudvoorraad te vrijwaren en daarbij de convertibiliteit van het pond te handhaven, en hij meende dat de Bank Rate hiertoe doeltreffend was (1). Tot zover stemden zijn opvattingen volledig overeen met die van zijn voorgangers van twintig jaar vroeger (2). Het Macmillan Comité werd echter aangesteld deels omdat men meende dat handel en nijverheid geleden hadden onder het eerder hoge peil van de Bank Rate tijdens de vorige vijf jaar. Norman werd op dit punt aan een kruisverhoor onderworpen zoals zijn voorgangers dat nooit hebben gekend. Zijn houding was dat internationale omstandigheden de Britse overheid er toe gedwongen hadden de Bank Rate op een hoger peil te houden dan zij had gewild. Hij beweerde dat Groot-Brittannië steeds onder druk gestaan had (3). Hij beschouwde de hoge rentevoeten echter niet als zeer schadelijk : de werkelijke nadelige invloed op de binnenlandse toestand « is fel overdreven... en is

(1) Dit maakt het voorwerp uit van de kritische commentaar van de H. Hawtrey in zijn *Century of Bank Rate*, blz. 133.

(2) De Bank Rate werd geleidelijk met een half procent verlaagd, te beginnen met de verlaging tot 6,5 pCt. op 28 April 1921 en eindigend met 3 pCt. op 13 Juli 1922, een hoge rentevoet voor een diepe depressie.

(1) *Minutes of Evidence taken before the Committee on Finance and Industry*, Deel I, Vragen 3324-6 (26 Maart 1930).

(2) Zie hoger, blz. 70.

(3) Vraag 3319.

veel meer psychologisch dan werkelijk » (1). Gewis wogen deze nadelen niet op tegen de voordelen (2) t.a.v. de externe positie. Keynes en anderen vroegen Norman hoe de Bank Rate kon bijdragen tot de uitschakeling van een fundamentele onevenwichtigheid, daar zij ondervonden dat hij geneigd was om de interne gevolgen van de Bank Rate te negeren. Zij stelden hem voor de opvatting van Cunliffe; hij aanvaardde deze als de orthodoxe theorie veeleer omdat hij terzake geen discussie wilde aangaan dan dat hij ze van geringe betekenis achtte (3). Daar Norman er niet aan hield zich in algemene bewoordingen uit te drukken, ondervroeg het Comité hem over de invloed van de hoge Bank Rates tijdens de twintiger jaren. Hij bleef zorgvuldig de nadruk leggen op het voordeel dat de Britse economie getrokken had uit de externe stabiliteit van de munt, maar gaf uiteindelijk toe dat de interne toestand veel gemakkelijker ware geweest indien de Bank Rate lager had gelegen en dat er minder werkloosheid zou hebben geheerst (4).

Vooraleer die opvattingen te commentariëren, zal het werkelijke verloop van de Bank Rate in herinnering worden gebracht. Laten we beginnen van Juli 1923 af, toen de discontovoet uit zijn depressiepeil werd opgeheven en zulks niet wegens een sterke herleving van de bedrijvigheid, doch hoofdzakelijk om de wisselkoers van het pond te verstevigen. Deze laatste was gedaald ten dele in verband met de economische storingen die gepaard gingen met de bezetting van het Ruhrgebied, ten dele wegens de schorsing van de Amerikaanse investeringen in Europa en ten dele uit hoofde van de val der grondstoffprijzen in de Verenigde Staten. De discontovoet steeg tot 4 pCt. De drukking op de buitenlandse waarde van het pond hield nog enkele maanden aan, doch de Bank, ook al streefde zij er vooral naar de marktrente ongewoon dicht bij de officiële discontovoet te houden, bracht geen verdere wijziging meer aan de Bank Rate zelf. Haar afkeer om zulks te doen, wordt toegeschreven aan haar verlangen geen wapens te geven aan diegenen die een actie voerden tegen een terugkeer tot de gouden standaard; opgemerkt zij dat de Bank Rate reeds het 4 pCt.-peil bereikt had, waarboven de «Bank Rate formula» gewoonlijk wordt toegepast en die de rente regelt, welke nagenoeg op alle bankkredieten in het land wordt berekend.

De 4 pCt.-discontovoet werd gehandhaafd gedurende de rest van het jaar 1923, alook in 1924, toen de toestand gemakkelijker werd dank zij de verbeterde internationale politieke verhoudingen en een grote stroom van Amerikaans kapitaal naar Europa. In het begin van 1925 traden opnieuw spanningen te

voorschijn, vooral in verband met de stijgende rente te New York. Bij het einde van Februari was die spanning zo sterk dat de Gouverneur de discontovoet tot 5 pCt. verhoogde, welke wijziging op 5 Maart door de Court werd bevestigd. Die beweging werd door sommigen beschouwd als een voorbereidende stap tot een terugkeer naar de gouden standaard. Zij was het in een opzicht: de Bank had zich minder afkerig kunnen betonen tegen een afglijding van de wisselkoers indien men «binnen de Bank» niet besloten had het pond op \$ 4,86 te brengen. Anderzijds bewijst het feit dat de Gouverneur het nodig achtte de discontovoet te verhogen tussen twee vergaderingen van de Court, hoe gevaarlijk hij de toestand op dit ogenblik achtte. Toen de Bank Rate echter op 5 pCt. was gebracht, waren er goede redenen om hem op dit peil te houden totdat de gouden standaard hersteld was, en dit werd dan ook gedaan. De zomer van 1925 bleek in feite een zeer moeilijke periode te zijn, die gekenmerkt was door sociale onrust in het binnenland en stijgende rentetarieven in New York. Desniettemin werd de Bank Rate, bij een verzwakkende wisselkoers, op 6 Augustus tot 4 ½ pCt. teruggebracht en na doeltreffende maatregelen om de marktrente te doen dalen, tot 4 pCt. op 1 October. Dit peil bleek echter onhoudbaar te zijn en de Bank verhoogde dan ook met tegenzin de discontovoet opnieuw tot 5 pCt. bij het begin van December. Het werd toen duidelijk dat dit peil buitenlandse gelden naar Londen had aange trokken en dat bij uitblijven van een krachtige deflatie, de reserves plotseling verzwakten toen de verlaging van de rentepercentages een terugvloeiing van die gelden veroorzaakte. Wellicht heeft de Bank in die episode, waarschijnlijk onder een of andere politieke drukking, haar discontovoet van 5 tot 4 pCt. verlaagd als reactie tegen de kritiek op de gouden-standaardpolitiek en zij keerde slechts dan tot het 5 pCt.-peil terug toen een lagere stand volstrekt onhoudbaar bleek. Het laat geen twijfel over dat de Bank met tegenzin tot het 5 pCt.-peil terugkeerde: de getuigenis van de Vice-gouverneur vóór het Macmillan Comité toont aan dat zich hier hetzelfde geval voordeed als in de episode 1919-1920, toen de Bank zich verplicht achtte de discontovoet te verhogen wegens de onwil van de discontomarkt om al de schatkistbons op te nemen (1).

Dank zij de 5 pCt.-discontovoet kon de goudafvloeiing tot staan gebracht worden en toen in 1926 meer gelden uit Frankrijk toevloeiden, waren er

(1) Vraag 3328.

(2) Vraag 3332.

(3) « I should imagine that, as you have stated it, that is the orthodox theory, taken a long view, and as such I should subscribe to it — I could not dispute with you ». (Vraag 3390). Ik vraag me af waarom de nadruk ligt op het laatste « you » dat betrekking heeft op Keynes ?

(4) Vraag 3492.

(1) Vraag 7596. Die houding van de markt dient toegeschreven aan haar verwachting van een stijging van de Bank Rate; dit was een volkomen normale reactie op de zware goudverliezen die werden toegelaten ten einde de liquiditeitsbasis te versmallen en de markt te dwingen op de Bank terug te vallen. (Cf. Hawtrey, *op. cit.*, blz. 135-7). De Bank had het lagere rentepeil kunnen handhaven door haar bezit aan overheidsobligaties te versterken, doch dit zou waarschijnlijk geleid hebben tot verdere zware goudverliezen, hetgeen eventueel de Bank Rate omhoog zou hebben gedreven. Het werkelijke punt van belang is dat Harvey's getuigenis de onwil van de Bank om haar discontovoet te verhogen, onderstreept.

goede vooruitzichten op een lagere discontovoet. De toestand was echter zeer wankelbaar en de Bank achtte het nodig de marktrente dicht bij de Bank Rate te houden ten einde gouduitvoer te verhinderen. De algemene staking in Mei versomberde echter de vooruitzichten, doch de Kanselier van de Schatkist (Churchill) maakte in zijn Begrotingsverklaring (1) gewag van een mogelijke verlaging van de Bank Rate zodra de staking in de kolenmijnen zou geëindigd zijn. De staking sleepte aan tot in de herfst, tot grote schade van de betalingsbalans, en de 5 pCt. werd gehandhaafd. Na de terugvloeiing van kortlopende gelden naar Frankrijk van Augustus af, slaagde de Bank er slechts in een verdere stijging van de Bank Rate te vermijden door de marktrente dicht bij deze laatste te houden.

Met het jaar 1927 trad een algemene ontspanning in. De industriële bedrijvigheid ging opwaarts, er bleven achterstallige orders uit te voeren, de handelsbalans was buitengewoon gunstig, terwijl de toestand in de Verenigde Staten het Gouverneur Strong (New York) mogelijk maakte aan een algemene actie van de centrale banken deel te nemen om de rentestand naar omlaag te drukken. Zo was de Bank op 21 April tenslotte bij machte de Bank Rate tot 4 ½ te verlagen. In de loop van de zomer trad een moeilijke periode in, doch de Bank, gebruik makend van ongewone schikkingen met de discontomarkt, kon die phase doormaken zonder aan de Bank Rate te raken. De markt aanvaardde de rente op 4 3/8 stabiel te houden, mits de Bank de officiële discontovoet op 4 ½ pCt. handhaafde. Toen in de herfst meer Amerikaanse leningen aan het buitenland plaatsvonden en de voorwaarden in Londen dan ook gemakkelijker werden, kon de marktrente zonder bezwaar dalen.

De jaren 1928 en 1929 waren beheerst door de Wall Street-boom. De sterlingzone vond een goede afzet voor haar uitvoerproducten doch de zeer hoge rente voor kortlopend geld te New York was een bestendige en zware bedreiging voor de Londense reserves. Gedurende heel het jaar 1928 wist de Bank haar discontovoet op 4 ½ te houden, door voortdurend op de open markt op te treden ten einde de marktrente dicht bij de Bank Rate te houden. De politiek van de Bank op dat ogenblik streefde er naar haar discontovoet op dit peil te houden daar zij oordeelde dat hiermee geen nadeel aan de handel werd berokkend (2). Doch in 1929 liep de boom in Wall Street in een nog sneller tempo op en op 7 Februari was de Bank genoopt haar discontovoet op 5 ½ pCt. te brengen. Twee jaar later zegde de Vice-Gouverneur hierover dat zulks voor de onmiddellijke bescherming van de bedreigde reservepositie gedaan werd (3), « ...en ik zal het niet ontveinzen dat wij verhoopten dat ons optreden enige invloed zou hebben op het gevoel in Wall Street ».

Elk gevolg van dien aard werd echter spoedig voorbijgestreefd en de hevige goudverliezen hielden aan.

In dit stadium nam de Bank haar toevlucht tot allerlei onorthodoxe maatregelen (1) in haar streven om verdere verhogingen van de Bank Rate te vermijden. Zij betaalde premieprijzen voor het goud en door een ongewone selectie te maken onder de wissels die zij van de markt opnam, kon zij de marktrente boven de Bank Rate opdrijven. Op 25 Juli 1929 had de Kanselier van de Schatkist (Snowden) gezegd dat de Bank Rate niet zou worden verhoogd en toen op 9 Augustus de New York Federal Reserve Bank haar discontovoet op 6 pCt. bracht, deed de Bank een officiële verklaring aan de markt waarin gezegd werd dat er geen reden was om de officiële discontovoet te verhogen op voorwaarde dat de marktrente vast bleef. Het goud vloede nog steeds weg en de voorraad viel tot £ 133 millioen, zijn laagste punt sedert de terugkeer tot de gouden standaard. Op 20 September ontwikkelde zich een soort crisistoestand te Londen bij de ontdekking van het Hatry-bedrog en de volgende Donderdag, toen de Wall Street-boom nog steeds aanhield, werd de Bank Rate tot 6,5 pCt. verhoogd. Dit peil bleek toereikend. Er stroomden op een voldoende schaal gelden naar Londen om een daling van de marktrente toe te laten en bij het einde van October voelde de Bank zich sterk genoeg om de discontovoet tot 6 pCt. te verminderen. Toen stortte Wall Street ineen en de New York-rente daalde snel.

De Bank verlaagde in de eerste weken de Bank Rate trapsgewijze met ½ pCt., hierbij de marktrente volgend. In zes maanden tijds, slonk de discontovoet van 6 tot 3 pCt.; de laatste stap werd gedaan in overeenstemming met andere centrale banken (2). Het trage tempo waarin de Bank Rate werd verlaagd, houdt waarschijnlijk verband met het feit dat Parijs verder goud uit Londen wegtrok en men de zekerheid niet bezat dat die wegvloeiing eerlang zou eindigen. Sir Ernest Harvey deelde het Macmillan Comité mede dat de politiek van de Bank er op gericht was « de rente zo spoedig mogelijk naar omlaag te drukken ten dele om de handel van lagere kredietkosten te laten genieten en ten dele om te trachten de vraag naar investeringseffecten aan te wakkeren. Wij hebben, zoals bekend is, onze aandacht gewijd aan rationalisatie, doch wij oordeelden dat, zo het beter is die politiek vaarwel te zeggen, het nodig is de beleggingsmarkt zo mogelijk in zulke toestand te brengen dat zij gezonde industriële waarden opneemt, uitgegeven door ondernemingen nadat zij op een gepaste voet gerationaliseerd zijn » (3).

Deze verwijzing naar de gevolgen van het goedkopere geld op hetgeen Harvey de « investment market » heette, waarmee hij de langlopend-kapi-

(1) *House of Commons Debates*. Deel 194, kol. 1697 (26 April 1926).

(2) De getuigenis van Sir Ernest Harvey in het Macmillan Comité. Vraag 7597.

(3) Vraag 7597.

(1) Er hadden zich precedenten voorgedaan in de periode 1890-1907. (Zie mijn *Bank of England operations, 1890-1914*, passim.)

(2) In voorbereiding van de uitgifte van de £ 60 millioen Young-lening aan Duitsland.

(3) Getuigenis van het Macmillan Comité. Vraag 7597.

taalmarkt bedoelde, is betekenisvol; we mogen echter die betekenis niet overschatten. Het rendement der langlopende obligaties was in feite niet sterk gewijzigd doorheen het grootste deel van de periode, toen sedert 1925 de prijzen van de gefundeerde leningen tussen 54 en 57 schommelden, en in de eerste vijf maanden na de Wall Street-krach — de maanden waarin de Bank Rate van 6,5 tot 3,5 pCt. werd verminderd — stegen de gefundeerde leningen slechts van 54,5 tot 56. Een feit dat zeer kenmerkend is voor de toestand op de nieuwe uitgiftemarkt was dat na de ineensstorting van de nieuwe uitgifteboom in 1928 — die zelf niet gunstig was voor de investeringen van het soort dat Harvey bedoelde —, er zich een lange periode van *stijgende* rentepercentages voordeed. Stijgende rente is in zekere zin slechter voor de nieuwe uitgiftemarkt dan hoge rente en Harvey wenste de dalende tendens van de obligatiekoersen uit te schakelen.

De marktverhoudingen waren in 1930 voor het merendeel gemakkelijk en de Bank Rate bleef gedurende de rest van het jaar op 3 pCt. gehandhaafd, op welk peil hij op 1 Mei gebracht was. Van November af begonnen er moeilijkheden op te dagen, vooral toen Amerikaanse gelden uit het Continent werden weggetrokken; de Bank reageerde hierop alleen door de marktrente aan te trekken. Bij het begin van de crisis in Centraal-Europa (Mei 1931) bevond de Bank of England zich blijkbaar in een sterke positie en toen de New York-rente op 7 Mei tot 1,5 pCt. teruggebracht werd, verlaagde de Bank haar discontovoet op 14 Mei tot 2,5 pCt. In Juni begon de Duitse crisis — ofschoon deze door een belangrijke internationale samenwerking werd bestreden — hoe langer hoe meer Londen te bedreigen, doch de discontovoet werd op 2,5 pCt. gehouden totdat zware goudverliezen omstreeks half-Juli een aanvang namen. Op 23 Juli werd de Bank Rate normaal met 1 pCt. verhoogd. Daar het vertrouwen in Londen snel verminderde, bleek deze stap ondoelmatig en één week later werd de discontovoet, ditmaal met slechts 0,5 pCt., tot 4 pCt. verhoogd. Zelfs na aankondiging der eerste kredietverlening door Parijs en New York om het pond te verdedigen, wachtte de Bank tot de dag waarop de Court (op 6 Augustus) moest bijeenkomen vooraleer de Bank Rate te verhogen, en zulks opnieuw met slechts 0,5 pCt. tot 4,5 pCt. Dit peil was geenszins een crisispeil, doch het was, naar het inzicht van de Bank (1), het « sticking point » voor de binnenlandse handel. De discontovoet zou niet meer veranderen vóór de loslating van de gouden standaard op 21 September, toen de Bank Rate met één crisisprong van 1,5 op 6 pCt. werd gebracht.

Vermelding verdient dat doorheen de zich in de zomer ontwikkelende crisis de Bank er van af zag hoge discontovoeten toe te passen, hoewel dit het vertrouwen in het pond zou hebben verhoogd. Toen de Bank Rate opwaarts ging, geschiedde dit aarzelend en het laat geen twijfel over dat de Bank

bezorgd was zowel over de stagnatie van de binnenlandse handel als over de schade die stijgende rentepercentages op het wereldplan tenslotte konden veroorzaken. Zij was bewust voorstander van het goedkope geld, doch haar eigen reserves waren veruit te klein opdat haar politiek veel indruk zou kunnen maken.

De Bank Rate werd dan gedurende vijf maanden op het crisispeil van 6 pCt. gehouden. Een ernstige twijfel ontwikkelde zich in December 1931, toen de sterling-dollarcoers tot \$ 3,20 = £ 1 viel. Dit was waarschijnlijk toe te schrijven aan de normale seizoenspanning, daar zij optrad vooraleer de Britse politiek het besluit genomen had het vertrouwen van het buitenland te verstevigen. Er werd te Londen gesproken over de wenselijkheid een verdere scherpe verhoging van de Bank Rate toe te passen — een ophefmakende stijging, misschien tot 10 pCt. — om de wereld aan te tonen dat Londen bereid was een monetaire ineensstorting te verhinderen. Het is mogelijk dat een scherpe stijging van de discontovoet op die wijze zou geïnterpreteerd worden, doch het gevaar bestond eveneens dat het buitenland haar als een uiting van een paniekstemming zou opnemen en het pond zou er dan slechter dan ooit aan toe zijn. Vermoedelijk was de veiligste weg nog zich aan het status quo te houden, want de geldende discontovoet van 6 pCt. was, alles wel beschouwd, een zeer hoog percentage in een tijd van diepe depressie. Hoe dan ook, de Bank volgde die politiek en de gebeurtenissen stelden haar in het gelijk. Het vertrouwen in het pond werd hersteld en in de eerste maanden van 1932 was de overheid bij machte een toereikende hoeveelheid deviezen te verwerven, om in Maart en April 1932 de kredieten terug te betalen die in Augustus en September 1931 waren verkregen en aangewend. Zolang die kredieten niet terugbetaald waren, hield de Bank zich aan de strenge politiek te verhinderen dat een toevloeiing van gelden te Londen haar normale invloed, d.w.z. een daling van de marktrente, zou uitoefenen. Toen echter de kredieten terugbetaald waren, werd de Bank Rate van 6 pCt. omstreeks half Februari teruggebracht tot 2 pCt. bij het einde van Juni 1932 (1). Hij werd op dit peil gehandhaafd, hoewel het vrijwel ondoelmatig bleek van uit het marktoogpunt beschouwd, en zulks tot de schok kwam van 1939, waarover ik het reeds had.

Wanneer wij terugblikken op de periode 1919-1932, is het duidelijk dat het merendeel der wijzigingen van de discontovoet door de externe toestand was ingegeven en dat de Bank gedurende een groot deel van die periode bewegingen trachtte te vermijden die de economische verhoudingen in het binnenland konden verstoren. De enige duidelijke uitzonderingen waren de deflatoire pogingen in 1919-1920 en de inflatoire — of beter reflatoire — pogingen in de winter van 1929-1930. In het eerste geval —

(1) Over de operaties van de Bank in deze maanden, zie E. Nevin « The origins of cheap money, 1931-1932 », *Economica*, Februari 1953. (N.S., Deel XX, nr 77).

(1) Getuigenis van het Macmillan Comité. Vraag 7597.

1919-1920 — werd gebruik gemaakt van een zeer hoge discontovoet die gepaard ging met kredietransoenering, en op het ogenblik dat die maatregelen werden opgedrongen, was de boom reeds aan het begeven; dit buitengewoon experiment werpt maar weinig licht op het nut van de discontovoet als regulator van de prijzen- en inkomensstructuur. Dé winter van 1929-1930 was opnieuw een zeer uitzonderlijke fase. De Bank was er in dit geval om bekommerd gemakkelijkere voorwaarden voor investeringen op lange termijn te bevorderen; al wat we kunnen zeggen is dat de welvaart zo snel achteruitging dat geen enkele rentevoetwijziging dit kon tegenhouden en dat er zich reeds een internationale liquiditeitscrisis voordeed in de gehele wereld vooraleer de centrale banken hun kans kregen. Doch zelfs in deze twee uitzonderlijke episoden, toen de Bank trachtte de economische toestand in het binnenland te beïnvloeden, was de beweging van de Bank Rate eveneens in overeenstemming, althans ruim gezien, met de eisen van de wisselpolitiek.

Doorheen deze periode oordeelde de Bank, zoals blijkt uit haar daden of haar woorden, dat de schade aangebracht aan de binnenlandse handel alleen ernstig werd wanneer de Bank Rate boven ongeveer 4,5 pCt. steeg. Vermoedelijk berustte dit op een standpunt van vóór 1914, volgens welk de rente der voorschotten van de handelsbanken alleen door de officiële discontovoet werd beïnvloed wanneer deze laatste tot dit hoge peil steeg. Het is ietwat verrassend dat een 4,5 pCt.-discontovoet veeleer dan 4 pCt. als een kritiek peil werd beschouwd; dit is echter een periode waarover wij geen klaarheid bezitten wat de voorschotrentetarieven betreft en de Bank of England stelde vermoedelijk dit feit vast. De andere verklaring is dat, hoewel de Bank Rate-clausules in werking traden op een lager peil — 4 of zelfs 3,5 —, de Bank oordeelde dat een matige stijging in de voorschotrentetarieven praktisch geen nadeel aan handel en nijverheid kon berokkenen.

Laatstgenoemde verklaring is vanzelfsprekend in overeenstemming met het hierboven vermelde standpunt van Montagu Norman, volgens welke de voorschotrente werkelijk slechts een zeer geringe rol speelde in de binnenlandse nijverheid en handel. Ik weet niet hoe sterk Norman dit werkelijk aanvoelde; waarschijnlijk was dit alleen zijn eigen wijze om te verduidelijken dat hij de offers de moeite waard achtte voor de zaak van de internationale geldstabiliteit die hij zo zeer waardeerde wegens de steun die zij voor de Britse nijverheid en handel betekende. Gewis zijn er tekenen — vooral de latere getuigenis van de Vice-Gouverneur vóór het Macmillan Comité — dat de Bank belang hechtte aan een lagere rentestructuur in tijden van diepe depressie.

Bij een waardering van de Bank Rate-politiek in die periode is het van belang zich te herinneren dat het bedrag van de kredietverlening door Londen aan het buitenland nog slechts een deel was van de bedragen van vóór 1914. Zelfs deze beperkte stroom werd

nu niet uitsluitend door de Bank Rate gereguleerd : in elke fase van ernstige spanning legde de Britse overheid andere hinderpalen in de weg van de kredietverlening aan het buitenland. Door aldus te handelen, vermeed zij de noodzaak om tot uiterste bewegingen van de Bank Rate een toevlucht te nemen. Kortom, de Bank Rate had een zijner voornaamste vóóroorlogse functies verloren. Daarentegen was de omvang van de internationale beweeglijke kortlopende gelden, naar algemeen verondersteld werd, zeer toegenomen en het was om die beweging te regelen dat de Bank of England in feite vooral haar discontovoet aanwendde.

Alleen wil ik er nog aan toevoegen — vooraleer de gebeurtenissen sinds 1932 te bespreken — dat Montagu Norman waarschijnlijk juist had gezien, d.w.z. dat de discontovoet geen sterke rechtstreekse invloed op het peil van de binnenlandse economische bedrijvigheid uitoefende. Naarmate de twintiger jaren voorbijgingen, verzette de openbare mening zich hoe langer hoe meer tegen de zelfs gematigd hoge niveau's waarop de Bank Rate werd gebracht (dit was grotendeels de reden waarom het Macmillan Comité werd ingesteld) en de gouden-standaardpolitiek werd voortdurend gehegeld omdat zij die hoge rentestand aan het land opdrong. Norman's tegenzin om de Bank Rate boven 4,5 pCt. op te voeren, was waarschijnlijk sterk door dit gevoelen beïnvloed. Hij wenste geen wapens in handen te geven van diegenen die tegen de gouden standaard waren. Wellicht heeft hij ook gedacht dat hoewel gematigd hoge rentetarieven weinig indruk maken op het peil van de bedrijvigheid, zeer hoge rentepercentages schadelijk konden zijn. Er zijn weinig aanwijzingen volgens welke de Bank bewust de discontovoet aanwendde om deflatie te bewerken van de binnenlandse prijzen- en inkomensstructuur. Depressie in de uitvoerhandel en wedijver bij de invoer waren de sterke deflatoire krachten. Deze omstandigheden waren het veeleer dan de hoge rentetarieven die oorzaak waren van het feit dat de gouden-standaardpolitiek de Britse economie deed stagneren.

V

Van 1932 af tot aan het uitbreken van de tweede wereldoorlog bleef de discontovoet op 2 pCt. gehandhaafd en t.a.v. de markt was hij ondoelmatig in die zin dat de marktrente buitengewoon laag beneden de officiële rente werd gelaten. Die politiek werd aanvankelijk gevoerd om andere redenen, doch zij werd gehandhaafd als stimulans voor de handel (1). Goedkoop geld heeft gewis de Britse economische hereniging aangewakkerd, vooral in de boom van de bouwnijverheid omstreeks het midden der dertiger jaren en het was een aansporing voor de openbare bedrijven om op langere termijn te investeren. Deze gevolgen tonen aan welke restrictieve invloed de

(1) Cf. Nevin, *loc. cit.*, blz. 37.

hogere rentevoet in de twintiger jaren had uitgeoefend, doch hierbij dient herinnerd dat de prikkel grotendeels uitging van de sterke daling van de rentepercentages op lange termijn en dat die stimulans slechts zeer langzaam geschiedde. Het experiment van de dertiger jaren biedt slechts een geringe aanmoediging voor een politiek die een snelle inflatoire of deflatoire uitwerking nastreeft door middel van een manipulatie der kortlopende rente.

Gedurende de tweede wereldoorlog was de geldpolitiek beheerst door de leningbehoefte van de regering. De structuur van de kortlopende rentetarieven berustte op de rente van de schatkistbons, die door officieel ingrijpen werd stabiel gehouden. De Bank Rate zelf verloor elke betekenis. Na de oorlog werd, om verscheidene redenen, een tijdlang een gelijkaardige politiek gevoerd, behalve dat de kortlopende rente nog lager was dan gedurende de oorlog. Van 1947 af mochten de langlopende rentepercentages stijgen en in ongeveer drie jaar tijds bedroeg die stijging meer dan 1 pCt. In een tijd van nijpende kapitaalschaarste en officiële controle kon die verhoging ternauwernood van enige invloed zijn op de gezamenlijke economische bedrijvigheid. Haar voornaamste betekenis lag hierin dat zij de wijziging in de geldpolitiek aankondigde, welke in November 1951 begon en zonder dewelke zij niet lang had kunnen gehandhaafd blijven.

VI

De wijzigingen in en sedert de herfst van 1951 zijn bekend en ik zal dan ook hierover niet méér zeggen dan hetgeen van belang is voor de traditie in de discountpolitiek. In November 1951 werden maatregelen genomen om de abnormale geldruimte in het bankwezen te doen verdwijnen. De selectieve controlemaatregelen op het krediet werden zeer verscherpt en de handelswereld zag met vrees de vooruitzichten voor 1952 tegemoet. Bij die maatregelen, die alle een zekere invloed hadden, kwamen nog enkele eigenaardige manipulaties van de overheid met de discountvoet. Deze laatste werd nominaal van 2 tot 2,5 pCt. verhoogd en de overheid kondigde aan dat zij niet langer de handhaving van de marktrente der schatkistbons op een bestendig laag peil kon waarborgen: de markt zou kunnen gedwongen worden om, zoals vroeger, op de Bank terug te vallen. Zo echter de discount houses een beroep deden op de Bank, zouden ze niet moeten geld lenen tegen 0,5 pCt. boven de officiële discountvoet, maar een 0,5 pCt. er onder (1).

(1) Vóór 1951 placht de Bank goedgekeurd papier tegen Bank Rate te disconteren en voorschotten op ten minste zeven dagen tegen 0,5 pCt. boven de Bank Rate te verlenen; in 1951-1953 was de regel voor het disconto dezelfde als voordien (tegen Bank Rate), doch de voorschotten op minimum zeven dagen konden op schatkistbons enkel verkregen worden (in de praktijk geen restrictieve voorwaarden) tegen 0,5 pCt. beneden de Bank Rate. In September 1953 werden voorschotrente en Bank Rate gelijk gemaakt.

Terwijl de overheid aankondigde dat de openmarkttransacties niet langer meer een automatische bescherming aan de discount houses zouden verlenen, verlaagde zij de effectieve rente van 2,5 pCt. tot 2 pCt. (1). De ervaring leerde weldra dat ook dit zeer weinig betekende: in werkelijkheid steunde de overheid de markt zozeer dat het na-oorlogse stelsel nagenoeg ongewijzigd bleef. De marktrente voor de schatkistbons werd behouden, d.w.z. hoofdzakelijk bepaald door de call rente van de clearingbanken. Deze laatste stelden die rente vast bij overeenkomst en op een peil door de overheid verlangd en verbeneden de nominale Bank Rate.

Wat was dan het doel van de wijzigingen van de discountvoet? Er waren twee gevolgen waarvan ik nog niet gewag gemaakt heb. Het eerste was de ruchtbaarheid die hieraan in andere financiële centra gegeven werd. Bank Rate heeft, wegens de Londense traditie, steeds « news value » in de financiële centra overal ter wereld en het vooruitzicht dat hij zou worden verhoogd, trok de aandacht van het buitenland, wellicht meer dan welk ander ook, op het feit dat de Engelse geldpolitiek zou worden herzien en dat Londen misschien tenslotte een belangwekkend centrum voor kortlopende gelden kon zijn. Toen vervolgens de Bank Rate gewijzigd werd — de eerste wijziging in 19 jaar, behalve in de crisis van 1939 —, begonnen de handelsbanken opnieuw de Bank Rate-clausule in de leningsvoorwaarden voor de cliënten op te nemen. Daar de discountvoet slechts 2,5 pCt. bedroeg, waren deze clausules over het algemeen zonder uitwerking, doch ze werden opnieuw ingelast, zodat bij een stijging van de Bank Rate op een hoger peil de rente op de bankleningen automatisch moest vermeerderen.

Blijkbaar heeft de overheid geen speciale maatregelen getroffen om ook de langlopende rente te doen stijgen; doch de vermindering van de bankliquiditeit en het algemene « shock effect » van de wijzigingen werkten beide in die richting. Het rendement der gefundeerde leningen nam van ca. 3,8 tot ca. 4 pCt. toe. Om de betekenis van die stijging te doen uitschijnen, dient herinnerd dat het peil van 3,8 pCt., dat aan de wijzigingen voorafging, zelf beïnvloed werd door het vooruitzicht van een politiek van duurder geld.

Over het algemeen kunnen de wijzigingen op de geldmarkt van November 1951 symbolisch en als een voorbereiding worden beschouwd. Zij waren bedoeld om de wereld een « schok » toe te brengen en hierin zijn ze geslaagd. Zij beoogden eveneens de weg te effenen voor een duidelijkere beweging naar duurder geld zo de overheid later ten voordele van zulke poli-

(1) Hier is er een theoretische vereenvoudiging. Onder het oude stelsel kon gediscoteerd worden tegen 2 pCt. en geleend tegen 2,5 pCt., hoewel in de praktijk, om allerlei redenen, de voorkeur aan deze laatste gegeven werd. Onder het nieuwe stelsel wenste niemand tegen 2,5 pCt. te disconteren, wanneer men tegen 2 kon lenen; de effectieve rente was teruggebracht tot 2 in plaats van practisch 2,5 pCt. voordien (en theoretisch 2 of 2,5).

tiek zou beslissen. Voor de werkelijk deflatoire gevolgen vertrouwde de overheid nog steeds op meer directe controle en op aansporingen.

De wijziging in Maart 1952 was meer beslissend. De toestand op de wisselmarkt vereiste, indien men hem met de oude medecijn wilde behandelen, een scherpe stijging van de Bank Rate. De City sprak van 3,5 pCt., doch de overheid wenste een « schok » toe te brengen en daarom was 4 pCt. nodig. Een sprong met 1,5 pCt. was het minimum om dit effect te bereiken. Hij was ook de traditionele minimum-beweging voor een crisis; 1 pCt. zou een gewone « Goschen »-beweging geweest zijn. De werkelijke herdiscontovoet verhoogde met dezelfde stap tot 3,5 pCt. Evenzo deden de call rente van de clearingbanken en derhalve ook de rente op de schatkistbons. Het rendement van de gefundeerde leningen steeg tot 4 $\frac{1}{4}$ pCt. en weldra tot 4 $\frac{1}{2}$ pCt. En de onlangs opnieuw ingevoerde Bank Rate-clausules maakten het lenen bij de banken iets duurder ($\frac{1}{2}$ of 1 pCt.) voor de meeste cliënten.

Een beweging van die omvang moest invloed uitoefenen op de internationale mening. Het laat geen twijfel over dat de invloed op de positie op korte termijn van de Londense markt aanzienlijk was. Ik bezit geen gegevens die er op wijzen dat die beweging enigerlei directe invloed uitoefende om de inflatie in Engeland te bestrijden naast diegene die reeds werkzaam was onder de maatregelen die drie of vier maanden vroeger genomen waren. Doch ze had een belangrijk gevolg op de algemene economische toestand over de gehele wereld. Ze was een aanmoediging voor een schaarser en duurder geld en dit speelde vermoedelijk een belangrijke rol in de verzwakking van de internationale grondstoffenprijzen in 1952. Deze beweging van de wereldprijzen was van zeer groot belang voor de Britse binnenlandse toestand: zij verscherpte tijdelijk de depressie in de textielnijverheid en zij bracht de stijging van de levensduurte tot staan, die steeds een belangrijke rol speelde bij de loononderhandelingen. Kortom, door een politiek van duurder geld in de gehele wereld aan te moedigen, gaf de Londense geldpolitiek een kans aan de politiek van loonrestrictie. Het mag wel in herinnering gebracht worden dat de betekenis die de buitenwereld aan de Londense Bank Rate hecht, deze laatste een invloed verleent die veel sterker kan zijn dan zijn directe uitwerking in het binnenland.

De twee neerwaartse bewegingen, in September 1953 en in Mei 1954, zijn vooral van betekenis omdat zij de denkbeelden van de overheid weerspiegelen. De totale verlaging was natuurlijk niet zo groot als op het eerste gezicht blijkt, vermits in September 1953 de werkelijke discontovoet van de Bank of England als laatste kredietgever op 3,5 gehandhaafd bleef: de Bank Rate werd eenvoudig verlaagd tot dit peil. De schatkistbonrenten viel van 2,4 pCt. in Augustus 1953 tot 1,6 in Mei 1954, het

rendement der gefundeerde leningen daalde tot 4 pCt. in September 1953 en tot 3 $\frac{3}{4}$ pCt. in het midden van 1954, d.i. beneden het peil van November 1951. Enkele rentepercentages van de bankleningen volgden de eerste beweging; bij de tweede echter bleven die tarieven op hetzelfde peil.

Hoe komt het dat de overheid de discontovoet verminderde, hoewel de inflatie in Engeland sneller vorderde dan in 1952? De betalingsbalans was gunstiger, doch de positie van de monetaire reserves bleef wankelbaar; de verbetering was gewis niet zo belangrijk dat zij een terugkeer naar het goedkope geld in een periode van snelle inflatie kon rechtvaardigen. Het antwoord is, m.i., te vinden in de buitenlandse toestand. Een redelijk vertrouwen in het pond was hersteld en er ontstond opnieuw een band tussen Londen enerzijds en New York en elders anderzijds. Ten gevolge van de zich aftekenende depressie in de Verenigde Staten viel de rentestand te New York, en de rentevoet van de Schatkistbons te Londen (thans de belangrijkste voor het internationaal kortlopend geld) kon verminderd worden, tenzij Londen grote bedragen van dit geld wenste aan te trekken. Er bestonden goede redenen voor de overheid om geen sterke invoer van beweeglijk geld aan te moedigen, zodat het verkieslijker was de Londense rente te doen dalen.

Omstreeks het einde van 1954 echter tekende zich een heel verschillende beweging af. De vrees voor een Amerikaanse depressie was nu geluwd, doch de inflatie in Groot-Brittannië hield aan, ook al gebeurde zulks in een langzaam tempo, en er daagden weer moeilijkheden op met de Britse betalingsbalans. In die omstandigheden leidde de vrees voor een aanstaande verhoging van de Bank Rate tot een stijging van de marktrente totdat deze laatste veel dichter lag bij de Bank Rate dan in de laatste tijd gebruikelijk was. Deze vooruitzichten van de markt bleken juist en toen het duidelijk werd dat de zwakte van het pond — gepaard met een voortdurende inflatoire loondruk — aanhield, werd de Bank Rate trapsgewijze van 3 tot 3,5 bij het einde van Januari en van 3,5 tot 4,5 in Februari verhoogd. Laatstgenoemde wijziging ging gepaard met de aankondiging van de officiële tussenkomst op de voornaamste markten van het transferabel pond, alsook met verdere beperkingen op het afbetalingskrediet.

Hoewel men zich aan een dergelijke beweging verwachtte, vroeg men zich af welke de reden was van een verhoging van slechts $\frac{1}{2}$ pCt. in Januari. Haar invloed op de markt toonde aan dat zij tenauwernood een bevestiging was van de marktanticipaties. De tweede verhoging had een onmiddellijke uitwerking op de effectenmarkten, ten dele omdat zij gepaard ging met een tussenkomst op de markt van het transferabel pond en ten dele omdat de nieuwe discontovoet de hoogste was sedert 1932. Doch zelfs die invloed verzwakte na enkele dagen en in weerwil van de officiële tussenkomst om de

rente op korte termijn dicht bij de Bank Rate te houden, duurde het nog tot half-April (de week van de begroting) vooraleer de markten ernstig gingen rekening houden met het vooruitzicht op een langdurige verhoogde rentestand. Intussen had het grote verschil tussen de te Londen en in Noord-Amerika geldende koersen van het kortlopende geld heel wat buitenlands geld naar Londen aangetrokken, hetgeen meestal gepaard ging met dekking op de termijnwisselkoers. Onlangs (April) verzwakte die invoer toen de rente van het kortlopende geld te New York duurder werd.

De bewegingen in de periode 1953-1955 samen-vattend, kan men beweren dat de internationale band tussen rentepercentages op korte termijn zich opnieuw heeft bevestigd, dat hij in 1953 en 1954 de voornaamste factor was in de houding van de Bank Rate en dat de Bank of England in 1955 het initiatief hernam door een krachtige beweging om de Britse betalingsbalans te verstevigen, die door een voortdurende inflatie in het binnenland ondermijnd werd. Doch zelfs in deze laatste phase blijkt de Britse overheid weinig of niets gedaan te hebben om de beweging van het kortlopende geld te versterken, hetzij door tussenkomst op de markt van de lange termijn, hetzij door een duidelijkere voorlichting van haar bedoelingen bij het publiek. De hogere percentages van de leningen op halflange en lange termijn verstrekt door de « Public Works Loans Board » aan de openbare lichamen, hebben eenvoudig de marktbevingen iets sneller gevolgd dan in het verleden soms het geval was en er was geen enkele aanwijzing dat er iets gedaan werd om de bouwmaatschappijen te ontmoedigen in hun pogingen (hoewel niet geheel geslaagd) om de rente op hypotheekleningen laag te houden. Kortom, het blijkt dat de overheid geheel betrouwde op de aankondiging van de nieuwe Bank Rate en ternauwernood meer maatregelen trof dan diegene die nodig waren om de onmiddellijke internationale toestand op de kapitaalmarkt te beïnvloeden.

Hieruit kon men besluiten dat zij of wel een buitengewoon groot vertrouwen stelt in de invloed van de Bank Rate om de algemene economische toestand te beïnvloeden, of wel hierin heel weinig vertrouwen stelt, doch de Bank Rate steeds beschouwt in de eerste plaats als een regulator van

de internationale kapitaalbewegingen. In dit laatste geval — en ingeval dit inzicht juist is — dienen wij hoofdzakelijk te betrouwen op de rechtstreekse invloed van de wijzigingen in de handelsbalans op de inkomens om een redelijke overeenstemming van de prijs- en inkomensstructuur van verschillende landen te handhaven, terwijl de kapitaalbewegingen (beïnvloed door de discontopolitiek) als een kussen dienen om tijdelijke afwijkingen op te vangen. Het is mogelijk dat de gebeurtenissen zich werkelijk op die wijze, lange tijd hebben voorgedaan. Is dit zo — en indien we verder moeten gaan in zulk een economie — kan men de wijzigingen in de Bank Rate verder traag en onvolmaakt op de andere sectoren van de kapitaalmarkt laten doorwerken; ze kunnen dan ook overgelaten worden aan de Bank of England zonder de tijdrovende beraadslagingen in White Hall, waarop wij somtijds hebben moeten wachten.

Ik moet bekennen dat hoewel ik zulks een aanvaardbaar argument vind, ik er tegen opzie daarin een groot vertrouwen te stellen voor de internationale stabiliteit van het pond. Mijn vertrouwen in het pond zou groter zijn in de andere veronderstelling, nl. dat wijzigingen in de Bank Rate een belangrijke invloed uitoefenen op de binnenlandse economische toestand. Doch in die veronderstelling, zou er dan geen grotere inspanning dienen geleverd om zeker en snel de gewenste resultaten te bereiken? Vele Britse economen zullen beweren dat de officiële discontovoet slechts weinig te maken heeft met de verhouding investering-sparen; doch wij verwachten nog steeds een krachtige inspanning om resultaten in die richting te verwezenlijken. Zo men een redelijk snel en toereikend resultaat wil tot stand brengen, dient de Bank of England met de volle steun van de regering te streven naar een maximum-wijziging in de rentepercentages en in de gehele kredietvoorziening. Dit is ten dele een zaak van monetaire techniek; doch een essentiële voorwaarde is een iets duidelijkere voorlichting. Hyperbolisch uitgedrukt zou ik kunnen zeggen dat de overheid tot dusver handelde alsof de Bank Rate een technische zaak is van weinig belang buiten de hoge tempels van de Londense City. Een inwisselbaar pond tegen de vaste koers van \$ 2,80 vereist soms iets meer dan dat.

DE PLAATS VAN DE BUITENLANDSE HANDEL IN DE BELGISCHE ECONOMIE

HOOFDSTUK I

Voorwerp en methode van onderhavig artikel.

De afhankelijkheid t.a.v. het internationale ruilverkeer is een der structurele kenmerken van de Belgische economie. De nijverheid verwerkt inderdaad grote hoeveelheden buitenlandse grondstoffen; de voeding van de bevolking maakt invoer noodzakelijk; voor vele van zijn andere verbruiksaankopen verkiest het publiek buitenlandse merken; de afwezigheid van inlandse productie verplicht het er soms toe, zoals voor de autovoertuigen of de uurwerken. Gans de structuur van het productie-apparaat is gericht op de noodzakelijkheid die aankopen door middel van uitvoer te betalen.

Dat internationaal ruilverkeer voorziet in het tekort aan natuurlijke rijkdommen en verschaft aan het land wat zijn bodem niet bezit, nl. de voedingsproducten welke in het zeer bevolkte land zelf niet kunnen voortgebracht worden, de waren waarvan de teelt wegens het klimaat onmogelijk is, en de ertsen waarvan de ondergrond verstoken is. Dergelijke invoer kan niet vermeden worden.

De geringe omvang van de binnenlandse markt is een tweede reden van de ontwikkeling der ruilbetrekkingen met het buitenland. In talrijke industries dalen de fabricatiekosten wanneer de voortbrenging toeneemt hetzij omdat de toepassing van de techniek der seriereproductie een hogere voortbrenging vereist, hetzij ook omdat de machines met grote capaciteit het meest productief zijn. De grote bedrijven worden bovendien bevoordeeld door hun uitgebreide financiële middelen, die het hen mogelijk maken hun uitrusting aan de technische vooruitgang aan te passen, een zeer uitgebreid commercieel net en diensten voor aangepaste opzoekingen te onderhouden. Het is dus vaak voordeliger de ontwikkeling van een industrie op te voeren tot boven de binnenlandse behoeften dan invoer door een nieuwe concurrerende productie te vervangen; een klein land heeft er dan ook belang bij zich op bepaalde gebieden te specialiseren al moet het dan ook van het buitenland afhangen voor wat het zelf niet voortbrengt.

Tenslotte speelt de buitenlandse handel een belangrijke rol als regulator van de binnenlandse markt hetzij omdat de afzet in het buitenland het gevaar vermindert dat tijdelijke productieoverschotten de prijzen te sterk neerdrukken, hetzij ook omdat de invoer een onvoldoende bevoorrading van bepaalde producten aanvult en de invloed van die

schaarste op de prijzen vermijdt of omdat de aanwezigheid van buitenlandse verkopers op de markt de plannen van inlandse producenten om door overeenkomst de prijzen op te drijven, verijdelt.

Het is niet alleen wegens zijn omvang dat het internationaal ruilverkeer een sterke invloed uitoefent op de conjunctuur, doch ook wegens zijn instabiliteit. Terwijl andere economische grootheden — de overheidsuitgaven, het verbruik of zelfs de investeringen — over het algemeen slechts beperkte schommelingen van het ene jaar tot het andere ondergaan, wordt het ruilverkeer met het buitenland gekenmerkt door plotse en onverwachte bewegingen. Het omslagen van de tendens van de ijzer- en staaluitvoer in 1950 nam slechts enkele maanden in beslag en de vloed van textielbestellingen in de daaropvolgende lente werd in nog kortere tijd gestuit. In 1954 nog heeft de prijsstijging van ingevoerde koffie en cacao door haar weerslag op de levensduurte de lonen beïnvloed.

De studie van de invloed van de buitenlandse handel op de prijzen, op de tewerkstelling, op de productie en op het inkomen vormt een zeer rijk en nauwelijks betreden opsporingsgebied. Van een dergelijk onderzoek mag een beter begrip verwacht worden van de conjunctuurverschijnselen evenals nuttige aanwijzingen voor de economische politiek.

*
**

Aan de opzoekingen van het « Comité Central Industriel » in 1933 en 1937, respectievelijk onder leiding van H.H. H. Lavachery en P. Van Lint (1), danken wij het eerste gezamenlijk overzicht van de plaats van de buitenlandse handel in de economie. Om die opzoekingen door te voeren, had die instelling een groot aantal industriëlen ondervraagd nopens de omvang van hun afzet in binnen- en buitenland. De bekomen antwoorden, hergroepeerd per bedrijfstak, doen het belang uitschijnen van de buitenlandse handel voor de bijzonderste takken van de Belgische nijverheid in 1913 en in de loop der jaren 1920 tot 1936.

Wij beschikken over geen enkel daarmee te ver-

(1) H. Lavachery, « Enquête sur l'importance respective du marché intérieur et du marché extérieur pour l'industrie belge », Brussel, uitgave van het « Comité Central Industriel », 1933.

P. Van Lint, « Enquête sur l'importance respective du marché intérieur et du marché extérieur pour l'industrie belge », Brussel, uitgave van het « Comité Central Industriel », 1938.

gelijken werk voor de na-oorlogse periode. Dit betekent natuurlijk niet dat de betrokken kringen aan het vraagstuk geen aandacht meer hebben besteed; integendeel, bijna geen enkele beroepsgroepering verwaarloost de afzet van zijn leden in het buitenland na te gaan en deze te vergelijken met de ontwikkeling van hun voortbrenging. Er bestaat echter geen enkele gezamenlijke studie waarin de resultaten van die nog steeds niet gepubliceerde berekeningen worden verzameld.

Die methode geeft trouwens geen juist beeld van de werkelijke betekenis van de buitenlandse handel voor de verschillende sectoren van de economie aangezien ze slechts rekening houdt met de rechtstreekse uitvoer. De katoenspinnerijen, bijvoorbeeld, voeren slechts 20 pCt. van hun productie uit; meer dan de helft van de in België verkochte garens wordt echter in het buitenland afgezet in de vorm van weefsels, naaigarens, tapijten en kleding. Treffender nog is het geval van de steenkolen. De steenkolenmijnen zetten bijna gans hun voortbrenging in het binnenland af doch onder hun cliënten komen in hoge mate exporterende sectoren voor, zoals de hoogovenbedrijven, de cementindustrie, de stikstofnijverheid en de glasnijverheid. Mag er in dit geval beweerd worden dat de steenkolenmijnen weinig van de buitenlandse handel afhangen? (1)

De structurele ingewikkeldheid en verscheidenheid van de Belgische nijverheid zijn een andere bron van moeilijkheden. Om zich daarvan rekenschap te geven, zou moeten in bijzonderheden getreden worden en

(1) De H. Lavachery drukte zich bij het signaleren van die onvolmaaktheid der door hem bekomen resultaten als volgt uit : « N'est-il pas d'exemple plus saillant de ce fait que celui des centrales électriques ? Celles-ci ne livrent rien au dehors, mais leur activité est fonction directe de la marche de l'industrie, alimentée par les commandes d'exportation. », op cit., blz. 59.

Tabel I.

Betekenis van de buitenlandse handel voor de economie van enkele landen in 1952

Bronnen : *Bulletins statistiques de l'O.E.C.E. — Statistiques générales.*
 Voor België : *Groupe d'études de la Comptabilité nationale de l'Institut de Sociologie Solvay.*
 Voor Frankrijk : *Statistical papers, série H, no 6, U.N. en I.M.F. Balance of Payments Yearbook.*

Land	Eenheden	Totaal beschikbare goederen en diensten tegen marktprijzen	Totale uitvoer (onzichtbare inbegrepen)	Aandeel van de uitvoer in de beschikbare goederen en diensten (in pCt.)
Nederland	millioenen gulden	33.320	12.215	36,7
Noorwegen	millioenen kronen	29.948	8.809	29,4
België ¹	milliarden franken	552,5	153	27,7
IJsland	millioenen kronen	3.315	890	26,8
Denemarken	millioenen kronen	32.355	8.021	24,8
Verenigd-Koninkrijk	millioenen ponden	19.480	3.988	20,5
Canada	millioenen Canadese dollars	28.771	5.556	19,3
Zweden	millioenen kronen	47.582	9.165	19,3
Frankrijk	milliarden franken	16.890	2.872	17,0
Duitsland	millioenen D.M.	146.341	23.354	16,0
Oostenrijk	milliarden schillings	91,61	13,32	14,5
Portugal	millioenen escudos	57.770	8.254	14,3
Verenigde Staten	millioenen U.S.-dollars	366.809	18.058	4,9

¹ De gegevens hebben betrekking op het jaar 1951.

zouden uitgebreide statistische tabellen moeten opgesteld worden. Deze zouden voorzeker belangwekkend zijn voor de specialisten van elke bedrijfstak die er inlichtingen over hun eigen sector zouden vinden; ze zouden echter geen gezamenlijke indruk geven en geen synthetisch beeld verstrekken van de plaats van de buitenlandse handel in de Belgische economie.

*
**

Sommigen hebben getracht dit synthetisch beeld te schetsen door het probleem in zijn geheel aan te vatten. De gezamenlijke waarde van de goederen en diensten waarover een land tijdens een bepaalde periode beschikt, kan berekend worden door de invoer en de nationale productie samen te tellen. De vergelijking van de uitvoer van goederen en diensten gedurende dezelfde periode met die gezamenlijke beschikbare goederen en diensten doet de betekenis uitschijnen van de buitenlandse handel voor de nationale economie.

Voor België, bijvoorbeeld, zou de berekening, op grond van de ramingen van het « Institut de Sociologie Solvay », volgende resultaten opleveren (in miljarden franken) :

Nationale voortbrenging van goederen en diensten in 1951	409,7
+ invoer van goederen en diensten	142,8
= totaal beschikbare goederen en diensten	552,5
Uitvoer van goederen en diensten	153,0

De uitvoer vertegenwoordigde dus 27,7 pCt. van de beschikbare goederen en diensten. Een gelijkwaardige berekening kan gemakkelijk doorgevoerd worden voor al de landen die een betalingsbalans en het cijfer van hun bruto nationaal product publiceren.

Voor het jaar 1952 zou aldus volgende vergelijkende tabel kunnen opgesteld worden :

*
**

Het belangrijkste voordeel van die berekening is haar eenvoudigheid; als resultaat wordt echter slechts een ruwe benadering bekomen waarop moeilijk kan gesteund worden.

Uit tabel I blijkt, bijvoorbeeld, dat de uitvoer in Nederland een groter gedeelte van de nationale beschikbare goederen en diensten vertegenwoordigt dan in België. Het ware echter verkeer daaruit te besluiten dat de economie van Nederland meer van de uitvoer afhankelijk is. De cijfers van de Nederlandse uitvoer liggen inderdaad zo hoog omdat ze de doorvoerhandel insluiten die, in verhouding tot zijn waarde, slechts weinig tot de economische bedrijvigheid bijdraagt (1). Evenzo ligt de Belgisch-Luxemburgse uitvoer in verhouding tot de totale beschikbare goederen en diensten hoger dan de Zwitserse; voor dit laatste land moest het percentage op hetzelfde tijdstip 21 pCt. bedragen.

In België, dat gespecialiseerd is in de verwerking van grondstoffen tot halffabrikaten, komen de kosten van de in het land veredelde ingevoerde grondstoffen in ruime mate in de waarde van de uitvoer tussenbeide. Daarentegen worden de door Zwitserland uitgevoerde uurwerken, pharmaceutische producten, machines en toeristische diensten in grotere mate in het land zelf voortgebracht. Het grootste gedeelte van de waarde van de Zwitserse uitvoer blijft in het land in de vorm van winsten, lonen en belastingen; in België of in Nederland moet een belangrijk gedeelte van de deviezen, door de uitvoer voortgebracht, aan de aankoop van buitenlandse in de uitvoer verwerkte producten besteed worden.

*
**

Elk van de twee methodes biedt dus tamelijk ernstige nadelen. Aangezien de eerste daarenboven niet synthetisch is en de tweede uitsluitend een gezamenlijk beeld verstrekt, kan geen van beide methodes doen uitschijnen op welke manier de gedeeltelijke door de eerste methode bereikte overzichten zich tot een geheel schikken.

In onderhavige studie wordt getracht in die leemte te voorzien. Evenals het « Comité Central Industriel » vóór de oorlog, heeft men het nodig geacht te vertrekken van een omstandig onderzoek naar de verhouding tussen de voortbrenging en de uitvoer van elke bedrijfstak; onderhavige opzoekingen werden echter verder doorgevoerd en er werd getracht een synthetisch beeld te schetsen van de rol van de buitenlandse handel in de Belgische economie.

De eerste bezorgdheid bestond er derhalve in de betekenis van de buitenlandse markt voor de diverse bedrijfstakken in het licht te stellen. Te dien einde werd gebruik gemaakt van de statistieken van de

(1) Aangezien die vergelijkingen steunen op de betalingsbalansen der verschillende landen, omvatten de aangewende cijfers, buiten de bijzondere handel, de doorvoerhandel en de onzichtbare transacties.

productie en van de buitenlandse handel om het percentage van de productie te bepalen dat door elk van de sectoren gedurende de jaren 1950 tot 1952 werd uitgevoerd.

De bekomen coëfficiënten kunnen in beginsel vergeleken worden met die welke H.H. Lavachery en Van Lint vóór de oorlog hebben berekend. Het is dan ook belangwekkend gebleken de ene en de andere naast elkaar te stellen ten einde sommige na-oorlogse structuurwijzigingen in het licht te stellen. Die vergelijking wordt in hoofdstuk II doorgevoerd.

In een dergelijke vergelijking ligt echter niet het hoofdzakelijk belang van de berekende coëfficiënten. Ze dienen vooral als basis voor de latere ramingen.

In een volgend stadium der berekeningen zal het begrip afhankelijkheid t.o.v. de buitenlandse handel in ruimere zin beschouwd worden. Bij de hierboven bepaalde coëfficiënten werd inderdaad slechts de *directe uitvoer* van elke tak in aanmerking genomen; ze verzuimden, voor elke sector, rekening te houden met de hoeveelheid op de binnenlandse markt afgezette goederen, die door andere bedrijven tot meer afgewerkte producten omgewerkt en in die vorm uitgevoerd werden. Dergelijke *indirecte uitvoer* is, zoals reeds vermeld, voor de betrokkenen van niet minder belang dan de directe; hij dient dan ook gemeten te worden.

De methode van raming van die indirecte uitvoer kan met een voorbeeld toegelicht worden. Verondersteld wordt dat de verdeling van de afzet van garens en weefsels van een bepaalde vezel zich tijdens een gegeven periode als volgt heeft voorgedaan.

A. Verdeling van de voortbrenging der spinnerijen :	
1. Verkoop aan de nationale weverijen	85 %
2. Uitvoer	15 %
B. Verdeling van de voortbrenging der weverijen :	
1. Binnenlandse afzet	40 %
2. Uitvoer	60 %

Men zal bemerken dat alhoewel de rechtstreekse uitvoer van garens slechts 15 pCt. van de voortbrenging bedraagt, een belangrijk gedeelte van de op de binnenlandse markt afgezette garens in de vorm van weefsels uitgevoerd wordt.

Aangezien 85 pCt. van de voortgebrachte garens in de nationale industrie tot weefsels worden omgewerkt en 60 pCt. der voortgebrachte weefsels worden uitgevoerd, mag geschat worden dat 85 pCt. × 60 pCt., d.i. 51 pCt. der op de binnenlandse markt afgezette garens in de vorm van weefsels worden uitgevoerd.

De volledige afhankelijkheid van de weverijen ten opzichte van de buitenlandse handel zou dus als volgt kunnen vastgesteld worden :

Directe uitvoer :	15 %	van de voortgebrachte hoeveelheden;
Indirecte uitvoer :	51 %	van de voortgebrachte hoeveelheden;
Directe en indirecte uitvoer ...	66 %	van de voortgebrachte hoeveelheden.

Dank zij die redenering, kan het stadium van de analyse voorbijgestreefd worden in de richting van

een synthetisch overzicht. Het begrip indirecte uitvoer berust inderdaad op de onderlinge verbondenheid van de industries; het begrip kan dan ook slechts bepaald worden mits rekening te houden met de structurele banden tussen de verschillende bedrijfstakken onderling.

Dat begrip maakt de grondslag uit van onderhavige uiteenzetting, daar het de basis vormt voor de cijferhergroeperingen waartoe zal overgegaan worden.

Om de aangewende hergroeperingsmethode toe te lichten, kan het hierboven aangehaalde voorbeeld hernomen worden. Verondersteld wordt dat uit de analyse van de statistische documentatie de volgende gegevens aan de dag treden.

Spinnerijen :
Directe en indirecte uitvoer ... 66 pCt. van de voortbrenging
Werkgelegenheid 1.000 arbeiders

Weverijen :
Directe en indirecte uitvoer 60 pCt. van de productie
Werkgelegenheid 1.500 arbeiders

Indien de productiviteit van de voor uitvoer en voor de binnenlandse markt werkende arbeiders gelijk geacht wordt, kan berekend worden dat in het totaal 660 arbeiders van de spinnerijen (1.000 × 66 pCt.) en 900 arbeiders der weverijen (1.500 × 60 pCt.) voor het buitenland arbeiden.

Een dergelijke hergroepering kan tot drie, vier industries, tot gans de textielnijverheid en zelfs tot de volkshuishouding in haar geheel uitgebreid worden. Alleen het ontoereikend statistisch materieel stelt daaraan beperkingen.

De methode kan trouwens toegepast worden op andere elementen van de exploitatierekening, zoals de bijgevoegde waarde of het verbruik van buitenlandse grondstoffen. Er kan echter slechts met omzichtigheid tot dergelijke hergroeperingen overgegaan worden : de methode kan inderdaad slechts toegepast worden op de fabricatiebestanddelen die in gelijkaardige verhoudingen in de kosten of in het gewicht van de ingevoerde en uitgevoerde producten tussenbeide komen. Indien die berekening gemaakt werd voor de ingevoerde textielvezels, bijvoorbeeld, zouden onjuiste cijfers bekomen worden zo de uitgevoerde weefsels meer Belgische fibraan bevatten dan de weefsels die in het binnenland worden verkocht. Verondersteld wordt, bijvoorbeeld, volgende gegevens :

Uitvoer van wolartikelen : 100 ton, waarvan 50 ton wol en 50 ton fibraan.

Binnenlandse afzet van wolartikelen : 100 ton, waarvan 100 ton wol.

Invoer van buitenlandse wol : 150 ton;

de vergelijking van de uitgevoerde en ter plaatse verbruikte hoeveelheid zou doen geloven dat de helft van de ingevoerde wol wederuitgevoerd wordt, terwijl de werkelijke verhouding van de wederuitvoer slechts een derde bedraagt.

Zonder twijfel, beantwoordt de werkelijkheid, in vele gevallen, slechts zeer onvolledig aan die voorwaarde van « evenredigheid ». Bij eerste benadering

echter mogen die onvolmaaktheden verwaarloosd worden. Het is weinig waarschijnlijk dat de afwijkingen van die evenredigheid steeds in dezelfde zin gebeuren en dat zij de resultaten stelselmatig vervalsen. Dit ware slechts het geval indien de uitgevoerde artikelen bijna alle van mindere of betere kwaliteit waren dan die van de ter plaatse verbruikte producten.

*
**

De meest betekenisvolle hergroeperingen gebeuren op grond van de volgende elementen van de exploitatierekening :

1) Arbeidskracht : de invloed van de uitvoerschommelingen op de tewerkstelling kan gemeten worden door berekening van het aantal direct of indirect door de uitvoer tewerkgestelde industriearbeiders.

2) Bijgevoegde waarde : deze geeft de netto-waarde weer van de voortbrenging der verschillende bedrijfstakken. Een op die grondslag doorgevoerde hergroepering kan als basis dienen om te berekenen welk gedeelte van de totale industriële productie in het buitenland wordt afgezet.

Hoofdstuk III bevat de resultaten van de hergroeperingen die op grond van die eerste twee elementen werden doorgevoerd.

3) Invoer van grondstoffen : de waarde werd geraamd van de ingevoerde grondstoffen die door de veredelingsbedrijven in de uitgevoerde producten worden verwerkt. Het verschil tussen de kosten van die grondstoffen en de totale waarde van de uitvoer stemt overeen met de netto-winst op de nationale uitvoer. Deze winst is een belangrijke economische grootheid. Zij geeft inderdaad het netto-aandeel weer van de uitvoerende industries in de deviezenbevoorrading van het land evenals het aandeel van de buitenlandse handel in het bruto nationaal inkomen.

De netto-winst op de uitvoer wordt bestudeerd in de hoofdstukken IV en V van dit artikel. Een laatste hoofdstuk is gewijd aan de belangrijkste besluiten en geeft een gezamenlijk beeld van de plaats van de buitenlandse handel in de economie (1).

HOOFDSTUK II

De afhankelijkheid van de Belgische economie ten opzichte van de buitenlandse handel in 1950-1952 en vóór de oorlog.

Het begrip afhankelijkheid ten opzichte van de buitenlandse handel wordt zowel in de conjunctuurals in de structuurstudies aangewend. Inderdaad, om het even of men één enkel bedrijf afzonderlijk of de volkshuishouding in haar geheel beschouwt, stelt men vast dat de relatieve betekenis van de uitvoer tege-

(1) De hoofdstukken IV en V zullen in het *Tijdschrift* van September 1955 gepubliceerd worden.

lijktijd afhangt van de voorbijgaande aard van de vraag en van quasi-duurzame factoren.

Eensdeels kan een bepaalde onderneming die een verbetering van de buitenlandse vraag heeft te baat genomen om op nieuwe markten door te dringen, bij de eerste ommekeer van de toestand daaruit terug verdreven worden. Een bepaalde sector zal de betekenis van de uitvoer in zijn zakencijfer zien toenemen met het op- en neergaan van de conjunctuur.

Naast die toevallige komen anderdeels andere duurzame factoren tussenbeide. Alhoewel het door elk bedrijf uitgevoerde gedeelte van de voortbrenging van het ene jaar tot het andere schommelt, bestaan er nochtans bedrijven waarvan de activiteit traditioneel naar het buitenland is gericht.

Het is dit tegelijkertijd structureel en conjunctureel karakter van het begrip afhankelijkheid ten opzichte van de buitenlandse handel welk in onderhavig hoofdstuk zal belicht worden door de resultaten van de berekeningen voor de periode 1950-1952 te vergelijken met de uitvoercoëfficiënten die vóór de oorlog door H.H. Lavachery en Van Lint berekend werden. Alvorens echter tot het onderzoek van die gegevens over te gaan, is het nuttig de draagwijdte van dergelijke vergelijkingen toe te lichten.

Stippen we vooreerst aan dat de aangewende methodes niet volkomen overeenstemmen. De berekeningen van deze studie berusten op een analyse van de gepubliceerde cijfers, terwijl die van het « Comité Central Industriel », zoals hun auteurs trouwens mededelen, van steekproeven vertrekken. De aldus bepaalde uitvoercoëfficiënten zijn aan tweeërlei vergissingen onderhevig. Enerzijds kan de representatieve waarde van een gedeelte der coëfficiënten, gebaseerd op een onvoldoend aantal antwoorden, in twijfel getrokken worden; anderzijds zijn de coëfficiënten voorzeker overschat. De meeste antwoorden komen inderdaad van belangrijke bedrijven die dank zij een betere commerciële organisatie gemakkelijker dan de kleine firma's op de uitvoermarkten kunnen doordringen.

Niettegenstaande die onvolmaaktheden zijn de resultaten van die onderzoekingen zonder twijfel betekenisvol.

Dank zij de verbetering der productiestatistieken sedert de oorlog berusten de voor deze studie uitgewerkte berekeningen volledig op tevoren bestaande gegevens en bestrijken ze een groter aantal takken. De volgende bronnen werden aangewend :

a) de bestaande gegevens over de binnenlandse en buitenlandse afzet van de producenten der verschillende takken, o.a. de metaalverwerkende bedrijven, de ceramische nijverheid en de leder- en houtindustrie;

b) de in waarde uitgedrukte aanduidingen vervat in de Planning van de Industriële Productie (1)

(1) Gepubliceerd door het Ministerie van Economische Zaken.

over de spreiding van de afzet van industries zoals de rubbernijverheid, waarvan de productie in geen enkele gepubliceerde statistiek opgenomen wordt;

c) voor het overige, de statistieken van de productie en van de buitenlandse handel. Die vergelijking schenkt geen voldoende bevrediging aangezien zij het gebruik vereist van twee niet helemaal te vergelijken bronnen. Daar de douanenomenclatuur en die van de productie niet nauwkeurig overeenstemmen, kunnen beide statistieken derhalve moeilijk naast elkaar gesteld worden. Bovendien leidt hun vergelijking tot overschatting van de uitvoercoëfficiënten der bedrijfstakken aangezien de cijfers van de buitenlandse handel vollediger zijn dan die van de voortbrenging : terwijl de laatste over het algemeen beperkt blijven tot de bedrijven van een zekere betekenis, wordt in de cijfers van de buitenlandse handel de uitvoer opgenomen van al de industriële bedrijven en zelfs sommige doorvoertransacties van commerciële aard. De statistiek van de buitenlandse handel omvat tenslotte de afzet in het buitenland vanwege de Luxemburgse industries en houdt geen rekening met de Belgische leveranties aan het Groothertogdom; voor drie zeer belangrijke producten, nl. staal, steenkolen en cokes, kon een verbetering doorgevoerd alvorens tot de vergelijking over te gaan : wat de hoogovenbedrijven betreft, werden de Belgisch-Luxemburgse productie en uitvoer tegenover elkaar gesteld; in verband met de Belgische steenkolenmijnen en cokesfabrieken werd rekening gehouden met de afzet in het Groothertogdom.

Uit dergelijke vergelijkingen mogen slechts onder voorbehoud besluiten getrokken worden. Het is beter slechts de scherp uitgesproken bewegingen te weerhouden, daar de zwakkere schommelingen beneden de vergissingsmarge van dergelijke berekeningen, zonder betekenis zijn. Die omzichtigheid is vooral vereist bij het onderzoek van de coëfficiënten die in de publicaties van het « Comité Central Industriel » als « niet representatief » worden aangeduid (1).

Er werd dan ook overgegaan tot een voorafgaande schifting dier niet representatieve coëfficiënten. De ene werden zonder aarzelen uitgeschakeld, de andere bleken het weerhouden waard; om ze van de representatieve coëfficiënten te onderscheiden, werden ze in de tabellen tussen haakjes geplaatst. Alhoewel ze minder nauwkeurig zijn, weerspiegelen ze voor de doeleinden van deze uiteenzetting voldoende de werkelijkheid.

De indexcijfers van de *steenkolenmijnen* en van de *cokesfabrieken* weerspiegelen de onstandvastigheid eigen aan de Belgische steenkolenmarkt, waarop een productie met weinig aanpassingsvermogen af te rekenen heeft met een uiterst cyclische

(1) Die term « niet representatief » werd over het algemeen aangewend om de uitvoercoëfficiënten aan te duiden van industries waarvan minder dan de helft der bedrijven, naar hun voortbrenging gemeten, de onderzoekingen beantwoord hebben.

Tabel II.

Steenkolen en bijproducten, bouwmaterialen

Uitvoercoëfficiënten tijdens verschillende periodes

	1913	1920-1931	1932-1936	1950-1952
<i>Mijnnijverheid :</i>				
Steenkolenmijnen		12	15	9
Cokesovens			22	10
<i>Bouwmaterialen :</i>				
Groeven in het algemeen ...	(66)	(40)	(19)	20
Cementfabrieken	66	57	(34)	38
Glasblazerijen	88	85	80	} 80
Spiegelglasfabrieken	90	90	80	
Ceramiek	61	46	13	18

vraag. Tijdens de beschouwde jaren hebben de conjunctuurstijgingen voortdurend schaarstes aan bepaalde categorieën brandstoffen veroorzaakt; zodra de toestand omsloeg, maakten deze schaarstes plaats voor moeilijk op te slorpen productie-overschotten.

Voor de *bouwmaterialen* blijkt uit de cijfers een fundamentele structuurwijziging. Die nijverheid heeft bijna voortdurend op de buitenlandse markten terrein moeten prijsgeven: na de oorlog kende ze occasioneel een licht herstel. De groeven en de fabrieken van ceramische producten, die eertijds grote uitvoerders waren, zijn thans bijna uitsluitend op de Belgische markt aangewezen. De cementfabrieken, de glas- en spiegelglasfabrieken hebben eveneens terrein verloren inzonderheid ten gevolge van de industrialisatie der nieuwe landen; zij zijn er echter in geslaagd gedeeltelijk die verloren afzetgebieden te vervangen dank zij de uitbreiding van de Nederlandse markt in het kader van Benelux.

Tabel III.

Nijverheid der ruwe metalen

Uitvoercoëfficiënten tijdens verschillende periodes

	1913	1920-1931	1932-1936	1950-1952
<i>Nijverheid der ruwe metalen</i>				
Hoogovenbedrijven		61	(63) ¹	66
Zinkfabrieken	(91)	(71)	69	70
Loodfabrieken			60	75
Koperfabrieken			80	84

¹ Verbeterd cijfer ten einde het met de andere vergelijkbaar te maken. De door P. Van Lint vermelde coëfficiënt van 76 pCt. wordt bekomen door vergelijking van de uitvoer van staal als dusdanig of in de vorm van metaalfabrikaten met de voortbrenging, terwijl met het in de vorm van verwerkte artikelen uitgevoerde metaal geen rekening gehouden wordt in de berekening der coëfficiënten over de andere jaren. Wij hebben verondersteld dat het percentage van het in de vorm van metaalfabrikaten uitgevoerde staal vóór de oorlog nagenoeg hetzelfde cijfer bereikte als thans, nl. 13 pCt.

De uitvoercoëfficiënten van de metaalnijverheid vertonen geen eenvormige tendentie. Het indexcijfer van de *hoogovenbedrijven*, veruit de belangrijkste tak van die sector, geeft een geleidelijk stijgende lijn te zien. Die stijging is des te meer betekenisvol daar het hier gaat om een groeiende industrie. De in 1950-1952 uitgevoerde 66 pCt. werden berekend in verhouding tot een hogere productie dan de 61 pCt. der jaren 1920 tot 1931; de vergelijking van beide

coëfficiënten wijst dan ook op een afgetekende verbetering.

Het uitvoerindexcijfer der *zinkfabrieken* loopt na de eerste wereldoorlog sterk terug; nadien tekent zich geen enkele duidelijke ontwikkeling af. Het gaat hier om een volgroeide industrie welke geen deel meer heeft in de expansie die zich op wereldschaal in die sector verder aftekent.

De *loodnijverheid*, die nauw verband houdt met de zinkindustrie, bevindt zich in een gelijkaardige toestand. De stijging van de uitvoercoëfficiënt van 1932-1936 tot 1950-1952 heeft een bijzondere betekenis: ze weerspiegelt veeleer de evolutie van de commerciële structuur van die sector dan een wijziging van de respectieve betekenis van de binnenlandse en buitenlandse markten. Sedert de oorlog heeft de schaarste aan erts in de handel de loodfabrieken er toe verplicht zich bijna uitsluitend op loonwerk toe te leggen ten einde hun bedrijvigheid te handhaven. Ook beschikken zij niet meer over voldoende lood om de Belgische markt te bevoorraden; de verwerkers hebben zich dan ook verplicht gezien, vooral in periodes van hoogconjunctuur, het vereiste metaal in te voeren.

Het aandeel van de uitvoer in de voortbrenging van geraffineerd koper vertoont eveneens een stijgende lijn. Zoals in de loodindustrie, hangen de koperraffinaderijen hoofdzakelijk af van het loonwerk; zij controleren derhalve de verdeling niet van hun voortbrenging tussen de Belgische markt en de uitvoer.

Tabel IV.

Metaalverwerkende bedrijven

Uitvoercoëfficiënten tijdens verschillende periodes

	1913	1920-1931	1932-1936	1950-1952
Gezamenlijk	(53)	(50)	(27)	38
Bruggen, gebinten, spoorwegmaterieel	10		42	34
Electrische apparaten	10	16	(11)	32
Autovoertuigen en moto's ...	83	43	40	19
Ijzergieterijen			(21)	10
Textielmachines			(70)	70
Draadtrekkerijen		82		61

De inlichtingen betreffende de *metaalverwerkende bedrijven* zijn onvolledig; bij hun interpretatie dient dan ook met omzichtigheid te werk gegaan. De teruggang van de Belgische industrie van spoorwegmaterieel blijkt duidelijk uit de cijfers: de uitvoercoëfficiënt bereikt in 1950-1952 zelfs niet meer het peil der depressiejaren. De teruggang van het indexcijfer der automobielnijverheid is te wijten aan een fundamentele structuurwijziging, nl. de vervanging van een nationale automobielnijverheid, waarvoor de uitvoer levensnoodzakelijk was, door fabrieken voor de montage van buitenlandse merken, opgericht ter bevoorrading van de binnenlandse markt. De coëfficiënten betreffende de ijzergiete-

rijen, de draadtrekkerijen geven eveneens een dalende lijn te zien. Die van de electro-technische constructie vertoont daarentegen een afgetekende verbetering; dit getuigt van het dynamisme van een bedrijfstak die speciaal door de evolutie van de techniek begunstigd wordt.

De onderzoekingen van het « Comité Central Industriel » hebben een te klein gedeelte van de metaalverwerkende bedrijven bestreken opdat men zich zonder nader onderzoek zou kunnen verlaten op de « gezamenlijke resultaten » in de tabel vermeld. Het kan gebeuren dat van twee achtereenvolgende steekproeven in een dergelijk heterogene industrie, de ene talrijke en de andere weinige bedrijven omvat welke tot de exporterende takken behoren. De gezamenlijke aangeduide tendenz blijkt nochtans niet door een dergelijk toeval vervalst te zijn; de schommelingen van de algemene coëfficiënt worden inderdaad in hun grote trekken teruggevonden in de indexcijfers betreffende de verschillende sectoren van Fabrimétal. Het blijkt juist te zijn dat de metaalverwerkende bedrijven, wat de uitvoer aangaat, gevoelig getroffen werden door de crisis der jaren 1932-1936; de uitvoercoëfficiënt zou zich gedurende de na-oorlogse cyclische hausse hersteld hebben zonder echter opnieuw zijn vroeger peil te bereiken. De crisis in de industrie van het rollend materieel, de verdwijning van de Belgische automobielen, de verruiming van de binnenlandse markt o.a. voor de duurzame verbruiksgoederen en de contingenteringsmaatregelen die in het buitenland verder werden toegepast, zouden de buitenlandse markt verhinderd hebben in 1950-1952 de relatieve betekenis welke ze tijdens de jaren 1920-1930 had bereikt, te herwinnen.

Tabel V.

Scheikundige en voedingsbedrijven

Uitvoercoëfficiënten tijdens verschillende periodes

	1913	1920-1931	1932-1936	1950-1952
<i>Scheikundige bedrijven</i>				
Gezamenlijk			(39)	(50)
<i>Voedingsbedrijven</i>				
Suikerfabrieken	42	36	36	34
Brouwerijen			0,05	} 5
Mineraal water	(0)	(1)	(5)	
Margarine	0	9	1	

Wij beschikken slechts over gedeeltelijke inlichtingen betreffende de *scheikundige* en *voedingsbedrijven*. De uitvoercoëfficiënt van de eerste sector is dan ook van twijfelachtige waarde: inderdaad, het cijfer van 1932-1936, welk op een onvoldoende steekproef steunt, wordt door het « Comité Central Industriel » niet als representatief beschouwd, terwijl dat van de periode 1950-1952 slechts berust op een aantal door het Verbond der Scheikundige Nijverheid doorgevoerde schiftings.

De gegevens over de *voedingsbedrijven* zijn waarschijnlijk geloofwaardig; zij hebben echter slechts

betrekking op een gedeelte van een geheel van zeer uiteenlopende bedrijvigheden. Betreurenswaardig is vooral de afwezigheid van gegevens betreffende de traditioneel exporterende takken van die industrie zoals de conservenfabrieken, de jamfabrieken en de plantaardige-olienijverheid. Men beschikt weliswaar over inlichtingen betreffende de suikerraffinerijen die steeds op het buitenland gericht waren; deze sector is echter bijzonder weinig representatief: de suikerproductie is grotendeels afhankelijk van de weersomstandigheden, van het suikerbietenareaal, van de verbetering der teeltmethodes en in relatief geringe mate van de conjunctuur: de uitvoercoëfficiënt van die tak hangt derhalve slechts in beperkte mate af van de door de raffinerijen getroffen beslissingen. De geleidelijke vermindering van de uitvoercoëfficiënt van de suikerindustrie is toe te schrijven aan de snellere stijging van het binnenlands verbruik t.o.v. de oogst. De andere in de tabel vermelde sectoren zijn niet afhankelijk van de buitenlandse markt. De Belgische margarinenijverheid heeft nochtans gedurende een tiental jaren nagenoeg 10 pCt. van haar voortbrenging uitgevoerd.

Tabel VI.

Textiel-, huiden- en ledernijverheid

Uitvoercoëfficiënten tijdens verschillende periodes

	1913	1920-1931	1932-1936	1950-1952
<i>Textielnijverheid:</i>				
Katoenspinnerijen	14	14	13	22
Katoenweverijen		60	50	48
Katoenen dekens		62	(37)	48
Wolspinnerijen ¹	(33)	(61)	(43)	24
Weefsels voor wollen kleding	(67)	(38)		29
Wollen tapijten ²		(82)	61	88
Fabricatie van kunstzijde ...	96	66	53	62
Breigoednijverheid	(13)	(21)	(39)	14
Wolweverijen			45	42
<i>Huiden- en ledernijverheid</i>				
Schoenfabrieken	(5)	(16)	(2,6)	} 4
Leerlooierijen	(55)	(35)	(2,1)	
Marokijnfabrieken			(24)	

¹ Voor de jaren 1913 en 1920-1931, alleen kaardwol.

² En fluwelen tapijten in 1932-1936.

Doorheen de bewegingen in uiteenlopende richtingen waardoor de evolutie van de uitvoercoëfficiënten der *textielnijverheid* gekenmerkt wordt, komen twee hoofdtendenzen tot uiting. De eerste betreft de teruggang van de relatieve betekenis van de buitenlandse markt, die een fundamentele beweging blijkt te zijn, de tweede houdt verband met de invloed van de conjunctuur, die in 1932-1936 de grondtendens verscherpte en ze gedurende de volgende periode in ruime mate neutraliseerde.

In een zo complexe industrie is het niet te verwonderen dat bepaalde bedrijfsgroepen, begunstigd door bijzondere omstandigheden, er in geslaagd zijn hun uitvoercoëfficiënten in weerwil van de algemene teruggang te verbeteren. Dit is het geval voor de katoenspinnerijen, die dank zij de douane-unie met

Nederland zich een zeer belangrijk afzetgebied konden verzekeren, en voor de fabrieken van wollen tapijten, waarvan de inspanningen tot expansie naar de dollarzone begunstigd werden door bepaalde verbeteringen van het Amerikaanse douanetarief en door de welvaart in dat gedeelte van de wereld.

In de meeste andere takken benadert het in 1950-1952 uitgevoerde procent niet het peil dat tussen 1920 en 1930 werd bereikt. In al de takken, behoudens misschien in de breigoednijverheid, heeft de cyclus de baissetendenz der uitvoercoëfficiënten vooreerst versneld, vervolgens vertraagd of zelfs doen omslaan.

Sommige takken hebben zich beter dan andere aan de ontwikkeling van de buitenlandse markten aangepast. De fabrieken van kunstzijde inzonderheid hebben hun uitvoercoëfficiënt van de vóór-oorlogse welvaartsjaren bijna terug bereikt. De katoen- en wolweverijen en de fabrieken van katoenen dekens werden daarentegen verplicht zich meer dan in het verleden tot de binnenlandse markt te richten.

De *ledernijverheid* vertoonde een bijna gelijk-aardige gezamenlijke evolutie als de textielnijverheid. De oorzaken zijn trouwens dezelfde: het meer actieve buitenlandse protectionisme dat inzonderheid de verbruiksgoederen trof en een slechts langzaam stijgende vraag die haast overal aanleiding gaf tot inkrimping van het ruilverkeer.

Zo heeft bijvoorbeeld de uitvoer van schoenen niet opnieuw de relatieve betekenis bereikt die hij gedurende de hoogconjunctuur der jaren twintig heeft gekend. De leerlooierijen richten zich ook meer dan vroeger tot de binnenlandse markt. Hun voortbrenging, waarvan vroeger de helft werd uitgevoerd, wordt thans ten belope van de vier vijfden in België zelf afgezet.

*
**

Indien we van dit onderzoek per industrie trachten over te gaan tot een gezamenlijk overzicht, dan stellen we vast dat de Belgische economie er toe gebracht werd haar productie-apparaat meer dan in het verleden naar de bevrediging van haar eigen behoeften te richten. Die overgang vond in ruime mate plaats gedurende de depressie en onder invloed van een strenger protectionisme waardoor elk land in autarkische richting gedwongen werd.

Een andere invloed die zich misschien heeft doen gelden, is de spontane neiging naar reorganisatie na een groeiperiode. Het begin van de eeuw, de jaren 1920-1930 zijn voor België een periode van intense bedrijvigheid en van snelle expansie geweest. De staalnijverheid, de stikstofnijverheid, de kunstmatige-zijdefabrieken, de koperindustrie, de tin-nijverheid, de glas- en spiegelglasfabrieken en andere belangrijke takken van onze industriële bedrijvigheid werden opgericht of in belangrijke mate uitgebreid; de Kempische steenkolenmijnen werden in bedrijf genomen en de eerste schakels

gelegd van de samenwerking tussen de Belgische en Kongolese volkshuishoudingen. Gans die scheppende bedrijvigheid kon zich niet op een volledig geordende manier en zonder horten en stoten voltrekken. Dit verklaart dan ook gedeeltelijk de grote concentratiebeweging die zich omstreeks 1930 in de cementbedrijven, de scheikundige nijverheid, de glas- en spiegelglasfabrieken, de steenkolenmijnen en in nog andere industrieën aftekende om een in los verband uitgebouwde structuur kracht bij te zetten. Het inderhaast opgetrokken productie-apparaat omvatte bedrijven die werden opgericht op grond van kortstondige buitenlandse afzetgebieden en miste anderzijds bedrijven welke de behoeften der Belgische markt moesten dekken. Het was normaal dat de vertraging in het zakenleven de bedrijven er toe bracht hun binnenlandse markt van meer nabij te bestuderen, hun productie aan te passen en aldus de invoer van sommige producten overbodig te maken. Het ware een vergissing die autarkische beweging van de Belgische economie uitsluitend aan een cyclische oorzaak toe te schrijven; zij weerspiegelt ook de aanpassing van een pas uitgebouwde industriële uitrusting aan meer duurzame bestaansvoorwaarden, bepaald door de omvang van de Belgische economie.

De na-oorlogse conjunctuur heeft de relatieve teruggang van de buitenlandse handel onderbroken: de buitenlandse vraag herleefde en de contingenteringen vanwege het buitenland, die vooreerst om monetaire redenen werden gehandhaafd, werden nadien geleidelijk versoepeld. In de meeste sectoren is het aandeel van de uitvoer in de voortbrenging zelfs geleidelijk toegenomen. Er dient echter aangestipt dat België zelfs in 1950-1952, in weerwil van de expansie na het conflict in Korea, een minder groot gedeelte van zijn voortbrenging heeft uitgevoerd dan vóór de grote depressie. De autarkische beweging der jaren dertig was niet helemaal omkeerbaar; de Belgische economie bleef dan ook, wat haar bevoorrading betreft, minder afhankelijk van het buitenland.

Die algemene bemerkingen betreffende die relatieve vermindering van de buitenlandse handel zijn natuurlijk niet toepasselijk op elke industrie in het bijzonder. Zoals we reeds onderstreepten, heeft de teruggang inderdaad vooral enkele industrieën getroffen, terwijl andere er in geslaagd zijn hun uitvoer in min of meer dezelfde verhoudingen als hun voortbrenging op te drijven.

Zoals uit tabel VII blijkt, kwam die onderscheiden evolutie tot uiting in een afgetekende stijging van het aandeel der metaalverwerkende bedrijven en der scheikundige nijverheid in de uitvoerhandel van België en in een teruggang wat de andere takken betreft.

De vooruitgang door de ijzer- en staalnijverheid geboekt, is toe te schrijven aan een samenloop van gunstige omstandigheden. De douane-unie met Luxemburg heeft het uitvoerbaar overschot van die

Tabel VII.

Evolutie van de Belgische en Luxemburgse uitvoer per productengroepen

(in procent van het totaal)

Bron : I. Svernilson, *Growth and Stagnation in the European Economy*,
blz. 187, tabel A 59.

	1913 (a)	1928	1938	1950
Voedingsproducten, dranken en tabakken	13,7	9,0	5,8	6,0
Grondstoffen	21,6	14,9	25,1	15,7
Metalen	14,7	22,8	24,3	29,8
Machines	2,3	3,3	4,2	6,8
Transportmaterieel	3,7	2,9	3,1	2,6
Scheikundige producten ...	4,7	4,2	7,7	8,8
Textielproducten	29,3	20,4	10,6	19,7
Verskillende afgewerkte producten	10,0	22,5	19,2	10,6
Totaal ...	100,0	100,0	100,0	100,0

(a) Uitsluitend België.

tak tamelijk gevoelig opgedreven; het ontstaan van het Kempisch Bekken, grote voortbrenger van cokeskolen, en vervolgens de opening van het Albertkanaal hebben de concurrentiemogelijkheden van de staalvoortbrengers verbeterd. Tenslotte hebben de voorbereiding van de twee wereldoorlogen en de wederopbouwbehoeften die daaruit zijn voortgevloeid de buitenlandse vraag naar ijzer- en staalproducten op peil gehouden.

De andere snel groeiende sectoren zijn de machinebouw en de scheikundige nijverheid, beide begunstigd door de verbetering van de techniek. De toeneming van de scheikundige uitvoer werd aangemoedigd door de oprichting, omstreeks 1930, van belangrijke stikstoffabrieken. De concentratiebeweging die zich omstreeks dezelfde periode heeft voorgedaan, droeg er eveneens toe bij de positie van die industrie t.o.v. de buitenlandse concurrentie te verstevigen. De toeneming van de uitvoer van machines heeft in ruime mate de teruggang van de uitvoer van transportmaterieel goedgemaakt; deze teruggang was te wijten aan de crisis in de nijverheid van rollend materieel en aan de verdwijning van de Belgische automobielen.

De textielnijverheid werd tussen beide oorlogen sterk getroffen. Sedertdien hernam de uitvoer van die tak afgetekend; zijn aandeel in de buitenlandse handel verdubbelde t.o.v. 1938 zonder nochtans het peil van 1913 terug te bereiken.

De uitvoer van grondstoffen, die inzonderheid brandstoffen en bouwmaterialen omvat, is gedurende de depressie in relatieve betekenis toegenomen; na de jongste wereldoorlog is zijn aandeel in de buitenlandse handel op het peil van 1928 teruggevallen.

De voedingsproducten, dranken en tabakken hebben eveneens terrein verloren evenals de verschillende afgewerkte producten. Deze laatste groep, die vooral als « niet-essentieel » beschouwde producten omvat zoals leder-, papier-, rubberproducten en meubelen, blijkt bijzonder geleden te hebben onder

de soberheidspolitiek die na de oorlog door de meeste buurlanden werd gevoerd.

HOOFDSTUK III

De industriële productie en de uitvoer.

Indien het verband tussen de industriële bedrijvigheid en de uitvoer in een afzonderlijk hoofdstuk behandeld wordt, dan is dit omdat de voorspoed van de industrie het meest van alle economische sectoren van de uitvoer afhankelijk is. Het is ook omdat in België de industrie op korte termijn de werkelijke drijfkracht van de economische toestand is. Niet alleen is zij de bedrijvigheid die het scherpst reageert op allerhande gebeurtenissen zoals speculatieve bewegingen, schommelingen der investeringen en wijzigingen in de bewapeningsprogramma's, doch zij dringt eveneens aan het overige bedrijfsleven een gelijkaardige beweging op. Een verbetering van de industriële productie breidt zich uit tot de aanverwante takken zoals het vervoer, de handel en diverse diensten; de lonen en de winsten genieten er eveneens van, terwijl de verhoging van hun volume op haar beurt de gezamenlijke uitgaven opdrijft.

*
**

De bijdrage van een bedrijf of van een sector tot de gezamenlijke productie wordt over het algemeen bepaald door de bijgevoegde waarde, die overeenstemt met het verschil tussen de waarde van de productie van dit bedrijf of van die sector, exclusief de indirecte belastingen, en de kosten van de buiten het bedrijf of de sector aangekochte goederen en diensten.

De bijgevoegde waarde stemt eveneens overeen met het aandeel van een bedrijf in het bruto nationaal inkomen. Ze vertegenwoordigt inderdaad het bedrag waarover het bedrijf beschikt om de arbeidskrachten en de rente van het ontleende kapitaal te betalen, om zijn installaties af te schrijven en eventueel om zijn kapitaal te vergoeden.

Het is mogelijk het van de uitvoerhandel afhankelijke gedeelte van dat aandeel te berekenen.

In de inleiding werd onderstreept dat talrijke industriële sectoren meer indirect dan direct van de uitvoer afhangen. In het eerste hoofdstuk werd de methode van raming van die indirecte uitvoer aan de hand van een voorbeeld toegelicht. De gegevens van dat voorbeeld kunnen in een licht gewijzigde vorm hernomen worden.

A. Verdeling van de productie der spinnerijen voor een bepaalde vezel

1. Afzet van de weverijen	85 %
2. Uitvoer	15 %
3. Bijgevoegde waarde	100

B. Verdeling van de productie der weverijen voor een bepaalde vezel

1. Afzet in het binnenland	40 %
2. Uitvoer	60 %
3. Bijgevoegde waarde	150

De directe uitvoer der spinnerijen bedraagt 15

pCt. Hun indirecte uitvoer belooft 51 pCt. (85×60 pCt.). De gezamenlijke afhankelijkheid van de spinnerijen voor die vezel t.o.v. de uitvoer belooft bijgevolg 66 pCt.

Aangezien de weverijen ten belope van 60 pCt. van de export afhangen, kan het direct of indirect uitgevoerde gedeelte van de netto-productie (of bijgevoegde waarde) dier gezamenlijke textielnijverheid als volgt berekend worden :

Sector	Netto-productie	Uitgevoerd gedeelte	Uitgevoerde netto-productie
Spinnerijen	100	66 %	66
Weverijen	150	60 %	90
Totaal beschouwde industrie	250		156

Die berekeningsmethode kan trouwens aan meer ingewikkelde toestanden aangepast worden. Indien bijvoorbeeld de spinnerijen in het binnenland verschillende cliënten bezaten, dan zou het schema er als volgt uitzien :

A. Verdeling van de productie der spinnerijen :

1. Afzet aan de weverijen	50 %
2. Afzet aan de tapijtfabrieken	35 %
3. Uitvoer	15 %
4. Netto-productie	100

B. Verdeling van de tapijtproductie :

1. Afzet in het binnenland	20 %
2. Uitvoer	80 %
3. Netto-productie	60

C. Verdeling van de productie der weverijen :

1. Afzet in het binnenland	40 %
2. Uitvoer	60 %
3. Netto-productie	150

Men zou aldus bekomen :

Directe uitvoer	15 %
Uitvoer in de vorm van tapijten ($35 \% \times 80 \%$) ...	28 %
Uitvoer in de vorm van weefsels ($50 \% \times 60 \%$) ...	30 %

Totaal direct of indirect uitgevoerd

De netto-productie van de drie beschouwde takken zou dan als volgt van de uitvoer afhankelijk zijn :

Sector	Netto-productie	Uitgevoerd gedeelte	Uitgevoerde productie
Spinnerijen	100	73 %	73
Tapijten	60	80 %	48
Weverijen	150	60 %	90
Totaal	310		211

Het is ook mogelijk dat een product twee achtereenvolgende verwerkingen ondergaat. In dat geval zou het schema er als volgt uitzien :

A. Verdeling van de productie der spinnerijen :

1. Uitvoer	10 %
2. Weverijen	90 %
3. Bijgevoegde waarde	100

B. Verdeling van de productie der weverijen :

1. Uitvoer	50 %
2. Kledingfabrieken	30 %
3. Verbruikers	20 %
4. Bijgevoegde waarde	120

C. Verdeling van de productie der kledingfabrieken :

1. Uitvoer	4 %
2. Verbruikers	96 %
3. Bijgevoegde waarde	80

In dit geval zou men het volgende resultaat bekomen :

Garens :

Directe uitvoer	10 %
-----------------------	------

Indirecte uitvoer in de vorm van weefsels ($90 \% \times 50 \%$)	45 %
Indirecte uitvoer in de vorm van kleding ($90 \% \times 30 \% \times 4 \%$)	1,08 %
Totaal indirect en direct door de spinnerijen uitgevoerd	56,08 %

Weefsels :

Directe uitvoer van weefsels	50,0 %
Uitvoer in de vorm van kleding ($30 \% \times 4 \%$)	1,2 %

Totaal direct en indirect door de weverijen uitgevoerd	51,2 %
--	--------

De netto-productie van de drie takken zou dan in de volgende verhoudingen uitgevoerd zijn :

Sector	Netto-productie	Uitgevoerd gedeelte	Uitgevoerde productie
Spinnerijen	100	56,08	56,08
Weverijen	120	51,2	61,44
Kledingfabrieken	80	4	3,20
	200		120,72

Er bestaan wellicht nog meer ingewikkelde gevallen; in principe verschillen ze echter niet van diegene die ontleed werden en kunnen ze op dezelfde wijze opgelost worden.

*
**

De berekening van de indirecte uitvoer der verschillende sectoren berust op twee vereenvoudigende veronderstellingen.

a) De methode laat de voorraadwijzigingen buiten beschouwing : zij veronderstelt dat de productie van elk artikel gelijk is aan de aanwending er van. Praktische argumenten, nl. de vereenvoudiging van de berekeningen en de leemten van de statistiek der voorraden, rechtvaardigen deze veronderstelling.

b) Er wordt ook verondersteld dat de uitvoer en de afzet in het binnenland uit producten bestaan die, wat de verhouding aan toegevoegde waarde en aan grondstoffen betreft, gelijkaardig zijn. Dit is ook niet helemaal juist.

Die veronderstellingen gelden slechts bij benadering. Ze werden aanvaard gedeeltelijk om de berekeningen niet te bemoeilijken, maar vooral omdat de bestaande statistieken de werkelijkheid niet dichter benaderen.

*
**

De toepassing van de omschreven methode stuit op ernstiger moeilijkheden, voortvloeiend uit de leemten in de statistische documentatie, die inderdaad zeer onvolledig is wat twee terzake belangrijke punten betreft, nl. het verbruik van grondstoffen en de bijgevoegde waarde.

Er werd vastgesteld dat de berekening van de indirecte uitvoer van een sector gegevens vereist over de verdeling van de binnenlandse afzet onder de verschillende verbruikers : in één belangrijke sector, nl. die van de energie, kan de berekening van de indirecte uitvoer doorgevoerd worden op grond van omstandige statistieken betreffende het binnenlands verbruik. Meestal echter stuit men op leemten

in de statistiek. Gelukkig is het niet onmogelijk daaraan te verhelpen. In talrijke gevallen blijkt de bestemming van een product uit de aard er van : de kleding wordt verkocht aan de verbruikers, het kamlint aan de wolspinnerijen. Soms ook kan de indirecte uitvoer rechtstreeks vastgesteld worden zonder dat de verdeling van de binnenlandse afzet dient gekend : wat het staal en de weefsels betreft, mag verondersteld worden dat hij nagenoeg overeenstemt met de uitgevoerde hoeveelheid metaalfabrikaten en vervaardigde kleding.

Al de voornaamste indirecte uitvoerstromingen konden aldus vastgesteld worden. Talrijke minder belangrijke gevallen zijn echter aan onze aandacht ontsnapt, zoals bijvoorbeeld het karton en het papier waarin de ingevoerde producten verpakt zijn en de lijn welke de in het buitenland afgezette meubelen bevatten. Afzonderlijk genomen, zijn dergelijke weglatingen wellicht te verwaarlozen; in hun geheel echter leiden ze tot een gevoelige onderwaarding van de indirecte uitvoer; men zal zich herinneren dat er, wat de directe-uitvoercoëfficiënten betreft, een vergissing in tegenovergestelde zin werd gemaakt (1).

Wat de bijgevoegde waarde per bedrijfstak betreft, bestaan er slechts twee inlichtingsbronnen, hetzij de wegingscoëfficiënten door het Instituut voor Economisch en Sociaal Onderzoek van de Universiteit te Leuven aangewend voor de berekening van het productie-indexcijfer, coëfficiënten welke steunen op een vóórorlogse studie, hetzij de cijfers van de Planning der Industriële Productie (2). De eerste hebben betrekking op een te ver verwijderde periode

(1) Hoofdstuk II, blz. 88.

(2) Ministerie van Economische Zaken, Planning van de Belgische Industriële Productie, 1953, deel I, blz. 24; 1954, deel I, blz. 77.

om in deze analyse aangewend te worden. De tweede slaan op de jongste jaren, doch verstrekken geen enkele bijzonderheid per bedrijfstak.

Het zijn deze laatste die weerhouden werden en om de bijgevoegde waarde van elke nijverheid over de verschillende takken te schiften, werd gebruik gemaakt hetzij van de cijfers der tewerkstelling (1), hetzij van de coëfficiënten in verhouding tot de bijgevoegde waarde zoals die aangewend worden voor de weging van bepaalde indexcijfers der industriële productie (2).

Een omstandige schets van de berekeningen zou deze studie buitensporig verzwaren. Deze gaan uit, zoals reeds werd onderstreept, van een ruwe schatting. Zij berusten op vereenvoudigende veronderstellingen waarvan de draagwijdte werd aangetoond.

De hierna weergegeven resultaten van die berekeningen zijn niettemin, zelfs als eerste raming, belangrijk genoeg om, mits het reeds uitgebrachte voorbehoud, gepubliceerd te worden.

(1) De cijfers van de tewerkstelling worden vaak als indexcijfers van de bijgevoegde waarde aangewend. Dit komt er op neer te aanvaarden dat de bezoldigingen over het algemeen het grootste gedeelte van de marge tussen de verkoopprijs van een artikel en de kosten der verwerkte grondstoffen opslorpen. Aangezien die marge gelijk is aan de bijgevoegde waarde en in de veronderstelling dat de uitbetaalde bezoldigingen afhangen van de tewerkstelling, wordt daaruit een voldoende samenhang afgeleid tussen het aantal in de verschillende takken tewerkgestelde werknemers en de bijgevoegde waarden van die takken.

(2) Er werd rekening gehouden met de betekenis die aan iedere sector in 1950-1952 werd toegekend en niet met de basisweging. Indien het productie-indexcijfer voor het basisjaar aan de sectoren A en B een weging van respectievelijk 1 en 2 toekent en indien de productie van sector A verdrievoudigd is t.o.v. de basisperiode, terwijl die van B onveranderd bleef, dan zal aan de eerste sector een belangrijkheid = 3 en aan de tweede sector een belangrijkheid 2 toegekend worden, d.i. de weging die hen in het indexcijfer van het lopende jaar wordt toegekend.

Tabel VIII.

Afhankelijkheid van de Belgische nijverheid t.o.v. de uitvoer tijdens de periode 1950-1952

Ramingen

Industriële sectoren (gerangschikt volgens afnemende volgorde der coëfficiënten van kolom (3))	Bijgevoegde waarde (in milliarden franken) (jaargemiddelde)	Aantal tewerkgestelde arbeiders	Afhankelijkheid t.o.v. de uitvoer, in pCt. van de voortbrenging	Bijgevoegde waarde opgeslorpt in de uitvoer	Aantal arbeiders door de uitvoer tewerkgesteld
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Diamantnijverheid	1,0	9.800	97	1,0	9.500
Metaalnijverheid	13,6	64.100	80	10,9	53.000
Petroleumindustrie	0,3	3.800	57	0,2	2.000
Scheikundige nijverheid	6,9	35.000	50	3,4	17.500
Textielnijverheid	19,6	181.000	47	9,2	80.500
Metaalverwerkende bedrijven	33,7	165.500	40	13,4	66.000
Mijnen en energie	28,2	174.300	39	11,1	72.000
Industrie der bouwmaterialen	9,0	64.000	36	3,2	23.000
Rubberrnijverheid	0,6	3.800	32	0,2	1.000
Papiernijverheid	1,9	9.800	21	0,4	2.000
Houtverwerkende nijverheid	3,5	45.000	15	0,5	6.500
Voedingsbedrijven	13,2	61.000	12	1,6	7.000
Tabaknijverheid	1,1	7.800	8	0,1	500
Huiden- en ledernijverheid	2,3	23.800	6	0,1	1.500
Totaal ...	134,9	848.700	41	55,3	343.000

Tabel VIII geeft een synthetisch beeld van de resultaten. Volgens die ramingen zouden 41 pCt. van de netto industriële productie in het buitenland afgezet worden. Meer dan 40 pCt. van de in de industrie tewerkgestelde arbeiders zouden voor de uitvoer werken. In absolute cijfers zou dit 343.000 arbeiders betekenen.

Bijna vier vijfden van dit aantal zouden in de vier grote sectoren tewerkgesteld zijn : de mijnen en de energie, de hoogovenbedrijven, de metaalverwerkende bedrijven en tenslotte de textielnijverheid. Een teruggang van de uitvoer zou vooral in die vier industries een belangrijke werkloosheid veroorzaken.

De eventuele omvang van die werkloosheid welke uit een inkrimping van de afzet in het buitenland zou voortvloeien, kan aan de hand van die gegevens niet bepaald worden aangezien de tewerkstelling minder scherpe schommelingen te zien geeft dan de productie, zolang de bedrijven, in weerwil van een teruggang, hun personeel trachten te behouden in de hoop van een mogelijke verbetering van de vraag.

Dank zij de coëfficiënt 41 pCt. kan daarentegen de weerslag van de uitvoerschommelingen op de in-

dustriële bedrijvigheid geschat worden. Mits aanvaarding van de voorgestelde gegevens, kan besloten worden dat de vermindering van de industriële bedrijvigheid integraal is toe te schrijven aan de inkrimping van de buitenlandse vraag, indien tijdens een bepaalde periode de volume-indexcijfers van de uitvoer en van de productie respectievelijk met 10 pCt. en met 4,1 pCt. teruglopen (1).

Tabel IX geeft de invloed weer van de invoerschommelingen op de industriële bedrijvigheid in België. Het indexcijfer van het uitvoervolume is berekend door het Departement Studiën van de Nationale Bank, terwijl het indexcijfer van de productie ontleend werd aan de Planning. De schommelingen werden uitgedrukt in procent van de overeenstemmende gemiddelden der jaren 1948-1949.

(1) Opdat deze bewering volledig juist zij, zouden de indexcijfers van de productie en van het uitvoervolume op hetzelfde wegingssysteem moeten berusten. Zoals bekend, worden de indexcijfers van het eerste type over het algemeen gewogen volgens de bijgevoegde waarde, de tweede volgens de brutowaarde van de productie. Er is nochtans een samenloop van omstandigheden vereist opdat het wegingsverschil stelselmatig de hierboven opgesomde gevolgtrekkingen zou vervalsen.

Tabel IX.

Invloed van de uitvoer op het verloop van de industriële voortbrenging

Ramingen

	Van 1948-1949 tot 1950	Van 1950 tot 1951	Van 1951 tot 1952	Van 1952 tot 1953
Wijzigingen van het uitvoervolume	+ 15	+ 25	— 10	+ 8
Wijzigingen van de industriële voortbrenging	+ 6	+ 15	— 3	+ 2
Gedeelte toe te schrijven aan de uitvoerschommelingen .	+ 6	+ 9	— 4	+ 3

Men bemerkt hoe groot de invloed is van de uitvoer op de Belgische industriële productie. In de loop der laatste jaren kunnen de schommelingen van de industriële productie bijna geheel verklaard worden op grond van de wijzigingen der buitenlandse vraag.

*
**

Wat de sector *mijnen en energie* betreft, is de hoge coëfficiënt van afhankelijkheid t.o.v. de buitenlandse handel toe te schrijven aan de indirecte uitvoer, aangezien, zoals uit tabel X blijkt, de taken van die sector slechts een gering gedeelte van hun voortbrenging rechtstreeks in het buitenland afzetten.

Tabel X.

Afhankelijkheid van de « mijnen en energie » t.o.v. de uitvoer tijdens de periode 1950-1952

Ramingen

	Tewerkgestelde arbeiders	Directe uitvoer t.o.v. de voortbrenging	Totale afhankelijkheid t.o.v. de uitvoer in pCt. van de voortbrenging	Door de uitvoer tewerkgestelde arbeiders
Steenkool en steenkoolbriketten	157.700	9	40	63.000
Gas en cokes	11.800	7	63	7.500
Electriciteit	4.800	1	29	1.500
Totaal	174.300		39	72.000

In die sector zijn de *electrische centrales* het minst van de buitenlandse handel afhankelijk. Hun directe uitvoer mag verwaarloosd worden; op de binnenlandse markt maakt het huishoudelijke verbruik, dat onafhankelijk is van de evolutie van de buitenlandse handel, een belangrijk gedeelte uit van het totale zakencijfer.

De *cokesfabrieken* vertonen daarentegen een hoge coëfficiënt van afhankelijkheid. De cokesfabrieken die in geen enkel industrieel geheel zijn ingeschakeld, werken veel voor directe rekening van het

buitenland, terwijl hun belangrijkste cliënten op de binnenlandse markt de hoogovenbedrijven zijn, wat de cokes betreft, en, voor het gas, de ijzer- en staalbedrijven en de stikstofnijverheid, twee sectoren met een op het buitenland gerichte bedrijvigheid.

De *steenkolenmijnen* bekleden een plaats tussen de electrische nijverheid en die der cokesbereiding. Belangwekkend is het vast te stellen dat de uitvoercoëfficiënt van deze basisindustrie bij uitstek nagenoeg overeenstemt met die van de gezamenlijke Belgische nijverheid.

Tabel XI.

**Afhankelijkheid van de ijzer- en non-ferro metaalnijverheid
t.o.v. de uitvoer tijdens de periode 1950-1952**

Ramingen

	Tewerkgestelde arbeiders	Pct. van de uitvoer t.o.v. de voortbrenging	Door de uitvoer tewerkgestelde arbeiders
Basismetaleenijverheid	64.100	80	53.000
<i>Hoogovenbedrijven</i>	48.100	79	39.500
<i>Non-ferro metalen</i>	16.000	86	13.500
waarvan : Tinfabrieken		98	
Koperfabrieken		91	
Loodfabrieken		89	
Zinkfabrieken		79	
Metaalverwerkende nijverheid	165.500	40	66.000
<i>Eerste staalverwerking</i>	29.800	50	15.000
<i>Afgewerkte producten</i>	135.700	38	51.000
waarvan : Oorlogswapens	10.500	67	7.000
Transportmaterieel (a)	32.000	50	16.000
Machines, vakwerken (b)	38.800	38	14.500
Electro-technisch materieel			
Plaatbewerking, metalen toebehoren voor de bouw- nijverheid	29.200 25.200	34 13	10.000 3.500

(a) Scheepsbouw, automobielen, vliegtuigbouw, rijwielen, spoor- en tramwegmaterieel.

(b) Bruggen, vakwerken, ketelmakerij, pneumatische en hydraulische drijfkrachtmachines, werktuigmachines, textielmachines, diverse mechanische constructies, hijs-, vervoer- en weegapparaten voor verschillende industries, fijnmechaniek.

De *metaalnijverheid* is de belangrijkste uitvoerindustrie. Gedurende de beschouwde periode vertegenwoordigt de afzet van metaal en metalen artikelen de helft van de gezamenlijke uitvoer. Uit de ramingen blijkt dat meer dan het derde van het totale aantal der in de productie voor de buitenlandse markten tewerkgestelde arbeiders tot die sector behoren.

De basissectoren blijken het meest van de evolutie van de uitvoer afhankelijk te zijn. Dit is toe te schrijven aan het feit dat ze niet alleen zelf een belangrijk gedeelte van hun productie uitvoeren, doch dat bovendien een gedeelte door andere Belgische bedrijven tot afgewerkte producten wordt verwerkt en in die vorm uitgevoerd.

De hoogste uitvoercoëfficiënten worden bereikt door de producenten van non-ferro metalen. Dit verschijnsel is toe te schrijven aan de betekenis van het loonwerk voor rekening van het buitenland, inzonderheid voor de lood-, tin- en koperraffinade-

rijen, zoals hierboven werd in herinnering gebracht.

In de ijzernijverheid is het de productie der hoogovenbedrijven die het meest van de buitenlandse handel afhankelijk is. Uit de ramingen blijkt dat de vier vijfden van het voortgebrachte staal in de vorm van staven, halfafgewerkte producten of metaalfabrikaten voor het buitenland bestemd zijn. Wat de « eenvoudig verwerkte goederen » (getrokken draad, gegalvaniseerde platen, bouten, koud gewalst ijzer, gietstukken, enz.) betreft, zou de verhouding slechts 50 pCt. bedragen; zij zou verminderen tot twee vijfden voor de afgewerkte producten en zelfs tot minder van 15 pCt. wat de « Metalen toebehoren voor de bouwnijverheid » betreft.

De resultaten der berekeningen wijzen er op dat de textielbedrijven, onmiddellijk na de groep der metaalbedrijven, het grootste aantal arbeiders voor de uitvoer tewerkstellen : meer dan 80.000 arbeiders, d.i. meer dan het tiende van het aantal arbeiders der gezamenlijke Belgische industrie.

Tabel XII.

Afhankelijkheid der textielbedrijven t.o.v. de uitvoer tijdens de periode 1950-1952

Ramingen

Bijzonderheden per fabricagestadium			
	Tewerk-gestelde arbeiders	Procent van de uitvoer t.o.v. de voortbrenging	Door de uitvoer tewerk-gestelde arbeiders
Voortbrenging en bereiding van grondstoffen	14.400	79	11.500
Spinnerijen	60.500	56	34.000
Fabricage van afgewerkte producten ¹	80.200	39	31.000
Confectie	25.900	7	4.000
Algemeen totaal ...	181.000	47	80.500
Bijzonderheden per bedrijfstak ²			
	Bijgevoegde waarde (in pCt. van het totaal)	Procent van de uitvoer t.o.v. de voortbrenging	Bijgevoegde waarde in de uitvoer opgeslorpt (in pCt.)
Vlas	7,9	79	6
Jute	3,5	78	3
Rayon	13,2	69	9
Wol	22,2	56	13
Katoen	29,4	49	14
Breigoed	7,8	14	1
Confectie	16,0	7	1
	100,0	47	47

¹ Breigoed- en garen en bandartikelen, weefsels, dekens, tapijten.

² Geen enkel gegeven over het aantal in elk van die takken tewerk-gestelde arbeiders is beschikbaar; de in dat gedeelte van de tabel beschouwde factoren verschillen dus.

In die tak zijn het, evenals in de metaalnijverheid, de basissectoren die het meest van de uitvoer afhangen. Dit verklaart waarom ze zo bijzonder gevoelig zijn voor de schommelingen van de economische conjunctuur.

Het tweede deel van tabel XII geeft het resultaat der berekeningen voor ieder der verschillende textielbedrijven. Voor de producenten van kleding (breigoed en confectie) is de binnenlandse markt het belangrijkste. De vlas-, jute- en rayonindustries hangen daarentegen hoofdzakelijk van de buitenlandse markt af. De uitgevoerde verhouding benadert voor de katoen- en wolindustrie 50 pCt.

In de industrie der *bouwmaterialen* schommelt de afhankelijkheid t.o.v. de uitvoer aanzienlijk volgens de voortgebrachte producten. Het is de glas- en spiegelglasnijverheid welke de hoogste coëfficiënt vertoont: de binnenlandse markt neemt slechts het vijfde van de fabricage af. Anderzijds hangen de steenbakkerijen en de aardewerkfabrieken volledig van de Belgische markt af. De cementbedrijven houden het midden daartussen. Voor de andere takken is de uitvoer slechts van matige betekenis.

In de *voedingsnijverheid* zijn de afwijkingen tussen de uitvoercoëfficiënten minder groot. De voe-

Tabel XIII.

Afhankelijkheid van de industrie der bouwmaterialen t.o.v. de uitvoer tijdens de periode 1950-1952

Ramingen

	Tewerk-gestelde arbeiders	Procent van de uitvoer t.o.v. de voortbrenging	Door de uitvoer tewerk-gestelde arbeiders
Glas en spiegelglas	15.600	80	12.500
Cement	13.000	38	5.000
Kalk, dolomiet	5.100	29	1.500
Groeven	10.500	20	2.000
Ceramiek	10.200	18	2.000
Aardewerk	9.600	2	200
Totaal	64.000	35	23.200

dingsbedrijven zijn minder afhankelijk van de buitenlandse handel.

Tabel XIV.

Afhankelijkheid van de voedingsbedrijven t.o.v. de uitvoer tijdens de periode 1950-1952

Ramingen

	Tewerk-gestelde arbeiders	Procent van de uitvoer t.o.v. de voortbrenging	Door de uitvoer tewerk-gestelde arbeiders
Graanbewerking	4.400	7	200
Meelbereiding	9.100	15	1.500
Suiker, chocolade en bereiding	12.005	17	2.000
Conservenfabrieken	5.100	26	1.500
Drankbereiding	22.100	5	1.000
Melkverwerking	4.400	2	100
Olie- en margarinefabrieken	2.009	34	1.000
Diversen	500	5	30
	61.000	12	7.330

Een enkele tak voert meer dan het derde van zijn voortbrenging uit (de olie- en margarinefabrieken), slechts twee meer dan het vierde (de olie- en margarinefabrieken en de conservenfabrieken). In het totaal gaat slechts het achtste van de voortgebrachte hoeveelheden naar het buitenland.

*
**

Tabel XV verzamelt al de uitvoercoëfficiënten welke door de hoger toegelichte methode werden geraamd. De industrieën waarvoor die ramingen zijn doorgevoerd, werden in drie klassen gerangschikt. De eerste met de coëfficiënten gelijk aan of hoger dan 60 pCt. omvat de bedrijven welke hoofdzakelijk van de buitenlandse vraag afhankelijk zijn. In de derde klasse werden de industrieën ondergebracht die geen 20 pCt. van hun voortbrenging uitvoeren en derhalve vooral van de evolutie van de binnenlandse vraag afhankelijk zijn. De overige industrieën werden in de tweede klasse gerangschikt; de afzet van die

Tabel XV.

**Coëfficiënten van de (directe en indirecte) uitvoer
der Belgische bedrijfstakken tijdens de periode 1950-1952**

Ramingen

Hoofdzakelijk naar het buitenland gerichte bedrijvigheid	Meer gelijkmatig naar binnen- en buitenland gerichte bedrijvigheid	Hoofdzakelijk naar het binnenland gerichte bedrijvigheid
Tinfabrieken 98	Petroleum 57	Ceramiek 18
Diamant 97	Wol 56	Suiker, chocolade 17
Koperfabrieken 92	Transportmaterieel 50	Meelbereiding 15
Loodfabrieken 89	Scheikundige producten 60	Hout 15
Glas en spiegelglas 80	Eerste verwerking der ruwe meta- len 50	Breigoed 14
Zinkfabrieken 79	Katoen 49	Plaatbewerking, metalen toebe- horen voor de bouwnijverheid 13
Vlas 79	Steenkool, steenkoolbriketten 40	Tabak 8
Hoogovenbedrijven 79	Machines, metalen gebinten 38	Graanverwerking 8
Jute 78	Cement 38	Confectie 7
Rayon 69	Olie, margarine 34	Huiden, leder 6
Oorlogswapens 67	Electro-technisch materieel 34	Drank 5
Gas en cokes 63	Rubber 32	Melkverwerking 2
	Kalk, dolomiet 29	Aardewerk 2
	Electrische centrales 29	
	Conservenfabrieken 26	
	Papier 21	
	Groeven 20	

sectoren is meer gelijkmatig over de binnenlandse en de buitenlandse markten verdeeld; het aandeel van deze laatste ligt tussen 20 en 60 pCt. van de voortbrenging.

De eerste groep omvat vooral de industries van halffabrikaten; de derde groep de fabrieken van verbruiksgoederen.

LITERATUUR BETREFFENDE DE MONETAIRE EN FINANCIËLE TOESTAND VAN BELGIE

Onderstaande literatuuropgave sluit aan bij diegene die wij gepubliceerd hebben in ons Julinum-mer 1955 van het *Tijdschrift*. Er weze opgemerkt dat in deze literatuuropgave noch de verslagen van de verschillende instellingen, noch de statistische bronnen zijn overgenomen.

1. GELD- EN BANKWEZEN

De Belgische banken in 1954. (*Weekberichten van de Kredietbank, Brussel, X, n° 30, 24 Juli 1955, versch. blz.*).

EVERAERT G., Les finances privées. (*Bulletin de l'Institut de Recherches Economiques et Sociales, Leuven, n° 3, Mei 1955, blz. 209-234*).

LALOIRE M., Le crédit à la consommation. (*Internationales Gewerbearchiv, St. Gall. III, n° 3, Juli 1955, blz. 111-132*).

LENOIR R., Le commerce extérieur de la Belgique et les banques privées. (*Société belge d'études et d'expansion, Luik, n° 165, Maart-April 1955, blz. 230-236*).

Verkoop op afbetaling. Naar aanleiding van een regeringsontwerp. (*Fabrimétal, Brussel, n° 467, 6 Juni 1955, blz. 399-400*).

2. BEURS- EN SPAARWEZEN

ALLOO R., L'intervention de l'Etat dans le financement des investissements privés. (*Bulletin d'information, Comité national pour le développement de l'épargne mobilière, Brussel, n° 26, Juni 1955, blz. 5-10*).

ALLOO R., Contribution à l'étude du financement des investissements industriels en Belgique. (*Industrie, Revue de la Fédération des Industries Belges, Brussel, IX, n° 7, Juli 1955, blz. 440-445*).

3. PRIJZEN EN LONEN

BAUDHUIN F., Prix, consommation, balance et revenus en 1954. (*Bulletin de l'Institut de Recherches Economiques et Sociales, Leuven, n° 3, Mei 1955, blz. 365-394*).

LOMMEZ J., Les prix agricoles en 1954. (*Revue de l'agriculture, Brussel, n° 5, Mei 1955, blz. 647-679*).

VERSCHUEREN A., La question des salaires. (*Industrie, Revue de la Fédération des Industries Belges, Brussel, IX, n° 7, Juli 1955, blz. 477-478*).

4. BEGROTING EN OPENBARE FINANCIËN

ALLOO R., L'intervention de l'Etat dans le financement des investissements privés. (*Bulletin d'information, Comité national pour le développement de l'épargne mobilière, Brussel, n° 26, Juni 1955, blz. 5-10*).

JUSSIANT J., Les finances publiques. (*Bulletin de l'Institut de Recherches Economiques et Sociales, Leuven, n° 3, Mei 1955, blz. 185-207*).

SCHEYVEN R., La politique financière du Gouvernement. (*Revue Générale Belge, Brussel, XCI, 15 Juli 1955, blz. 1425-1439*).

5. FINANCIËLE ORGANEN BEHEERST DOOR BIJZONDERE WETTELIJKE BESCHIKKINGEN OF GEPLAATST ONDER DE WAARBORG OF DE CONTROLE VAN DE STAAT

BASYN J., Le crédit aux classes moyennes à 25 ans. (*Bulletin de Documentation du Ministère des Finances, Service d'Etudes et de Documentation, Brussel, April 1955, blz. 1-14*).

Les finances communales depuis 1952. (*Crédit Communal de Belgique, Brussel, n° 33, Juli 1955, blz. 8-10*).

6. WEDERUITRUSTING — BESTRIJDING VAN DE WERKLOOSHEID

ALLOO R., Contribution à l'étude du financement des investissements industriels en Belgique. (*Industrie, Revue de la Fédération des Industries Belges, Brussel, IX, n° 7, Juli 1955, blz. 440-445*).

Les interventions financières des communes en matière de chômage (suite et fin). (*Crédit Communal de Belgique, Brussel, n° 33, Juli 1955, blz. 1-7*).

7. INTERNATIONALE FINANCIËLE TRANSACTIES

CANINA A.-G., La convertibilità della moneta europea. (*Rivista di Politica Economica, Rome n° 4, April 1955, blz. 273-282*).

RABINOVITCH L.-A., La réglementation des changes en droit français et en droit international et le statut du Fonds Monétaire International. (*La Revue de la Banque, Brussel, n° 3-4, 1955, blz. 317-337*).

RICHEBAECHER K., Europäisches Währungsabkommen. (*Der Volkswirt, Frankfurt a/M., n° 31, 6 Augustus 1955, blz. 11-12*).

WARNER A.-J., An American banker's look at the European Fund. (*The Bankers' Magazine, Londen, n° 1336, Juli 1955, blz. 1-5*).

WINDER G., The free convertibility of sterling. (*The Batchworth Press, Londen, 1955, 62 blz.*).

9. SCHUMAN-PLAN

BLONDEEL J.-L. & VANDER EYCKEN H., Les emprunts de la Communauté du Charbon et de l'Acier. (*La Revue de la Banque, Brussel, n° 3-4, 1955, blz. 249-287*).

DE SMET P., De gemeenschappelijke vergadering van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal. (*Tijdschrift voor Politiek*, V, n° 3, Brussel, 20 Juli 1955, blz. 304-313).

DESROUSSEAUX J., Evolution des prix des charbons en France depuis l'automne 1954. (*Revue Française de l'Energie*, Parijs, n° 65, Juni 1955, blz. 325-331).

GOORMACHTIGH J., European coal and steel community. (*International conciliation*, New York, n° 503, Mei 1955, blz. 343-408).

Les notions de violation du traité et de méconnaissance patente des dispositions du Traité dans la jurisprudence de la Cour de justice de la C.E.C.A. (*Arrêt de la Cour de justice de la C.E.C.A. du 18 mars 1955, avec une note*). (*Droit social*, Parijs, n° 6, Juni 1955, blz. 341-345).

LIEBIG W., Der belgische Kohlenbergbau. (*Mitteilungen des Rheinisch-Westfälischen Instituts für Wirtschaftsforschung*, Essen, n° 5, Mei 1955, blz. 83-103).

Quelques progrès récents de la sidérurgie et l'élargissement du marché de l'acier en 1954. (*Organisation des Nations Unies*, Genève, 1955, 66 blz.).

10. ALGEMEEN

L'industrie belge en face de l'O.E.C.E. et de l'U.E.P. (*Moniteur Textile*, Brussel, n° 6, Juni 1955, blz. 41-46).

MARTENS A., Licht en schaduw over de Vlaamse economie. (*E.R.N., Mededelingen*, Brussel, n° 2, Mei 1955, blz. 43-57).

ECONOMISCHE WETGEVING

Deze rubriek bevat de wetten, besluiten en andere officiële bekendmakingen die van bijzonder belang zijn voor 's lands algemene economie en via het Belgisch Staatsblad werden afgekondigd in de loop van de maand aan deze van de publicatie van ons Tijdschrift voorafgaand.

Alleen de gewichtigste wetten en besluiten hebben wij « in extenso » overgenomen. Voor de andere wetteksten volstaat een eenvoudige vermelding, desnoods door een verklarende nota verduidelijkt.

Om het naslaan er van te vergemakkelijken, hebben wij bovenbedoelde documentatie in de volgende rubrieken ondergebracht :

- I. — *Algemene economische wetgeving*
- II. — *Overheidsfinanciën (incl. begrotingswetten), munt-, bank- en financiële wetgeving*
- III. — *Landbouw*
- IV. — *Nijverheid*
- V. — *Arbeid*
- VI. — *Binnenlandse handel*
- VII. — *Buitenlandse handel*
- VIII. — *Verkeerswezen*
- IX. — *Prijzen en lonen*
- X. — *Sociale wetgeving (pensioenen, sociale verzekeringen en diverse sociale voordelen)*
- XI. — *Oorlogsschade*

I — ALGEMENE ECONOMISCHE WETGEVING

Wet van 15 Juni 1955

houdende wijziging van de wetgeving betreffende de landpacht (Staatsblad, 2 Juli 1955, blz. 4.239).

Wet van 30 Juni 1955

waarbij ten gunste van de huurders met gering inkomen schikkingen worden getroffen met het oog op de terugkeer naar het algemeen recht inzake huishuur (Staatsblad, 1 Juli 1955, blz. 4.219).

II — OVERHEIDSFINANCIËN (INCL. BEGROTINGSWETTEN), MUNT-, BANK- EN FINANCIËLE WETGEVING

Koninklijk besluit van 10 Juni 1955

tot vaststelling van de interest- en delgingslasten te dragen door de Nationale Maatschappij voor de kleine landeigendom op de schijven harer leningen die in 1955 zullen gelicht worden zijn (Staatsblad, 10 Juli 1955, blz. 4.371).

lening 1955-1975, 2^e reeks, nominaal groot 1.500 miljoen frank, waarvan de Staat de rente- en aflossingslast op zich neemt (Staatsblad, 4-5 Juli 1955, blz. 4.277).

Wet van 12 Juli 1955

tot bevordering van de financiering van de investeringen in de steenkolen nijverheid (Staatsblad, 28 Juli 1955, blz. 4.629).

Koninklijk besluit van 1 Juli 1955

betreffende de uitgifte door de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen van de 4 pCt.

Artikel 1. — De staatswaarborg kan onder de door de Koning bepaalde voorwaarden worden verleend voor de terug-

betaling in hoofdsom, interesten en toebehoren van de leningen die door openbare kredietinstellingen of door de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal worden toegestaan met het oog op de financiering van de programma's tot wederuitrusting van de steenkolenmijnen of tot uitvoering van de tussen de Staat en sommige marginale mijnen afgesloten overeenkomsten.

De staatswaarborg kan eveneens worden verleend voor het bouwen of uitbreiden van bij de kolenmijnen behorende electriciteitscentrales, die moeten dienen om, door het gebruik van de minderwaardige producten der kolenwinning, drijfkracht voort te brengen voor de mijnen zelf en voor levering aan distributienetten, voor zover het bouwen of uitbreiden wordt verricht door een onderneming waarvan de voornaamste of bijkomstige werkzaamheid in de ontginning van een kolenmijn bestaat, of door groeperingen of vennootschappen waarbij zulke ondernemingen ten minste 50 pCt. van het kapitaal hebben ingebracht.

De staatswaarborg wordt alleen verleend indien de lening zonder enige andere zakelijke of persoonlijke zekerheid is toegestaan.

Art. 2. — De staatswaarborg zal verbonden worden aan de leningen die reeds vóór de inwerkingtreding van de wet met in het eerste artikel bepaalde oogmerk door openbare kredietinstellingen zijn toegestaan, mits van de voorheen verstrekte zakelijke of persoonlijke zekerheden wordt afgezien.

Art. 3. — Het globaal bedrag van de kredieten, waaraan krachtens deze wet de staatswaarborg kan worden verbonden, mag in hoofdsom 4 milliard frank niet te boven gaan.

Na uitputting van deze 4 milliard, kan de Koning, op de voordracht van zijn in Raad vergaderde Ministers, dit bedrag met één milliard verhogen.

Art. 4. — Wanneer de bij toepassing van deze wet verleende staatswaarborg in de plaats treedt van de waarborg, die was verleend bij toepassing van de wet van 7 Augustus 1953 betreffende de steunverlening bij de oprichting, de uitbreiding, de wederuitrusting en de rationalisatie van de industriële en ambachtelijke ondernemingen, wordt het bedrag van de verleende waarborg niet langer op het bedrag van de krachtens die wet voor waarborg vatbare leningen aangerekend.

Wet van 13 Juli 1955

betreffende de met het zegel gelijkgestelde taxes
(Staatsblad, 14 Juli 1955, blz. 4.411).

De hierna aangeduide bedragen van de overdrachtstaxe, van de factuurtaxe op de overdrachten en op de werkaannemingscontracten, van de taxe op de roerende verhueringen en op het vervoer en van de weeldetaxe, worden verhoogd, te weten :

het bedrag van	0,75 p.d.	tot	0,80 p.d.
»	1,80 p.d.	tot	2 p.d.
»	4,50 p.d.	tot	5 p.d.
»	1,10 pCt.	tot	1,20 pCt.
»	1,80 pCt.	tot	2 pCt.
»	2,25 pCt.	tot	2,50 pCt.
»	2,50 pCt.	tot	3 pCt.
»	3,50 pCt.	tot	4 pCt.
»	4,50 pCt.	tot	5 pCt.
»	6,75 pCt.	tot	7,50 pCt.
»	8 pCt.	tot	9 pCt.
»	9 pCt.	tot	10 pCt.
»	10 pCt.	tot	11 pCt.
»	11 pCt.	tot	12 pCt.
»	12 pCt.	tot	13 pCt.

Art. 2. — De bedragen of verhogingen van bedragen van 4,50 pCt., 9 pCt. en 13,50 pCt. voorzien door de wet van 16 Juni 1932, gewijzigd bij artikel 38 van de wet van 13 Augustus 1947, worden respectievelijk verhoogd tot 5 pCt., 10 pCt., en 15 pCt..

Koninklijk besluit van 13 Juli 1955

betreffende de met het zegel gelijkgestelde taxes
(Staatsblad, 14 Juli 1955, blz. 4.412).

De bepalingen van de wet van 13 Juli 1955 betreffende de met het zegel gelijkgestelde taxes zullen in werking treden de 16^e Juli 1955.

Koninklijk besluit van 13 Juli 1955

tot wijziging van het Wetboek en van de Algemene Verordening op de met het zegel gelijkgestelde taxes (Staatsblad, 14 Juli 1955, blz. 4.413).

Wet van 20 Juli 1955

houdende toekenning van bijkredieten voor de uitgaven met betrekking tot de dienstjaren 1954 en 1955 en bestemd tot het dragen van de uitgaven veroorzaakt door de toepassing van de wet van 11 Maart 1954 betreffende de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdige dood (Staatsblad, 29 Juli 1955, blz. 4.656).

III — LANDBOUW

Koninklijk besluit van 2 Juli 1955

houdende reglementering van de toelagen aan de rundveekweekverenigingen (Staatsblad, 15 Juli 1955, blz. 4.457).

IV — NIJVERHEID

Koninklijk besluit van 27 Mei 1955

houdende inwilliging van een verzoekschrift betreffende de loodwitnijverheid, ingediend bij toepassing van het koninklijk besluit n° 62 van 13 Januari 1935, waarbij toelating wordt verleend tot het instellen van een economische reglementering van de voortbrenging en de verdeling (Staatsblad, 6 Juli 1955, blz. 4.299).

Tot 31 December 1957 is het ieder voortbrenger verboden onder de benaming « loodwit », « céruse », « ceruis », of om het even welke andere benaming waarbij gebruik wordt gemaakt van één dezer woorden of van een afleiding van één dezer woorden, te fabriceren, in de handel te brengen, ten kosteloze of bezwarende titel af te staan, andere producten dan die welke in poeder, gedroogd, chemisch samengesteld in de vorm van basisch loodcarbonaat, een minimumgehalte van 78,4 pCt. aan lood, berekend in metaalachtige toestand, bezitten.

Koninklijk besluit van 6 Juni 1955

houdende inwilliging van een verzoekschrift betreffende de koolzuurnijverheid en ingediend bij toepassing van het koninklijk besluit n° 62 van 13 Januari 1935, waarbij toelating wordt verleend tot het instellen van een economische reglementering van de voortbrenging en de verdeling (Staatsblad, 9 Juli 1955, blz. 4.354).

Tot 31 December 1955 is het ieder voortbrenger van vloeibaar of vast koolzuur verboden, meer daarvan te produceren dan 60 pCt. van het jaarlijks productievermogen van zijn gevestigde installaties op de referentiedatum van 6 October 1953.

Tot 31 December 1955, maar onder voorbehoud der toepassing van artikel 6 van dit besluit en de afwijkingen die overeenkomstig artikel 20 van het koninklijk besluit n° 62 van 13 Januari 1935 kunnen worden toegestaan, is het verboden het aantal en het productievermogen van de installaties, gevestigd op de referentiedatum, te verhogen.

Koninklijk besluit van 30 Juni 1955

houdende inwilliging van een verzoekschrift betreffende de vensterglasnijverheid, ingediend bij toepassing van het koninklijk besluit n° 62 van 13 Januari 1935, waarbij toelating wordt verleend tot het instellen van een economische reglementering van de voortbrenging en de verdeling (Staatsblad, 28 Juli 1955, blz. 4.633).

Tot 31 December 1957 is het verboden smeltovens en machines voor vensterglasfabricage welke op 18 October 1940 niet voorhanden waren, welke op die datum niet uitsluitend tot die fabricage dienden of welke sedertdien niet regelmatig zijn gemonteerd voor vensterglasfabricage, in werking te stellen of te gebruiken.

Onder voorbehoud van de toepassing van artikel 3 van dit besluit en van de afwijkingen welke overeenkomstig artikel 20 van het koninklijk besluit n° 62 van 13 Januari 1935 worden toegestaan, is het tot 31 December 1957 verboden nieuwe smeltovens of machines voor vensterglasfabricage te installeren.

Wet van 12 Juli 1955

tot wijziging van de wet van 12 Juli 1939 tot oprichting van een Nationaal Waarborgfonds inzake kolenmijnschade (Staatsblad, 28 Juli 1955, blz. 4.628).

Wet van 12 Juli 1955

tot bevordering van de financiering van de investeringen in de steenkolennijverheid (Staatsblad, 28 Juli 1955, blz. 4.629). (Zie ook rubriek II).

VI — BINNENLANDSE HANDEL

Koninklijk besluit van 11 Mei 1955

houdende goedkeuring van sommige wijzigingen aan het reglement van de Termijnbeurs voor wol te Antwerpen (Staatsblad, 4-5 Juli 1955, blz. 4.280).

VII — BUITENLANDSE HANDEL

Wetten van 3 Juni 1955

betreffende het tarief van invoerrechten (Staatsblad, 10 Juli 1955, blz. 4.368).

IX — PRIJZEN EN LONEN

Koninklijk besluit van 21 April 1955

waarbij bindend wordt gemaakt de beslissing van 17 September 1954 van het Nationaal Paritair Comité van de vervoerondernemingen, betreffende de vaststelling der minimum-uurlonen alsmede het toekennen van een dienstvergoeding aan de bestuurders tewerkgesteld in de autocarexploitaties (Staatsblad, 25 en 26 Juli 1955, blz. 4.603).

Koninklijk besluit van 10 Juni 1955

waarbij wordt bindend gemaakt de beslissing van 6 Mei 1955 van het Nationaal Paritair Comité van het havenbedrijf betreffende de vaststelling van het basisloon en de koppeling van de loonschaal aan het indexcijfer der kleinhandelsprijzen van het Rijk (Staatsblad, 28 Juli 1955, blz. 4.635).

Koninklijk besluit van 5 Juni 1955

waarbij bindend wordt gemaakt de beslissing van 23 Juli 1954 van het Gewestelijk Paritair Comité van de steenbakkerijen van het Land van Waas, betreffende de vaststelling van de lonen van de arbeiders tewerkgesteld in de ondernemingen afhankelijk van voornoemd comité, de koppeling dezer lonen aan het indexcijfer der kleinhandelsprijzen en het toekennen van verlof wegens bijzondere gebeurtenissen (Staatsblad, 27 Juli 1955, blz. 4.616).

Koninklijk besluit van 17 Juni 1955

waarbij bindend wordt gemaakt de beslissing van 29 April 1954 van het Gewestelijk Paritair Comité van de steenbakkerijen der Antwerpse Kempen, betreffende het toekennen van een toeslag voor ploegwerk, het betalen van de begonnen arbeidsdag en het verlof wegens bijzondere gebeurtenissen aan de arbeiders, tewerkgesteld in de ondernemingen welke onder dit comité vallen (Staatsblad, 28 Juli 1955, blz. 4.637).

X — SOCIALE WETGEVING

Koninklijk besluit van 10 Juni 1955

tot wijziging van het koninklijk besluit van 25 Maart 1954 tot regeling van de procedure voor de toepassing van de wet van 15 Maart 1954 betreffende de herstelpensioenen voor de burgerlijke slachtoffers van de oorlog 1940-1945 en hun rechthebbenden (Staatsblad, 3 Juli 1955, blz. 4.261).

Koninklijk besluit van 1 Juli 1955

tot wijziging van het besluit van de Regent van 26 Mei 1945, betreffende de inrichting van de Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid (Staatsblad, 3 Juli 1955, blz. 4.253).

Koninklijk besluit van 23 Juni 1955

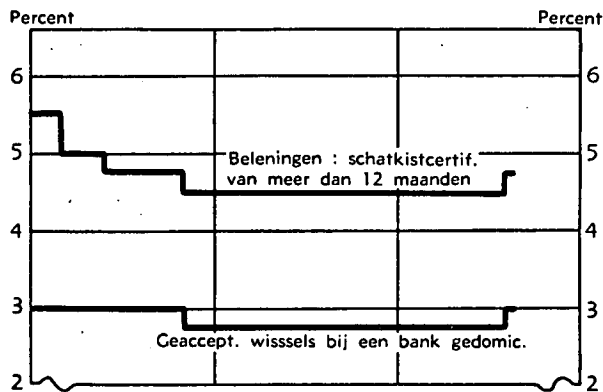
tot wijziging van het besluit van de Regent van 14 September 1946 getroffen in uitvoering der wetten betreffende de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdige dood, geordend bij besluit van de Regent van 12 September 1946 (Staatsblad, 22-23 Juli 1955, blz. 4.576).

Koninklijk besluit van 25 Juli 1955

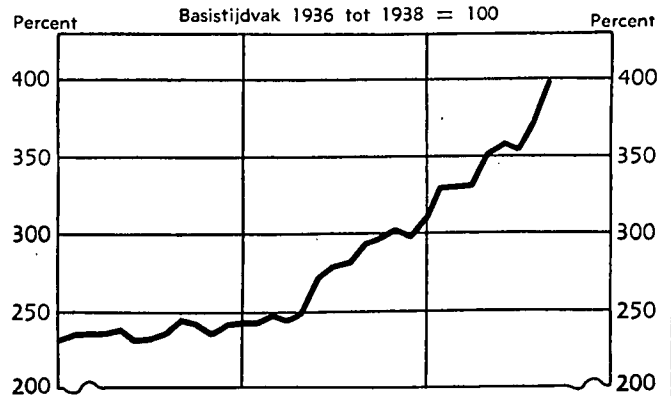
tot wijziging van het koninklijk besluit van 15 Februari 1951, tot bepaling van de speciale modaliteiten om op de mijnwerkers en gelijkgestelden de wetgeving betreffende het jaarlijks verlof van de loonarbeiders toe te passen (Staatsblad, 31 Juli 1955, blz. 4.701).

GRAFIEKEN VAN DE ECONOMISCHE TOESTAND VAN BELGIE

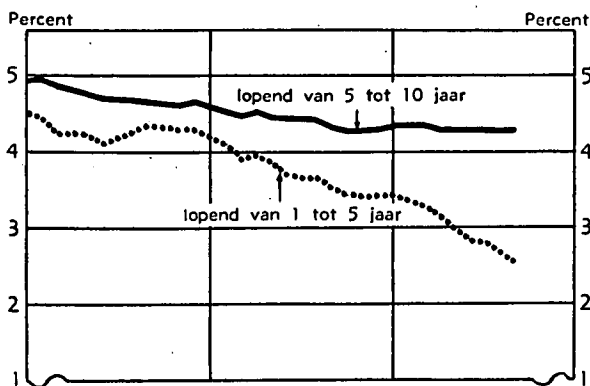
N.B.B. - RENTE VOOR DISCONTO EN BELENINGEN

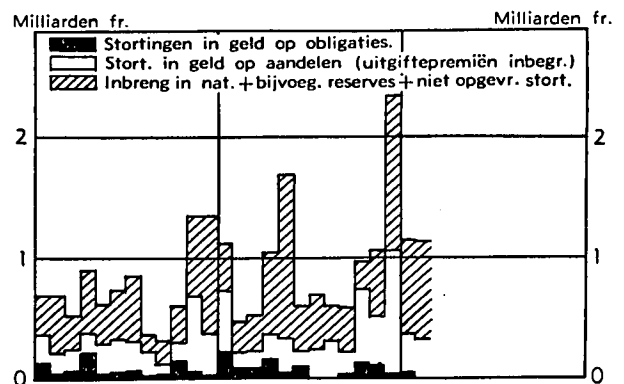
ALGEMEEN INDEXCIJFER DER AANDELEN

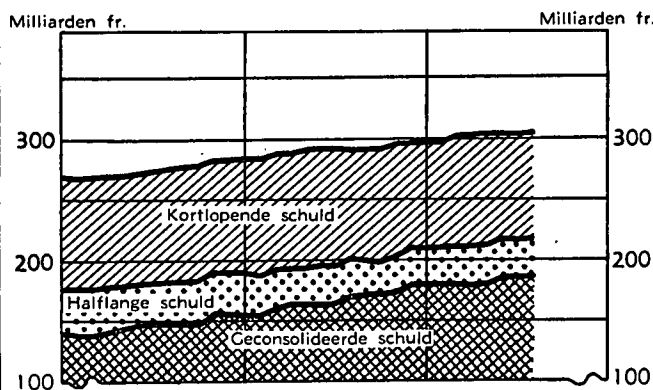
RENDEMENT VAN OBLIGATIES (1)

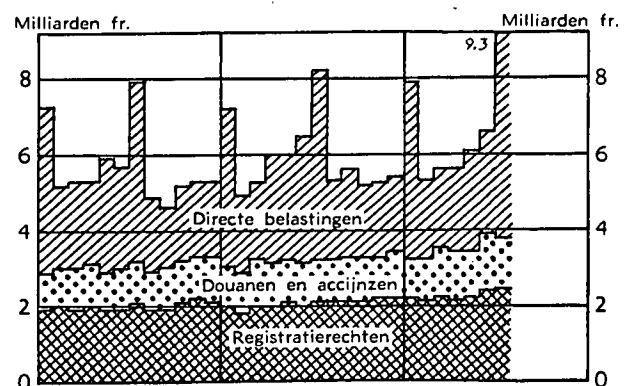
KAPITAALMISSIES (2)

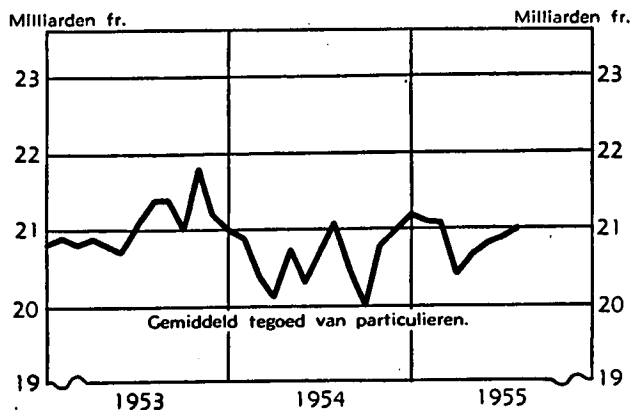
STAATSSCHULD (3)

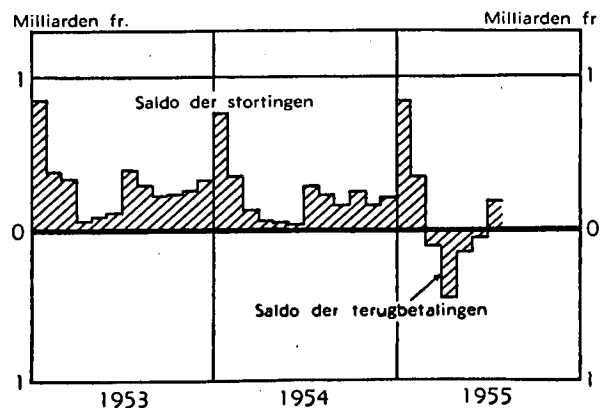
BELASTINGSONTVANGSTEN

TEGOEDEN BIJ HET BESTUUR DER POSTCHEQUES

ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTEKAS

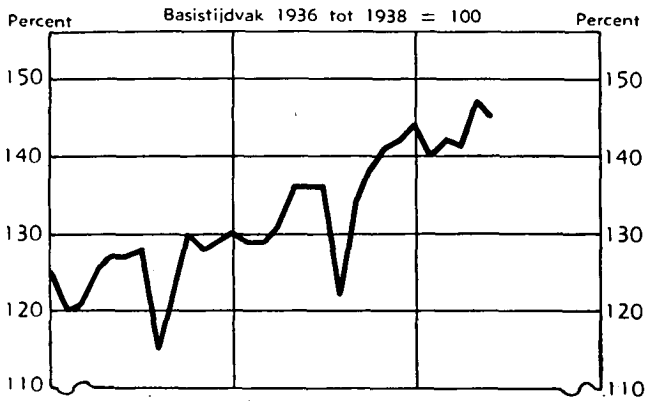
(1) Kasbons 4 1/2 % (parastatalen) voor welke rente en aflossing door de Staat gewaarborgd zijn.

(2) Belgische naamloze vennootschappen, commanditaire op aandelen, P.V.B.A. en Congoese vennootschappen.

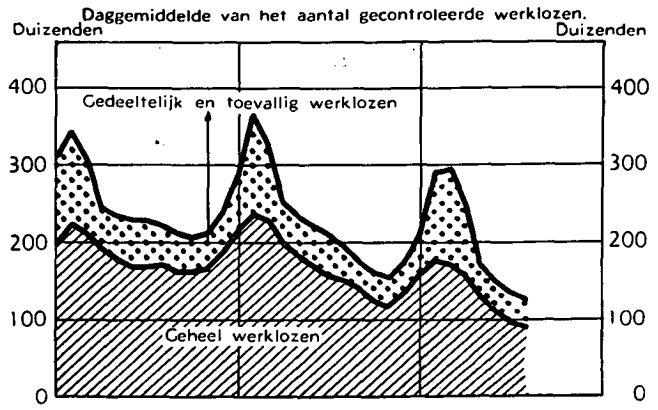
(3) Excl. de uit de oorlog 1914-1918 voortvloeiende intergouvernementele schulden.

GRAFIEKEN VAN DE ECONOMISCHE TOESTAND VAN BELGIE

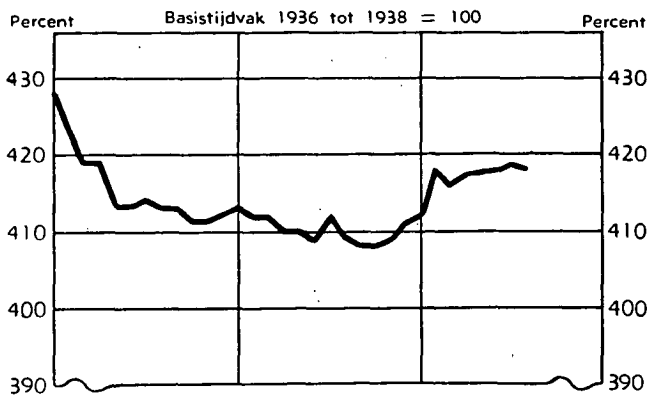
INDEXCIJFER DER INDUSTRIËLE PRODUKTIE

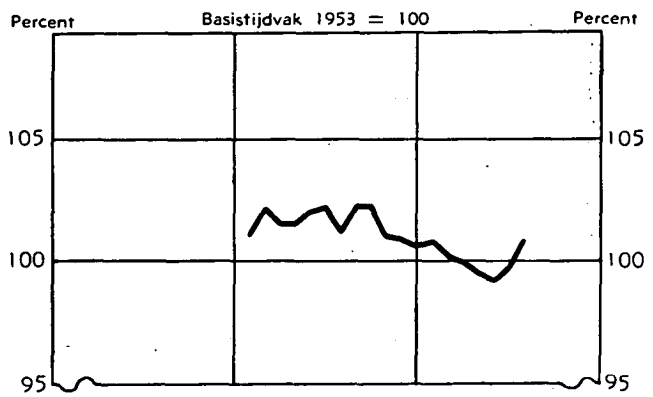
WERKLOOSHEID

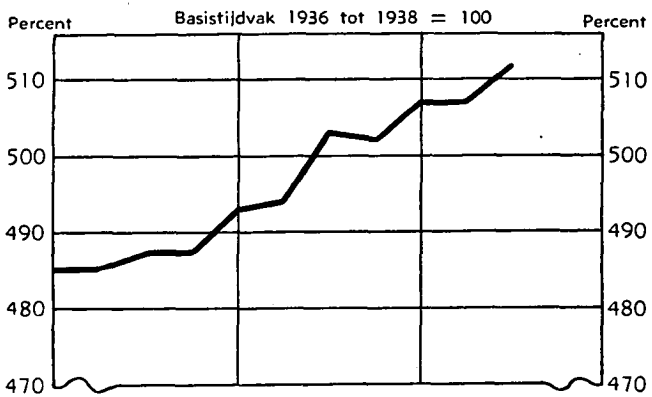
ALG. INDEXCIJFER DER GROOTHANDELSPRIJZEN

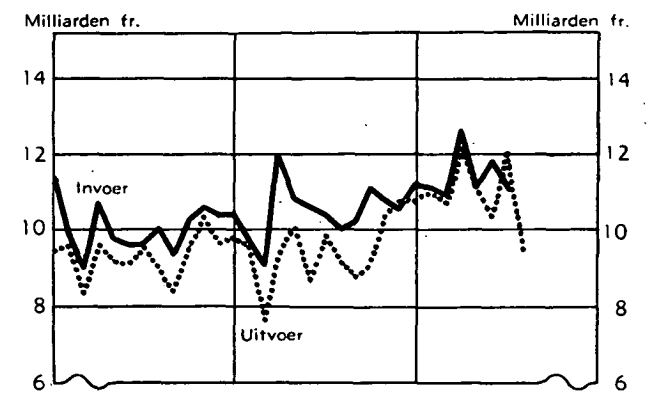
ALG. INDEXCIJFER DER KLEINHANDELSPRIJZEN

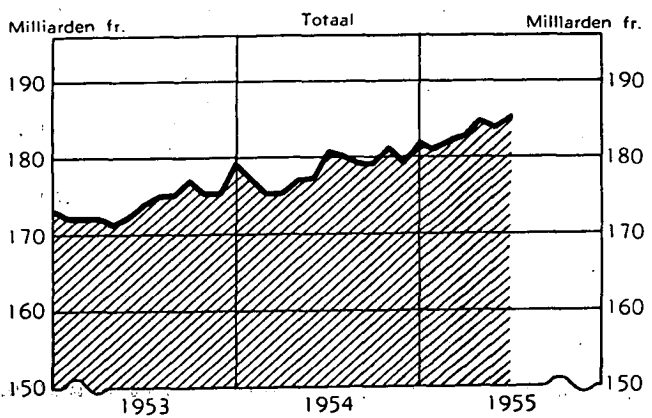
GEMIDDELD UURLOONINDEXCIJFER

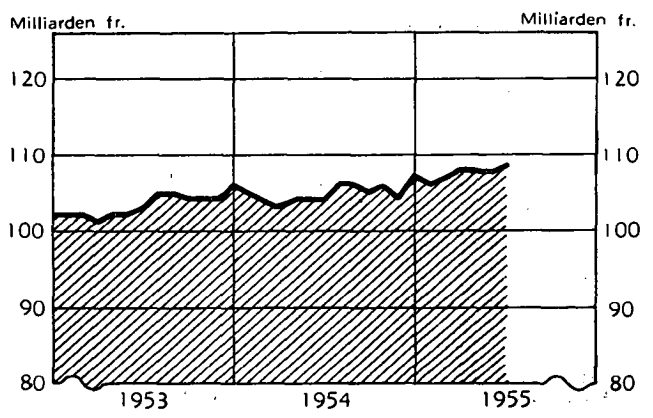
BUITENLANDSE HANDEL

GELDVOORRAAD IN BELGISCHE FRANKEN

VOORRAAD CHARTAALGELD

DOORLOPENDE MAANDSTATISTIEKEN

(Inhoud, zie laatste bladzijde van het Tijdschrift)

GELDMARKT

I. — RENTETARIEF VOOR DISCONTO EN BELENINGEN (in pCt)

2

Tijdvak	Officiële rentetarieven van de Nationale Bank van België										Callgeld	
	Disconto				Beleningen van en voorschotten op 1 *						In verrekingskamer	Buiten verrekening
	Geaccepteerd in een bank gedomic. papier, warrant en bankaccepten vooruit door de N.B.B. geveerd	Geaccepteerd niet in een bank gedomiciliëerd papier	Niet geaccepteerde wissels	Promessen	Schatkistcertificaten met ten hoogste 120 dagen looptijd	Schatkistcertificaten met ten hoogste 8 maanden looptijd	Schatkistcertificaten met ten hoogste 12 maanden looptijd	Schatkistcertificaten met een looptijd van meer dan 12 maanden en leningen op halflange termijn	Andere overheidsfondsen	Mobilisatie van speciale reken. E.B.U. (besluiten 22-8-52 en 26-7-53)		
1953 Gemiddelde ...	2,96	3,46	4,46	4,89	2,—	2,1875	2,375	4,89	4,89	3,34	1,25	1,25
1954 Gemiddelde .	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	2,75 ²	1,25	1,25
1954 Juni	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	2,75	1,25	1,25
Juli	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	2,75	1,25	1,25
Augustus	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	2,75	1,25	1,25
September	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	2,75	1,25	1,25
October	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	2,75	1,25	1,25
November	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	—	1,25	1,25
December ...	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	—	1,25	1,25
1955 Januari	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	—	1,25	1,25
Februari	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	—	1,25	1,25
Maart	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	—	1,25	1,25
April	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	—	1,25	1,25
Mei	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	—	1,25	1,25
Juni	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	—	1,25	1,25
Juli	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	—	1,25	1,25
Aug. (vanaf 4)	3,—	3,75	(3)	4,75	2,1875	2,1875	2,1875	4,75	4,75	—	1,50	1,50

¹ Vanaf 15 April 1954 aanvaardt de Nationale Bank van België de speciale schatkistcertificaten E.B.U. tot onderpand van voorschotten in rekening-courant en van leningen op korte termijn. De rentevoet van deze verrichtingen bedraagt respectievelijk 2,80 %, 3,20 % en 3,50 % voor certificaten op 12, 18 en 24 maand.

² Gemiddelde van de laatste negen maanden.

³ Niet geaccepteerde wissels : 1o) in de bank gedomiciliëerd 4,50 pCt.; 2o) niet in de bank gedomiciliëerd 4,75 pCt.

* *Quotiteit van het voorschot op 31 Juli 1955 :*

Schatkistcert. uitgegeven op korte termijn	max. 95 pCt	4 pCt Schatkistcertificaten 1949	max. 90 pCt
Schatkistcertificaten uitgegeven op 2 of 3 jaar	» 90 pCt	4 pCt Schatkistcertificaten 1954, op 5 jaar	» 90 pCt
Obligaties 4 ½ pCt Lening van 1951 op 10 of 15 jaar	» 90 pCt	8,75 pCt Schatkistcertificaten 1954 op 5 jaar	» 90 pCt
Obligaties 4 ½ pCt Lening van 1952-1962 op 10 jaar	» 90 pCt	4 pCt Schatkistcertificaten 1950 Belgisch Congo	» 90 pCt
Obligaties 4 ½ pCt Lening van 1952-1964 op 12 jaar	» 90 pCt	Obligaties 4 pCt 1950-1960 Belgisch Congo	» 90 pCt
8 ½ pCt Schatkistc. met ten hoogste 15 jaar looptijd 1942 ...	» 90 pCt	Obligaties 8 ½ pCt Muntsaneringel., 2e reeks onp.	» 90 pCt
4 pCt Schatkistcertificaten 1948 met 20 jaar looptijd	» 90 pCt	Obligaties 8 ½ pCt Muntsaneringel., 3e reeks p. en onp. ...	» 90 pCt
4 pCt Schatkistcert. met 5 of 10 jaar looptijd 1947	» 90 pCt	Ander overheidspapier	» 80 pCt
4 pCt Schatkistcert. met 5 of 10 jaar looptijd 1948	» 90 pCt	Speciale E.B.U. Schatkistcertificaten	» 50 pCt

II. — RENTETARIEF VOOR BANKDEPOSITO'S EN TEGOEDEN BIJ DE ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTKAS

4

Tijdvak	Banken — Depositerekeningen *					Algemene Spaarkas (inlagen op spaarboekjes)		
	onmiddellijk opvraagbaar	15 dagen vooropzegging	1 maand	3 maanden	6 maanden	tot fr. 75.000	fr. 75.001 tot 150.000	boven fr. 150.000
1953 Gemiddelde	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
1954 Gemiddelde	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
1954 Mei	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
Juni	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
Juli	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
Augustus	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
September	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
October	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
November	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
December	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
1955 Januari	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
Februari	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
Maart	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
April	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
Mei	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
Juni	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
Juli	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50

* Gemiddelde van vier banken.

¹ Vanaf 1 Januari 1955 werd de rentevoet als volgt gewijzigd : 8 pCt tot 100.000 fr.; 1,50 pCt van 100.001 tot 150.000 fr.; 0,50 pCt boven 150.000 fr.

III. — Daggeld
(millioenen franken)

Notering der edele metalen ¹

Daggemiddelden	Gelden uitgeleend door de			Ontleende gelden		
	verrekenende instellingen			niet verrekenende instellingen ²	In verrekening ³	Buiten verrekening ⁴
	Deposito-banken	Overige instellingen ¹	Totaal			
1953	2.378	694	3.072	2.319	2.996	2.395
1954	2.330	422	2.752	2.584	2.731	2.605
1954 December .	2.220	211	2.431	2.997	2.431	2.997
1955 Januari .	2.167	479	2.646	2.642	2.646	2.642
Februari .	2.116	384	2.500	3.185	2.500	3.185
Maart ...	2.527	231	2.758	2.943	2.758	2.943
April ...	2.176	496	2.672	2.473	2.672	2.473
Mei	2.469	361	2.830	3.229	2.830	3.229
Juni	2.240	125	2.365	3.253	2.365	3.253
Juli :	2.185	516	2.701	3.043	2.701	3.043
1 tot 7 .	2.605	328	2.833	2.750	2.833	2.750
8 tot 14 .	2.117	473	2.590	3.511	2.590	3.511
15 tot 20 .	1.935	605	2.540	3.027	2.540	3.027
22 tot 28 .	2.084	690	2.774	2.983	2.774	2.983
Augustus :						
29/7 tot 4 .	2.112	345	2.457	3.096	2.457	3.096
5 tot 11 .	2.237	310	2.547	4.043	2.547	4.043

Daggemiddelden	Londen ¹	Bombay ²	
	Goud in sh. en d. per oz. fijn	Goud Omrekening in sh. en d. per oz. fijn	Zilver Omrekening in pence per oz. fijn
1953		345/9	75
1954	249/9½ ³	350/11	76
1954 Mei	248/10½	365/6	79
Juni	248/10½	341/0	75
Juli	248/11½	340/0	74
Augustus ..	249/2	351/6	74
September .	250/5½	349/11	75
October ...	250/9½	350/9	76
November .	250/10½	353/0	76
December .	251/4½	350/7	74
1955 Januari .	251/7	361/3	76
Februari .	251/9½	371/6	79
Maart ...	251/2	373/3	80
April ...	250/8	383/8	80
Mei	250/8	375/0	79
Juni	251/2	374/4	76
Juli	251/8	377/2	77

¹ Incl. het Gemeentekrediet van België en de Centrale Bank van Belgisch Congo en Ruanda-Urundi.

² Incl. de Algemene Spaar- en Lijfrentekas en de Rijksdienst voor Maatschappelijke Zekerheid.

³ Incl. het Herdiscontering- en Waarborginstituut en de Nationale Delcredereinst.

⁴ Incl. het Rentenfonds en het Centraal Bureau voor Hypotheekair Krediet.

¹ Prijs van een oz. fijn goud : 10) te New-York : 85 \$ vanaf 1 Februari 1934; 20) te Londen : 248 sh. vanaf 18 September 1949 tot 19 Maart 1954. — Heropening van de vrije goudmarkt op 22 Maart 1954.

² Oorspronkelijke noteringen in roepieën en annas per fine tola en per 100 fine tolas resp.

³ Gemiddelde van de 9 laatste maanden.

VALUTAMARKT

I. — Officiële wisselkoersen per 31 Juli 1955 vastgesteld door de Nationale Bank van België krachtens besluit n° 6 genomen door de Ministerraad te Londen op 1 Mei 1944

(« Belgisch Staatsblad » van 5 September 1944, n° 22)

(Belgische franken)

Valuta	Contractuele of gemiddelde koers	Transfers	
		Aankoopkoers	Verkoopkoers
100 Congolese frank	—	100,—	100,—
100 Luxemburgse frank	—	100,—	100,—
100 Tsjechoslowaakse kronen	694,44225	692,50	696,50
100 Oostenrijkse schillingen	192,30769	191,72	192,90

II. — Officiële wisselkoersen vastgesteld door de in Verrekeningskamer te Brussel vergaderde bankiers

(Belgische franken)

Gemiddelden	¹	1 dollar U.S.A.	100 Franse frank	1 Canadese dollar	1 Pond Sterling	100 Escudos	1 Nederl. gulden	1 Zweedse kroon	1 Deense kroon	1 Deutsche Mark	1 Noorse kroon	\$ B.L.E.U. Argentinië Akk.
	Zwitserse frank											
1953	11,47	49,96	14,27	50,81	140,14	174,04	13,19 ¹	9,67 ²	7,24 ³	11,97 ⁴	6,99 ⁵	—
1954	11,46	50,05	14,27	51,44	140,05	174,04	13,18	9,64	7,21	11,94	7,00	—
1954 Mei	11,49	50,22	14,27	51,03	140,65	174,04	13,22	9,67	7,23	11,96	7,03	—
Juni	11,49	49,90	14,29	50,85	140,46	174,04	13,21	9,69	7,22	11,96	7,02	—
Juli	11,49	49,97	14,28	51,27	140,26	174,04	13,20	9,66	7,22	11,96	7,01	—
Augustus	11,47	50,01	14,25	51,55	139,93	174,04	13,17	9,64	7,21	11,94	6,99	—
September ...	11,46	49,99	14,31	51,56	139,91	174,03	13,18	9,65	7,20	11,92	6,99	—
October	11,44	50,05	14,28	51,62	139,93	174,03	13,17	9,63	7,20	11,90	6,99	—
November ...	11,41	50,04	14,24	51,64	139,74	174,03	13,16	9,60	7,19	11,87	6,98	—
December ...	11,39	50,10	14,24	51,77	139,49	174,02	13,17	9,60	7,19	11,86	6,97	—
1955 Januari	11,38	50,10	14,28	51,87	139,35	174,03	13,17	9,60	7,19	11,86	6,96	—
Februari	11,37	50,16	14,28	51,37	139,30	174,04	13,15	9,60	7,19	11,84	6,96	—
Maart	11,38	50,36	14,29	51,18	139,66	174,04	13,14	9,60	7,20	11,84	6,98	49,99 ⁶
April	11,40	50,26	14,26	50,99	140,05	174,05	13,15	9,63	7,22	11,88	7,00	49,86
Mei	11,42	50,26	14,29	50,96	139,96	174,04	13,17	9,64	7,21	11,91	6,99	49,90
Juni	11,45	50,32	14,31	51,11	139,92	174,05	13,16	9,68	7,21	11,94	6,99	49,96
Juli	11,47	50,33	14,33	51,11	139,59	174,03	13,13	9,68	7,22	11,94	6,98	49,74

¹ Gemiddelde van 26 Januari tot 31 December 1953. — ² Gemiddelde van 23 Februari tot 31 December 1953. — ³ Gemiddelde van 18 Mei tot 31 December 1953. — ⁴ Gemiddelde van 4 Mei tot 31 December 1953. — ⁵ Gemiddelde van 14 tot 31 December 1953. — ⁶ Vanaf 1 Maart 1955.

KAPITAALMARKT

I. — NOTERINGEN VAN ENKELE OVERHEIDSFONDSEN — VERGELIJKENDE TABEL

14

Aard der effecten	Notering voor	Notering per				
		1 April 1955	2 Mei 1955	1 Juni 1955	1 Juli 1955	1 Augustus 1955
I. — Rechtstr. Belg. binnenl. Staatssch. (Rente bij te rek.).						
3 ½ pCt Schuld 1937 ¹ 2	100,—	85,70	86,—	86,45	87,15	87,60
3 ½ pCt Schuld 1943 ¹ 2	100,—	87,40	87,30	87,85	88,55	89,35
4 pCt Geïnificeerde Schuld 1 ^o reeks ¹ 2	100,—	96,90	96,20	96,25	96,60	96,50
4 pCt Bevrijdingslening, 1945 ²	100,—	93,75	93,35	93,75	94,45	94,35
4 ½ pCt Lening, 1951 ²	100,—	101,30	101,05	100,75	100,90	101,05
4 ½ pCt Lening, 1952, op 10 jaar ²	100,—	101,60	101,40	102,—	102,10	101,05
4 ½ pCt Lening, 1952-1964, op 12 jaar ²	100,—	101,15	100,60	101,65	101,60	100,70
4 ½ pCt Lening, 1953, op 20 jaar ²	100,—	100,25	99,85	100,—	100,—	99,75
4 ½ pCt Lening, 1953-1968, op 15 jaar ²	100,—	99,90	99,55	99,70	99,65	99,25
4 ½ pCt Lening, 1954-1972, op 18 jaar ²	100,—	99,75	99,20	99,55	99,55	98,80
4 ¼ pCt Lening, 1954-1974, 1 ^o reeks ²	100,—	97,70	97,20	97,20	97,30	97,40
4 ¼ pCt Lening, 1954-1974, 2 ^o reeks ²	100,—	97,25	97,20	97,10	97,20	96,60
3 ½ pCt met ten hoogste 15 j. loopt. Schatkistc. 1942, 1 ^o r. ¹ 2	100,—	113,75	113,70	114,30	114,20	114,50
3 ½ pCt Schatkistcert. met ten hoogste 20 j. loopt., 1943, 1 ^o 2	100,—	109,—	109,—	109,—	109,15	109,30
4 pCt Vijf- of tienjaarschatkistcertificaten, 1947 ²	100,—	105,45	105,30	105,80	105,90	105,85
4 pCt Vijf- of tienjaarschatkistcertificaten, 1948 ²	100,—	108,15	108,15	108,60	108,15	108,05
4 pCt Vijf- of tienjaarschatkistcertificaten, 1949 ²	100,—	104,—	103,40	103,45	104,05	103,55
4 pCt Vijfjaarschatkistcertificaten, 1954 ²	100,—	101,20	101,—	101,05	100,95	100,95
3 ¾ pCt Vijfjaarschatkistcertificaten, 1954 ²	100,—	100,40	100,35	100,10	99,80	99,75
4 pCt Lotenlening 1938	500,—	512,—	507,—	508,—	509,—	506,—
Lotenlening 1941 (4 pCt sedert 1951)	1.000,—	1.008,—	1.002,—	1.008,—	1.001,—	1.001,—
Lotenlening 1953 (2 pCt, 5 pCt vanaf 1967) ²	1.000,—	1.026,—	1.028,—	1.028,—	1.027,—	1.028,—
II. — Indir.- en gewarb. Staatsschuld (Rente bij te rek.).						
4 pCt Lotenlening der Verwoeste Gewesten 1923	525,—	537,—	537,—	538,—	538,—	530,—
Len. tot Wederopb. 1 ^{ste} schijf 1947 (2 pCt, 5 pCt vanaf 1957) ²	1.000,—	1.026,—	1.016,—	1.013,—	1.015,—	1.016,—
Len. tot Wederopb. 2 ^o schijf 1949 (2 pCt, 5 pCt vanaf 1958) ²	1.000,—	1.044,—	1.033,—	1.031,—	1.029,—	1.026,—
Len. tot Wederopb. 3 ^o schijf 1950 (2 pCt, 5 pCt vanaf 1960) ²	1.000,—	1.058,—	1.050,—	1.049,—	1.050,—	1.049,—
4 pCt prof. aandelen van de N.M.B.S. (Belgische Schijf) ¹ 2	500,—	498,—	493,—	497,—	495,—	494,—
5 pCt Zelfst. Kas voor Oorlogsschade - 1 ^o schijf 1953 ²	100,—	104,60	104,15	103,90	103,55	103,15
4 ½ pCt Vijftienjaarsl. Beh. v. Telegr. en Telef. 1953, 1 ^o r. ²	100,—	101,20	101,10	101,10	101,10	100,95
4 ½ pCt Vijftienjaarsl. Beh. v. Telegr. en Telef. 1953, 2 ^o r. ²	100,—	101,10	101,10	101,10	101,10	100,85
4 ½ pCt Twintigjaarsl. Beh. v. Telegr. en Telef. 1954, 1 ^o r. ²	100,—	97,65	97,25	96,90	97,25	96,70
4 ½ pCt Nat. Maat. van Belg. Spoorw. 1953-1965 ²	100,—	101,55	101,05	101,15	101,20	100,95
4 ½ pCt Nat. Maat. van Belg. Spoorw. 1954-1972 ²	100,—	100,20	99,50	99,25	99,55	99,35
4 ¼ pCt Nat. Maat. van Belg. Spoorw. 1954-1974 ²	100,—	97,20	97,—	97,—	96,85	96,55
4 ½ pCt Tienjaarslen. v.d. Nat. M. v ^r Kred. a.d. Nijv. 1951 ²	100,—	102,55	102,20	102,—	102,10	101,95
4 ½ pCt Tienjaarsl. v.d. Nat. M. v ^r Kr. a.d. Nijv. 2 ^o r. 1952 ²	100,—	103,10	102,75	102,70	102,75	102,65
III. — Rechtstreekse Koloniale Schuld.						
Renteloos : Belgisch Congo, Lotenlening 1888	100,—	265,—	264,—	263,—	259,—	258,—
<i>Rente bij te rekenen :</i>						
4 pCt Koloniale Schuld 1936	100,—	94,80	95,10	95,10	95,10	95,15
4 pCt Koloniale Schuld 1950-1960 ²	100,—	100,25	100,15	100,—	99,70	99,30
4 pCt Vijf- of tienjaarschatkistcertificaten, 1950 ²	100,—	104,10	103,60	103,55	103,35	103,10

¹ Effecten waarover een operatie in uitvoering is, krachtens de besluiten van 6 October 1944. — ² Effecten na 6 October 1944 gecreëerd. — ³ De rentevoet werd met ingang van 14 October 1948 op 4 pCt. gebracht.

II. — MAANDINDEXCIJFERS DER AANDELENNOTERINGEN TER BEURZE VAN BRUSSEL EN ANTWERPEN

15¹

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Datum	Algemeen indexcijfer	Verzekering-maats., banken, beleggingsmaats.	Oncorende en hypoth. ondern. Hotelbedrijven	Spoorwegen en vervoer te water	Tramwegen, buurspoorwegen en vervoer	Trusts van tramweg- en electriciteits-ondernemingen	Gas- en electriciteits-ondernemingen	Water-verdeling	Metaal-industrieën	Zink- en loodbedrijven, mijnen	Chemicaliën	Steenkolenmijn- en cokescovens	Spiegelglas-fabrieken	Glastabrieken	Bouwbedrijf	Textiel- en zijdenijverheid	Koloniale ondernemingen	Aanplantingen	Voeding	Diversen
-------	----------------------	--	---	--------------------------------	--------------------------------------	---	--------------------------------------	-----------------	--------------------	--------------------------------	-------------	--------------------------------	-----------------------	---------------	-------------	-----------------------------	-------------------------	---------------	---------	----------

Indexcijfers t.o.v. de noteringen der voorgaande maand

1955 1 Juli	105	107	103	99	99	102	99	97	100	101	99	104	107	104	102	94	110	106	101	101
1 Augustus.	107	105	99	106	102	107	106	100	105	110	103	106	111	106	102	101	108	109	100	110

Indexcijfers t.o.v. de periode 1936 tot 1938

1954 2 Augustus.	296	317	148	344	79	162	256	62	220	333	214	229	104	133	271	150	610	58	173	304
1 Sept. ...	297	312	151	362	85	161	261	62	221	337	212	222	110	142	274	154	608	55	175	312
1 Oct. ...	302	325	155	346	82	160	247	69	217	378	214	216	115	146	279	155	629	55	175	330
2 Nov.	298	322	151	352	83	155	232	65	216	388	209	208	122	140	275	152	620	57	178	334
1 Dec. ...	310	326	151	373	80	152	222	63	228	396	213	219	140	156	277	156	669	61	192	343
1955 4 Jan.	331	356	153	387	89	158	245	67	241	437	228	244	153	173	285	172	709	81	195	355
1 Februari .	331	347	154	396	91	158	247	65	251	429	223	244	152	176	294	170	700	75	195	362
1 Maart ...	333	354	153	398	94	161	245	66	250	459	231	248	146	166	293	166	702	67	191	375
1 April ...	352	366	154	401	92	178	258	73	247	503	231	244	148	176	303	161	763	68	191	406
2 Mei	358	369	156	419	96	192	266	67	252	500	242	243	155	176	304	157	762	72	201	450
1 Juni	354	367	151	405	93	182	259	68	245	498	234	248	149	167	297	150	764	70	201	435
1 Juli	373	391	155	402	92	186	257	66	244	505	231	257	160	174	302	141	840	74	203	498
1 Augustus.	398	410	153	426	94	199	272	66	257	557	239	273	178	184	308	143	905	81	203	480

Bron : Bulletin mensuel des statistiques publié par la Commission de la Bourse de Bruxelles.

Tijdvak	Aantal beursdagen	Obligaties van vennootschappen		Aandelen		Totaal	
		Duizenden stukken	Verhandelde bedragen (miljoenen fr.)	Duizenden stukken	Verhandelde bedragen (miljoenen fr.)	Duizenden stukken	Verhandelde bedragen (miljoenen fr.)
1953	248	135	130	12.484	16.443	12.619	16.573
1954	249	129	127	20.654	27.191	20.783	27.318
1954 Juli	20	10	10	1.992	2.705	2.002	2.715
Augustus ...	21	10	10	1.982	2.102	1.992	2.112
September ...	22	11	11	1.835	2.622	1.846	2.633
October	21	10	10	1.455	2.118	1.465	2.128
November ...	19	12	12	1.784	2.397	1.796	2.409
December ...	23	11	11	2.312	3.046	2.323	3.057
1955 Januari	20	10	10	2.607	3.239	2.617	3.249
Februari ...	20	11	11	1.963	2.779	1.974	2.790
Maart	23	12	12	2.085	3.217	2.097	3.229
April	19	11	11	2.166	3.625	2.176	3.635
Mei	19	9	9	1.649	2.635	1.658	2.644
Juni	22	9	9	1.771	2.798	1.780	2.807
Juli	19	9	9	1.818	3.199	1.827	3.208

IV. — RENDEMENT DER VAST RENTENDE EFFECTEN

1. — Geünificeerde Schuld en ineens op vaste data aflosbare leningen

Begin der maand	Geünificeerde schuld 4 %	Ineens op vaste data aflosbare leningen												
		Vervaldag op 1 tot 5 jaar								Vervaldag op 5 tot 10 jaar				Vervaldag op 10 tot 20 jaar
		Staat		Parastatale		Steden		Vennootschappen	Staat	Parastatale		Steden	Vennootschappen	
		3 ½ %	4 %	4 %	4 ½ %	4 %	4 ½ %	4 ½ %	4 %	4 %	4 ½ %	4 ½ %	4 en 4 ½ %	
1954 Juni	4,30	3,57	3,68	3,21	3,65	3,96	4,03	5,19	4,40	4,22	4,42	4,54	4,97	
Juli	4,25	3,44	3,56	3,25	3,63	3,96	3,96	5,21	4,33	4,24	4,41	4,49	4,91	
Augustus ...	4,26	3,34	3,56	3,98	3,52	3,96	3,86	4,71	4,29	4,29	4,34	4,45	4,77	
September ...	4,22	3,28	3,46	3,93	3,41	3,84	3,73	4,36	4,10	4,15	4,28	4,40	4,72	
October	4,22	3,38	3,47	3,92	3,40	3,77	3,61	4,77	4,17	4,22	4,29	4,31	4,72	
November ...	4,21	3,38	3,52	4,01	3,41	3,89	3,58	4,67	4,27	4,33	4,32	4,30	4,78	
December ...	4,21	3,44	3,68	4,08	3,42	3,96	3,72	4,77	4,35	4,36	4,36	4,36	4,66	
1955 Januari	4,20	3,62	3,64	4,07	3,36	3,91	3,71	5,11	4,36	4,42	4,38	4,50	4,98	
Februari	4,17	3,48	3,58	3,90	3,28	3,84	3,60	4,49	4,24	4,14	4,37	4,49	4,73	
Maart	4,15	3,41	3,49	3,93	3,15	3,72	3,48	4,61	4,05	3,94	4,33	4,46	4,69	
April	4,13	3,36	3,41	3,89	2,98	3,60	3,27	4,58	4,02	3,94	4,30	4,45	4,79	
Mei	4,16	3,41	3,34	3,99	3,21	3,56	3,21	4,57	4,10	4,14	4,31	4,46	4,92	
Juni	4,16	3,12	3,32	4,00	3,68	3,51	3,15	4,52	4,10	4,22	4,32	4,38	4,89	
Juli	4,14	3,17	3,32	3,98	3,67	3,64	3,07	4,06	4,02	4,09	4,30	4,37	4,98	
Augustus ...	4,15	3,14	3,31	4,02	3,68	3,59	3,01	4,83	4,08	—	4,33	4,37	5,08	

2. — Met annuïteiten aflosbare leningen en lotenleningen

Begin der maand	Met vaste annuïteiten aflosbare leningen							Lotenleningen	
	Vervaldag op 1 tot 5 jaar	Vervaldag op 5 tot 10 jaar		Vervaldag op 10 tot 20 jaar			Vervaldag op meer dan 20 jaar	Vervaldag op meer dan 20 jaar	
	Vennootschappen	Steden	Vennootschappen	Kolonie	Steden	Vennootschappen	Steden	Directe Staatsschuld	Indirecte Staatsschuld
	4 ½ en 5 %	4 %	4 tot 5 %	4 %	4 %	4 %	4 %	4 %	4 %
1954 Juni	4,71	4,88	5,17	4,54	4,90	5,63	4,86	4,49	5,16
Juli	4,78	4,81	5,13	4,56	4,90	5,58	4,86	4,48	5,10
Augustus ...	4,34	4,72	5,04	4,57	4,89	5,40	4,85	4,41	5,03
September ...	4,25	4,38	4,87	4,57	4,83	5,30	4,83	4,38	4,96
October	4,33	4,30	4,86	4,57	4,79	5,08	4,78	4,38	4,90
November ...	4,37	4,30	4,91	4,56	4,73	5,10	4,55	4,38	4,91
December ...	4,48	4,30	4,88	4,56	4,69	5,19	4,50	4,42	4,91
1955 Januari	4,26	4,32	4,81	4,56	4,69	5,01	4,50	4,43	4,88
Februari	4,18	4,29	4,59	4,56	4,67	4,78	4,43	4,38	4,79
Maart	3,84	4,30	4,48	4,53	4,61	4,62	4,38	4,36	4,79
April	3,90	4,29	4,45	4,45	4,58	4,52	4,36	4,38	4,78
Mei	4,18	4,29	4,49	4,42	4,58	5,12	4,35	4,41	4,82
Juni	4,23	4,29	4,72	4,42	4,59	4,75	4,59	4,42	4,97
Juli	4,04	4,29	4,59	4,42	4,58	4,80	4,32	4,41	4,83
Augustus ...	4,12	4,30	4,61	4,42	4,58	4,89	4,31	4,44	4,86

N. B. — Voor de samenstelling : zie Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting Aprilnummer 1953, op blz. 281.

Retrospectief overzicht

(miljoenen franken)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Oprichting van vennootschappen			Kapitaalverhogingen				Obligatie-uitgiften		Gesamenlijke uitgiften	Uitgiftepremiën	Stortingen andere dan in geld		Netto uitgiften
	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Oud kapitaal	Nominale verhoging	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominaal bedrag	Nominaal bedrag		1	Inbreng in natura	

A. — Belgische vennootschappen (naamloze en commanditaire op aandelen, personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid)

1953	2.209	1.736	1.546	647	6.040	2.924	2.593	73	1.496	6.156	19,5	1.713	1.288	2.627
1954	2.181	1.835	1.628	756	12.113	5.711	5.083	82	1.794 ⁵	9.340	537,7	1.672	2.456	4.861
1954 2 eerste m. ...	411	328	285	80	378	496	368	7	337	1.101	—	249	76	665
1955 2 eerste m. ...	437	424	289	90	1.383	918	812	3	31	1.373	—	242	620	270
1954 Maart	238	220	185	54	244	162	152	2	80	462	—	171	43	203
April	194	133	120	71	1.401	561	520	4	158	852	—	149	347	302
Mei	183	274	262	67	819	1.120	943	2	23	1.417	1,5	194	814	221
Juni	186	106	100	62	163	151	132	3	100	357	—	80	79	173
Juli	156	103	92	58	511	447	439	—	—	550	—	140	198	193
Augustus ...	114	99	86	28	153	147	144	—	—	246	3,0	77	66	90
September ...	156	159	142	55	2.493	246	172	2	31	436	0,9	148	54	144
October	158	129	106	61	1.491	554	543	3	130	813	—	80	38	661
November ...	146	66	62	73	1.604	512	418	2	106	684	108,0	71	130	493
December ...	239	217	188	148	3.413	1.387	1.263	3	36	1.640	424,5	312	623	976
1955 Januari	222	260	173	49	1.172	363	258	3	31	654	—	162	99	201
Februari ...	215	163	116	41	211	556	554	—	—	719	—	80	521	69
Maart	—	178	155	—	—	546	475	—	—	724	—	393	121	116
April	—	157	123	—	—	744	741	—	113	1.014	30,0	166	246	595
Mei	—	180	137	—	—	1.241	1.128	—	115	1.536	17,0	117	314	966

B. — Congolese vennootschappen (aandelen- en personenvennootschappen)

1953	253	1.047	785	103	3.029	2.185	1.480	4	130	3.362	8,1	332	227	1.844
1954	301	1.354	879	87	1.604	1.218	1.121	5	260	2.832	9,0	706	182	1.381
1954 2 eerste m. ...	45	273	173	16	223	209	188	—	—	482	—	85	7	269
1955 2 eerste m. ...	43	217	157	16	708	650	315	1	25	892	18,0	87	25	403
1953 December ...	28	100	96	6	95	130	85	—	—	230	—	33	—	148
1954 Januari	25	211	116	11	205	201	180	—	—	412	—	61	6	229
Februari	20	61	56	5	19	8	8	—	—	69	—	23	1	40
Maart	20	43	30	4	10	26	26	—	—	69	—	22	2	32
April	27	176	79	6	12	5	5	1	5	186	—	20	—	69
Mei	27	130	97	13	214	95	95	1	20	245	9,0	78	15	128
Juni	27	104	46	6	123	100	71	—	—	204	—	54	1	62
Juli	27	111	83	4	37	20	20	—	—	131	—	33	10	60
Augustus ...	26	57	38	8	368	295	266	—	—	352	—	37	15	252
September ...	28	88	78	4	66	43	43	—	—	131	—	58	—	63
October	16	77	52	8	235	99	90	—	—	176	—	26	47	69
November ...	18	144	67	7	238	133	130	—	—	277	—	116	32	49
December ...	26	56	45	9	75	189	185	—	—	245	—	90	52	88
1955 Januari	16	42	40	8	516	410	129	1	25	477	18,0	21	24	167
Februari ...	26	175	117	8	191	240	187	—	—	415	—	66	2	236

¹ In de gestorte bedragen niet begrepen.² In de oprichtingen en kapitaalverhogingen begrepen.³ In de kapitaalverhogingen begrepen.⁴ Omvatten de gestorte bedragen op aandelen, de obligatieuitgiften, de uitgiftepremiën, verminderd met de stortingen andere dan in geld en de emissies tot terugbetaling van vroegere leningen.⁵ Waarvan conversieleningen voor een totaal bedrag van 54 miljoen franken.

V. — EMISSIES VAN DE BELGISCHE NIJVERHEIDS- EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN

Indeling der emissies

(millioenen franken)

JAAR 1954

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Bedrijfsklasse	Oprichtingen van vennootschappen ¹						Kapitaalverhogingen (naamloze vennootschap.) (command. vennoot. op aand.) (personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid)			Obligatie- uitgiften			Uitgiftepermis- (in de gestorte bedragen niet begrepen)	Stortingen andere dan in geld				Ontbindingen van vennootschappen ¹ (naamloze) (commandit. op aand.) (personenvennootschap. met beperkte aansprakelijkheid)				Kapitaal- vermindere- ningen (naamloze vennoot.) (com. van op aand.) (personen- vennoot. m. beperk. aansprak.)					
	naamloze en commanditaire op aandelen			personenvennootsch. met beperkte aansprakelijkheid			Aantal	Oud kapitaal	Nominale verhoging	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominale bedrag		waarvan conversie- leningen	Inbreng in natura		Bijvoeging van reserves (in de kapitaal- verhogingen begrepen)	Liquidaties		Samen- smeltingen		Aantal	Bedrag				
	Aantal	Nominale bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominale bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde									naamloze en commanditaire op aandelen	personenvenn. met beperkte aansprakelijkheid		Kapitaalverhogingen	Aantal	Bedrag	Aantal			Bedrag	Aantal	Bedrag	
																							Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag	Aantal
Banken	1	10,0	10,0	—	—	—	17	874,8	401,7	401,7	—	—	—	—	—	44,4	253,9	—	—	1	53,0	—	—				
Verzekeringen	2	5,1	1,1	—	—	—	11	89,3	54,3	29,7	—	—	—	1,5	—	0,6	19,9	3	4,2	—	—	—	—				
Financiële en immobiëlenverricht. .	78	277,7	236,8	17	22,7	19,7	104	2326,2	594,6	448,8	14	177,0	—	520,0	107,5	10,1	53,3	145,7	48	133,5	4	13,1	8	13,0			
Kleinhandel	36	24,4	21,7	283	50,6	49,1	22	84,4	67,0	63,3	3	126,0	—	3,0	18,0	27,4	9,7	4,4	122	19,1	2	11,2	—	—			
Groothandel en buitenl. handel ...	155	190,5	162,1	311	117,2	111,5	116	480,4	376,6	366,3	6	12,4	—	0,1	83,9	74,1	28,1	269,6	207	95,0	5	5,1	9	64,0			
Metaalverwerkende nijverheid ...	50	100,2	81,7	79	65,5	64,0	80	563,5	481,8	462,7	12	166,4	—	0,5	58,9	50,2	79,1	258,2	61	93,7	1	8,0	6	24,6			
IJzer- en staalvoortbreng. nijverh.	2	3,2	1,6	2	4,0	4,0	6	423,9	280,1	280,0	6	376,4	—	5,7	—	0,8	—	25,7	5	2,0	—	—	1	175,0			
Non-ferro metaalnijverheid	3	6,1	2,1	2	0,7	0,7	7	93,7	590,4	588,2	—	—	—	—	—	0,4	—	586,7	4	54,3	—	—	—	—			
Textielnijverheid	28	42,3	38,5	77	52,9	48,3	33	104,6	202,4	201,7	6	42,4	34,2	—	25,6	34,3	44,6	130,6	53	122,8	1	1,2	8	39,6			
Voedingsnijverheid	18	61,3	58,1	42	36,5	36,1	30	374,5	281,9	279,8	6	45,7	—	—	47,1	27,2	77,0	185,6	44	34,6	2	41,7	5	12,6			
Houtnijverheid	18	28,6	18,1	50	34,1	34,1	19	56,6	43,1	42,6	—	—	—	—	13,0	27,2	26,7	12,6	21	13,2	—	—	3	13,5			
Scheikundige nijverheid	18	44,7	26,4	21	8,5	8,4	37	897,2	448,8	284,7	3	70,0	—	—	15,9	6,1	38,2	61,5	24	10,3	4	8,0	9	51,3			
Glasnijverheid	2	3,8	3,8	2	4,4	4,4	6	20,3	29,0	26,6	—	—	—	—	3,7	3,9	4,0	21,6	6	25,7	1	0,2	—	—			
Electriciteit	—	—	—	—	—	—	10	4474,1	1142,3	918,8	5	389,0	20,0	—	—	—	—	158,5	—	—	—	—	—	—	—		
Gas	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Water	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Ledernijverheid	2	0,5	0,5	19	13,1	13,1	6	4,8	10,4	9,8	—	—	—	—	0,3	11,3	4,2	3,8	20	22,4	—	—	—	—			
Papiernijv. en grafische bedrijven	15	18,4	17,2	24	12,4	12,2	8	27,6	34,3	34,3	2	75,2	—	—	13,4	9,9	1,7	27,0	12	2,9	1	10,0	5	2,4			
Verkeer	15	95,5	94,3	54	22,3	21,8	21	411,4	125,8	121,9	2	92,0	—	—	88,0	12,6	24,4	67,8	30	14,9	2	2,3	6	40,0			
Toerisme	8	5,1	4,2	42	8,9	8,4	14	59,9	55,4	55,2	—	—	—	—	2,2	3,9	5,8	47,6	28	4,7	1	0,7	2	0,9			
Tussenhandel	60	12,2	10,4	135	16,6	16,0	33	12,9	35,4	34,0	—	—	—	—	1,9	5,8	19,0	5,8	37	19,2	2	4,1	2	1,2			
Oude en afvalgoederen	1	1,5	1,5	16	5,4	5,4	1	0,4	0,2	0,2	—	—	—	—	—	4,1	0,2	—	1	0,4	—	—	—	—			
Bouwbedrijf	40	114,9	106,6	81	49,0	48,6	81	125,6	144,8	132,1	3	7,8	—	6,0	87,2	37,1	46,4	51,0	28	19,1	3	10,7	4	5,0			
Kolennijverheid	—	—	—	—	—	—	2	70,0	40,0	40,0	4	200,0	—	—	—	—	37,3	2,7	1	0,4	2	60,1	—	—			
Kleinnijverheid	2	2,3	2,1	8	8,2	7,5	1	2,5	7,5	7,5	—	—	—	—	1,8	6,7	—	7,5	3	1,9	—	—	1	0,8			
Cement- en aanverwante nijverhed.	5	25,4	9,0	10	4,8	4,8	5	393,3	70,5	70,5	1	0,7	—	—	3,3	3,9	51,6	17,0	2	1,2	—	—	1	2,2			
Groeven	4	3,5	2,4	14	5,8	5,8	6	5,7	13,1	13,1	—	—	—	—	1,0	4,8	4,8	8,3	7	4,9	—	—	—	—			
Kalknijverheid	2	3,1	2,8	1	0,1	0,1	2	2,8	5,7	5,7	1	8,5	—	—	2,1	—	3,2	2,5	1	3,9	—	—	1	2,5			
Keramische nijverheid	2	3,7	3,7	1	1,0	1,0	4	41,7	42,0	42,0	—	—	—	—	2,6	1,0	7,0	13,0	2	0,9	—	—	—	—			
Tabaksnijverheid	—	—	—	2	3,6	3,6	1	1,5	0,5	0,5	—	—	—	—	—	3,5	0,4	—	5	15,7	—	—	—	—			
Diamantnijverheid	3	0,3	0,3	9	3,9	3,9	1	0,1	0,9	0,9	—	—	—	—	—	0,8	0,4	0,5	2	0,5	—	—	—	—			
Uitgeverij, boekhandel, pers	11	17,8	17,2	21	11,1	11,1	7	12,4	10,9	9,6	—	—	—	—	5,2	9,5	5,3	1,6	17	8,3	—	—	1	3,5			
Film, schouwburgen, attracties ...	17	6,9	6,4	21	8,7	8,2	5	10,7	14,9	14,9	1	1,8	—	—	1,8	2,1	0,4	12,5	19	9,7	1	0,3	1	0,5			
Ambachtswezen	24	29,6	25,8	161	44,7	42,5	28	17,6	30,8	30,1	3	1,4	—	0,9	11,1	26,4	4,0	21,3	55	13,9	1	1,0	3	1,6			
Landb., tuinb., veeteelt, visserij ...	2	16,2	16,2	10	5,0	4,9	3	15,0	35,2	35,2	—	—	—	—	15,9	3,3	—	24,0	9	4,2	—	—	—	—			
Diversen (niet genoemd)	14	46,0	34,2	28	12,4	11,7	29	33,2	39,1	31,0	4	1,9	—	—	6,2	8,2	11,8	7,9	60	31,8	1	1,0	5	6,3			
Totalen...	638	1200,8	1016,8	1543	634,1	610,9	756	12112,6	5711,4	5083,4	82	1794,6	54,2	537,7	618,4	419,8	633,6	2456,3	937	789,3	35	231,7	81	460,5			

¹ Coöperaties : 168 vennootschappen opgericht met een minimum-kapitaal van fr 375.041.528; 81 ontbonden vennootschappen met een minimum-kapitaal van fr 13.832.652.

V. — EMISSIES VAN DE CONGOLESE NIJVERHEIDS- EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN

Indeling der emissies

(millioenen franken)

JAAR 1954

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Rubrieken	Oprichtingen van vennootschappen ¹			Kapitaalverhogingen			Obligatie-uitgiften			Uitgiftepremiën (niet in de gestorte bedragen begrepen)	Stortingen zonder geld			Ontbindingen van aandelenvennootschappen en personenvennootschappen				Kapitaalverminderingen aandelenvennootschappen en personenvennootschappen		
	Aantal	Nominiaal bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Oud kapitaal	Nominale verhoging	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominiaal bedrag		Waaraan conversie-leningen	Inbreng in natura		Bijvoeg. van reserves (begrepen in de kapitaalverhogingen)	Liquidaties		Samensmelt.		Aantal	Bedrag
												Oprichtingen van vennootschappen	Kapitaalverhogingen		Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag		
Banken, financiële Maatschappijen	16	184,3	69,4	18	505,8	393,2	384,2	—	—	—	11,1	142,1	31,0	1	9,0	—	—	1	0,3	
Handelsvennootschappen	148	298,8	274,2	27	74,8	75,0	71,7	—	—	—	151,9	24,2	25,0	37	99,8	—	—	13	20,8	
Nijverheidsvennootschappen	61	468,3	272,7	20	409,1	180,9	154,8	1	11,2	—	124,3	26,8	63,1	4	6,8	—	—	6	43,3	
Mijnen	10	47,0	46,9	5	116,5	183,5	155,1	1	24,3	—	36,9	19,5	3,0	3	8,0	2	37,5	—	—	
Huizenbouw	24	129,0	114,9	4	—	35,2	31,2	—	—	—	97,0	20,0	—	6	76,3	—	—	2	13,5	
Landbouwmaatschappijen	29	104,3	63,9	7	66,2	100,2	99,3	2	25,0	—	13,2	35,7	43,5	3	6,1	—	—	1	4,0	
Vervoer	7	104,6	29,6	1	1,0	0,2	0,2	1	200,0	—	3,5	—	—	3	2,0	—	—	—	—	
Openbare diensten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Diversen	6	18,0	7,2	5	395,3	252,6	224,7	—	—	—	—	—	17,0	1	2,5	—	—	2	26,5	
Totalen ...	301	1.354,3	878,8	87	1.603,9	1.217,4	1.121,2	5	260,5	—	437,9	268,3	182,6	58	210,5	2	37,5	25	108,4	

1 Coöperaties : 8 vennootschappen opgericht met een minimum-kapitaal van fr. 1.304.200; 2 vennootschappen opgericht zonder kapitaalaanduiding.

V. — EMISSIES VAN DE BELGISCHE EN CONGOLESE NIJVERHEIDS- EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN

Ingedeeld naar de ligging en naar de grootte van het uitgegeven of vernietigd nominaal kapitaal

JAAR 1954

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(millioenen franken)

Omschrijving	Oprichtingen van vennootschappen			Kapitaalverhogingen (naamloze vennootschappen) (comm. venn. op aand.) (personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid)			Obligatie-uitgiften			Uitgiftepremiën (in de gestorte bedragen niet begrepen)	Stortingen andere dan in geld		Ontbindingen aandelenvenn. en personenvennootschappen		Kapitaalverminderingen aandelenvenn. en personenvenn.	
	naamloze en commanditaire op aandelen		personenvenn. met beperkte aansprakelijkheid ¹	Aantal	Oud kapitaal	Nominale verhoging	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominiaal bedrag		waaraan conversie-leningen	Inbreng in natura ²	Bijvoeging van reserves ³	Liquidaties		Samensmelt.
	Aantal	Nominiaal bedrag														

1. — naar hun geographische ligging

België	638	1.200,8	1.016,8	1.543	634,1	610,9	749	11.262,4	5.522,9	4.894,9	82	1.794,6	54,2	537,7	1.671,5	2.279,4	786,9	231,7	460,5
België en buitenland	—	—	—	—	—	—	7	850,2	188,5	188,5	—	—	—	0,3	176,9	2,4	—	—	—
Belgisch Congo	301	1.354,3	878,8	—	—	—	87	1.603,9	1.217,4	1.121,2	5	260,5	—	9,0	706,2	182,6	210,5	37,5	108,4
Totalen ...	939	2.555,1	1.895,6	1.543	634,1	610,9	843	13.716,5	6.928,8	6.204,6	87	2.055,1	54,2	546,7	2.378,0	2.638,9	999,8	269,2	568,9

2. — naar de belangrijkheid van het uitgegeven of vernietigd nominaal kapitaal

Van 1 miljoen en minder	594	276,3	237,4	1.431	361,5	345,6	388	339,7	192,6	171,1	25	10,3	—	1,4	326,0	49,5	237,0	6,4	30,0
Van 1 tot 5 miljoen	263	666,1	579,0	105	219,3	214,2	273	1.310,4	707,7	626,2	18	47,6	1,0	—	637,2	205,3	219,6	22,8	76,9
Van 5 tot 10 miljoen	46	376,0	292,6	7	53,3	51,1	70	621,5	560,3	510,8	7	56,5	—	7,5	354,4	226,6	166,5	36,7	68,6
Van 10 tot 20 miljoen	22	359,7	234,9	—	—	—	48	1.602,1	730,4	708,9	10	159,7	—	9,0	327,7	334,6	166,7	39,7	96,4
Van 20 tot 50 miljoen	8	320,0	282,2	—	—	—	40	2.066,4	1.420,4	1.339,0	16	611,0	53,2	105,0	461,0	596,9	138,0	50,6	122,0
Van 50 tot 100 miljoen	5	422,0	214,5	—	—	—	13	5.604,4	1.039,4	904,5	8	645,0	—	5,8	236,7	294,0	72,0	113,0	—
Meer dan 100 miljoen	1	135,0	55,0	—	—	—	11	2.172,0	2.278,0	1.944,1	3	525,0	—	418,0	35,0	932,0	—	—	175,0
Totalen ...	939	2.555,1	1.895,6	1.543	634,1	610,9	843	13.716,5	6.928,8	6.204,6	87	2.055,1	54,2	546,7	2.378,0	2.638,9	999,8	269,2	568,9

1 Enkel Belgische maatschappijen. — 2 In de oprichtingen en kapitaalverhogingen begrepen. — 3 In de kapitaalverhogingen begrepen.

V. — EMISSIES VAN DE BELGISCHE NIJVERHEIDS- EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN 174

Ingedeeld naar de ligging en naar de grootte van het uitgegeven of vernietigd nominaal kapitaal
(millioenen franken)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Omschrijving	Oprichtingen van vennootschappen						Kapitaalverhogingen (naamloze vennootsch.) (comm. ven. op aand.) (personevenn. met beperkte aansprakelijkh.)			Obligatie-uitgiften			Uitgiftepremiën (in de gestorte bedragen niet begrepen)	Stortingen andere dan in geld		Ontbindingen		Kapitaalverminderingen Bedrag	
	naamloze en commanditaire op aandelen			personevenn. met beperkte aansprakelijkh.			Aantal	Oud kapitaal	Nominale verhoging	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominale bedrag		waarvan conversieleningen	Inbreng in natura	Bijvoeging van reserves	Liquidaties		Samenvattingen
	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde													

1. — Naar hun geographische ligging

JANUARI 1955

België	58	87,3	81,9	163	73,1	71,1	48	1171,6	361,9	257,5	3	31,1	—	—	161,5	98,2	63,7	25,0	87,0
Buitenland	—	100,0	20,0	—	—	—	1	0,6	0,8	0,8	—	—	—	—	—	0,8	—	—	—
Totalen ...	59	187,3	101,9	163	73,1	71,1	49	1171,6	362,7	258,3	3	31,1	—	—	161,5	99,0	63,7	25,0	87,0

2. — Naar de belangrijkheid van het uitgegeven of vernietigd nominaal kapitaal

1 mill. en minder ...	46	17,2	15,3	149	38,8	37,5	24	9,3	9,3	9,0	2	1,1	—	—	34,0	2,1	—	—	—
van 1 tot 5 mill.	10	29,1	25,6	13	22,3	21,6	16	40,2	40,4	29,2	—	—	—	—	40,4	10,0	—	—	—
van 5 tot 10 mill.	1	6,0	6,0	—	—	—	5	233,1	36,0	34,8	—	—	—	—	7,0	16,9	—	—	—
van 10 tot 20 mill.	—	—	—	1	12,0	12,0	1	150,0	15,0	15,0	—	—	—	—	25,0	—	—	—	—
van 20 tot 50 mill.	1	35,0	35,0	—	—	—	1	9,0	41,0	24,8	1	30,0	—	—	55,1	—	—	—	—
van 50 tot 100 mill.	1	100,0	20,0	—	—	—	1	30,0	70,0	70,0	—	—	—	—	—	70,0	—	—	—
meer dan 100 mill.	—	—	—	—	—	—	1	700,0	151,0	75,5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totalen ...	59	187,3	101,9	163	73,1	71,1	49	1171,6	362,7	258,3	3	31,1	—	—	161,5	99,0	63,7	25,0	87,0

1. — Naar hun geographische ligging

FEBRUARI 1955

België	56	100,2	54,8	159	63,0	60,9	41	211,4	555,5	554,0	—	—	—	—	80,4	521,3	26,3	1,1	13,0
Buitenland	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totalen...	56	100,2	54,8	159	63,0	60,9	41	211,4	555,5	554,0	—	—	—	—	80,4	521,3	26,3	1,1	13,0

2. — Naar de belangrijkheid van het uitgegeven of vernietigd nominaal kapitaal

1 mill. en minder ...	39	15,8	13,7	146	37,8	36,1	25	12,3	9,6	8,1	—	—	—	—	28,0	2,7	15,1	1,1	1,0
van 1 tot 5 mill.	16	34,4	31,1	13	25,2	24,8	12	46,2	28,8	28,8	—	—	—	—	52,4	1,5	11,2	—	12,0
van 5 tot 10 mill.	—	—	—	—	—	—	2	5,1	14,9	14,9	—	—	—	—	—	14,9	—	—	—
van 10 tot 20 mill.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
van 20 tot 50 mill.	1	50,0	10,0	—	—	—	1	20,0	30,0	30,0	—	—	—	—	—	30,0	—	—	—
van 50 tot 100 mill.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
meer dan 100 mill.	—	—	—	—	—	—	1	127,8	472,2	472,2	—	—	—	—	—	472,2	—	—	—
Totalen...	56	100,2	54,8	159	63,0	60,9	41	211,4	555,5	554,0	—	—	—	—	80,4	521,3	26,3	1,1	13,0

VI. — LENINGEN UITGE- 18
GEVEN DOOR DE OVER-
HEID EN DOOR INSTELLINGEN
VAN OPENBAAR NUT ¹

(op lange en halflange termijn)

Tijdvak	Openbare uitgiffen in België (millioenen franken)	Leningen in het buitenland (millioenen)
1953	20.896	{ Cong. fr. 265 Zw. fr. 60
1954	37.721	{ Zw. fr. 129 Guldens 132,5
1954 Juli	7.535	Guldens 100
Augustus	—	—
September	1.650	Guldens 12,5
October	24	—
November	8.854	Guldens 20
December	800	—
1955 Januari ...	—	\$ 30
Februari	—	\$ 20
Maart ...	950	Guldens 100
April	6.565	—
Mei	—	—
Juni	400	—
Juli	2.250	—

VII. — BANKOPERATIES 19
VAN HET GEMEENTEKREDIET

(Voorschotten en terugbetalingen op leningen aan publiekrechtelijke lichamen en instellingen van openbaar nut ter bestrijding der uitgaven.)

Tijdvak	Buitengewone uitgaven		Gewone uitgaven
	Beschikkingen over rekeningen ²	Netto-terugbetaald	Netto-voorschotten
(millioenen franken)			
1953 Gemiddelde	415	57	233
1954 Gemiddelde	474	86	209
1954 Juni	417	14	204
Juli	473	19	206
Augustus	439	24	260
September	652	14	155
October ...	695	137	126
November	439	23	87
December	570	41	183
1955 Januari	520	610	241
Februari	453	37	251
Maart ...	431	37	250
April	329	28	171
Mei	567	18	353
Juni	591	11	270

VIII. — HYPOTHEEK- 20
INSCHRIJVINGEN ³

(Hypotheken op openbaar nut)

Tijdvak	Bedrag naar de gelnde inschrijvingsrechten (millioenen franken)
1953 Gemiddelde	1.466
1954 Gemiddelde	1.652
1954 Juli	1.939
Augustus	1.541
September	1.879
October ...	1.769
November	1.499
December	1.727
1955 Januari	1.599
Februari	1.387
Maart ...	1.624
April	1.585
Mei	1.497
Juni	1.732
Juli	2.006

¹ Leningen van Staat, Kolonie, provinciën en gemeenten, instellingen van openbaar nut, zoals de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen, de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen, de Nationale Maatschappij voor Watervoorziening, het Gemeentekrediet, enz. (Excl. de voortdurende uitgiffen en de leningen van de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid).

² Incl. de bedragen afgehaald op de door de provincie en de Staat verleende toelagen.

³ Incl. de hernieuwingen aan het einde van het vijftiende jaar; deze belopen ongeveer 1 pCt. van het totaal; excl. de wettelijke hypotheeken.

RIJKSFINANCIEN
I. — STAND VAN DE STAATSSCHULD
(*millioenen franken*)

25¹

Einde maand	Geconsolideerde schuld			Halfjarige schuld ³			Kortlopende schuld ⁴			Partic. tegoeden op post-chèque-rekening	Gezamenlijke schuld ⁵	
	binnenlandse			binnenlandse	buitenlandse	totale	binnenlandse	buitenlandse	totale			
	directe	indirecte	totale									
1954 Mei	140.387	8.565	148.952	14.616	30.619	4.059	34.678	68.887	4.808	73.695	19.470	291.411
Juni	141.026	8.558	149.584	14.504	30.520	2.057	32.577	68.294	4.146	72.440	20.450	289.555
Juli	146.408	8.553	154.961	14.660	28.560	2.054	30.614	64.955	3.834	68.789	20.387	289.411
Augustus	147.605	8.553	156.158	15.469	25.845	2.050	27.895	67.862	3.267	71.129	19.841	290.492
September	147.504	8.545	156.049	15.478	25.808	2.050	27.858	67.284	4.470	71.754	19.523	290.662
October	147.155	9.935	157.090	15.598	25.809	2.045	27.854	70.068	4.462	74.530	20.118	295.190
November	155.604	9.929	165.533	15.713	25.815	2.041	27.856	62.415	4.459	67.324	20.867	296.943
December	155.163	9.920	165.083	15.666	25.818	2.038	27.856	62.307	4.600	66.907	22.376	297.888
1955 Januari	153.914	9.896	163.810	16.393	26.020	2.787	28.807	64.193	4.234	68.427	20.560	297.997
Februari	153.533	10.039	163.572	16.387	26.028	2.789	28.817	66.515	4.233	70.748	20.647	300.171
Maart	153.429	10.332	163.761	17.045	26.036	2.795	28.831	67.734	4.232	71.966	19.830	301.433
April	155.431	10.323	165.754	17.663	26.042	2.794	28.836	67.461	4.228	71.582	20.282	304.224
Mei	159.640	10.316	169.956	17.692	26.049	2.802	28.851	64.353	3.869	68.222	20.411	305.132
Juni	159.107	10.304	169.411	17.520	26.057	2.809	28.866	64.518	3.197	67.715	20.710	304.222
Juli	158.843	11.702	170.545	17.477	26.061	2.557	28.618	64.083	3.514	67.597	20.140	304.377

¹ Excl. de uit de oorlog 1914-1918 voortvloeiende intergouvernementele schulden. — ² Het bedrag der buitenlandse schulden is berekend naar de wisselkoers op de aangegeven datum. — ³ Schatkistcertificaten met meer dan één jaar looptijd. — ⁴ Certificaten met ten hoogste één jaar looptijd. — ⁵ Excl. de Dotatie der Oudstrijders.

II. — BEZIT AAN OVERHEIDSFONDSEN VAN DE NATIONALE BANK VAN BELGIË
(*millioenen franken*)

25²

Einde maand	Ten hoogste 120 dagen looptijd	Met meer dan vijf jaar looptijd		Totaal
	Schatkistcertificaten ¹	Geconsolideerde vordering op de Staat ²	Nationale overheidsfondsen ³	
1951 December	6.529	34.860	1.221	42.610
1952 Maart	7.178	34.763	1.269	43.210
Juni	8.865	34.763	1.435	45.063
September	8.953	34.763	1.475	45.191
December	6.260	34.763	1.478	42.501
1953 Maart	7.819	34.660	1.565	44.044
Juni	6.009	34.660	1.653	42.322
September	8.965	34.660	1.678	45.303
December	8.040	34.660	1.678	44.378
1954 Maart	5.449	34.660	1.781	41.890
Juni	7.983	34.660	1.790	44.433
September	8.681	34.660	1.792	45.133
December	7.939	34.660	1.792	44.391
1955 Maart	7.882	34.660	1.902	44.444
Juni	7.669	34.660	1.901	44.230

¹ Overeenkomst van 14 September 1948 afgesloten krachtens art. 18 van de organieke wet der Nationale Bank van België. — ² Art. 8, § b), van de wet van 28 Juli 1948 betreffende de sanering van de balans der Nationale Bank van België. — ³ Art. 14 van de organieke wet der Nationale Bank van België.

25³

III. — OVERZICHT VAN DE UITVOERING DER BEGROTINGEN (zonder onderscheid van dienstjaar)
(*millioenen franken*)

Bron : Belgisch Staatsblad.

Ontvangsten	Van 1/I tot 30/VI/1955	Uitgaven	Van 1/I tot 30/VI/1955
Rijksmiddelen :		Gewone uitgaven :	
Belastingen	37.119	Rijksschuld	6.888
Taksen, tolgelden en cijzen	1.356	Pensioenen	5.465
Patrimoniums-inkomsten	720	Dotatiën	167
Terugbetalingen	470	Kwade posten en terugbetalingen	513
Diverse opbrengsten	225	Algemeen bestuur { bezoldigingen ...	9.803
Muntsaneringsbelastingen	144	{ materieel	3.417
Ontvangsten voortvloeiende uit de oorlog	448	Toelagen	13.472
		Werken	492
		Andere uitgaven	1.856
Totaal ...	40.482	Totaal ...	42.073
Buitengewone ontvangsten :		Buitengewone uitgaven :	
Opbrengsten van gevestigde leningen	8.278	Dienst van de Rijksschuld	—
Diversen	168	Kredieten betreffende voorschotten	489
		Kredieten betreffende participaties	29
		Kred. betreff. { nieuwe beleggingen .	5.875
		{ herst. v. openb. dom.	428
		Andere uitgaven	—
		Opsporing van de werkloosheid	515
		Tegenwaardefondsen van E.R.P. hulp 1950/1951	7
Totaal ...	8.446	Totaal ...	7.343
EINDTOTAAL ...	48.928	EINDTOTAAL ...	49.416
		Mali ...	488

IV. — OPBRENGST VAN DE BELASTINGEN

26

a) Ontvangsten zonder onderscheid van begrotingsjaar

(gemeentelijke en provinciale opcentiemen niet inbegrepen)

(millioenen franken)

Bron : Belgisch Staatsblad.

Tijdvak	Directe belastingen 1	Douanen en accijnzen	Registratierechten	Totale ontvangsten 1	Gecumuleerde ontvangsten sedert Januari 1
1953 Maandgemiddelde	2.568	1.081	1.997	5.646	—
1954 Maandgemiddelde	2.711	1.122	2.057	5.890	—
1954 Mei	2.885	1.081	2.074	6.040	29.408
Juni	3.366	1.131	1.992	6.489	35.897
Juli	4.998	1.122	2.072	8.192	44.089
Augustus	2.153	1.096	2.064	5.313	49.402
September	2.297	1.168	2.135	5.600	55.002
October	1.746	1.190	2.116	5.052	60.054
November	1.980	1.107	2.191	5.278	65.332
December	1.883	1.239	2.228	5.350	70.682
1955 Januari	4.698	1.039	2.158	7.895	7.895
Februari	2.079	1.171	2.081	5.331	13.226
Maart	2.100	1.309	2.186	5.595	18.821
April	2.281	1.279	2.061	5.621	24.442
Mei	2.698	1.244	2.162	6.104	30.546
Juni	2.707	1.489	2.377	6.573	37.119
Juli	5.549	1.290	2.472	9.311	46.430

b) Totale ontvangsten van de begrotingsjaren 1954 en 1955 vóór 31 Juli geïnd

(gemeentelijke en provinciale opcentiemen niet inbegrepen)

(millioenen franken)

Bron : Belgisch Staatsblad.

	Begrotingsjaar 1954 2		Begrotingsjaar 1955		Juli 1955
	Opbrengsten	Budgetaire ramingen	Opbrengsten	Budgetaire ramingen	Ontvangsten voor rekening van het begrotingsjaar 1955
I. Directe belastingen 1	30.325	33.712	17.073	17.660	5.549
II. Douanen en accijnzen	13.395	13.045	8.561	8.180	1.290
waarvan douanen	4.577	4.350	2.895	2.652	383
accijnzen	7.868	} 8.538	5.120	} 5.389	827
bijzondere verbruikstaxes	687		365		44
III. Registratie	24.683	25.256	15.489	14.657	2.472
waarvan registratie	2.522	2.370	1.612	1.530	236
erfenissen	1.191	1.050	739	625	137
zegel en gelijkgest. taxes	20.693	21.500	12.960	12.280	2.076
Totaal 1 ...	68.403	72.013	41.123	40.497	9.311
Verschil t.o.v. de budgetaire ramingen	— 3.610		+ 626		+ 890

1 Met inbegrip van de opbrengst der vooruitbetalingen aan te rekenen op de bedrijfsbelasting.

2 Het op 1 Januari 1954 aangevangen dienstjaar 1954 werd op 31 Maart 1955 afgesloten.

NOTA. — De termijn van invordering der directe belastingen is langer dan het kalenderjaar. Voor deze belastingen zijn de cijfers dus maar definitief na het afsluiten van het begrotingsjaar.

INKOMEN EN SPAREN

30¹

I. — RENDEMENT DER BELGISCHE EN CONGOLESE VENNOOTSCHAPPEN OP AANDELEN

Betaalbaar gestelde dividenden en obligatiecoupons in 1954

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Bedrijfsklasse	Aantal vennootschappen			Gestort kapitaal	Reserves	Netto-uitslagen		Betaalbaar gesteld bruto dividend	Obligatieschuld	Bruto obligatiecoupons
	getelde	met winst	met verlies			Winst	Verlies			
(miljoenen franken)										
A. — Vennootschappen met hoofdbedrijf in België										
Bankwezen	52	52	—	3.277,6	3.140,2	1.021,3	—	499,3	2.759,5	75,2
Verzekeringen	121	107	14	741,5	747,8	397,1	6,4	208,6	—	—
Financiële en immobiliare verrichtingen ..	1.287	1.008	279	11.220,3	9.273,1	1.825,7	50,0	1.257,6	18.216,5	672,4
Kleinhandel	517	346	171	1.567,6	1.086,1	305,3	22,5	145,7	483,9	20,8
Groothandel en buitenlandse handel	2.588	1.772	816	4.500,0	3.632,0	842,4	176,1	191,3	255,0	17,0
Metaalverwerkende nijverheid	1.213	849	364	10.926,1	7.587,2	2.031,9	233,8	922,5	1.450,0	86,4
IJzer- en staalvoortbrengende nijverheid ..	108	62	46	10.331,9	7.522,5	660,5	53,2	409,7	2.302,8	113,8
Non-ferro metaalnijverheid	76	51	25	2.157,5	3.307,6	791,0	32,2	407,6	148,3	6,8
Textielnijverheid	1.105	677	428	10.234,8	9.324,4	660,2	371,3	252,4	470,0	27,1
Voedingsnijverheid	750	558	192	7.200,1	3.900,4	799,1	65,0	394,1	720,0	40,9
Houtnijverheid	316	225	91	772,3	439,6	96,9	25,0	22,1	55,8	2,6
Scheikundige nijverheid	546	383	163	9.270,2	4.906,7	1.035,7	199,6	502,1	1.096,5	59,1
Glasnijverheid	69	51	18	1.196,5	1.383,4	177,5	20,7	130,7	82,5	6,1
Electriciteit	54	54	—	12.754,0	2.908,6	1.455,8	—	1.165,5	4.763,6	257,2
Gas	21	18	3	1.790,7	941,6	168,4	7,5	129,4	239,2	12,9
Water	2	2	—	1,3	2,7	1,1	—	0,1	—	—
Ledernijverheid	178	92	86	723,2	493,7	32,8	73,4	5,1	74,4	4,5
Papierenijverheid en grafische bedrijven ..	296	203	93	2.413,3	1.626,2	228,7	37,6	106,0	250,3	11,6
Verkeer	557	425	132	3.919,3	3.988,0	453,8	52,0	299,2	735,4	34,8
Toerisme	299	189	110	386,8	375,9	46,9	14,3	21,3	16,4	0,8
Tussenhandel	460	322	138	504,0	232,1	90,1	12,4	35,3	9,7	1,2
Oude en afvalgoederen	54	19	35	95,9	112,3	10,5	11,2	1,1	12,1	0,9
Bouwbedrijf	424	334	90	1.966,8	864,9	363,2	24,9	116,5	188,6	13,1
Kolennijverheid	61	43	18	8.267,6	4.927,2	899,9	195,5	722,6	1.072,6	48,8
Kleinnijverheid	92	77	15	509,7	542,3	74,3	3,9	31,0	35,1	1,9
Cement- en aanverwante bedrijven	101	72	29	1.963,3	920,6	402,6	6,9	228,6	361,5	22,7
Groeven	120	86	34	846,7	513,5	95,9	8,2	67,5	8,5	0,5
Kalknijverheid	38	33	5	277,8	163,2	34,0	1,3	17,6	20,3	1,3
Ceramische nijverheid	50	26	24	362,0	294,7	27,0	25,2	9,7	4,1	—
Tabaksnijverheid	40	29	11	765,2	230,3	60,7	1,5	29,5	52,0	3,3
Diamantnijverheid	24	18	6	20,3	15,1	3,8	0,9	0,1	—	—
Uitgeverij, boekhandel, pers	162	103	59	255,8	142,4	64,0	16,6	20,9	25,6	1,6
Film, schouwburgen	211	141	70	180,3	79,9	45,1	6,2	14,9	8,1	0,3
Ambachtswezen	519	340	179	568,8	550,1	98,0	22,1	18,2	35,5	2,7
Landbouw, tuinbouw, veeteelt, visserij ...	58	38	20	79,3	57,5	3,8	2,0	1,4	4,7	0,3
Diversen (niet genoemd)	617	418	199	1.068,5	617,9	187,2	28,2	66,7	97,5	5,8
TOTAAL	13.186	9.223	3.963	113.167,0	76.851,7	15.492,2	1.807,6	8.451,9	36.056,0	1.554,4
Dubbel gebruik ..	12	7	5	43,9	26,5	4,2	8,0	1,7	—	—
Netto totaal	13.174	9.216	3.958	113.123,1	76.825,2	15.488,0	1.799,6	8.450,2	36.056,0	1.554,4
B. — Vennootschappen met hoofdbedrijf in Congo										
Banken, financiële vennootschappen	57	51	6	3.023,6	763,7	390,2	5,0	224,1	61,4	3,6
Handelsvennootschappen	49	38	11	1.304,8	1.223,4	300,9	13,0	49,2	5,0	0,5
Nijverheidsvennootschappen	107	89	18	6.878,9	1.728,8	1.119,8	36,7	760,6	461,8	27,5
Landbouwvennootschappen	82	68	14	2.171,6	1.721,3	540,8	13,5	321,9	113,3	3,9
Openbare diensten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mijnen	53	37	16	7.925,3	4.326,3	4.160,3	33,7	2.513,8	209,0	11,0
Bouwnijverheid	21	17	4	388,6	123,3	82,0	14,0	17,3	—	—
Vervoerwezen	10	9	1	2.895,8	1.155,8	391,9	0,1	342,3	634,7	21,9
Diverse vennootschappen	22	17	5	694,0	315,9	211,8	8,4	153,9	—	—
Netto totaal	401	326	75	25.232,6	11.358,1	7.197,7	124,4	4.383,1	1.485,2	70,4
C. — Vennootschappen met hoofdbedrijf in het buitenland										
Electriciteit	5	5	—	471,6	772,2	74,9	—	25,0	—	—
Spoorwegen	4	1	3	18,5	—8,4	1,9	0,3	—	3,1	—
Tramwegen	4	2	2	95,4	47,7	0,6	9,6	—	—	—
Plantages, koloniale vennootschappen ...	17	15	2	815,6	374,4	87,8	5,9	55,0	—	—
Diverse vennootschappen	57	43	14	2.664,5	3.620,6	886,8	17,0	453,9	40,1	2,6
TOTAAL	87	66	21	4.065,6	4.806,5	1.052,0	32,8	533,9	43,2	2,6
Dubbel gebruik ..	1	1	—	36,0	—7,8	4,2	—	—	—	—
Netto totaal	86	65	21	4.029,6	4.814,3	1.047,8	32,8	533,9	43,2	2,6
Algemeen totaal .	13.661	9.607	4.054	142.385,3	92.997,6	23.733,5	1.958,8	13.367,2	37.584,4	1.627,4

¹ Op 31 December de getelde leningen slaan op andere vennootschappen dan die opgegeven in de vorige kolommen.

² Daarenboven werden er gedurende het jaar 1954 betaalbaar gesteld :

(miljoenen franken)

Coupons van Staatsleningen	4.376,7
Coupons van leningen van de Kolonie	183,6
Coupons van leningen van Provinciën en Gemeenten	475,5
Coupons van verscheidene leningen	1.690,1
	6.725,9
Coupons van buitenlandse leningen	268,3

I. — RENDEMENT DER BELGISCHE EN CONGOLESE VENNOOTSCHAPPEN OP AANDELEN 30²

Retrospectief overzicht

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Aantal vennootschappen			Gestort kapitaal	Reserves	Netto-resultaat		Betaalbaar gesto'd brutto-dividend	Obligatie-schuld ¹	Bruto-obligatie-oupons	
	getelde	met winst	met verlies			winst	verlies				
										(millioenen franken)	
1953 ²	12.805	9.046	3.759	136.107	86.053	23.561	2.078	13.128	32.271 ³	1.493	
1954 ²	13.661	9.607	4.054	142.385	92.998	23.734	1.957	13.367	37.584 ³	1.627	
1953 October	654	470	184	10.986	6.432	1.443	172	884	2.800	116	
November ...	352	251	101	10.126	6.159	1.293	81	915	2.730	113	
December ...	342	239	103	5.806	3.671	578	73	287	3.361	147	
1954 Januari	112	82	30	2.221	734	190	19	106	3.885	171	
Februari ...	169	123	46	649	1.466	353	13	57	2.882	124	
Maart	1.576	1.160	416	12.949	10.642	2.013	189	1.146	2.718	111	
April	2.613	1.904	709	22.946	13.942	3.043	285	1.769	2.850	138	
Mei	2.580	1.899	681	31.047	23.023	5.255	525	2.859	2.321	110	
Juni	1.347	967	380	20.942	13.182	3.436	187	1.728	2.399	114	
Juli	554	420	134	14.453	7.999	4.893	62	3.326	3.331	160	
Augustus ...	230	165	65	1.320	1.096	211	26	102	2.161	96	
September ...	318	223	95	1.541	1.488	247	36	126	2.495	117	
October	595	434	161	11.398	7.270	1.090	158	652	2.568	123	
November ...	362	261	101	11.050	5.661	1.364	91	904	2.431	116	
December ...	302	212	90	5.317	3.610	519	68	271	2.991	144	

¹ Voor de maandelijkse resultaten, slaan de in aanmerking genomen leningen op andere vennootschappen dan die waarop de vorige kolommen betrekking hebben.

² Na aftrek van de dubbelstellingen.

³ Op 31 December.

II. — ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRETEKAS

31

a) Inlagen op particuliere spaarboekjes bij de Spaarkas¹ (Netto-spaarbedrag) (millioenen franken)

Tijdvak	Inlagen	Uitbetaalingen	Saldi	Tegoed der inleggers op het eind van het tijdvak
1953 Maandgem.	1.100	807	293	45.493 ²
1954 Maandgem.	1.115	897	218	49.459 ²
1954 Mei	982	942	40	46.812
Juni	1.026	1.002	24	46.836
Juli	1.306	1.015	291	47.127
Augustus ...	1.041	813	228	47.355
September ...	1.017	863	154	47.509
October ...	1.120	862	258	47.767
November ...	978	833	145	47.913
December ...	1.267	1.067	200	49.459 ²
1955 Januari	1.579	733	846	50.305
Februari ...	1.135	788	347	50.652
Maart ... v	1.013	1.119	-106	50.546
April ... v	972	1.434	-462	50.084
Mei ... v	992	1.138	-146	49.938
Juni ... v	1.037	1.092	-55	49.883
Juli ... v	1.214	1.022	192	50.075

b) Stortingen ingeschreven op de rekeningen der aangeslotenen bij de Lijfrentekas* (millioenen franken)

Tijdvak	Wet van 1865	Gecoördineerde wetten van 1946		Bedienden (Wetten van 10-3-1925 en 18-6-1930)	Totaal
		Verplichte stortingen (arbeiders)	Vrijwillige stortingen		
1954 Maandgem.	4,7		12,3	26,3	
1954 Januari	3,4	179,0	23,1	26,2	231,7
Februari	4,9	0,6	1,0	25,2	31,7
Maart ...	4,6	4,4	14,0	27,1	50,1
April ...	4,2	3,7	13,1	26,4	47,4
Mei	5,9	3,3	13,2	26,1	48,5
Juni	5,1	2,6	12,5	25,6	45,8
Juli	3,4	2,4	12,5	27,0	45,3
Augustus ...	3,7	2,2	11,8	25,7	43,4
September ...	4,9	1,8	11,9	26,0	44,6
October ...	4,8	1,7	11,1	27,1	44,7
November ...	4,6	1,7	11,0	25,1	42,4
December ...	6,6	1,9	12,0	27,7	48,2
1955 Januari	5,3	1,9	12,7	25,6	45,5
Februari	4,8	1,4	11,1	25,3	42,6

* De stortingen ingeschreven op de rekeningen der « Mijnwerkers » (wetten samengesteld door koninklijk besluit van 25 Augustus 1937 en besluit van 25 Februari 1947) aangesloten bij het Nationaal Pensioenfonds voor Mijnwerkers bedroegen respectievelijk fr 220,0 miljoen in 1952, 227,6 miljoen in 1953 en 219,3 miljoen (voorlopig cijfer) in 1954. (Bron : Nationaal Pensioenfonds voor Mijnwerkers.)

Het bedrag der stortingen bij de verzekeringsinstellingen erkend voor de uitvoering van de wet van 18 Juni 1930 betreffende de verzekering tegen ouderdom en vroegtijdige dood der bedienden, bedroeg voor de jaren 1952 en 1953, met uitsluiting van de stortingen bij de Algemene Spaar- en Lijfrentekas, respectievelijk fr 1.225 miljoen en fr 1.236 miljoen.

¹ Incl. de spaarboekjes van de krijgsgevangenen. Aantal spaarboekjes op 31 December 1952 : 7.223.062 en op 31 December 1953 : 7.222.827.

² Incl. de gekapitaliseerde rente van het dienstjaar.

III. — DRIEMAANDELIJKS LOONINDEXCIJFER (Basistijdvak 1936 tot 1938 = 100)
 Voor de voorwaarden van gebruik en de wijze van berekening : zie Meinummer 1949, blz. 234.

Tijdvak	Algemeen indexcijfer *	Indexcijfer per bedrijfsklasse																						Gas en electriciteit
		Cokesovens	Groeven, cementfabrieken, marmerbewerking	Metaalbedrijven					Aardewerkfabrieken, steenbakkerijen	Glasbedrijven	Chemische bedrijven	Voedingsbedrijven	Textielbedrijven			Hout en meubelen	Huiden en leder	Tabak	Papier		Vervoer			
				IJzer- en staalijverheid	Niet-ijzerhoudende metalen	Gieterijen	machinbouw en metaalverwerking	Samen					Vlas, katoen, hennep en jute	Wol, tapijten, breigoed	Samen				Bouwnijverheid en openbare werken	Fabrieken	Drukkerij en verwerking	Kunst- en precisiebedrijven	Havenwerkers, sleepers	

c) Indexcijfer van het gemiddeld uurloon

1940 Maart	113	117	110	123	115	114	118	107	114	114	110	112	113	112	113	109	118	110	119	106	106	112	104	106	114
1952 December	485	520	472	498	501	489	494	436	464	500	464	506	482	494	472	483	449	418	464	460	479	455	452	453	526
1953 Maart	485	497	477	493	492	493	493	440	460		464	513	486	499	463	484	453	416	464	463	474	445	454	452	530
Juni	487	505	475	493	491	497	495	440	459		467	513	493	503	459	488	458	414	464	463	496	445	453	452	528
September	487	499	480	485	497	497	492	444	464		469	512	489	501	458	488	457	414	481	461	491	449	455	454	530
December	493	507	491	493	522	496	498	447	469		478	525	501	513	459	487	458	413	494	463	484	455	459	458	538
1954 Maart	494	501	485	494	513	498	498	445	478		479	524	506	515	462	485	466	428	511	495	479	450	458	457	533
Juni	503	523	495	509	533	499	507	468	486		486	530	513	521	480	494	472	440	514	497	496	459	460	460	556
September	502	516	505	499	519	507	507	465	477		480	531	508	519	496	487	473	429	516	499	493	461	461	461	554
December	v507	531	507	509	529	510	512	468	497		v488	536	516	526	499	485	475	428	516	503	493	472	463	465	558
1955 Maart	v507	515	496	510	522	512	512	468	491		v490	532	v510	v521	504	486	468	432	530	508	487	g467	465	465	556
Juni	v513	525	494	518	535	520	521	471	495		v495	v539	v514	v527	v511	491	469	431	505	494	g494				566

b) Indexcijfer der lonen van geschoolde of gespecialiseerde werklieden

1940 Maart	115	113	112	126	117	114	119	107	111	115	110	112	111	111	114	109	120	112	118	107	126	113	—	—	115
1952 December	469	449	438	457	489	467	466	412	452	470	449	490	494	492	461	444	456	421	472	490	451	410	—	—	530
1953 Maart	470	444	448	463	482	469	465	411	449		448	492	497	494	461	445	463	420	472	492	455	410	—	—	529
Juni	470	448	448	445	471	472	462	413	449		449	496	499	498	458	446	466	419	472	493	470	410	—	—	529
September	470	445	448	440	478	472	461	411	457		453	490	506	498	458	442	459	419	472	491	458	410	—	—	531
December	475	446	454	447	483	472	464	406	458		458	511	518	515	458	446	461	419	489	493	462	410	—	—	531
1954 Maart	478	458	454	452	481	474	466	408	468		463	507	524	515	462	440	465	431	499	516	459	410	—	—	539
Juni	483	465	457	462	485	477	472	428	469		467	512	523	518	476	448	472	431	502	520	468	410	—	—	553
September	484	465	464	455	483	484	473	428	469		467	513	520	516	493	447	473	432	503	510	452	410	—	—	555
December	v488	467	463	464	492	488	479	426	469		v472	516	530	523	493	438	472	431	503	519	465	410	—	—	555
1955 Maart	v487	469	464	464	488	488	479	423	469		v470	509	v526	v518	497	441	467	431	527	528	448	410	—	—	g560
Juni	v493	470	465	468	489	492	483	424	474		v476	516	v534	v525	v505	442	465	432	522	522	458	431	—	—	562

c) Indexcijfer der lonen van niet geschoolde noch gespecialiseerde werklieden

1940 Maart	113	112	112	125	117	109	116	106	113	116	111	112	112	112	113	106	116	118	106	119	108	—	—	116	
1952 December	468	452	461	470	522	466	475	475	432	441	429	478	496	487	458	482	414	431	430	443	486	449	—	—	481
1953 Maart	468	447	468	470	513	469	475	475	427		430	481	495	488	452	485	418	431	430	443	496	457	—	—	485
Juni	470	451	464	465	507	473	474	475	427		432	486	501	494	456	488	423	431	430	444	501	457	—	—	485
September	469	448	464	457	505	477	473	475	432		435	483	498	490	456	481	418	431	430	443	499	457	—	—	486
December	475	449	476	466	514	476	477	475	432		442	495	516	506	456	486	424	431	452	444	495	457	—	—	486
1954 Maart	475	452	473	470	515	479	480	475	444		446	493	513	503	456	485	429	442	462	467	487	457	—	—	495
Juni	479	457	473	477	524	481	485	444	444		448	492	514	503	475	471	433	442	465	476	495	457	—	—	510
September	483	457	479	476	512	494	490	495	444		449	491	514	503	496	477	435	442	466	480	509	457	—	—	510
December	v490	460	481	483	523	496	495	500	466		v450	515	527	521	497	482	433	442	466	505	520	457	—	—	511
1955 Maart	v493	462	484	483	518	498	495	500	469		v453	521	v523	v522	501	483	436	442	472	508	511	457	—	—	g505
Juni	v496	462	487	483	516	501	496	500	471		v459	518	v530	v524	v507	478	435	441	504	517	479	—	—	—	505

* Het algemeen indexcijfer houdt rekening met de lonen in de steenkolenmijnen.

¹ Wij beschikken niet over gegevens voor de berekening van de indexcijfers der lonen van de geschoolde en ongeschoolde arbeiders van de spoorwegen. Alleen het gemiddeld loon is ons bekend.

g Gerectificeerde cijfers.

LOOP DER ZAKEN

I. — BEDRIJVIGHEID DER VERREKENINGSKAMERS

35

Debetverrichtingen

Tijdvak	Aantal kamers einde tijdvak	Hoofdbank										Bijbanken en Agent-schappen			Totaal					
		Callgeld 1		Effecten, overheidspapier en coupons		Overschr., chèq. wisselbr.prom., kwijtschr. enz.		Verrichtingen met het buitenland		Totaal		duizen-den	milliard.	franken	duizen-den	milliard.	franken	duizen-den	milliard.	franken
		duizen-den	milliard.	duizen-den	milliard.	duizen-den	milliard.	duizen-den	milliard.	duizen-den	milliard.									
1953 Gemiddelde	38	2,4	154,8	1,8	8,4	159,4	75,6	2,6	3,2	166,2	242,0	185,3	56,1	351,5	298,1					
1954 Gemiddelde	38	2,4	138,1	1,6	8,5	169,8	79,8	2,6	3,3	176,5	229,7	199,6	55,2	376,1	285,0					
1954 Mei	38	2,3	131,9	1,7	7,2	165,0	74,2	2,6	3,8	171,6	217,1	195,6	51,4	367,2	268,5					
Juni	38	2,2	119,5	1,8	6,1	169,6	78,3	2,5	3,9	176,1	207,8	199,3	53,2	375,4	261,0					
Juli	38	2,6	117,8	2,1	10,9	175,4	90,4	2,8	3,8	182,9	222,9	202,3	56,1	385,2	279,0					
Augustus	38	2,5	115,8	1,7	7,8	163,7	76,8	2,4	2,9	170,3	203,3	187,3	50,6	357,6	253,9					
September	38	2,5	124,4	1,4	5,0	169,2	74,3	2,5	3,0	175,6	206,7	201,0	54,1	376,6	260,8					
October	38	2,5	139,8	1,5	7,8	172,5	82,8	2,8	3,3	179,3	233,7	201,9	58,1	381,2	291,7					
November	38	2,2	130,6	1,4	11,6	175,2	81,7	2,4	2,7	181,2	226,6	210,2	53,6	391,4	280,2					
December	38	2,6	126,5	1,9	8,9	196,0	88,7	3,1	3,9	203,6	228,0	225,3	62,6	428,9	290,6					
1955 Januari	38	2,4	131,5	1,5	7,7	177,9	87,2	2,8	3,4	184,5	229,8	205,2	54,4	389,7	284,3					
Februari	38	2,3	120,1	1,2	6,5	168,6	73,7	2,5	2,9	174,6	203,2	196,0	49,2	370,6	252,3					
Maart	38	2,9	149,3	1,6	10,2	185,7	80,8	3,2	4,1	193,4	244,4	216,7	56,4	410,0	300,8					
April	38	2,3	127,2	1,6	9,6	178,3	84,9	2,9	4,5	185,0	226,2	205,3	53,1	390,3	279,3					
Mei	38	2,2	130,7	1,8	8,7	175,4	80,9	2,8	4,0	182,1	224,3	199,3	52,6	381,4	276,9					
Juni	38	2,5	123,0	1,8	7,5	195,0	81,7	2,8	3,7	202,1	216,0	223,7	57,5	425,8	273,4					
Juli	38	2,5	134,5	2,0	7,7	175,0	90,3	2,9	4,2	182,3	236,7	195,4	56,2	377,8	292,9					

1 Incl. de terugbetaalde kapitalen die de vorige dag als callgeld werden uitgeloend.

II. — POSTCHEQUE- EN GIROVERKEER

36

(milliarden franken)

Tijdvak	Duizenden rekeningen einde tijdvak	Totaal tegoed (Daggemiddelde)	Tegoed van particulieren	Credit		Debet		Algemene beweging	Verrichtingen zonder gebruik van chartaal-geld pCt.	Omloop-snelheid 2
				Stortingen	Giro's	Chèques en diversen	Giro's			
1953 Gemiddelde	664 ¹	27,8	21,1	28,7	71,9	28,6	71,9	201,1	92	3,80
1954 Gemiddelde	678 ¹	27,8	20,6	29,7	74,1	29,5	74,1	207,4	91	3,86
1954 Mei	670	28,0	20,3	27,5	71,8	28,3	71,8	199,4	92	3,92
Juni	671	28,1	20,7	29,3	70,4	26,2	70,4	196,3	91	3,61
Juli	672	30,6	21,1	34,4	84,5	36,8	84,5	240,2	91	3,97
Augustus	673	27,4	20,5	28,2	70,8	28,5	70,8	198,3	91	3,65
September	675	27,2	20,0	28,5	71,3	28,0	71,3	199,1	91	3,67
October	676	27,0	20,8	30,8	77,3	31,7	77,3	217,2	91	4,06
November	677	27,3	21,0	28,6	71,3	27,5	71,3	198,6	91	3,93
December	678	27,6	21,2	33,0	78,3	30,0	78,3	219,5	91	3,94
1955 Januari	680	29,6	21,1	31,6	82,8	34,5	82,8	231,7	90	4,13
Februari	681	28,3	21,1	27,1	68,6	27,1	68,6	191,4	91	3,67
Maart	680	27,3	20,4	28,9	74,5	29,1	74,5	206,9	91	3,66
April	682	27,4	20,7	30,8	73,6	29,9	73,6	207,9	90	3,94
Mei	683	29,2	20,8	27,8	71,7	29,2	71,7	200,4	91	3,75
Juni	683	28,5	20,9	30,7	74,9	28,7	74,9	209,2	91	3,64
Juli	684	30,1	21,0	34,2	84,0	35,8	84,0	238,1	91	4,13

1 Op 31 December.

2 Verhouding per type-maand van 25 dagen, van de debet-omzet tot het gemiddeld dagelijks tegoed.

* Deze tegoeden omvatten de vrije tegoeden en de effecten van de Muntsaneringsslening, waarin de definitief geblokkeerde tegoeden werden omgezet.

PRIJZEN

a) INDEXCIJFERS DER GROOTHANDELSPRIJZEN IN BELGIE

45¹

Basistijdvak 1936-1938 = 100

Bron : Ministerie van Economische Zaken — Dienst van het Indexcijfer.

Tijdvak	Algemeen indexcijfer	Dierlijke producten	Plant-aardige producten	Vet-stoffen	Minerale producten						Scheikundige producten			Huiden en leder
					Algem. indexcijfer van de groep	Steen-kool	Bijpro-ducten uit steen-kool	Petro-leum producten	Ertsen en ruwe metalen	Groeve-producten	Algem. indexcijfer van de groep	Schei-kundige produc-ten	Schei-kundige mest-stoffen	
<i>Aantal producten</i>	135	13	14	2	19	4	4	3	5	3	11	8	3	5
1953 Gemiddelde	415	387	475	344	430	552	455	280	420	458	303	315	276	366
1954 Gemiddelde	410	384	458	334	422	550	438	278	410	450	304	317	271	341
1954 Mei	409	357	494	333	423	550	438	280	410	450	301	316	265	352
Juni	412	369	486	332	422	550	438	277	410	450	302	317	266	350
Juli	409	390	433	329	421	550	438	277	407	450	302	316	266	337
Augustus	408	399	420	322	423	550	438	279	411	449	302	317	267	329
September	408	385	426	320	423	550	438	274	417	449	303	317	267	326
October	409	383	426	324	424	550	438	272	422	448	306	322	267	329
November	411	387	432	332	424	550	438	272	422	448	306	322	268	326
December	412	391	433	340	424	550	438	275	423	448	307	322	272	322
1955 Januari	418	390	439	341	429	550	443	281	429	448	314	327	282	323
Februari	416	378	427	338	428	550	443	284	429	438	315	328	282	322
Maart	417	370	418	330	434	550	468	287	431	441	320	336	282	324
April	418	370	415	334	434	550	468	287	430	443	318	336	274	328
Mei	418	373	429	340	434	550	468	280	433	446	320	339	274	325
Juni	419	366	450	348	432	551	456	279	434	446	315	339	257	324
Juli	418	366	429	349	432	551	456	279	432	447	316	339	260	321

a) INDEXCIJFERS DER GROOTHANDELSPRIJZEN IN BELGIE (vervolg)

45¹

Basistijdvak 1936-1938 = 100

Bron : Ministerie van Economische Zaken — Dienst van het Indexcijfer.

Tijdvak	Rubber	Hout	Papier en karton	Textielproducten						Bouw-mate-rielen	Metalen en metaalproducten			
				Algem. indexcijfer van de groep	Wol	Vlas	Katoen	Jute	Kunst-matige vezels		Algem. indexcijfer van de groep	Metaal-nijver-heid	Metaal-fabrik.	Niet-ijzerhou-dende
<i>Aantal producten</i>	1	6	4	21	5	5	6	2	3	13	26	9	13	4
1953 Gemiddelde	232	625	427	384	457	329	478	341	259	447	438	487	402	456
1954 Gemiddelde	233	629	465	379	436	325	483	347	252	464	427	471	392	450
1954 Mei	220	614	463	375	448	315	459	361	253	463	425	464	392	452
Juni	230	625	463	382	463	331	472	331	253	463	427	469	392	457
Juli	242	625	465	382	456	329	480	335	252	463	428	472	392	455
Augustus	234	632	469	382	450	328	484	340	252	465	427	473	391	451
September	246	632	472	381	433	328	493	345	252	468	430	474	393	463
October	261	632	475	382	427	332	496	349	251	469	430	475	392	462
November	284	645	475	380	412	329	499	371	250	469	435	485	396	465
December	312	654	480	377	413	316	498	373	250	469	434	486	394	459
1955 Januari	351	677	483	385	412	322	496	461	250	469	441	504	395	465
Februari	336	681	484	388	416	322	493	488	249	470	445	505	397	483
Maart	310	682	486	386	420	319	491	476	250	470	453	520	402	488
April	312	682	486	386	420	322	487	473	246	470	459	524	409	492
Mei	317	682	486	380	415	316	486	444	244	470	456	518	409	488
Juni	380	682	486	378	416	314	487	432	242	470	456	517	409	491
Juli	450	682	487	380	410	331	489	405	244	470	459	521	410	502

b) INDEXCIJFERS DER GROOTHANDELSPRIJZEN 45²
IN BELGIE EN IN HET BUITENLAND

Basistijdvak : 1948 = 100

Tijdvak	België (Ministerie van Economische Zaken)	Vereenigde Staten (Department of Labor, Bureau Labor Statistics)	Frankrijk (Statistique générale de la France) 1	Nederland (Centr. Bureau voor de Statistiek)	Vereenigd Koninkrijk (Board of Trade)	Zweden (Handelsdienst)	Zwitserland (Office fédéral de l'Industrie, des Arts et Métiers et du Travail)
1953 Gemiddelde ...	107	105	138	134	149	139	98
1954 Gemiddelde ...	105	105	136	136	150	139	99
1954 Mei	105	105	139	137	151	138	99
Juni	106	104	135	137	152	139	99
Juli	105	105	134	134	152	139	99
Augustus ...	105	105	136	134	150	138	99
September ...	105	104	135	134	150	138	99
October	105	104	134	136	150	138	99
November ...	106	104	135	136	151	139	100
December ...	106	104	135	136	153	140	100
1955 Januari	107	105	136	138	154	140	100
Februari ...	107	105	135	137	154	141	99
Maart	107	104	135	136	153	142	99
April	107	105	135	136	152	143	99
Mei	107	104	137	136	152	143	99
Juni	108	v 133	v 133	v 153	v 153	v 153	99
Juli	108	v 133	v 133	v 156	v 156	v 156	99

1 Basistijdvak : 1949 = 100.

c) INDEXCIJFERS DER KLEIN- 46
HANDELSPRIJZEN IN BELGIE

Basistijdvak : 1953 = 100

Bron : Min. van Econ. Zak. — Dienst van het Indexcijfer.

Tijdvak	Algemeen indexcijfer	Voedingswaren	Producten excl. voedingswaren	Diensten
Aantal producten	65	35	25	5
1953 Gemiddelde	100,0	100,0	100,0	100,0
1954 Gemiddelde	101,3	102,7	99,2	100,0
1954 Mei	101,7	103,1	99,4	100,0
Juni	101,9	103,5	99,3	100,0
Juli	101,1	102,4	99,3	100,0
Augustus .	101,6	103,2	99,5	100,0
September .	101,7	103,4	99,3	100,0
October ...	100,9	102,2	98,9	100,0
November .	100,8	102,0	98,8	100,0
December .	100,6	101,9	98,7	100,0
1955 Januari .	100,7	102,0	98,6	100,0
Februari .	100,2	101,3	98,4	100,0
Maart ...	100,0	101,0	98,2	100,5
April ...	99,6	99,8	98,8	100,5
Mei	99,2	99,0	98,8	100,5
Juni	99,8	99,9	99,0	100,5
Juli	100,9	101,6	99,4	101,0

PRODUCTIE

I. — STEENKOLENMIJNEN EN METAALBEDRIJVEN

55¹

Bron : Ministerie van Economische Zaken (Algemene Directie der Mijnen).

Tijdvak	Steenkolenmijnen									
	Gemiddeld aantal aanwezige arbeiders (duizenden)		Netto-hoeveelheid opgedolven steenkool per bekken (duizenden tonnen)						Gemiddeld aantal extractiedagen	Voorraad einde tijdvak (duis. tonnen)
	ondergrondse	onder- en bovengrondse	Bergen	Centrum	Charleroi	Luik	Kempen	Totaal		
1936-1938 Gemiddelde	87	125	408	353	640	451	541	2.425 ¹	24,0	1.502
1953 Gemiddelde	95	132	385	307	606	417	790	2.505	24,3	3.074
1954 Gemiddelde	91	126	356	300	596	414	771	2.437	24,0	2.815
1954 April	94	130	339	279	581	412	688	2.299	22,0	3.899
Juni	93	129	359	303	625	433	718	2.438	23,5	4.085
Juli	89	124	283	230	479	342	735	2.069	21,1	4.095
Augustus	85	119	354	296	564	386	728	2.328	24,7	4.067
September	86	121	343	311	593	417	763	2.427	25,1	4.055
October	88	123	363	329	619	428	765	2.504	25,3	3.874
November	90	124	341	306	585	400	814	2.446	23,8	3.490
December	91	125	372	319	619	426	843	2.579	24,8	2.815
1955 Januari	86	120	349	309	595	405	845	2.503	24,9	2.273
Februari	86	119	312	278	549	385	809	2.333	23,3	1.898
Maart	86	118	370	316	626	445	908	2.665	26,7	1.467
April	86	120	339	300	592	414	848	2.493	24,7	1.367
Mei	86	119	326	288	533	397	816	2.410	23,8	1.294
Juni	87	119	357	316	630	414	878	2.595	25,7	1.233
Juli	v	v	247	209	443	294	672	1.865	v	1.033

1 Inbegrepen 32.000 ton voortkomende van het bekken van Namen. De koolmijnen, die deel uitmaken van dit bekken, werden in 1942 verdeeld tussen de bekkens van Luik en Charleroi.

I. — STEENKOLENMIJNEN EN METAALBEDRIJVEN (vervolg)

55²

Bron : Ministerie van Economische Zaken (Algemene Directie der Mijnen).

Tijdvak	Cokes		Briketten		Hoogovens in werking (einde tijdvak)	Voortbrenging der metaalnijverheid (duizenden tonnen)		
	Productie (duizenden tonnen)	Gemiddeld aantal arbeiders	Productie (duizenden tonnen)	Gemiddeld aantal arbeiders		Gietijzer	Ruw staal	Afgewerkt ijzer en staal
1936-1938 Gemiddelde	435	3.831	142	855	37	261	253	202
1953 Gemiddelde	496	4.736	110	585	42	351	366	280
1954 Gemiddelde	512	4.592	115	560	47	385	413	302
1954 Maart	507	4.686	115	580	43	372	405	300
April	486	4.635	91	550	45	361	393	284
Mei	497	4.627	95	559	47	376	391	278
Juni	509	4.644	104	520	46	391	420	290
Juli	507	4.635	86	516	44	377	393	263
Augustus	526	4.772	102	505	44	397	421	292
September	522	4.485	124	549	45	404	438	333
October	545	4.478	134	576	44	416	450	344
November	528	4.483	129	571	45	399	440	328
December	558	4.482	140	578	47	427	462	354
1955 Januari	565	4.300	140	610	49	431	468	348
Februari	517	4.320	126	572	51	419	458	343
Maart	577	4.374	157	610	51	477	522	403
April	558	4.352	125	572	51	451	493	363
Mei	558	4.309	97	538	51	449	471	346

II. — TEXTIELNIJVERHEID

56¹

Bron : Ministerie van Economische Zaken (Nationaal Instituut voor de Statistiek).

Tijdvak	Spinnerij (tonnen)							Productie van rayonne (tonnen)	Productie van ruwe weefsels van getouw gevallen (voor eigen rekening, voor openbare loondiensten en voor orders) (tonnen)				
	vlas- garen	jute- garen	hennep- garen	katoengaren		wollen garen			vlas	jute 1	katoen	wol 2	rayonne
				fijn- spinnerij	kaard- spinnerij	kamwol	kaardwol						
1953 Gemiddelde	760	5.973	152	6.875	533	1.843	1.292	2.268	618	3.654	5.553	2.013	523
1954 Gemiddelde	729	6.062	181	7.662	565	1.831	1.371	2.597	629	3.284	6.425	2.091	604
1954 Maart ...	714	6.632	203	8.633	693	1.900	1.363	2.589	570	3.282	7.062	2.226	694
April	669	6.364	188	7.457	593	1.629	1.246	2.605	557	3.102	6.573	1.928	603
Mei	628	5.637	158	7.217	563	1.626	1.334	2.706	582	3.060	5.903	1.815	591
Juni	592	6.023	157	7.831	571	1.805	1.409	2.614	621	3.456	6.291	1.834	635
Juli	555	5.273	185	4.974	401	1.442	1.154	2.011	595	3.270	5.143	1.746	477
Augustus .	723	5.479	178	7.367	463	1.537	1.483	2.762	567	3.279	5.921	2.031	541
September .	758	6.203	166	8.719	566	2.017	1.513	2.543	659	3.437	7.146	2.411	655
October .	861	6.631	164	8.413	595	2.135	1.697	2.754	762	3.351	7.189	2.453	659
November .	781	5.857	228	7.680	608	2.057	1.576	2.664	708	3.420	6.746	2.337	599
December .	898	6.456	186	8.731	620	2.260	1.261	2.901	760	3.565	7.073	2.406	639
1955 Januari .	823	6.328	223	7.733	576	1.984	1.367	2.766	662	3.190	6.213	2.203	609
Februari .	813	6.316	215	7.727	524	1.876	1.385	2.555	678	3.287	6.203	2.301	563
Maart ...	886	7.170	202	8.629	590	1.999	1.495	2.761	697	3.667	6.964	2.437	598
April ...	823	6.221	225	6.952	515	1.810	1.466	2.705	580	3.262	6.034	2.369	559
Mei	709	6.324	174	6.552	455	1.683	1.297	2.817	534	3.128	5.605	2.273	491

1 Incl. de jutotapijten.

2 Incl. wollen dekens en tapijten.

III. — DIVERSE PRODUCTIES

56

Bronnen : Nationaal Instituut voor de Statistiek en Bestuur der Douanen en Accijnzen.

Tijdvak	Cement	Kalk	Kalksteen	Synthetische ammoniak en derivaten		Samengestelde meststoffen	Papier		Baksteen		Suiker					Brouwerijen ⁴	Distilleerderijen (duizenden hectoliters)	Lucifers (miljoenen stukken)	Visserij Verkoop van vis ⁵	
				Primaire stikstof	Stikstof in de afgewerkte meststoffen		Papier	Karton	Gewone baksteen	i./d. dag. komende steen	Voortbrengst								Hoeveelh. (duizenden tonnen)	Waarde (miljoenen franken)
											Ruwe suiker	Geraffineerde suiker	Voorraad (ruwe en gerat. suiker) ³	In consumptie gebracht	Dispositie					
(duizenden tonnen)						(miljoen. stuks)		(duizenden tonnen)												
1936-1938 Gem.	250 ¹	117 ²	154 ²	15,2	13,8	7,7	20,1	3,3	172	12,0	17,5	17,2	159	20,7	16,4	35,0	4.421	2,3	7,2	
1953 Gemiddelde	386	125	163	15,2	13,8	7,7	20,1	3,3	172	12,0	31,9	16,4	253	19,5	12,4	23,1	4.694	3,7	31,8	
1954 Gemiddelde	365	130	146	18,6	17,2	10,8	21,6	3,8	174	12,5	26,6	14,5	254	20,8	12,6	19,7	4.757	3,4	34,0	
1954 April	392	124	171	18,6	16,8	7,3	22,3	3,7	144	12,8	—	13,6	169	18,4	15,0	12,3	5.171	3,3	35,3	
Mei	427	125	178	18,7	17,0	1,4	21,1	3,7	199	13,4	—	12,3	153	18,2	13,6	10,3	4.643	3,7	29,7	
Juni	415	120	182	18,3	16,9	4,2	22,3	4,0	220	14,0	—	10,3	114	22,8	14,3	23,8	5.066	3,1	31,6	
Juli	430	124	166	17,8	17,1	3,8	17,9	3,0	231	14,6	—	11,8	99	25,9	14,4	19,6	4.451	2,5	24,7	
Augustus .	415	132	192	19,6	18,2	9,6	18,7	3,7	214	14,1	0,2	11,7	69	22,2	13,0	17,8	4.371	3,1	29,5	
September .	403	143	161	17,9	16,6	10,1	22,9	3,7	227	15,7	0,3	13,0	34	26,1	11,8	31,7	3.630	2,9	30,5	
October ...	403	135	167	20,1	18,9	17,9	23,3	4,1	203	13,9	104,3	22,4	105	17,0	12,1	15,7	4.697	3,4	35,9	
November .	347	142	137	19,7	18,7	17,3	21,9	3,9	174	12,7	171,2	27,2	232	22,9	11,7	13,4	4.513	4,1	39,4	
December .	331	145	101	20,2	19,1	15,0	24,9	4,2	145	12,1	43,5	15,6	254	18,8	13,1	29,8	4.732	3,1	35,9	
1955 Januari ...	217	139	88	20,3	19,2	6,9	22,5	3,6	110	10,9	1,4	11,6	236	22,6	9,9	29,0	4.651	3,9	37,6	
Februari ...	255	141	102	18,1	17,1	12,5	22,5	4,0	93	9,5	5,0	12,1	209	17,1	10,9	14,0	4.478	4,5	36,5	
Maart ...	237	159	147	20,1	18,9	18,2	25,7	4,6	99	10,2	—	14,1	186	19,6	12,0	18,4	5.046	5,5	44,3	
April	425	140	159	19,8	18,7	15,9	23,2	4,4	131	12,2	—	12,8	145	18,3	15,3	25,6	4.527	4,3	37,3	
Mei	436	157	155	19,1	18,0	2,2	21,9	3,7	214	12,4	0,1	12,6	121	18,8	13,8	13,1	4.365	3,6	35,3	
Juni	ø477	ø161	ø136	18,4	17,3	3,4	—	—	ø264	ø14,4	—	12,4	106	23,4	15,1	24,1	5.057	3,4	34,6	

¹ Gemiddelde 1938.

² Gemiddelde 1937-1938-1939.

³ Einde tijdvak.

⁴ Aangegeven grondstoffen (hoeveelheid meel en suiker). Incl. het Groothertogdom Luxemburg.

⁵ In de vismijnen te Oostende, Nieuwpoort, Zeebrugge en Blankenberge; in 1936-1938 : enkel verkoop op de vismijn te Oostende. Excl. haring, sprot en garnalen.

IV. — ELECTRICISCHE ENERGIE *

58

(miljoenen kWh)

Bron : Ministerie van Economische Zaken — Bestuur van Energie.

Tijdvak	Voortbrenging 1				Invoer	Uitvoer	Totale stroomhoeveelheid opgenomen door het net (⁷) = (4) + (5) - (6)
	Centralen van de voortbrengers-verdelers		Centralen van de industriële zelfvoortbrengers	Totaal voor België (4) = (1) + (2) + (3)			
	Gemeentebedrijven (1)	Particuliere maatschappijen (2)					
1936-1938 Gemiddelde	20,4	190	228	438	5,5	2,2	441
1953 Gemiddelde	32,7	400	384	817	17,8	17,9	817
1954 Gemiddelde	35,0	442	404	881	16,6	16,3	881
1954 April	35,1	416	398	849	15,1	18,6	846
Mei	25,7	416	392	834	18,9	24,1	829
Juni	25,6	397	392	814	19,3	7,7	826
Juli	22,6	379	361	763	19,7	4,3	778
Augustus	33,3	411	379	823	24,9	1,6	847
September	34,6	437	394	866	22,2	4,3	884
October	40,2	472	417	929	23,5	7,5	945
November	39,5	471	430	941	15,4	10,6	945
December	44,4	518	446	1.008	13,0	14,3	1.007
1955 Januari	42,4	503	434	979	22,8	4,6	997
Februari	40,1	451	401	892	23,7	1,7	914
Maart	42,1	478	468	988	20,3	5,9	1.003
April	33,6	432	430	896	30,8	6,9	920
Mei	30,6	415	426	871	27,5	2,3	896
Juni	30,8	428	421	875	30,9	1,8	904

* Aantal centralen in werking in het begin van het jaar 1954 en 1955 : 218.

¹ Bruto-voortbrenging aan de klemmen der generatoren verminderd met het verbruik der hulpkringen in de centralen hebbende een totaal opgesteld vermogen van meer dan 100 kW.

V. — GAS
(Productie, Invoer en Uitvoer) ¹
(millioenen kubieke meters)

59

Bron : Ministerie van Economische Zaken — Bestuur van Brandstof en Energie.

Tijdvak	Productie der gasfabrieken		Productie der cokesfabrieken			Productie van de steenkolenmijnen	Totaal in België geproduceerd gas (7) = (1) + (2) + (3) + (4) + (5) + (6)	Invoer	Uitvoer	Saldo : invoer min uitvoer (10) = (8) - (9)	Totaal in België beschikbaar gas (11) = (7) + (10)
	Regie-bedrijven en verenigingen van gemeenten	Particul. vennootschappen	Regie-bedrijven	Private vennootsch.							
				Productie bestemd voor de openbare voorzien.	Productie bestemd voor de nijverheid						
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(8)	(9)	(10)	(11)		
1953 Gemiddelde	0,05	1,06	5,25	57	75	8,81	147	0,45	2,36	-1,91	145
1954 Gemiddelde	0,05	1,05	3,87	65	84	8,94	162	0,07	3,62	-3,55	159
1954 Maart	0,04	1,01	5,35	65	83	8,70	163	0,05	3,45	-3,40	160
April	0,04	1,00	4,83	62	80	8,76	156	0,05	3,47	-3,42	153
Mei	0,05	1,17	3,17	62	82	9,06	158	0,07	3,30	-3,23	154
Juni	0,05	1,09	3,04	64	81	9,07	158	0,05	3,41	-3,36	155
Juli	0,06	1,13	2,98	61	79	8,27	153	0,05	3,73	-3,68	149
Augustus	0,05	0,86	3,31	63	85	7,82	160	0,07	2,60	-2,53	157
September	0,05	0,82	3,33	64	87	8,34	163	0,05	3,89	-3,84	159
October	0,04	0,76	3,20	66	91	8,99	170	0,05	4,13	-4,08	166
November	0,04	0,73	2,91	66	91	9,58	171	0,08	4,09	-4,01	167
December	0,04	0,75	2,82	68	92	10,92	175	0,24	4,28	-4,04	171
1955 Januari	0,04	0,83	2,50	73	94	12,10	182	0,41	4,78	-4,37	178
Februari	0,03	0,71	2,29	66	89	11,34	170	0,03	0,29	-0,26	169
Maart	0,04	0,85	2,56	74	102	12,22	192	0,09	4,80	-4,71	187
April	0,04	0,76	2,26	63	96	11,20	174	0,05	4,14	-4,09	170
Mei	0,05	0,83	2,27	64	94	11,71	173	0,23	4,45	-4,22	169

¹ Deze statistiek betreft de gasproductie verkregen door droge distillatie van de steenkolen in de gas- en cokesfabrieken, gas waarbij gebeurlijk watergas, luchtgas, restgas uit de scheikundige binding, gas uit de hoogovens en metaan worden gevoegd. Zij omvat eveneens de productie van metaan dat rechtstreeks uit de steenkolenmijnen komt, alsook het vloeibaar gemaakte petroleumgas dat in pijpleidingen wordt vervoerd; al die gassen dienen voor de openbare gasverdeling.

Onderluvig statistiek omvat niet de hoeveelheden watergas, luchtgas, restgas uit de hoogovens, metaangas of vloeibaar gemaakt gas, die buiten de producerende fabriek worden vermengd met gas voortkomend uit de droge distillatie van steenkolen met uitzondering van het gas dat rechtstreeks aan de openbare distributie wordt geleverd. Zij omvat niet het gas dat door de cokesfabrieken wordt geproduceerd of ontvangen, noch het kolengas of het andere gas, die voor de dekking van de eigen behoeften, voor het stoken der ovens, enz. worden gebruikt.

- N. B. — a) De gasproductie vermeld in de kolommen (1) (2) (3) (4) (5) (6) is voor de openbare voorziening bestemd.
b) De gasproductie vermeld in de kolom (5) is bestemd voor de rechtstreekse leveringen aan andere afdelingen van de vennootschappen waartoe de betrokken cokesfabrieken behoren of aan andere juridisch onafhankelijke nijverheidsvennootschappen.
c) Het gasvolume voortgebracht door de cokesfabrieken en steenkolenmijnen wordt herleid tot 4.250 kcal., 0° C., 760 mm Hg.
d) De cokesfabrieken welke gas zowel voor de openbare verdeling als voor het directe industriële verbruik voortbrengen zijn begrepen in het aantal cokesfabrieken overeenstemmend met kolom 5. Het totaal aantal cokesfabrieken (particuliere maatschappijen die in 1953 en 1954 gas produceerden) bedraagt 18.

VERBRUIK *

I. — VERBRUIKSINDEXCIJFERS

65¹

A. — Maandelijks verkoopscijfers : basis maandgemiddelde 1936-1938 = 100

Bron : Nationale Bank van België.

Maand	Grootwarenhuis						Winkels met bijhuizen		Coöperaties en patroonswinkels					
	Kleding		Meubilering		Huishoudelijke artikelen en diversen		Voedingswaren		Bakkerij		Voedingswaren		Kleding	
	1953	1954	1953	1954	1953	1954	1953	1954	1953	1954	1953	1954	1953	1954
Juli	496	520	558	621	726	793	434	438	235	241	586	667	397	403
Augustus	346	353	507	536	688	699	423	419	227	227	557	616	375	413
September	447	464	605	620	672	695	396	408	233	235	562	637	546	541
October	558	560	585	574	715	701	411	427	241	244	600	650	542	595
November	498	524	507	544	920	995	392	433	221	226	565	638	465	515
December	521	576	579	605	1.087	1.160	493	505	248	256	710	781	472	533
	1954	1955	1954	1955	1954	1955	1954	1955	1954	1955	1954	1955	1954	1955
Januari	445	388	546	543	576	616	447	431	220	223	650	674	623	716
Februari	336	347	537	550	550	604	420	423	217	220	610	647	456	527
Maart	476	450	629	626	644	661	402	446	244	247	618	698	588	574
April	521	472	641	530	683	604	415	445	240	241	625	664	549	582
Mei	499	422	599	527	655	585	403	424	229	234	620	659	471	521
Juni	435	439	537	486	642	573	411	430	236		620		404	
Juli	520	450	621	486	793	660	438		241		667		403	

* Voor het verbruik van suiker, zie tabel nr 562.

B. — Maandelijke verkoopsindexcijfers : basis maandgemiddelde 1953 = 100

65³

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Maand	Grootwarenhuizen met menigvuldige afdelingen																					
	Algemeen indexcijfer	Voeding				Kleding					Meubilering			Huishouden			Tabak	Boek-papierhandel		Parf.		
		Bederfelijk	Niet bederfelijk	Restaurant	Totaal	Stoffen per meter	Bovenkleding heren	Bovenkleding dames	Linnen, ondergoed, hemden en hoeden	Totaal 1	Textiel	Meubelen, luchters	Totaal	Huishoud-artikelen	Huishoudtoestellen, electriciteit	Totaal	Rookgerief	Boekhandel	Papierhandel	Totaal	Toilet	Spelen, speelgoed, sport, reis
1954 Juni	94	98	97	98	98	90	102	93	106	96	88	106	97	99	87	97	101	73	70	70	86	73
Juli	114	108	106	117	108	89	129	115	144	119	119	128	123	119	106	117	117	102	82	85	129	105
Augustus	93	94	94	107	95	65	77	81	86	81	91	104	97	104	104	104	84	146	137	104	64	
September	100	101	103	105	102	93	97	96	88	93	109	121	115	106	130	110	80	158	147	100	43	
October	108	118	107	110	113	106	146	130	102	114	97	100	98	100	143	107	105	94	92	92	102	84
November	121	114	122	118	117	98	126	102	109	111	96	97	96	92	125	98	117	216	126	139	102	336
December	146	148	174	134	155	91	120	114	141	133	99	111	105	129	163	135	231	238	202	207	151	220
1955 Januari	90	116	107	109	112	94	86	88	125	104	124	89	108	92	121	97	104	83	97	95	96	32
Februari	102	117	109	96	112	81	50	58	79	73	91	105	97	94	117	98	96	76	81	80	91	42
Maart	105	131	125	111	127	113	93	88	91	94	114	108	111	107	111	108	107	88	90	90	101	48
April	118	131	127	121	129	116	166	139	115	122	113	114	118	110	125	113	109	99	91	92	114	74
Mei	109	117	110	113	114	102	135	119	112	111	104	119	111	110	129	113	99	87	88	88	110	68
Juni	107	112	102	106	108	103	124	110	132	115	94	116	104	107	108	107	111	80	79	79	111	80

1 Dit totaal omvat daarenboven : naaigereedschap, handwerken, linten en patronen; schoeisel; allerlei opschikartikelen.

65³

Maand	Grote ondernemingen gespecialiseerd in kleding				Coöperaties										Winkels met bijhuizen		Groot-handel
	Heren	Dames	Ondergoed en bijkom. kleding-stukken	Algemeen indexcijfer	Bakkerij	Voeding (behalve bakkerij)	Kleding	Meubilering	Huishouden	Tabak	Boekhandel, papierhandel	Parfumerie, weelde-artikelen	Restaurant tea-room	Verschillende	Onderg., bijkom. kledingstukken, opschikartikelen	Schoenen	Algemene voedingswaren
1954 Juni	105	83	79	103	102	107	87	93	91	99	99	84	105	107	111	117	110
Juli	104	102	120	109	103	114	83	140	99	106	122	90	106	121	121	100	111
Augustus	68	55	51	104	97	107	81	93	94	91	188	90	99	137	86	89	110
September	98	80	72	110	100	112	105	146	98	93	111	114	120	119	86	91	111
October	128	125	87	112	105	115	117	117	101	100	148	79	101	105	98	115	100
November	109	90	67	107	98	110	111	128	106	97	90	93	103	92	88	90	104
December	103	86	82	126	113	136	115	95	105	122	117	125	132	108	131	103	120
1955 Januari	108	82	131	116	97	124	109	108	92	81	65	88	75	119	92	101	v 99
Februari	73	41	41	107	96	113	101	97	97	86	50	85	72	109	78	74	v100
Maart	109	91	90	117	108	122	111	130	108	96	68	105	108	118	84	70	v115
April	176	145	104	111	106	116	117	134	98	94	74	90	94	81	109	118	v107
Mei	137	114	94	112	103	115	106	122	104	95	107	111	116	113	v104	127	v108
Juni	112	80	115												v121	102	

II. — TABAKSVERBRUK (Productie en invoer)

66

Bron : Administratie der Douanen en Accijnzen.

Tijdvak	Sigaren	Sigarillo's	Sigaretten	Rook-snuif en pruim-tabak
	(miljoenen stuks)			(tonnen)
1936-1938 Gemid.	16,2	49,4	430	1.097
1953 Gemiddelde	10,9	36,9	684	834
1954 Gemiddelde	12,3	42,4	688	819
1954 Juli	12,1	43,0	733	745
Augustus	12,8	50,4	639	827
September	16,2	43,9	729	825
October	14,6	41,9	635	794
November	15,0	53,6	657	873
December	14,8	55,4	718	812
1955 Januari	12,1	37,6	638	720
Februari	9,5	32,9	635	709
Maart	9,5	39,6	684	831
April	10,8	39,3	717	789
Mei	11,4	46,8	715	815
Juni	12,6	55,3	825	865
Juli	13,9	42,5	743	746

III. — SLACHTINGEN IN DE 12 VOOR- 67
NAAMSTE SLACHTHUIZEN VAN HET LAND

Tijdvak	Grootvee (Ossen, stieren, koeien, varzen)	Paarden	Kalveren	Varkens, biggen	Schapen, lammeren, geiten
	(duizenden)				
1936-1938 Gemid.	16,5	0,7	12,2	26,7	6,5
1953 Gemiddelde	18,8	3,5	10,2	33,9	5,6
1954 Gemiddelde	20,1	4,1	11,1	31,6	6,1
1954 Juni	21,1	3,8	13,6	36,7	2,1
Juli	17,5	3,6	9,7	28,7	1,8
Augustus	19,5	3,8	10,8	30,5	2,0
September	21,7	4,6	11,9	32,0	5,4
October	19,5	4,0	9,6	30,0	9,1
November	22,2	4,5	10,0	31,0	12,4
December	23,1	4,8	10,8	33,9	12,4
1955 Januari	21,4	4,2	9,6	31,3	11,1
Februari	20,8	3,9	10,5	30,2	6,5
Maart	23,0	3,9	13,6	32,5	4,1
April 1	19,8	3,2	12,7	29,4	2,9
Mei 1	21,0	3,2	13,0	31,7	2,2
Juni 1	20,3	3,1	13,0	31,4	1,7

1 Raming.

VERVOER

I. — BEDRIJVIGHEID VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ VAN BELGISCHE SPOORWEGEN 70¹

a) Bedrijfsontvangsten en -uitgaven

(millioenen franken)

Tijdvak	Ontvangsten				Uitgaven	Overschot der totale ontvangsten op de uitgaven	Bedrijfs-coëfficiënt
	Reizigers en bagage	Goederen	Diversen ²	Totaal			
1938 Gemiddelde ¹	74	147	5	226	239	— 13	106
1953 Gemiddelde	286	560	87	933	935	— 2	100
1954 Gemiddelde	291	557	107	955	956	— 1	100
1954 Januari	283	512	102	897	979	— 82	109
Februari	234	567	92	893	939	— 46	105
Maart	278	578	102	958	981	— 23	102
April	293	514	99	906	948	— 42	105
Mei	290	508	99	897	939	— 42	105
Juni	299	552	111	962	946	16	98
Juli	346	511	110	967	951	16	98
Augustus	351	523	111	985	948	37	96
September	306	569	112	987	947	40	96
October	283	612	113	1.008	963	45	96
November	258	602	114	974	933	41	96
December	266	631	123	1.020	991	29	97
1955 Januari	313	567	98	978	950	28	97
Februari	265	541	87	893	904	— 11	101
Maart	296	623	88	1.007	952	55	94

¹ Nord-Belge inbegrepen.

² Incl. de toelagen van de Staat als vergoeding voor de ontoereikende tarieven en de verhoging van de prijs der brandstoffen.

b) Aantal wagens aan de nijverheid geleverd ¹

c) Transportstatistiek 1° Algemeen spoorverkeer

70²

Tijdvak	A	B	C	A+C	Reizigers		Wagenladingen ²				
					Aantal	Reizigers-km.	Vervoerde tonnen	Ton-km.			Total
								Belgisch binnenl. vervoer	Internat. vervoer	Doorvoer	
					(duizenden)				(millioenen)		duizenden
1938 Gemiddelde ³	389	115	91	480	16,8	535	6.169	186	154	88	428
1953 Gemiddelde	274	95	55	328	18,9	627	5.150	171	201	105	477
1954 Gemiddelde	264	97	58	322	18,9	630	5.104	162	218	90	470
1954 April	248	83	51	299	19,6	648	4.582	146	189	76	411
Mei	243	81	53	296	19,2	625	4.617	147	191	83	422
Juni	262	89	53	315	18,6	643	4.961	157	213	76	445
Juli	241	81	58	298	17,4	663	4.590	142	210	82	434
Augustus	259	93	54	313	18,4	688	4.952	155	219	81	455
September	280	95	63	343	19,1	638	5.280	172	233	87	492
October	299	106	64	363	19,0	620	5.811	186	239	93	518
November	292	108	61	353	19,7	626	5.832	186	239	89	514
December	290	123	67	357	19,7	641	5.961	180	266	115	562
1955 Januari	261	117	60	321	v19,8	v634	5.393	160	248	110	518
Februari	251	106	60	311	v19,1	v602	5.163	148	255	98	501
Maart	285	118	70	355	v19,8	v627	5.866	162	280	110	551
April	280	101	68	348	v19,4	v643	5.760	162	280	110	543
Mei	260	90	67	327	v19,4	v641	5.486	162	280	110	527
Juni	283	96	68	351	v19,4	v641	5.857	162	280	110	549

A. — Aantal wagens aan de nijverheid afgeleverd en belast bij het vertrek aan de Belgische stations (incl. deze voor het vervoer van kolen, cokes en briketten).

B. — Aantal wagens meer speciaal voor het vervoer van kolen, cokes en briketten afgeleverd.

C. — Aantal geladen wagens komend van vreemde netten en bestemd, hetzij voor stations van het net van de Maatschappij, hetzij voor stations van andere netten.

¹ Spoorwagens van de Nationale Maatschappij en van particulieren.

² Militair vervoer niet inbegrepen.

³ Nord-Belge inbegrepen, behalve wat de ton-km betreft.

1. — **BEDRIJVIGHEID VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ VAN BELGISCHE SPOORWEGEN** (vervolg)

c) **Transportstatistiek**

70³

2° **Vervoer der voornaamste zware goederen**

A. — **Gezamenlijk verkeer** ¹

Tijdvak	Tonnen-km.	Totaal	Landbouw- en voedings- producten	Brand- stoffen, oliën en vetten	Ertsen	Metaal- waren	Bouw- materiaal, producten der groef- bedrijven	Textiel	Chemische producten	Diversen
	(miljoenen)									
1953 Gemiddelde ...	477	5.149	232	2.154	802	694	969	24	254	20
1954 Gemiddelde ...	470	5.103	194	2.239	794	681	894	27	254	20
1954 Januari	430	4.592	114	2.254	718	616	584	19	271	16
Februari ...	484	4.853	163	2.354	687	683	589	22	335	20
Maart	468	5.214	151	2.292	763	691	953	26	317	21
April	411	4.582	121	1.923	734	630	943	20	192	19
Mei	422	4.617	119	1.915	745	600	991	17	210	20
Juni	445	4.961	90	2.080	845	672	993	15	247	19
Juli	434	4.590	83	1.893	794	632	905	14	249	20
Augustus ...	455	4.952	82	2.111	883	642	950	29	238	17
September ...	492	5.280	102	2.219	847	709	1.040	93	251	19
October	518	5.811	428	2.431	837	780	1.028	32	253	22
November ...	514	5.832	613	2.524	815	711	901	20	229	19
December ...	562	5.961	263	2.877	863	805	854	19	259	21
1955 Januari	518	5.393	112	2.752	852	755	623	22	259	18
Februari ...	501	5.163	108	2.486	861	761	669	20	239	19
Maart	551	5.866	127	2.879	908	872	767	22	268	23

¹ Militair vervoer niet inbegrepen.

B. — **Belgisch binnenlands verkeer** ¹

70⁴

Tijdvak	Totaal	Landbouw- en voedings- producten	Brand- stoffen, oliën en vetten	Ertsen	Metaal- waren	Bouw- materiaal, producten der groef- bedrijven	Textiel	Chemische producten	Diversen	II
										Nationale Maatsch. van Buurt- spoorweg- Vervoerde T.-km. (duizend.)
(duizenden tonnen)										
1953 Gemiddelde ...	2.994	121	1.581	171	261	711	6	138	5	2.019
1954 Gemiddelde ...	2.867	100	1.546	171	268	636	8	135	3	1.423
1954 Januari	2.598	32	1.642	141	241	402	2	136	2	970
Februari ...	2.604	35	1.714	109	236	369	2	137	2	940
Maart	2.991	37	1.623	169	289	691	2	174	5	1.158
April	2.665	31	1.383	178	259	694	1	116	3	1.027
Mei	2.690	29	1.352	185	246	756	2	117	3	1.127
Juni	2.844	32	1.433	197	280	746	2	151	3	1.036
Juli	2.488	36	1.247	169	247	656	1	129	3	975
Augustus ...	2.779	32	1.441	192	266	700	14	132	3	1.063
September ...	2.931	38	1.483	184	290	733	53	141	4	1.173
October	3.299	323	1.646	179	301	705	10	132	3	2.745
November ...	3.345	468	1.694	168	272	609	2	127	3	3.434
December ...	3.182	114	1.896	178	291	567	1	132	3	1.429
1955 Januari	2.833	32	1.834	162	279	391	2	130	3	791
Februari ...	2.636	30	1.626	146	287	417	1	127	3	716
Maart	2.956	32	1.796	151	343	487	2	141	4	691

¹ Militair vervoer niet inbegrepen.

* De cijfers voor April en Mei bedragen respectievelijk 898 en 884.

III. — HAVENVERKEER
a) Haven van Antwerpen

71¹

Bronnen : Havendienst der stad Antwerpen en Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Zeevaart						Binnenvaart					
	Aangekomen			Vertrokken			Aangekomen			Vertrokken		
	Aantal schepen	Belgische netto-tonmaat (duizend. register-tonnen)	Goederen (duizend. metrische tonnen) 1	Aantal schepen		Goederen (duizend. metrische tonnen) 1	Aantal schepen	Laad-vermogen (duizend. m ³)	Goederen (duizend. metrische tonnen) 2	Aantal schepen	Laad-vermogen (duizend. m ³)	Goederen (duizend. metrische tonnen) 2
				geladen	op balast							
1953 Gemiddelde	1.084	2.538	1.201	925	156	1.147	3.678	1.565	713	3.677	1.573	817
1954 Gemiddelde	1.075	2.634	1.276	924	150	1.091	3.563	1.561	679	3.575	1.570	853
1954 Juli	1.114	2.793	1.334	943	159	1.035	3.834	1.665	764	3.882	1.705	911
Augustus	1.109	2.672	1.286	946	155	1.083	3.667	1.579	666	3.685	1.607	919
September	1.076	2.756	1.498	895	168	1.065	3.616	1.597	699	3.556	1.577	936
October	1.075	2.823	1.545	927	159	1.170	3.799	1.723	778	3.927	1.803	983
November	1.140	2.697	1.212	1.014	130	1.192	3.636	1.646	748	3.694	1.651	916
December	1.103	2.726	1.287	951	116	1.182	3.710	1.663	717	3.713	1.677	965
1955 Januari	1.143	2.837	1.371	986	138	1.381	3.584	1.612	746	3.518	1.585	877
Februari	1.047	2.465	1.159	960	119	1.170	3.203	1.454	651	3.237	1.476	777
Maart	1.232	2.926	1.348	1.081	150	1.331	3.953	1.795	794	3.701	1.652	868
April	1.162	2.790	1.201	1.025	144	1.391	3.719	1.662	827	3.850	1.727	863
Mei	1.145	2.926	1.663	941	164	1.193	3.665	1.644	701	3.671	1.671	948
Juni	1.069	2.650		930	159		3.609	1.636	726	3.569	1.606	923
Juli	770	1.989		587	147		3.006	1.333	508	3.012	1.344	793

1 Internationaal verkeer. — 2 Internationaal en binnenlands verkeer.

b) Haven van Gent

71²

Bronnen : Havendienst van Gent en Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Zeevaart						Binnenvaart	
	Aangekomen			Vertrokken			Goederen 1	
	Aantal schepen	Tonnemaat (duizenden register-ton.)	Goederen (duizenden metrische tonnen) 1	Aantal schepen	Tonnemaat (duizenden register-ton.)	Goederen (duizenden metrische tonnen) 1	Gelost	Geladen
1953 Gemiddelde	156	116	117	156	117	76	118	46
1954 Gemiddelde	146	119	113	144	115	85	133	62
1954 Juli	144	125	126	139	115	51	166	66
Augustus	165	120	110	159	118	114	138	51
September	155	134	148	151	123	75	174	90
October	155	141	137	157	149	119	181	67
November	156	134	142	153	127	92	127	93
December	138	123	102	133	116	98	112	94
1955 Januari	169	158	135	167	157	173	113	94
Februari	151	149	115	152	145	159	121	104
Maart	166	129	83	165	139	130	101	84
April	175	140	126	182	137	98	144	169
Mei	176	142	161	168	140	95	138	179
Juni	225	157		218	137			
Juli	242	201		242	207			

1 Internationaal verkeer.

IV. — ALGEMENE BEWEGING DER BINNENSCHIEPVAART

72

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Geladen schepen																			
	Binnen-verkeer		Invoer		Uitvoer		Door-voer		Gehelo-verkeer		Binnen-verkeer		Invoer		Uitvoer		Door-voer		Gehelo-verkeer	
	Aantal										Duizenden metrische tonnen				Millioenen ton-km.					
1953 Gemiddelde	7.177	3.152	2.615	400	13.344	1.778	1.039	877	94	3.788	181,3	71,1	57,4	13,4	323,2					
1954 Gemiddelde	6.838	3.672	2.914	580	14.004	1.745	1.317	1.062	134	4.258	169,7	86,2	69,3	17,8	343,0					
1954 April	6.948	3.986	2.930	748	14.612	1.784	1.422	1.004	174	4.384	171,3	95,9	67,1	21,4	355,7					
Mei	7.188	4.249	3.223	629	15.289	1.760	1.513	1.101	145	4.520	171,5	102,8	75,5	19,4	369,2					
Juni	7.204	4.010	3.205	680	15.099	1.822	1.449	1.129	152	4.552	177,7	97,0	75,3	20,4	370,4					
Juli	7.146	4.363	3.247	796	15.552	1.859	1.571	1.135	180	4.745	187,7	104,7	77,2	23,2	392,8					
Augustus	7.194	4.240	3.075	706	15.215	1.853	1.491	1.126	163	4.633	183,9	98,1	74,1	21,2	377,3					
September	7.275	4.373	3.111	467	15.226	1.865	1.561	1.175	108	4.709	183,0	95,2	72,8	14,9	365,9					
October	7.396	4.017	3.251	634	15.298	1.899	1.471	1.243	145	4.758	185,4	93,8	78,9	20,4	378,5					
November	7.306	3.652	3.142	543	14.643	1.844	1.314	1.226	130	4.514	171,9	87,0	76,7	17,8	353,4					
December	6.820	3.203	3.180	607	13.810	1.757	1.225	1.307	141	4.430	177,2	81,8	85,9	18,6	363,5					
1955 Januari	6.011	2.757	2.622	469	11.859	1.653	1.094	1.138	109	3.994	165,3	67,2	75,2	15,6	323,3					
Februari	5.936	3.118	2.769	536	12.359	1.599	1.177	1.140	128	4.044	166,2	73,3	75,0	17,2	331,7					
Maart	6.417	3.578	3.036	596	13.627	1.792	1.283	1.276	143	4.494	178,7	83,7	81,8	19,4	363,6					
April	7.070	3.996	3.504	644	15.214	1.842	1.417	1.352	156	4.767	183,4	99,1	85,6	20,6	388,7					

BUITENLANDSE HANDEL

VAN DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE

NOMENCLATUUR DER AFDELINGEN VAN DE BIJZONDERE HANDEL VOLGENS DE TYPE-CLASSIFICATIE VAN DE INTERNATIONALE HANDEL (T.C.I.H.)

75

Tijdvak	(0) Voe- dings- waren	(1) Dran- ken en tabak	(2) Niet eetbare grond- stoffen behalve brand- stoffen	(3) Mine- rale brand- stoffen, smeer- middel- en der- gelijke prod.	(4) Oliën en vetten van dierlijke of plant- aardige oorsprong	(5) Schei- kundige produc- ten	(6) Fabri- katen hoofdza- kelijk gerang- schikt volgens grond- stof	(7) Ma- chines en vervoer- materi- aal	(8) Diverse fabri- katen	(9) Niet elders genoem- de goo- deren	Totaal	Gemid- delde prijs per ton (fran- ken)	Uitvoer (+) of invoersaldo (-) van de han- delsbalans (miljoenen franken)	Verhou- ding van uitvoer tot invoer in pCt
Waarde (miljoenen franken)														
<i>Invoer.</i>														
1954 Juni	1.554	180	2.147	1.034	113	543	2.528	1.894	442	102	10.537	2.879		
Juli	1.496	160	2.383	1.115	131	569	1.941	1.710	437	90	10.032	2.570		
Augustus	1.495	148	2.426	1.009	138	493	2.461	1.545	447	89	10.251	2.616		
September	1.740	182	2.789	1.238	90	570	2.427	1.575	559	86	11.256	2.706		
October	1.694	192	2.413	1.148	110	566	2.417	1.609	564	110	10.823	2.631		
November	1.669	185	2.616	913	129	590	2.335	1.574	508	83	10.602	2.903		
December	1.790	224	2.557	1.146	117	577	2.493	1.759	488	84	11.235	3.069		
1955 Januari	1.636	154	3.010	1.093	158	550	2.336	1.729	386	79	11.131	3.140		
Februari	1.599	154	2.539	1.041	169	570	2.556	1.735	455	63	10.881	3.184		
Maart	1.731	173	2.762	1.234	215	681	2.965	2.198	591	128	12.678	3.308		
April	1.338	172	2.495	1.092	233	668	2.485	1.990	546	115	11.134	2.872		
Mei	1.448	174	2.368	1.314	203	586	3.052	2.011	504	67	11.732	2.815		
Juni	1.548	197	2.354	1.127	165	609	2.470	1.987	510	107	11.074	2.602		
Juli											11.567			
<i>Uitvoer.</i>														
1954 Juli	356	14	717	552	62	654	5.051	1.296	369	67	9.138	4.571	- 894	91,1
Augustus	291	17	639	603	62	765	4.904	954	425	63	8.723	3.833	-1.528	85,1
September	335	13	688	623	66	726	5.314	833	405	52	9.055	4.273	-2.201	80,4
October	453	13	798	682	74	744	6.271	926	463	65	10.489	4.481	- 334	96,9
November	552	16	971	779	53	740	6.175	1.068	442	85	10.881	4.448	+ 279	102,6
December	457	18	958	832	84	706	6.139	1.004	430	56	10.684	4.364	- 551	95,1
1955 Januari	356	13	850	859	86	792	6.092	1.468	400	93	11.009	4.341	- 122	98,9
Februari	352	20	861	708	101	811	6.295	1.058	391	88	10.685	4.774	- 196	98,2
Maart	384	15	981	784	115	894	7.017	1.426	430	75	12.121	4.628	- 557	95,6
April	376	19	840	617	150	806	6.388	1.333	406	149	11.084	4.715	- 50	99,6
Mei	321	19	795	568	103	795	5.904	1.136	390	144	10.175	4.674	-1.557	86,7
Juni	416	20	932	862	94	760	7.114	1.222	401	155	11.976	4.244	+ 902	108,1
Juli											9.454			
Gewicht (duizenden tonnen)														
<i>Invoer.</i>														
1954 Juni	276	9,9	1.978	1.088	8,7	117	142	33,6	4,8	1,6	3.660			
Juli	277	8,9	2.168	1.166	11,4	109	118	39,2	4,9	1,6	3.904			
Augustus	268	7,7	2.245	1.086	11,5	111	149	33,9	4,6	1,5	3.918			
September	314	9,1	2.264	1.269	7,2	116	141	30,8	5,6	2,0	4.159			
October	342	10,1	2.200	1.218	9,4	141	149	36,6	5,6	1,5	4.113			
November	350	10,0	2.011	969	11,7	120	146	27,9	5,1	1,5	3.652			
December	319	11,2	1.850	1.175	10,0	112	145	33,0	4,9	1,3	3.661			
1955 Januari	246	8,6	1.863	1.135	13,5	117	126	30,2	3,8	1,5	3.545			
Februari	234	8,4	1.828	1.060	13,6	97	137	33,7	4,1	1,4	3.417			
Maart	242	9,8	2.033	1.211	17,6	125	149	36,4	5,4	2,4	3.832			
April	188	9,9	2.199	1.127	19,0	141	150	36,6	5,2	1,6	3.877			
Mei	240	9,9	2.259	1.348	16,8	109	145	32,7	5,2	1,1	4.167			
Juni	258	10,6	2.463	1.183	13,2	117	172	32,8	5,5	1,6	4.256			
Juli											4.089			
<i>Uitvoer.</i>														
1954 Juli	34	0,8	339	603	4,4	254	698	29,5	4,5	31,9	1.999			
Augustus	40	1,3	441	724	4,5	304	691	24,0	4,5	41,9	2.276			
September	49	0,7	361	706	4,8	268	672	17,4	4,6	35,2	2.119			
October	73	0,5	346	801	5,9	282	765	18,2	4,9	44,3	2.341			
November	82	0,9	356	908	4,2	269	742	25,1	4,6	54,3	2.446			
December	76	1,0	310	989	6,8	281	722	21,2	4,6	36,4	2.448			
1955 Januari	51	0,6	270	1.059	6,7	303	754	31,4	4,7	55,7	2.536			
Februari	62	0,7	236	888	7,2	292	684	22,6	4,7	40,6	2.238			
Maart	56	0,6	343	977	8,6	307	839	33,0	4,6	50,2	2.619			
April	57	0,8	401	695	10,6	304	791	37,3	4,7	49,3	2.351			
Mei	56	1,2	400	592	7,4	303	739	29,6	4,4	44,2	2.177			
Juni	99	1,9	514	950	6,6	308	850	25,5	5,3	61,2	2.822			
Juli											2.288			

WERKLOOSHEID

I. — GEHELE EN GEDEELTELIJKE WERKLOOSHEID

81¹

Bron : Rijkdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

Tijdvak	Aantal gecontroleerde werklozen						Verloren werkdagen		
	Ingeschreven tijdens de maand			Daggemiddelden			geheel werklozen	gedeeltelijk en toevallig werklozen	Totaal
	geheel werklozen	gedeeltelijk en toevallig werklozen	Totaal	geheel werklozen	gedeeltelijk en toevallig werklozen	Totaal			
	(duizenden)						(duizenden)		
1954 Juli	185	164	349	154	44	198	3.548	1.010	4.558
Augustus	186	146	332	140	37	177	4.209	1.111	5.320
September	163	135	298	125	37	162	3.004	881	3.885
October	159	157	316	119	38	157	3.465	1.103	4.568
November	167	135	302	134	43	177	3.096	974	4.070
December	186	159	345	155	54	209	3.420	1.180	4.600
1955 Januari	215	280	495	178	118	296	5.345	3.521	8.866
Februari	195	256	451	170	128	298	4.078	3.074	7.152
Maart	191	231	422	156	86	242	3.750	2.051	5.801
April	161	127	288	130	41	171	2.987	933	3.920
Mei	147	137	284	112	39	151	3.135	1.087	4.222
Juni				98	39	137			
Juli				90	36	126			

II. — INDELING DER GECONTROLEERDE WERKLOZEN PER PROVINCIE

81²

Bron : Rijkdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

Tijdvak	Week		Aantal werkdagen	Het Rijk	Antwerpen	Brabant	West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Henegouwen	Luik	Limburg	Luxemburg	Namen
	van	tot											

Daggemiddelde der maand

1954 Juli	—	—	23	198,2	43,6	31,9	31,9	45,9	19,7	13,0	8,6	0,8	2,8
Augustus	—	—	30	177,3	39,6	29,6	27,2	41,5	17,4	12,4	6,2	0,7	2,7
September	—	—	24	162,0	38,2	25,5	25,5	37,4	15,2	11,7	5,6	0,6	2,3
October	—	—	29	157,4	37,6	23,5	26,4	36,0	14,6	11,6	4,9	0,6	2,2
November	—	—	23	176,8	42,8	26,1	32,5	39,5	15,6	11,9	5,0	0,9	2,5
December	—	—	22	208,7	46,7	30,4	39,4	48,6	18,6	13,7	6,2	2,0	3,1
1955 Januari	—	—	30	295,8	62,8	44,6	54,3	65,7	26,1	19,2	12,5	4,6	6,0
Februari	—	—	24	297,5	60,6	45,6	53,4	64,2	28,4	20,2	12,9	5,3	6,9
Maart	—	—	24	242,4	50,5	37,9	43,9	54,0	20,8	16,4	10,2	3,8	4,9
April	—	—	23	170,6	37,0	26,3	32,7	42,4	14,7	9,9	4,8	0,5	2,3
Mei	—	—	28	151,0	31,7	22,9	29,3	38,9	13,0	9,2	3,7	0,3	2,0
Juni	—	—	24	136,9	28,2	21,1	25,1	36,5	12,3	8,6	3,0	0,3	1,8
Juli	—	—	29	125,8	24,5	19,8	22,4	34,4	11,9	8,4	2,4	0,3	1,7

Daggemiddelde der week

1955 Juli	3	9	6	128,5	25,6	20,1	23,7	34,7	11,8	8,1	2,5	0,3	1,7
	10	16	6	129,4	25,4	19,8	25,2	34,4	11,7	8,6	2,4	0,3	1,6
	17	23	5	125,5	24,9	20,0	21,0	34,5	12,1	8,6	2,4	0,3	1,7
	24	30	6	123,6	23,8	19,9	20,7	34,5	11,9	8,4	2,5	0,2	1,7
	31	6	6	122,0	22,8	19,5	21,1	33,9	11,9	8,4	2,5	0,2	1,7

III. — DAGGEMIDDELDE DER GECONTROLEERDE WERKLOZEN

81³

Bron : Rijkdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

Tijdvak	Totaal			Volledig werklozen			Gedeeltelijk werklozen		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
	(duizenden)								
1953 Gemiddelde	158,0	87,8	245,8	116,6	67,0	183,6	41,4	20,8	62,2
1954 Gemiddelde	147,7	77,1	224,8	107,4	59,5	166,9	40,3	17,6	57,9
1954 Juli	125,4	72,8	198,2	98,4	55,9	154,3	27,0	16,9	43,9
Augustus	110,3	67,0	177,3	87,2	53,1	140,3	23,1	13,9	37,0
September	98,4	63,6	162,0	74,7	50,5	125,2	23,7	13,1	36,8
October	93,9	63,5	157,4	69,5	49,8	119,3	24,4	13,7	38,1
November	109,2	67,6	176,8	82,5	51,9	134,4	26,8	15,6	42,4
December	134,5	74,2	208,7	102,1	53,1	155,2	32,5	21,0	53,5
1955 Januari	217,9	77,9	295,8	123,1	55,3	178,4	34,8	22,6	57,4
Februari	228,2	69,3	297,5	118,3	51,6	169,9	34,8	17,8	52,6
Maart	177,9	64,5	242,4	108,7	47,7	156,4	29,2	16,8	46,0
April	107,6	63,0	170,6	84,7	45,1	129,8	22,9	17,9	40,8
Mei	90,6	60,4	151,0	69,1	42,8	111,9	21,5	17,6	39,1
Juni	79,4	57,5	136,9	58,4	39,4	97,8	21,0	18,1	39,1
Juli	72,9	52,9	125,8	54,5	35,8	90,3	18,4	17,1	35,5

IV. — INDELING DER INGESCHREVEN WERKLOZEN NAAR BEDRIJFSGROEP

81⁴

(Daggemiddelde van het aantal gecontroleerde werklozen) (duizenden)

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

Tijdvak	Landbouw	Bouww., jacht, visvangst	Mijnen	Steen	Aardewerk, glas	Diamant	Bouw-nijverheid	Hout, ameublement	Metaal	Chemie	Papier	Boek	Textiel	Kleding	Leder, huiden, schoen-nijverheid	Voeding tabak	Verkeer	Haven-arbeiders	Scheeps-herstellers	Hotels-spijshuizen	Huis-personeel	Verzorging	Bedienden	Kunstenaars	Totaal
Volledig werklozen																									
1954 Mei	10,1	1,0	1,5	1,4	3,3	3,3	22,8	7,1	22,6	2,5	1,5	1,2	25,1	11,7	4,2	10,8	14,8	—	—	5,1	5,0	0,4	12,1	1,2	168,7
Juni	10,0	1,1	1,5	1,3	3,1	3,0	20,5	6,4	20,7	2,4	1,4	1,1	24,5	11,5	4,2	9,6	14,0	—	—	4,4	4,9	0,3	11,6	1,1	158,6
Juli	12,3	1,1	1,5	1,3	3,0	3,0	18,7	6,2	19,7	2,3	1,4	1,1	23,1	12,0	4,1	8,9	13,5	—	—	3,8	4,6	0,3	11,3	1,1	154,3
Augustus	9,6	1,0	1,3	1,2	2,9	2,9	15,1	5,8	18,4	2,2	1,3	1,1	20,5	10,9	3,7	8,5	12,9	—	—	3,9	4,7	0,3	11,1	1,0	140,3
September	6,1	0,7	1,1	0,9	2,9	2,1	14,3	5,1	16,6	1,8	1,2	1,0	18,9	9,5	3,0	7,4	11,5	—	—	4,5	4,5	0,3	10,9	0,9	125,2
October	3,9	0,6	1,1	0,9	4,0	1,9	13,5	4,9	15,1	1,7	1,1	1,0	18,4	8,6	3,0	7,0	11,0	—	—	5,3	4,5	0,3	10,8	0,7	119,3
November	9,1	0,6	1,1	1,0	4,9	1,9	17,2	5,6	15,8	2,0	1,1	1,0	19,1	9,7	3,4	7,4	11,5	—	—	5,6	4,5	0,4	10,7	0,8	134,4
December	12,9	0,6	1,3	1,3	5,8	1,9	24,8	7,0	17,4	1,9	1,2	1,0	20,9	11,4	4,0	8,1	12,1	—	—	5,4	4,4	0,3	10,7	0,8	155,2
1955 Januari	14,7	0,7	1,4	1,6	6,9	2,1	34,4	8,4	19,2	2,0	1,3	1,1	23,0	13,0	4,1	9,3	13,3	—	—	5,4	4,4	0,4	10,9	0,8	178,4
Februari	14,3	0,7	1,3	1,4	6,6	2,1	33,1	7,8	18,2	1,8	1,3	1,1	22,5	10,9	3,5	9,2	12,8	—	—	5,3	4,3	0,4	10,5	0,8	169,9
Maart	13,2	0,7	1,3	1,3	5,5	2,1	29,1	7,3	16,9	1,8	1,2	1,0	21,6	9,1	3,2	9,1	11,9	—	—	5,0	4,0	0,3	10,0	0,8	156,4
April	10,4	0,5	1,1	1,0	3,0	1,9	18,4	5,8	14,8	1,6	1,1	1,0	20,4	7,9	2,9	8,5	10,8	—	—	4,1	3,8	0,3	9,5	1,0	129,8
Mei	6,7	0,4	1,0	0,9	2,2	1,5	13,5	4,8	12,8	1,4	1,1	0,9	19,6	7,3	2,6	7,4	9,8	—	—	4,1	3,6	0,3	9,0	1,0	111,9
Gedeeltelijk en toevallig werklozen																									
1954 Mei	0,7	0,4	6,2	0,2	0,4	0,4	2,1	1,1	4,7	0,6	0,3	0,2	15,3	4,4	2,5	2,0	2,2	5,3	0,4	0,3	0,3	0,0	0,4	0,0	50,4
Juni	1,2	0,3	4,0	0,2	0,5	0,3	1,8	1,1	3,8	0,4	0,3	0,2	13,5	5,4	4,4	1,6	2,0	5,5	0,6	0,3	0,3	0,1	0,4	0,0	48,2
Juli	1,0	0,3	3,9	0,2	0,4	0,3	1,7	1,0	3,3	0,3	0,3	0,2	12,9	5,4	3,1	1,4	2,0	4,4	0,8	0,3	0,3	0,0	0,4	0,0	43,9
Augustus	0,8	0,3	2,0	0,2	0,4	0,3	1,9	0,9	3,2	0,3	0,3	0,2	10,2	4,3	2,7	1,3	1,8	3,9	1,0	0,3	0,3	0,0	0,4	0,0	37,0
September	0,7	0,4	2,4	0,3	0,6	0,2	2,1	0,9	2,8	0,4	0,3	0,1	9,5	4,1	1,8	1,4	1,7	4,8	1,3	0,3	0,3	0,0	0,4	0,0	36,8
October	0,8	0,4	2,0	0,3	0,5	0,2	2,9	1,1	3,1	0,5	0,3	0,2	8,9	4,7	2,6	1,8	1,8	4,3	0,7	0,3	0,3	0,0	0,4	0,0	38,1
November	0,9	0,4	0,2	0,4	0,4	0,3	3,9	1,5	3,3	0,5	0,3	0,2	9,1	6,4	3,3	1,8	1,9	4,7	1,8	0,3	0,3	0,1	0,4	0,0	42,4
December	1,0	0,7	0,4	0,7	0,5	0,3	6,4	2,3	4,1	0,7	0,3	0,1	11,3	9,4	4,3	2,3	4,1	1,0	0,4	0,4	0,1	0,4	0,0	53,5	
1955 Januari	2,5	1,8	0,3	2,5	1,3	0,4	54,3	6,0	6,6	0,7	0,5	0,2	14,1	9,7	2,6	3,1	4,8	3,4	1,1	0,4	0,4	0,1	0,6	0,0	117,4
Februari	3,2	2,9	0,2	5,2	1,6	0,3	64,0	7,1	6,5	0,5	0,4	0,2	13,6	6,7	1,9	2,8	5,0	3,6	0,5	0,4	0,4	0,1	0,6	0,0	127,7
Maart	1,7	1,6	0,1	1,8	1,0	0,4	35,9	4,7	4,7	0,5	0,3	0,2	12,8	5,6	2,4	2,5	3,6	4,3	0,4	0,4	0,1	0,6	0,0	86,0	
April	0,4	0,2	0,1	0,2	0,5	0,5	1,7	1,2	3,0	0,4	0,3	0,2	14,7	4,9	2,4	2,3	2,1	4,2	0,1	0,4	0,4	0,1	0,5	0,0	40,8
Mei	0,7	0,3	0,1	0,1	0,3	0,3	1,6	0,9	2,7	0,5	0,4	0,2	14,9	4,3	2,9	1,9	1,9	4,0	0,0	0,3	0,3	0,0	0,5	0,0	39,1
Totaal gecontroleerde werklozen																									
1954 Mei	10,8	1,3	7,7	1,7	3,7	3,7	24,8	8,3	27,2	3,1	1,9	1,4	40,4	16,1	6,7	12,7	17,0	5,3	0,4	5,4	5,3	0,4	12,6	1,2	219,1
Juni	11,2	1,4	5,5	1,5	3,5	3,3	22,3	7,4	24,4	2,8	1,8	1,3	38,0	17,0	8,6	11,3	16,0	5,5	0,6	4,7	5,2	0,4	12,0	1,1	206,8
Juli	13,3	1,4	5,4	1,5	3,4	3,3	20,4	7,2	23,0	2,6	1,7	1,3	36,0	17,4	7,2	10,3	15,5	4,4	0,8	4,1	4,9	0,3	11,7	1,1	198,2
Augustus	10,4	1,3	3,3	1,4	3,3	3,2	17,0	6,7	21,6	2,5	1,6	1,3	30,7	15,2	6,4	9,8	14,7	3,9	1,0	4,2	5,0	0,3	11,5	1,0	177,3
September	6,8	1,1	3,5	1,2	3,5	2,3	16,4	6,0	19,4	2,2	1,5	1,1	28,4	13,6	4,8	8,8	13,2	4,8	1,3	4,8	4,8	0,3	11,3	0,9	162,0
October	4,7	1,0	3,1	1,2	4,5	2,1	16,4	6,0	18,2	2,2	1,3	1,1	27,3	13,3	5,6	8,8	12,8	4,3	0,7	5,6	4,8	0,4	11,3	0,7	157,4
November	10,0	1,0	1,3	1,4	5,3	2,2	21,1	7,1	19,1	2,5	1,4	1,2	28,2	16,1	6,7	9,2	13,4	4,7	1,8	5,9	4,8	0,5	11,1	0,8	176,8
December	13,9	1,3	1,7	2,0	6,3	2,2	31,2	9,3	21,5	2,6	1,5	1,1	32,2	20,8	8,3	10,4	14,4	4,1	1,0	5,8	4,8	0,4	11,1	0,8	208,7
1955 Januari	17,2	2,5	1,6	4,2	8,2	2,4	88,7	14,5	25,8	2,7	1,7	1,3	37,1	22,7	6,7	12,4	18,1	3,4	1,1	5,8	4,8	0,5	11,5	0,9	295,8
Februari	17,5	3,6	1,5	6,6	8,2	2,3	97,1	14,9	24,7	2,4	1,6	1,3	36,1	17,6	5,4	12,0	17,8	3,6	0,5	5,7	4,6	0,5	11,1	0,8	297,5
Maart	14,9	2,3	1,4	3,1	6,5	2,5	65,0	12,0	21,6	2,3	1,5	1,2	34,4	14,7	5,6	11,6	15,5	4,3	0,4	5,4	4,4	0,4	10,6	0,8	242,4
April	10,8	0,7	1,2	1,2	3,4	2,4	20,1	7,1	17,8	2,0	1,4	1,2	35,0	12,8	5,3	10,8	12,9	4,2	0,1	4,5	4,3	0,4	10,0	1,0	170,6
Mei	7,4	0,7	1,1	1,0	2,5	1,7	15,1	5,7	15,6	1,9	1,4	1,1	34,5	11,6	5,4	9,3	11,7	4,0	0,0	4,4	4,0	0,3	9,5	1,1	151,0

BANK- EN GELDSTATISTIEKEN

I. — BELGIE EN BELGISCH-CONGO ALGEMENE STATEN DER BANKEN ¹ (millioenen franken)

85¹

Posten	1954 30 novembre	1954 31 December	1955 31 Januari	1955 28 Februari	1955 31 Maart	1955 30 April	1955 31 Mei	1955 30 Juni
ACTIVA								
A. <i>Spaargelden</i> (art. 15, koninkl. besl. 42)	—	—	—	—	—	—	—	—
B. <i>Beschikbare en vlottende middelen</i> :								
Kas, Nationale Bank, Postrekening ...	2.583	4.961	2.462	2.279	3.910	2.587	2.560	3.035
Daggeld	2.427	1.507	2.013	1.922	1.607	2.397	2.112	2.164
Bankiers	4.117	3.887	3.928	4.021	4.127	4.739	4.038	3.926
Moedermaatsch., filialen en dochterm.	687	724	810	788	784	741	896	933
Andere te innen waard. op korte term.	3.271	3.286	2.961	3.337	3.645	4.549	3.927	3.948
Wissels	40.331	39.002	40.927	41.929	44.896	44.063	43.624	43.914
a) Handelswissels ²	12.204	11.742	12.343	13.013	14.487	13.225	13.242	13.095
b) Overheidsf. herdiscont. bij N.B.B.	11.288	9.102	9.053	9.514	9.115	8.934	8.790	8.695
c) Overheidsf. mob. bij N.B.B. tot beloep van 95 pCt	16.839	18.158	19.531	19.402	21.294	21.904	21.592	22.124
Prolongaties en voorschot. op effecten	1.465	1.447	1.515	1.190	1.124	1.156	1.425	1.466
Debiteuren wegens verstrekte accept.	8.466	8.913	8.946	8.981	9.121	8.867	8.713	9.060
Diverse debiteuren	16.968	17.108	17.242	17.336	17.365	17.937	18.273	18.932
Effecten	21.403	22.027	21.982	21.967	21.593	22.372	21.984	22.094
a) Belegde wettelijke reserve	250	247	247	247	248	279	280	279
b) Belgische overheidsfondsen	18.710	18.982	18.948	19.049	19.072	19.617	19.390	19.513
c) Buitenlandse overheidsfondsen ...	283	131	221	263	147	319	63	64
d) Bankaandelen	1.073	1.083	1.062	1.064	1.060	1.064	1.074	1.075
e) Andere fondsen	1.087	1.584	1.504	1.344	1.066	1.093	1.177	1.163
Diversen	704	717	843	806	1.217	726	755	912
Niet gestort kapitaal	4	4	4	4	4	5	4	5
Totaal beschikbare en vlottende middelen	102.416	103.583	103.633	104.560	109.393	110.139	108.311	110.389
C. <i>Vastgelegde middelen</i> :								
Oprichtings- en eerste inrichtingskost.	6	7	7	6	6	7	7	7
Gebouwen	884	885	906	909	910	933	937	946
Part. in dochtermat. voor immobil.	257	257	257	257	257	257	257	257
Vord. op dochtermat. voor immob.	279	279	278	280	283	280	284	290
Materieel en vastbilair	123	119	120	119	122	124	125	124
Totale vastgelegde middelen...	1.549	1.547	1.568	1.571	1.578	1.601	1.610	1.624
Totaal der activa ...	103.965	105.130	105.201	106.131	110.971	111.740	109.921	112.013
PASSIVA								
A. <i>Spaargelden</i> (art. 15, koninkl. besl. 42)	—	—	—	—	—	—	—	—
B. <i>Opvraagbaar</i> :								
Bevoorr. of gewaarborgde schuldeisers	446	368	595	508	460	1.213	400	602
Daggeld	17	2	15	14	—	5	33	20
Bankiers	7.177	6.728	6.933	6.834	8.344	8.001	7.215	7.637
Moedermaatsch., filialen en dochterm.	1.360	1.495	1.355	1.526	1.822	1.948	1.958	1.823
Geaccepteerde wissels	8.456	8.913	8.946	8.981	9.121	8.868	8.713	9.060
Andere te bet. waarden op korte term.	1.768	1.655	1.714	1.755	2.177	2.595	1.903	2.819
Crediteuren wegens wissels ter incasso	607	560	539	800	765	802	859	778
Deposito's en crediteuren	71.221	72.339	71.621	72.547	75.317	74.951	75.230	75.585
a) Dad. opvr. en op ten h. 30 d. ³	60.600	61.870	61.963	62.289	64.421	63.983	64.270	64.541
b) Op meer dan 30 dagen	10.621	10.469	9.658	10.258	10.896	10.968	10.960	11.044
Obligaties en kasbons	2.798	2.894	2.970	3.079	3.188	3.249	3.301	3.356
Nog te storten bedr. op fonds. en part.	641	989	989	854	636	645	722	706
Diversen	2.835	2.482	2.849	2.551	2.410	2.650	2.720	2.672
Totaal opvraagbaar ...	97.326	98.425	98.526	99.449	104.240	104.927	103.054	105.058
C. <i>Niet opvraagbaar</i> :								
Kapitaal	3.996	3.979	3.958	3.958	3.962	3.966	4.006	4.003
Niet beschikb. res. wegens uitgiftpr.	109	157	157	157	160	166	179	179
Wettelijke res. (art. 13, kon. besl. 185)	253	251	251	251	252	283	284	283
Beschikbare reserve	2.202	2.224	2.236	2.242	2.277	2.320	2.317	2.411
Reservefonds	79	94	73	74	80	78	81	79
Totaal niet opvraagbaar...	6.639	6.705	6.675	6.682	6.731	6.813	6.867	6.955
Totaal der passiva ...	103.965	105.130	105.201	106.131	110.971	111.740	109.921	112.013

¹ De globale staat bevat, wat betreft de banken, welke hun bedrijvigheid gedeeltelijk in het buitenland of in de kolonie uitoefenen, slechts de bestanddelen der activa en passiva van de Belgische zetels. De saldi van de rekeningen geopend door deze laatste op naam van de in het buitenland of in de kolonie gevestigde zetels zijn opgenomen onder de rubriek « Moedermaatschappij, Filialen en Dochtermat. schappijen ».

² De portefeuille van de Nationale Bank van België en de parastatale instellingen aan wissels door de banken geherdiscoteerd, beliep op 30 November, 31 December 1954, 31 Januari, 28 Februari, 31 Maart, 30 April, 31 Mei en 30 Juni 1955 respectievelijk 7.093, 9.126, 7.489, 8.859, 6.054, 6.544, 7.102 en 7.329 millioenen frank, die niet bevat zijn in de handelswissels.

³ Incl. de deposito's ingeschreven in boekjes waarover slechts kan beschikt worden ten belope van 5.000 frank per periode van veertien dagen en ten belope van ten hoogste 50.000 frank per periode van veertien dagen, mits een vooropzeg van ten minste veertien dagen. Voor de maanden Februari, Maart, April, Mei en Juni 1955 beliepen deze deposito's respectievelijk 9.946, 9.909, 9.988, 9.948 en 10.005 millioenen frank.

WEEKSTATEN VAN DE NATIONALE BANK VAN BELGIE

85²

(millioenen franken)

Posten	1955 23 Juni	1955 30 Juni	1955 7 Juli	1955 14 Juli	1955 20 Juli	1955 28 Juli	1955 4 Augustus	1955 11 Augustus
ACTIVA								
Goudvoorraad	41.936	41.936	42.236	42.236	42.236	42.236	42.236	42.263
Tegoed op het buitenland	1.971	1.799	1.821	1.494	1.658	1.631	1.953	1.582
Vorderingen op het buitenland in het kader van betalingsaccorden :								
a) E.B.U.	9.400	9.311	9.311	9.311	9.113	9.113	9.033	9.033
b) landen, leden van de E.B.U.	233	302	395	469	351	592	693	751
c) andere landen	482	514	530	564	558	592	646	658
Deb. weg. termijnverk. v. dev. en goud	225	225	225	225	150	150	150	108
Handelspapier op België	7.081	8.286	8.776	10.324	10.194	9.923	9.862	9.406
Voorschotten op overheidsfondsen	314	970	298	298	265	228	284	245
Overheidseffecten (art. 20 der statuten. Overeenkomsten van 14 September 1948 en 15 April 1952) :								
a) schatkistcertificaten	6.605	7.500	8.545	7.505	5.915	6.000	6.490	7.050
b) papier uitgegeven door instellingen waarvan de verbintenissen door de Staat gewaarborgd zijn	620	970	453	168	949	901	563	131
c) andere Belgische overheidseffecten .	151	169	161	400	800	937	987	790
Deel- en pasmunt	739	721	688	682	687	696	699	719
Tegoed bij de Dienst der Postchecks	2	2	2	2	2	2	2	2
Geconsolideerde vordering op de Staat (art. 3, § b van de wet v. 28 Juli 1948)	34.660	34.660	34.660	34.660	34.660	34.660	34.660	34.660
Overheidsfondsen (art. 18 en 21 der stat.)	1.904	1.901	1.907	1.911	1.912	1.912	1.912	1.912
Gebouwen, materieel en meubelen	1.060	1.060	1.060	1.060	1.060	1.060	1.060	1.060
Waarden van de Pensioenkas van het Personeel	777	778	776	777	777	778	783	780
Diversen	523	589	499	624	543	619	623	697
	108.683	111.693	112.343	112.710	111.830	112.030	112.636	111.847

PASSIVA

Bankbiljetten in omloop	102.936	105.269	106.401	106.501	105.938	105.806	106.755	105.887
Rekeningen-courant :								
Schatkist { gewone rekening	3	6	2	7	2	6	7	7
{ rekeningen Accoord voor Econ. Samenwerking .	68	68	68	68	68	68	68	55
Banken in het buitenl. : gew. rekening.	292	309	218	222	229	229	200	191
Diverse rekeningen-courant	1.091	1.888	1.277	1.369	1.099	1.336	984	1.098
Verbintenissen tegenover het buitenland in het kader van betalingsaccorden :								
Landen, leden van de E.B.U.	247	266	422	544	409	473	484	576
Andere landen	446	496	513	535	573	618	624	564
Totaal der verbintenissen op zicht	105.083	108.302	108.901	109.246	108.318	108.536	109.122	108.378
Speciale provisie (overeenk. v. 14-9-1954) : N.M.K.N.	125	125	125	125	125	25	25	25
Te leveren deviezen en goud	465	245	280	275	185	201	184	129
Pensioenkas van het Personeel	777	778	776	777	777	778	783	780
Diversen	315	325	343	369	507	572	604	617
Kapitaal	400	400	400	400	400	400	400	400
Reserves en afschrijvingsrekeningen	1.518	1.518	1.518	1.518	1.518	1.518	1.518	1.518
	108.683	111.693	112.343	112.710	111.830	112.030	112.636	111.847

VAN DE CENTRALE BANK VAN BELGISCH-CONGO EN RUANDA-URUNDI

(millioenen franken)

Posten	1954 30 November	1954 31 December	1955 31 Januari	1955 28 Februari	1955 31 Maart	1955 30 April	1955 31 Mei	1955 30 Juni
ACTIVA								
Goudvoorraad	5.742	5.735	5.739	5.744	5.749	5.754	5.758	5.765
Tegoed in deviezen omzetbaar in goud ...	3.951	3.942	3.982	3.922	3.931	3.977	3.894	3.933
Tegoed in Belgische franken :								
Banken en diverse organismen	1	105	112	16	1	63	2	0,4
Certificaten der Belgische Schatkist ...	1.667	1.566	1.404	1.306	1.656	1.531	1.256	1.082
Andere tegoeden	1.247	1.632	1.599	1.563	1.261	1.206	848	463
Tegoed in andere deviezen	57	34	45	32	30	33	27	23
Deb. wegens termijnverk. v. dev. en goud	—	—	—	—	—	—	—	—
Handelspapier op Belgisch-Congo en Ruanda-Urundi	59	70	62	44	30	26	44	89
Voorsch. op overheidsf. en edele stoffen	23	24	45	—	—	—	31	51
Tegoed bij de diensten der Postchecks ...	13	12	6	31	13	8	18	15
Overheidseffecten (art. 6, § 1, litt. 3a der statuten) uitgegeven door Belg. Congo	—	—	100	100	—	—	—	—
Belgische overheidseff. uitgeg. in Cong. fr.	4.436	4.436	4.436	4.436	3.993	3.993	3.993	3.993
Overheidsfondsen (art. 6, § 1, litt. 12 en 13 der Statuten)	554	542	513	526	505	502	534	796
Gebouwen, materieel, meubelen	124	137	138	140	146	151	148	155
Diversen	95	47	40	51	59	80	81	98
	17.969	18.282	18.221	17.911	17.374	17.324	16.634	16.463

PASSIVA								
Biljetten en metalen in omloop	4.512	4.785	4.724	4.687	4.628	4.567	4.536	4.783
Rekeningen-courant en div. crediteuren :								
Belgisch-Congo	5.316	4.884	4.889	5.581	5.872	5.955	6.036	7.509
Ruanda-Urundi	551	541	522	406	409	395	392	396
Diverse rekeningen-courant	3.397	3.732	4.181	3.605	3.403	3.873	3.560	2.280
Te betalen waarden	204	399	194	216	233	183	154	176
Totaal der verbintenissen op zicht	13.980	14.341	14.510	14.495	14.545	14.973	14.678	15.144
Verbindenissen in Belgische franken :								
Op zicht	683	847	836	731	644	518	760	579
Op termijn	1.990	1.970	1.847	1.677	1.340	1.075	630	178
Verbindenissen in buitenlandse deviezen :								
In omzetbare deviezen	762	649	533	413	269	164	8	4
In andere deviezen	8	13	6	6	12	7	6	9
Te leveren buitenlandse deviezen en goud	56	44	39	125	85	90	41	12
Diversen	300	228	260	274	289	307	242	268
Kapitaal	150	150	150	150	150	150	150	150
Reserve- en afschrijvingsfonds	40	40	40	40	40	40	119	119
	17.969	18.282	18.221	17.911	17.374	17.324	16.634	16.463

GELDOORRAAD IN BELGISCHE FRANKEN ¹

85⁴

(millioenen franken)

Einde maand	Ter beschikking van de Belgische economie									Dadelijk opeisbare rekening-tegoeden in Belgische franken van het buitenland
	Chartaalgeld			Giraalgeld				Geldvoorraad ter beschikking van de Belgische economie	pCt van het chartaalgeld in de totale geldvoorraad	
	Biljetten en munten van de Schatkist	Biljetten van de Nationale Bank van België	Voorraad chartaalgeld *	Rekening-courantsaldi van de Nationale Bank van België *	Tegoed op Post-rekening *	Dadelijk en op ten hoogste één maand opeisbare deposito's bij de banken en parastatale instell. *	Voorraad giraalgeld			
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7) = (4) + (5) + (6)	(8) = (3) + (7)	(9) = $\frac{(3)}{(8)}$	
1953 Juni	5.498	98.393	102.582	591	21.127	49.918	71.636	174.218	58,9	6.790
1954 April	5.600	99.862	104.087	473	20.972	51.785	73.230	177.317	58,7	9.007
Mei	5.583	99.645	103.831	482	20.480	52.599	73.561	177.392	58,5	9.394
Juni	5.588	100.190	104.315	688	22.120	53.379	76.187	180.502	57,8	8.673
Juli	5.640	102.295	106.411	667	21.417	51.275	73.359	179.770	59,2	8.380
Augustus ...	5.574	101.489	105.641	629	20.969	51.934	73.532	179.173	59,0	7.639
September ..	5.535	101.162	105.198	516	20.666	52.415	73.597	178.795	58,8	7.855
October	5.501	101.617	105.684	496	20.853	53.966	75.315	180.999	58,4	7.778
November ...	5.429	100.476	104.369	495	21.686	52.001	74.182	178.551	58,4	7.941
December ...	5.387	102.679	106.661	567	22.280	52.732	75.579	182.240	58,5	7.783
1955 Januari	5.331	102.013	105.841	525	21.696	52.737	74.958	180.799	58,5	7.624
Februari	5.248	102.976	106.803	531	21.781	52.643	74.955	181.758	58,8	7.628
Maart	5.160	104.039	107.567	419	20.567	54.406	75.392	182.959	58,8	7.665
April	5.099	104.599	108.096	484	21.738	54.705	76.927	185.023	58,4	8.374
Mei	5.061	104.435	107.910	465	21.346	54.508	76.319	184.229	58,6	7.854
Juni	5.037	105.269	108.560	575	22.195	54.524	77.294	185.854	58,4	7.783

* Na aftrekking van de kasmiddelen van het bankwezen.

¹ Cf. Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting, Decemernummer 1949, vol. II n° 6 : « Berekening van de geldvoorraad in de Belgische economie », blz. 837 en volgende.

SNELHEID VAN DE GIRALE GELDOMLOOP IN BELGIE

85⁵

Maand	Postrekeningen ¹	Maand	Dadelijk opvraagbare deposito's bij de banken ²
1954 Mei	3,92	1954 April	1,78
Juni	3,61	Mei	1,71
Juli	3,97	Juni	1,84
Augustus	3,65	Juli	1,95
September	3,67	Augustus	1,70
October	4,06	September	1,78
November	3,93	October	1,81
December	3,94	November	1,89
1955 Januari	4,13	December	2,15
Februari	3,67	1955 Januari	1,90
Maart	3,66	Februari	1,75
April	3,94	Maart	1,93
Mei	3,75	April	1,96
Juni	3,64	Mei	1,88
Juli	4,13	Juni	2,01

¹ Zie tabel n° 86.

² Voor de samenstelling : zie Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting Octobernummer 1950, op blz. 222.

N. B. — De coëfficiënten van omloopsnelheid der postrekeningen en der dadelijk opvraagbare deposito's bij de banken kunnen niet met elkaar vergeleken worden daar zij niet op dezelfde grondslagen berekend worden. De coëfficiënten betreffende de bankrekeningen zijn nauwkeuriger.

II. — BUITENLANDSE EMISSIEBANKEN

BANQUE DE FRANCE
(milliarden franse frank)

86¹

Posten	1955 6 Januari	1955 10 Februari	1955 10 Maart	1955 7 April	1955 5 Mei	1955 9 Juni	1955 7 Juli	1955 4 Augustus
ACTIVA								
Goudvoorraad	201	201	201	201	201	201	201	201
Dad. opeisbare tegoeden in het buitenl. en tegoeden bij de Europese Betalingsunie	58	64	72	100	127	171	184	200
Deelmunten	13	12	11	11	12	14	15	15
Postrekeningen	35	27	32	25	26	36	34	24
Voorsch. a/h Fonds v. stab. der Wisselk. ¹	140	176	212	197	198	198	197	229
Verhandelbare Schatkistbon : Verplichting v.d. Staat betreffende het gouddeposito van de Nationale Bank van België ...	4	4	4	4	4	4	4	4
Renteloze leningen aan de Staat ²	50	50	50	50	50	50	50	50
Voorlopige buitengewone voorschotten a.d. Staat van 25-8-1940 tot 20-7-1944 ³ ...	426	426	426	426	426	426	426	426
Voorlopige voorschotten aan de Staat ⁴ ...	190	190	190	190	190	190	190	190
Bijzondere voorschotten aan de Staat ⁵ .	124	138	139	118	110	120	99	95
Discontoportefeuille	1.169	1.105	1.129	1.221	1.112	1.065	1.125	1.098
<i>Gedisconteerde binnenlandse wissels</i> ...	614	579	607	645	589	585	644	593
<i>Gedisconteerde buitenlandse wissels</i> ...	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2
<i>Wissels door het « Office des Céréales »</i> <i>gewaarborgd</i> ⁶	49	45	37	33	29	23	17	9
<i>Wissels ter mobilis. van halflange kred.</i>	506	481	485	543	494	457	464	496
In het binnenl. aangek. verhandelb. pap. ⁷	223	196	155	152	197	192	231	233
Voorsch. met 30 d. loopt. op overheidsfscen	16	16	12	16	20	11	19	13
Voorschotten op effecten	9	9	9	9	10	8	9	10
Voorschotten op goud	—	—	—	—	—	—	—	—
Bankgebouwen en -meubelen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Renten met bijzondere bestemming ⁸ ...	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Wissels welke worden geïncasseerd	20	19	17	13	20	14	15	28
Diversen	48	48	48	48	48	47	46	47
Totaal	2.726	2.681	2.707	2.781	2.751	2.747	2.845	2.863
PASSIVA								
Dadelijk opeisbare verbintenissen :								
Bankbiljetten in omloop	2.541	2.502	2.534	2.601	2.566	2.549	2.645	2.657
Rekeningen-courant	117	113	110	120	121	131	134	131
<i>Rekening-courant van de Schatkist</i>	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
<i>Rekeningen-courant akkoorden voor economische samenwerking</i>	4	0,1	4	7	11	12	11	9
<i>Rekeningen-courant der Franse en buitenlandse banken en financiële instellingen</i>	50	49	48	49	48	50	49	50
<i>Andere rekeningen-courant en gelddeposito's; andere dadelijk opeisbare verplichtingen</i>	63	64	58	64	62	69	74	72
Kapitaal	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Bij het kapitaal gevoegde winsten ⁹	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Wettelijke reserves van roerende goederen ⁸	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Reserve van onroerende goederen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Diversen	68	66	63	60	64	67	66	75
Totaal	2.726	2.681	2.707	2.781	2.751	2.747	2.845	2.863

¹ Overeenkomst van 27 Juni 1949.

² Wet van 9 Juni 1857, overeenkomst van 29 Maart 1878, wet van 13 Juni 1878, verlengd, wetten van 17 November 1897, 29 December 1911, 20 December 1918 en 25 Juni 1928, overeenkomst van 12 November 1938, decreet van 12 November 1938, overeenkomst van 27 Maart 1947, wet van 29 Maart 1947.

³ Overeenkomsten van 25 Augustus, 29 October, 12 December, 30 December 1940, 20 Februari, 30 April, 10 Mei, 11 Juni, 11 September, 27 November, 26 December 1941, 5 Maart, 30 April, 11 Juni, 17 September, 19 November 1942, 21 Januari, 31 Maart, 6 Juli, 30 September, 16 December 1943, 23 Maart, 17 Mei en 20 Juli 1944.

⁴ Overeenkomst van 29 September 1938, goedgekeurd bij decreet van 1 September 1939, overeenkomst van 29 Februari 1940, goedgekeurd bij decreet van 29 Februari 1940, overeenkomst van 9 Juni 1940, goedgekeurd bij decreet van 9 Juni 1940, overeenkomst van 8 Juni 1944, goedgekeurd bij de wet van 15 Juli 1944, overeenkomst van 24 Juni 1947, goedgekeurd bij de wet van 26 Juni 1947, overeenkomst van 25 September 1947, goedgekeurd bij decreet van 1 October 1947, overeenkomst van 22 Januari 1953, goedgekeurd bij de wet van 23 Januari 1953.

⁵ Overeenkomst van 11 Juli 1953, goedgekeurd bij de wet van dezelfde dag.

⁶ Wet van 15 Augustus 1930, decreet van 29 Juli 1939, wet van 19 Mei 1941.

⁷ Decreet van 17 Juni 1938.

⁸ Wet van 17 Mei 1834, decreten van 27 April en 2 Mei 1848, wet van 9 Juni 1857.

⁹ Wetten van 9 Juni 1857 en 17 November 1897.

BANK OF ENGLAND
(*millioenen £*)

86²

Posten	1955 5 Januari	1955 9 Februari	1955 9 Maart	1955 6 April	1955 4 Mei	1955 8 Juni	1955 6 Juli	1955 10 Augustus
--------	-------------------	--------------------	-----------------	-----------------	---------------	----------------	----------------	---------------------

Issue department

ACTIVA

Rijkschuld	11	11	11	11	11	11	11	11
Andere overheidsfondsen	1.760	1.710	1.710	1.735	1.760	1.810	1.810	1.860
Andere effecten	1	1	1	1	1	1	1	1
Munten andere dan goudmunten	3	3	3	3	3	3	3	3
Bedrag der uitgifte van chartaalgeld	1.775	1.725	1.725	1.750	1.775	1.825	1.825	1.875
Gouden munten en baren	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
	1.775	1.725	1.725	1.750	1.775	1.825	1.825	1.875

PASSIVA

Uitgegeven bankbiljetten :								
In omloop	1.731	1.659	1.678	1.723	1.742	1.778	1.795	1.834
Bij het Banking department	44	66	47	27	33	47	30	41
	1.775	1.725	1.725	1.750	1.775	1.825	1.825	1.875

Banking department

ACTIVA

Overheidsfondsen	273	273	289	309	283	279	275	258
Andere effecten :								
Disconto en voorschotten	66	16	27	20	20	20	29	26
Effecten	15	15	16	14	14	14	16	16
Bankbiljetten	44	66	47	27	33	47	30	41
Munten	2	2	2	2	2	2	2	2
	400	372	381	372	352	362	352	343

PASSIVA

Kapitaal	15	15	15	15	15	15	15	15
Reserves	3	4	4	3	3	3	3	4
Overheidsdeposito's :								
Overheidsrekeningen (incl. Schatkist, Spaarbanken, Commissarissen van de Rijkschuld en de Dividendreke- ningen)	19	15	15	12	22	10	19	24
Bijzondere rekening van de Schatkist ...	11	5	7	4	5	7	0,5	2
Andere deposito's :								
Banken	281	267	277	272	244	248	247	230
Andere rekeningen	71	66	63	66	63	79	68	68
	400	372	381	372	352	362	352	343

FEDERAL RESERVE BANKS ¹

86³

(millioenen \$)

Posten	1955 5 Januari	1955 9 Februari	1955 9 Maart	1955 6 April	1955 4 Mei	1955 8 Juni	1955 6 Juli	1955 10 Augustus
ACTIVA								
Goudcertificaten	20.165	20.174	20.178	20.183	20.128	20.145	20.156	20.146
Fonds tot terugbetaling van F.R.-biljetten	867	861	853	851	855	846	835	844
Totaal reserves goudcertificaten	21.032	21.035	21.031	21.034	20.983	20.991	20.991	20.990
F.R.-biljetten van andere banken	215	213	206	178	197	179	157	209
Andere kasmiddelen	382	460	420	377	375	329	312	358
Disconto en voorschotten	358	335	488	707	720	391	599	565
Leningen aan het bedrijfsleven	1	1	1	1	1	1	—	—
Accepten rechtstreeks aangekocht	—	—	—	11	16	16	15	12
Accepten aangehouden krachtens een wederaankoopovereenkomst	—	—	—	2	—	—	—	—
Overheidsfondsen :								
Rechtstreeks aangekocht								
Wissels	2.117	1.181	883	883	943	893	1.123	1.261
Certificaten	13.882	13.882	9.960	9.960	9.960	8.274	8.274	2.520
Biljetten	6.037	6.037	9.959	9.960	9.959	11.646	11.646	17.400
Obligaties	2.802	2.802	2.802	2.802	2.802	2.802	2.802	2.802
Totaal rechtstreeks aangekocht ...	24.838	23.902	23.604	23.605	23.664	23.615	23.845	23.983
Aangehouden krachtens een wederaankoopovereenkomst	—	114	—	40	118	—	4	—
Totaal der nationale overheidsfondsen ...	24.838	24.016	23.604	23.645	23.782	23.615	23.849	23.983
Totaal der leningen en overheidsfondsen	25.197	24.352	24.093	24.366	24.519	24.023	24.463	24.560
Tegoeden op buitenlandse banken	—	—	—	—	—	—	—	—
Niet-geïnde kasmiddelen	4.149	3.635	3.715	3.686	3.982	3.811	3.941	3.751
Onroerende goederen	55	55	56	56	56	57	57	58
Andere tegoeden	142	177	140	131	157	170	149	209
Totaal activa	51.172	49.927	49.661	49.828	50.269	49.560	50.070	50.135

OPEISBAAR

F.R.-bankbiljetten in omloop	26.179	25.613	25.588	25.591	25.486	25.709	26.018	25.963
Deposito's :								
Aangesloten banken — reservereken. .	19.566	18.838	18.521	18.791	19.123	18.483	18.475	18.497
U.S. Schatkist — algemene rekening .	222	307	500	443	458	289	468	499
Buitenlandse	563	471	392	351	357	402	383	459
Andere	401	457	417	445	435	393	451	390
Totaal deposito's	20.752	20.073	19.830	20.030	20.373	19.567	19.777	19.845
Niet onmiddellijk beschikbare kasmiddelen	3.139	3.113	3.094	3.041	3.276	3.122	3.098	3.176
Andere verplichtingen en dividenden	14	14	14	16	18	20	14	14
Totaal opeisbaar ...	50.084	48.813	48.526	48.678	49.153	48.418	48.907	48.998

KAPITAALREKENINGEN

Volstort kapitaal	288	291	294	291	292	294	296	297
Overschot (sectie 7)	661	661	661	661	661	661	661	661
Overschot (sectie 13b)	28	28	28	28	28	28	27	27
Andere kapitaalrekeningen	111	134	152	170	135	159	179	152
Totaal passiva	51.172	49.927	49.661	49.828	50.269	49.560	50.070	50.135
Eventuele verplichtingen wegens accepten voor buitenl. correspondent. aangekocht	19	24	29	29	28	27	25	25
Verpl. wegens len. a/h. part. bedrijfsleven	1	3	3	4	3	4	3	3
Verhouding der reserves goudcertificaten tot de deposito's en de F.R.-bankbilj.	44,8 %	46,0 %	46,3 %	46,1 %	45,8 %	46,4 %	45,8 %	45,8 %

¹ Algemene staat van de twaalf federal reserve banken.

NEDERLANDSCHE BANK

86⁴

(miljoenen gulden)

Posten	1955 10 Januari	1955 7 Februari	1955 7 Maart	1955 4 April	1955 9 Mei	1955 6 Juni	1955 4 Juli	1955 8 Augustus
ACTIVA								
Wissels, promessen en schuldbr. in disc. ¹	—	—	—	—	—	—	—	—
Wissels, schatkistpapier en schuldbrieven, door de Bank gekocht (art. 15, onder 4 ^o , van de Bankwet 1948)	—	—	—	—	—	—	—	—
Schatkistpapier, door de Bank overgen. v. de Staat ingev. overeenk. v. 26-2-1947	385	385	385	501	501	501	454	325
Voorschotten in rekening-courant op onderpand (incl. beleningen)	39	29	41	29	99	33	30	27
op effecten, enz. ²	36	26	39	27	97	32	29	26
op goederen en celen	3	3	2	2	2	1	1	1
Voorschotten aan het Rijk (art. 20 van de Bankwet 1948)	—	—	—	—	—	—	—	—
Boekvordering op de Staat ingevolge overeenkomst van 26-2-1947	300	300	300	300	300	300	300	300
Munt en muntmateriaal	3.032	3.030	3.031	3.039	3.051	3.068	3.071	3.074
<i>Gouden munt en gouden muntmateriaal</i>	3.014	3.015	3.015	3.023	3.031	3.046	3.046	3.045
<i>Zilveren munt, enz.</i>	18	15	16	16	20	22	25	29
Vorderingen en geldswaardige papieren luidende in buitenlandse geldsoorten ...	1.619	1.509	1.585	1.570	1.567	1.575	1.548	1.545
Buitenlandse betaalmiddelen	2	1	2	1	1	1	7	0,4
Vorderingen in guldens voortvloeiende uit betalingsaccorden	236	228	192	214	215	222	204	206
Belegging van kapitaal, reserves, pensioenfonds en voorzieningsfonds	187	188	188	188	192	192	149	150
Gebouwen en inventaris	1	1	1	1	1	1	1	1
Diverse rekeningen	40	46	46	49	28	29	32	33
	5.841	5.717	5.771	5.892	5.955	5.922	5.796	5.661
PASSIVA								
Kapitaal	20	20	20	20	20	20	20	20
Reservefonds	25	25	25	25	26	26	26	26
Bijzondere reserves	101	101	101	101	103	103	103	103
Pensioenfonds	40	40	40	40	45	45	—	—
Voorzieningsfonds personeel in tijdelijken dienst	1	1	2	2	2	2	2	2
Bankbiljetten in omloop (oude uitgiften)	28	28	28	28	28	28	28	28
Bankbiljetten in omloop (nieuwe uitg.)	3.514	3.462	3.523	3.599	3.611	3.626	3.695	3.694
Bankassignaties in omloop	—	—	—	—	—	—	7	—
Rekening-courant saldo's	1.945	1.864	1.854	1.930	1.989	1.947	1.794	1.674
<i>'s Rijks Schatkist</i>	548	671	614	604	736	630	522	351
<i>'r Rijks Schatkist, bijzondere rekening</i>	650	653	653	653	612	611	534	521
<i>Saldo's van banken in Nederland</i>	613	408	435	496	504	581	590	614
<i>Saldo's voortvloeiende uit betalingsacc.</i>	31	36	52	96	61	55	67	114
<i>Anderen saldo's van niet-ingezetenen</i> ...	21	23	23	23	23	21	21	20
<i>Anderen saldo's</i>	82	73	77	58	53	49	60	54
Saldo's luidende in buitenl. geldsoorten ...	115	113	113	91	97	90	82	66
Diverse rekeningen	52	63	65	56	34	35	39	48
	5.841	5.717	5.771	5.892	5.955	5.922	5.796	5.661
¹ Waarvan schatkistpapier (rechtstreeks door de Bank in disconto genomen)	—	—	—	—	—	—	—	—
² Waarvan aan Indonesië (Wet van 15 Maart 1938, Staatsblad nr 99)	21	21	21	21	21	21	21	18
N. B. — Totaal aan Nederlands schatkistpapier, waarin gulden saldo's voortvloeiende uit betalingsaccorden zijn belegd	17	17	17	17	17	17	57	54
— Circulatie der door de Bank namens de Staat in het verkeer gebrachte muntbilj.	158	155	156	158	162	163	163	165

Posten	1954 31 December	1955 31 Januari	1955 28 Februari	1955 31 Maart	1955 30 April	1955 31 Mei	1955 30 Juni	1955 30 Juli
ACTIVA								
Gouden munten en -baren	584	584	584	584	569	580	581	581
Meerwaarde van het goud	786	786	786	786	766	781	784	784
Buitenlandse overheidsfondsen *	485	410	417	452	449	454	470	514
Buitenlandse wissels *	126	119	109	81	71	73	76	70
Netto-vorderingen op buitenlandse banken en bankiers *	493	511	447	390	338	322	370	417
Andere buitenlandse tegoeden	1	1	1	1	1	1	1	1
Zweedse schatkistwissels en -obligaties *	3.267	2.997	2.953	2.777	2.939	2.783	2.859	3.007
Binnenlandse wissels *	16	16	15	15	16	16	15	13
Leningen op onderpand *	65	14	44	185	237	303	422	29
Voorschotten in rekening-courant *	18	0,1	0,1	3	—	7	5	—
Leningen op afbetaling	55	55	55	55	55	54	54	54
Pensioenfonds gedeponoord bij het Bestuur der Overheidsschuld	7	7	7	7	7	7	7	7
Munten (andere dan gouden)	15	18	20	23	24	27	28	28
Binnenlandse cheques en bankwissels ...	10	11	6	41	5	5	10	3
Andere binnenlandse activa	55	48	50	39	36	38	33	32
Aandeel van Zweden in het I.M.F.	517	517	517	517	517	517	517	517
Aandeel van Zweden in het kapitaal van de I.B.H.O. volstort gedeelte	103	103	103	103	103	103	103	103
Totaal.....	6.603	6.197	6.114	6.059	6.133	6.071	6.335	6.160
PASSIVA								
Bankbiljetten in omloop ¹	5.087	4.855	4.793	4.755	4.857	4.792	4.923	4.735
Bankwissels	4	2	1	4	3	4	3	7
Rekening-courant saldi	441	265	247	225	205	207	330	333
<i>Staatsinstellingen</i>	289	123	144	130	100	105	133	94
<i>Handelsbanken</i>	150	137	101	93	101	99	142	237
<i>Andere depositohouders</i>	2	5	2	2	4	3	5	2
Deposito's	98	98	98	98	98	97	96	95
Koersverschilrekening	302	303	303	303	339	339	339	339
Andere verplichtingen	59	11	9	11	20	23	35	43
Kapitaal	50	50	50	50	50	50	50	50
Fonds voor leningen op afbetaling	65	65	65	65	65	65	65	65
Reservefonds	20	20	20	20	20	20	20	20
Pensioenfonds	7	7	7	7	7	7	7	7
Overgedragen winsten	1	1	1	1	0,3	0,3	0,3	0,3
Winst voor 1954	—	51	51	51	—	—	—	—
Internationaal Monetair Fonds	388	388	388	388	388	388	388	388
Internationale Bank voor Herstel en Ont- wikkeling	81	81	81	81	81	79	79	78
Totaal.....	6.603	6.197	6.114	6.059	6.133	6.071	6.335	6.160

N. B. De bijkomende dekking der bankbiljetten, (artikel 10 van de wet op de Rijksbank) omvat de met een * aangeduide activa-rubrieken.

¹ Het maximum-bedrag der uitgifte van chartaalgeld krachtens de wet nr 326 van 4 Juni 1954 bedraagt 5.500 millioenen Kr.; vanaf 3 Juni 1955 wordt dit bedrag door de wet nr 810 op 5.800 millioenen Kr. gebracht.

BANCA D'ITALIA
(milliarden lires)

86⁶

Posten	1954 30 November	1954 31 December	1955 31 Januari	1955 28 Februari	1955 31 Maart	1955 30 April	1955 31 Mei	1955 30 Juni
ACTIVA								
Goudvoorraad	4	4	4	4	4	4	4	4
Goud in het buitenland, door de Staat verschuldigd	2	2	2	2	2	2	2	2
Kas ¹	7	7	7	6	6	6	6	8
Discontoportefeuille	284	327	313	307	283	270	264	263
Wissels ter incasso	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Voorschotten op effecten en op goederen en rekening-courantsaldi	86	94	82	128	95	124	104	121
Deviezen in het buitenland	80	72	74	74	69	66	68	71
Effecten uitgegeven of gewaarborgd door de Staat	33	49	49	48	49	47	47	47
Onroerende goederen	—	—	—	—	—	—	—	—
Diverse debiteuren	705	695	698	711	694	688	698	706
Diverse vorderingen	4	4	4	4	4	4	4	4
Voorlopige voorschotten aan de Staat	77	77	77	77	77	77	77	77
Buitengewone voorschotten aan de Staat	343	343	343	343	343	343	343	343
Uitgiften door de geallieerde militaire overheid of voor hun rekening	145	145	145	145	145	145	145	145
Rekening-courant der Schatkist ²	81	97	69	25	78	48	75	41
Beleggingen in effecten voor rekening van de Schatkist	296	296	300	300	313	303	315	315
Diverse diensten voor rekening van de Staat	13	18	20	16	16	13	16	14
Diverse uitgaven	20	25	1	2	4	5	6	16
Totaal activa	2.180	2.255	2.188	2.192	2.182	2.145	2.174	2.177
PASSIVA								
Biljettenomloop	1.403	1.538	1.444	1.436	1.434	1.422	1.421	1.428
Chèques en andere schulden op zicht ³ ...	14	17	13	13	15	14	17	20
Rekeningen-courant op zicht	42	63	39	43	46	47	48	57
Rekeningen-courant op termijn en ver- plichte reserves der banken	537	448	513	514	502	483	503	474
Diverse crediteuren	119	124	134	139	131	122	127	127
Rekeningen-courant van de Openbare Schatkist :								
gewone	—	—	—	—	—	—	—	—
bijzondere	—	—	—	—	—	—	—	—
Rekeningen-courant der akkoorden voor economische samenwerking	42	37	42	43	48	50	50	53
Kapitaal	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Gewoon reservefonds	1	1	1	1	1	1	1	1
Buitengewoon reservefonds	1	1	1	1	1	1	1	1
Winsten van het lopende dienstjaar	21	26	1	2	4	5	6	16
Totaal passiva en eigen middelen ...	2.180	2.255	2.188	2.192	2.182	2.145	2.174	2.177
Deponenten van effecten en waarden (orderekening)	3.211	3.219	3.079	2.997	2.870	2.766	2.923	3.349
Gedane disconteringen	102	181	36	33	90	123	36	31
Gedane voorschotten	274	428	237	338	314	373	295	353
Contantverrichtingen door de Verreke- ningskamers vereffend	4.644	5.849	5.473	5.259	5.382	5.224	4.961	5.133
¹ Omvat de biljetten en munten voor rekening van de Schatkist	5	4	5	5	5	5	5	6
² Saldo van het speciaal fonds	2	2	2	2	2	2	2	2
³ Omvat waarden en assignaties	12	14	12	11	13	12	14	14

BANK DEUTSCHER LÄNDER

(millioenen D.M.)

867

Posten	1955 7 Januari	1955 7 Februari	1955 7 Maart	1955 7 April	1955 7 Mei	1955 7 Juni	1955 7 Juli	1955 6 Augustus
ACTIVA								
Goud	2.625	2.752	2.983	2.998	3.061	3.106	3.195	3.285
Tegoeden bij buitenlandse banken	7.696	7.815	7.666	7.619	7.651	7.999	8.120	8.254
Vreemde deviezen, buitenlandse wissels en cheques	930	903	922	951	937	779	727	719
Tegoeden in postrekening	87	66	60	63	63	75	80	66
Binnenlandse wissels	1.237	842	759	873	691	737	872	1.116
Schatkistwissels en renteloze Schatkist- bons der Staatsbesturen	49	—	115	15	—	18	—	19
Duitse tekenmunten	79	89	85	65	69	66	61	55
Leningen tegen compensatievorderingen .	23	32	29	23	22	35	48	12
Voorschotten en kredieten op korte termijn	136	190	141	330	179	116	171	115
Effecten	47	47	47	43	35	23	23	23
Vorderingen op de overheid	1.312	1.266	1.320	1.892	2.006	1.528	1.528	1.529
a) compensatievorderingen	690	644	698	1.270	1.384	906	906	907
b) renteloze obligaties	622	622	622	622	622	622	622	622
Kredieten aan de Staat wegens deelne- ming aan het Internationaal Monetair Fonds en de Wereldbank	391	391	391	391	391	391	391	391
Andere activa	89	77	79	112	115	113	116	113
	14.701	14.470	14.597	15.375	15.220	14.986	15.332	15.697

PASSIVA								
Bankbiljetten in omloop	11.792	11.462	11.784	12.138	12.016	11.928	12.314	12.381
Deposito's :								
a) der Landeszentralbanken	892	962	776	762	1.099	1.095	589	786
b) der Staatsbesturen	322	318	311	432	497	478	941	1.059
<i>tegenwaarderekeningen van de Staat</i>	306	300	292	299	324	301	294	313
<i>andere tegoeden</i>	16	18	19	133	173	177	647	746
c) geallieerde overheid	484	488	475	472	344	362	338	307
d) andere	147	162	119	406	176	96	88	84
Verplichtingen uit transacties met het buitenland	419	429	477	492	446	407	383	368
Andere passiva	323	327	333	351	300	278	337	370
a) reserves	179	179	179	179	211	210	181	181
b) andere	144	148	154	172	89	68	156	189
Maatschappelijk kapitaal	100	100	100	100	100	100	100	100
Wettelijke en andere reserves	222	222	222	222	242	242	242	242
	14.701	14.470	14.597	15.375	15.220	14.986	15.332	15.697

BANQUE NATIONALE SUISSE
(millioenen Zwitserse franken)
86⁸

Posten	1955 7 Januari	1955 7 Februari	1955 7 Maart	1955 7 April	1955 7 Mei	1955 7 Juni	1955 7 Juli	1955 6 Augustus
ACTIVA								
Goudvoorraad	6.323	6.298	6.268	6.257	6.184	6.150	6.200	6.267
Deviezen	575	585	575	561	570	628	725	637
<i>kunnende dienen tot dekking</i>	575	585	575	561	570	628	725	637
<i>andere</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
Binnenlandse wissels	96	87	83	81	80	83	101	106
<i>Wissels</i>	94	87	83	81	80	83	100	103
<i>Schatkistb. v. het Zwits. Eedgenootsch.</i>	2	—	—	—	—	—	1	3
Voorschotten op onderpand	36	21	21	34	35	33	64	57
Effecten	46	47	47	46	46	46	46	46
<i>kunnende dienen tot dekking</i>	—	1	1	—	—	—	—	—
<i>andere</i>	46	46	46	46	46	46	46	46
Binnenlandse correspondenten	8	7	9	10	11	12	15	11
Andere actiefposten	35	28	27	25	27	29	29	30
Totaal.....	7.119	7.073	7.030	7.014	6.953	6.981	7.180	7.154

PASSIVA

Eigen middelen	46	46	46	47	47	47	47	47
Bankbiljetten in omloop	5.210	4.944	4.970	5.027	4.984	4.976	5.039	5.043
Andere dadelijk opvraagbare verbintenis.	1.701	1.931	1.861	1.791	1.774	1.805	1.937	1.906
<i>Girorekeningen van handels- en indus-</i>								
<i>triële banken</i>	1.252	1.483	1.416	1.276	1.166	1.191	1.314	1.362
<i>Andere dadelijk opvraagbare verbinte-</i>								
<i>nissen</i>	449	448	445	515	608	614	623	544
Andere passiefposten	162	152	153	149	148	153	157	158
Totaal.....	7.119	7.073	7.030	7.014	6.953	6.981	7.180	7.154

DISCONTOVOET DER VOORNAAMSTE CIRCULATIEBANKEN
(op 31 Juli 1955)
(in pCt vanaf de aangeduide datum)
86⁹

België	29 October 1953	2,75 ^{1 3}	Nederland	7 April 1953	2,50
Belg. Congo en Ruanda-Urundi	6 April 1953	3,50 ²	Noorwegen	14 Februari 1955	3,50
Canada	14 Februari 1955	1,50 ⁵	Oostenrijk	20 Mei 1955	4,50
Denemarken	25 Mei 1955	6,—	Portugal	12 Januari 1944	2,50
Duitsland	20 Mei 1954	3,— ⁴	Spanje	1 Juli 1954	3,75
Finland	1 Decemb. 1954	5,—	Turkije	28 Juni 1955	4,50
Frankrijk	2 Decemb. 1954	3,—	Verenigde Staten (Federal Re-		
Griekenland	1 Januari 1955	9,—	<i>serve Bank of New-York)</i> ...	15 April 1955	1,75 ⁶
Groot-Brittannië	24 Februari 1955	4,50	Zweden	19 April 1955	3,75
Ierland	25 Mei 1954	3,—	Zwitserland	26 Novemb. 1936	1,50
Italië	6 April 1950	4,—			

¹ Discontovoet der bij een bank gedomicilleerde accepten en warrants. Voor de andere discontovoeten, zie tabel 2.

² Discontovoet der bij een bank gedomicilleerde accepten.

³ Sedert 4 Augustus : 3,— pCt.

⁴ Sedert 4 Augustus : 3,50 pCt.

⁵ Sedert 6 Augustus : 2,— pCt.

⁶ Sedert 5 Augustus : 2,— pCt.

III. — BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN, TE BAZEL ¹

Staten in duizenden Zwitserse goudfranken
[eenheden van 0,29032258... g. fijn goud (art. 5 der statuten)]

87

ACTIVA	31 Mei 1955		30 Juni 1955		31 Juli 1955		PASSIVA		31 Mei 1955		30 Juni 1955		31 Juli 1955	
		pCt		pCt		pCt		pCt		pCt		pCt		pCt
I. Gouden baren en munten	632.646	35,8	703.228	40,8	695.600	40,6	I. Kapitaal :							
II. Kasmiddelen en banktegoeden op zicht	91.423	5,2	49.485	2,9	78.704	4,6	Aandelen waarvan 25 pCt gestort	125.000	7,1	125.000	7,2	125.000	7,3	
III. Herdiscontopapier :	383.583		367.196		336.210		II. Reserves :	20.718	1,2	20.949	1,2	20.949	1,2	
1. Handelswissels en bankaccepten	41.651	2,3	39.235	2,3	38.241	2,2	1. Wettelijke Reserve	7.375		7.606		7.606		
2. Schatkistpapier	341.932	19,3	327.961	19,0	297.969	17,4	2. Algemeen Reservefonds	13.343		13.343		13.343		
IV. Diverse wissels mobiliseerbaar op aanvraag	113.644	6,4	113.665	6,6	112.163	6,5	III. Kortl. en dad. opvr. dep. (goud) :	453.161		453.155		455.796		
V. Termijngelden, voorschotten en deposito's :	209.168		169.181		153.395		1. Circulatiebanken voor eig. rek. :							
1. op ten hoogste 3 maanden	112.194	6,3	87.497	5,1	71.717	4,2	a) van 3 tot 6 maanden	—	—	13.779	0,8	13.781	0,8	
2. van 3 tot 6 maanden	—	—	—	—	—	—	b) op ten hoogste 3 maanden ...	65.446	3,7	51.654	3,0	54.379	3,2	
3. van 6 tot 9 maanden	—	—	—	—	—	—	c) dadelijk opvraagbaar	382.184	21,6	382.191	22,2	382.105	22,3	
4. van 9 tot 12 maanden	—	—	6.442	0,4	6.442	0,4	2. Andere depos. : dad. opvraagb.	5.531	0,3	5.531	0,3	5.531	0,3	
5. op meer dan één jaar	96.974	5,5	75.242	4,4	75.236	4,4	IV. Kortl. en dad. opvraagb. depos. : (geld) :	1.027.521		982.014		972.314		
VI. Effecten en diverse beleggingen :	268.418		251.073		268.057		1. Circulatiebanken voor eig. rek. :							
1. Schatkistpapier :							a) op meer dan één jaar	89.171	5,0	75.508	4,4	75.664	4,4	
a) op ten hoogste 3 maanden ...	100.870	5,7	87.647	5,1	106.102	6,2	b) van 9 tot 12 maanden	1.430	0,1	13.248	0,8	13.273	0,8	
b) van 3 tot 6 maanden	28.282	1,6	15.343	0,9	15.387	0,9	c) van 6 tot 9 maanden	31.318	1,8	1.432	0,1	1.433	0,1	
c) van 6 tot 9 maanden	15.566	0,9	—	—	—	—	d) van 3 tot 6 maanden	64.428	3,7	59.939	3,5	59.999	3,5	
d) van 9 tot 12 maanden	—	—	15.343	0,9	15.387	0,9	e) op ten hoogste 3 maanden ...	716.851	40,5	724.657	42,0	709.053	41,4	
e) op meer dan één jaar	31.623	1,8	30.708	1,8	30.842	1,8	f) dadelijk opvraagbaar	98.459	5,6	84.637	4,9	85.360	5,0	
2. Ander papier en div. belegg. :							2. Circulatiebanken andere dep. :							
a) op ten hoogste 3 maanden ...	75.173	4,2	85.027	4,9	83.207	4,9	a) op ten hoogste 3 maanden ...	—	—	—	—	—	—	
b) van 3 tot 6 maanden	—	—	1.071	0,0	1.074	0,1	b) dadelijk opvraagbaar	—	—	—	—	—	—	
c) van 6 tot 9 maanden	1.085	0,1	—	—	—	—	Andere depositanten :							
d) van 9 tot 12 maanden	—	—	—	—	—	—	a) op meer dan één jaar	—	—	—	—	—	—	
e) met meer dan één jaar loopt.	15.819	0,9	15.934	0,9	16.058	0,9	b) van 9 tot 12 maanden	—	—	—	—	—	—	
VII. Diverse activa	1.044	0,1	1.466	0,1	822	0,0	c) van 6 tot 9 maanden	—	—	—	—	—	—	
VIII. Eigen middelen aangewend in uitvoering der overeenk. v. Den Haag van 1930 voor belegg. in Duitsland	68.291	3,9	68.291	3,9	68.291	4,0	d) van 3 tot 6 maanden	—	—	—	—	—	—	
Totaal activa...	1.768.217	100,0	1.723.585	100,0	1.713.242	100,0	e) op ten hoogste 3 maanden ...	9.316	0,5	4.407	0,3	10.700	0,6	
							f) dadelijk opvraagbaar	16.549	0,9	18.186	1,1	16.832	1,0	
							V. Diversen	12.450	0,7	13.258	0,8	14.248	0,8	
							VI. Betaalbaar dividend op 1 Juli 1955	—	—	4.274	0,2	—	—	
							VII. Verlies- en Winstrekening :	8.418	0,5	3.987	0,2	3.987	0,2	
							Overdr. v. h. boekj. afgesl. 31-3-54	3.803	—	—	—	—	—	
							Winst v. h. boekj. afgesl. 31-3-55	4.615	—	—	—	—	—	
							Overdracht	—	—	3.987	—	3.987	—	
							VIII. Fonds voor eventuele lasten	120.949	6,8	120.948	7,0	120.948	7,1	
							Totaal passiva...	1.768.217	100,0	1.723.585	100,0	1.713.282	100,0	

Uitvoering van de accoorden van Den Haag van 1930 :

In Duitsland belegde gelden : (zie noot 2)					Deposito's op lange termijn :			
1. Vord. op de Reichsbank en de Golddiskontbank; wissels v. de Golddiskontbank en v. het best. der Spoorw.; bons van het best. van het Postwezen (vervallen) .	221.019		221.019		1. Deposito's van de Regeringen schuldeisers op rekening van de Annuïteiten-Trust (zie noot 3)	152.606		152.606
2. Schatkistwissels en -bons van de Duitse Regering (vervallen) ...	76.181		76.181		2. Deposito van de Duitse Regering	76.303		76.303
Totaal ...	297.200		297.200		Eigen middelen aangewend in uitvoering der overeenk. (zie hierboven)	68.291		68.291
					Totaal...	297.200		297.200

Noot 1. — Zijn in deze staat niet begrepen, het « earmarked » goud en de waarden die voor rekening der circulatiebanken en andere depositanten worden bewaard. Zijn hierin niet begrepen de gelden en waarden aangehouden door de Bank in hoedanigheid van Agent van de Europese Organisatie van Economische Samenwerking (Europese Betalingsunie), van Overeengekomen Derde luidens het contract van inpandgeving afgesloten met het Hoge Gezagsorgaan van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal, alsook van lasthebber-trustee of financieel Agent voor internationale leningen.

Noot 2. — Luidens een Overeenkomst van 9 Januari 1953, afgesloten tussen de regering van de Duitse Bondsrepubliek en de Bank, en die deel uitmaakt van het Akkoord over de Duitse buitenlandse schulden van 27 Februari 1953, werd overeengekomen dat de Bank, niet vóór 1 April 1966 de terugbetaling zou eisen van de hoofdsom harer beleggingen, die hierboven aangegeven zijn, met inbegrip van de desbetreffende achterstallige interesten per 31 December 1952.

Noot 3. — Op het totaal der deposito's van de Regeringen, die een vordering bezitten in de Rekening van de Annuïteiten-Trust, gelijkwaardig aan 152.606.250,— Zwitserse goudfranken, ontving de Bank van de Regeringen wier deposito's gelijk zijn aan de tegenwaarde van 149.920.380,— Zwitserse goudfranken, bevestiging dat zij haar niet uit hoofde van deze deposito's de transfers mogen vragen van hogere bedragen dan die waarvan zij zelf de terugbetaling en de overmaking door Duitsland in de door de Bank erkende munten zal kunnen verkrijgen.

IV. — EUROPESE BETALINGSUNIE

88¹

Samenvattende tabel van de stand bij het begin der verrichtingen en bij het einde van elke verrekeningsperiode in miljoenen rekeneenheden — iedere eenheid is gelijk aan 0,88867088 gram fijn goud

ACTIVA	Begin der verricht. 1-7-1950	Na de verrichtingen voor elke verrekeningsperiode									
		Juni 1951	Dec. 1951	Juni 2 1952	Dec. 1952	Juni 1953	Dec. 1953	Juni 1954	Dec. 1954	Juni 1955	
I. Beschikbare middelen.											
a) Bedrag verschuld. door de reg. der V.S.A. (\$)	350,0	286,1	111,9	123,3	123,3	123,5	123,5	123,5	123,5	123,5	123,5
b) Goud in staven	—	—	100,3	149,5	153,0	153,0	153,0	153,0	153,0	153,0	153,0
c) Saldo in rekening-courant (dollars)	—	65,9	4,6	78,4	96,7	17,1	20,1	174,7	46,2	50,6	72,3
d) Schatkistpapier V.S.A. aan kostende prijs ...	—	—	—	—	—	142,6	177,9	92,4	100,2	100,2	72,3
	350,0	352,0	216,8	351,2	373,0	436,2	474,5	543,6	422,9	422,9	399,4
II. Nog uitstaande aanvangsdebetsaldi toegekend voor het boekjaar eindigende 30-6-51.											
Belgisch-Luxemburgse Economische Unie	44,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zweden	21,2	21,2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Verenigd-Koninkrijk	150,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	215,3	21,2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
III. Door Denemarken verschuldigde goudstorting die werd verdaagd kracht. het besluit van 30-6-1952	—	—	—	1,9	2,6	—	—	—	—	—	—
IV. Bijzonder aan Turkije verstrekt kred. (19-9-50)	—	—	—	—	3,4	—	—	—	—	—	—
V. Aan verdragsl. part. verstrekte len. (19-9-1950) .											
Denemarken	—	61,1	38,5	27,0	29,7	40,4	62,5	97,6	97,4	122,7 ³	—
Duitsland	—	182,5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Frankrijk	—	—	168,0	270,6	312,0	312,0	312,0	312,0	241,4	148,9	—
IJsland	—	—	—	1,8	1,6	1,8	3,4	5,6	4,5	4,6	—
Italië	—	—	—	—	—	12,0	83,9	122,3	116,9	182,7 ⁴	—
Nederland	—	175,6	23,1	—	—	—	—	—	—	—	—
Noorwegen	—	20,0	9,7	—	16,5	49,7	79,8	89,2	98,6	107,3	—
Verenigd-Koninkrijk	—	—	539,2	636,0	589,6	530,3	559,4	485,4	343,4	275,9	—
Zweden	—	44,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Turkije	—	28,2	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	—
Portugal	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,2
	—	511,7	808,5	965,4	979,4	976,2	1131,0	1142,1	932,2	872,3	—
VI. Leningen verstrekt aan de lidstaten als aanvangskredietsaldi, toegekend bij wijze van lening ¹											
Noorwegen	—	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	—
Turkije	—	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	—
	—	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0	—
VII. Diversen	—	0,4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	565,3	920,3	1060,3	1353,5	1393,4	1447,4	1640,5	1720,7	1390,1	1306,7	—
PASSIVA											
I. Werkkapitaal	286,3	271,6	271,6	271,6	271,6	271,6	271,6	271,6	271,6	271,6	—
II. Nog uitstaande aanvangskredietsaldi toegekend als schenkingen voor het boekj. eindigend 30-6-1951.											
Oostenrijk	80,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Griekenland	115,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IJsland	4,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nederland	30,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Noorwegen	50,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	279,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
III. Van verdragsl. part. verkregen len. (19-9-50).											
Belgisch-Luxemburgse Economische Unie	—	147,4	201,3	201,3	201,3	201,3	201,3	201,3	148,3	162,3	—
Duitsland	—	—	43,3	205,5	239,0	300,0	300,0	300,0	300,0	300,0	—
Oostenrijk	—	—	—	—	15,1	19,3	42,0	42,0	42,0	42,0	1,0
Frankrijk	—	149,6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Italië	—	12,1	123,0	123,0	94,2	—	—	—	—	—	—
Noorwegen	—	—	—	0,6	—	—	—	—	—	—	—
Nederland	—	—	—	153,1	183,7	213,0	213,0	206,7	181,2	182,8	—
Portugal	—	36,5	42,0	42,0	38,8	38,5	33,5	29,6	6,5	—	—
Zweden	—	—	111,7	141,7	133,2	121,3	136,6	104,7	40,3	9,0	—
Zwitserland	—	11,1	96,0	110,3	117,8	150,0	150,0	150,0	150,0	123,8	—
Verenigd-Koninkrijk	—	292,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	—	648,7	617,3	977,5	1023,1	1043,4	1076,4	1034,3	868,3	778,9	—
IV. Van verdragsl. part. verkregen len. (19-9-50) ⁵											
Belgisch-Luxemburgse Economische Unie	—	—	140,0	42,6	47,1	34,7	34,8	15,7	—	—	—
Duitsland	—	—	—	—	—	38,7	160,6	303,8	197,9	233,5	—
Oostenrijk	—	—	—	—	—	—	13,6	30,8	2,0	—	—
Italië	—	—	16,3	1,9	—	—	—	—	—	—	—
Nederland	—	—	—	—	—	—	7,6	—	—	—	—
Portugal	—	—	14,9	9,0	—	11,5	—	—	—	—	—
Zwitserland	—	—	—	—	—	4,1	32,5	31,3	17,6	—	—
	—	—	171,2	53,5	47,1	89,0	249,1	381,6	217,5	233,5	—
V. Bijz. krediet toegest. door B.L.E.U. (19-9-50).	—	—	—	50,0	50,0	40,0	40,0	30,0	30,0	20,0	—
VI. Diversen	—	—	0,2	0,9	1,6	3,4	3,4	3,2	2,7	2,7	—
	565,3	920,3	1060,3	1353,5	1393,4	1447,4	1640,5	1720,7	1390,1	1306,7	—

N. B. — De rente der verstrekte of ontvangen leningen komen in bovenstaande staten voor. — ¹ De regering van de Verenigde Staten van Amerika heeft aan Noorwegen een aanvangskredietsaldo van 10 miljoen rekeneenheden en aan Turkije een aanvangskredietsaldo van 25 miljoen rekeneenheden toegekend, als lening vanwege de Unie, krachtens artikel 10 van de overeenkomst van 19 September 1950. — ² Na uitvoering der aanpassingen overeenkomstig de besluiten van de Raad der E.O.E.S. van 30 Juni 1952. — ³ Inbegrepen een krediet van 5,7 miljoen rekeneenheden, aan Denemarken toegestaan, ingevolge artikel 13(a) van 19 September 1950. — ⁴ Inbegrepen een krediet van 59,7 miljoen rekeneenheden, aan Italië toegestaan, ingevolge artikel 18(a) van 19 September 1950. — ⁵ Buiten quotum.

AFREKENING VAN DE POSITIE DER DEELNEMENDE LANDEN MET DE UNIE

88²

1 Juli 1950 tot 30 Juni 1955

(miljoenen rekeneenheden)

A — BRUTO-POSITIE EN NETTO CUMULATIEVE POSITIE					B — CUMULATIEVE VERREKENINGSPOSITIE					
Lidstaten (en hun geldzones)	Bruto-positie		Interessen Netto betaald (—) of ontvangen (+) door de lidstaat	Netto cumulatieve positie op 30 Juni 1955 overschot (+) of tekort (—) (b+c+d) 1	Cumulatieve verrekenings- positie na uitvoering der verrichtingen betreffende de maand Mei 1955 overschot (+) of tekort (—)	Verrichtingen over Juni 1955		Cumulatieve verrekenings- positie na uitvoering der verrichtingen betreffende de maand Juni 1955 overschot (+) of tekort (—) van de lidstaat (f+g+h) 3	Quota	« Rallonges » (betalings- faciliteiten boven debetquotum (D) of credit (C) s
	Overschotten (+) b	Tekorten (—) c				Wijzigingen voortvloeiend uit de bilaterale stortingen uitgevoerd voor de maand Juni 1955 (gelijk aan tweemaal het terugbetaalde krediet) 2	Verrekenings- overschot (+) of -tekort (—) over Juni 1955 h			
a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k
Oostenrijk	346,4	444,4	+ 2,7	— 95,2	+ 11,8	— 0,6	— 9,1	+ 2,1	84,0	{ 32,6 C* 70,0 C
België-Luxemburg	1.539,5	802,1	+ 25,6	+ 763,0	+ 316,0	— 5,1	+ 13,6	+ 324,5	432,0 ⁴	125,0 C
Denemarken	567,6	793,7	— 6,8	— 232,9	— 230,3	+ 0,7	— 15,8	— 245,4	234,0	18,2 D
Frankrijk	1.095,7	1.953,5	— 24,7	— 882,5	— 301,8	+ 4,1	nihil	— 297,7 ⁷	624,0	45,5 D
Duitsland	2.542,8	1.165,6	+ 28,7	+ 1.405,9	+ 1.010,7	— 5,0	+ 61,2	+ 1.066,9	600,0	{ 313,6 C* 450,0 C
Griekenland	120,9	439,7	+ 0,0	— 318,8	— 53,7	—	+ 3,8	— 49,9	54,0 ⁴	—
IJsland	7,0	30,8	— 0,3	— 24,2	— 9,0	+ 0,3	+ 0,5	— 9,3	18,0	1,6 D
Italië	766,6	1.259,1	— 1,4	— 493,9	— 355,6	+ 7,7	— 17,5	— 365,4	246,0	164,0 D
Nederland	1.426,4	1.038,5	+ 12,8	+ 400,7	+ 378,8	— 2,0	— 11,1	+ 365,6	426,0	100,0 C
Noorwegen	451,2	700,0	— 6,7	— 255,5	— 209,2	+ 0,9	— 6,3	— 214,6	240,0	14,8 D
Portugal	248,1	262,0	+ 3,6	— 10,3	— 14,9	—	— 8,1	— 23,0	84,0	—
Zweden	807,3	767,5	+ 8,6	+ 48,3	+ 11,0	— 2,3	+ 9,3	+ 18,0	312,0	—
Zwitserland	835,0	498,4	+ 13,6	+ 350,2	+ 256,7	— 2,8	— 6,3	+ 247,7	300,0	125,0 C
Turkije	275,3	616,3	— 6,5	— 347,5	— 261,1	—	— 4,5	— 265,5	60,0	—
Verenigd-Koninkrijk	2.861,9	3.120,1	— 47,1	— 305,3	— 536,3	+ 4,1	— 19,6	— 551,7	1.272,0	77,5 D
Totalen ...	13.891,7	13.891,7	+ 95,6 — 93,5	+ 2.968,0 — 2.965,9	+ 1.985,0 — 1.971,9	+ 17,8	+ 87,9 — 98,8	+ 2.024,8 — 2.022,6		

* Ierland is begrepen in de geldzone van het Verenigd-Koninkrijk; het Verenigd-Koninkrijk omvat, behalve zijn overzeese gebiedsdelen, tevens de niet deelnemende sterlinglanden.

¹ Het verschil tussen de netto cumulatieve positie (kolom e) en de cumulatieve verrekeningspositie (kolom i) is toe te schrijven aan de netto invloed van volgende factoren: aanwending van bestaande middelen, van aanvankelijke saldi en bijzondere middelen; bijzondere vereffeningen op 1 Juli 1952 wat de B.L.E.U. en Portugal betreft; wijzigingen en betalingen bij de hernieuwing van de Unie op 1 Juli 1954; aanvankelijke terugbetalingen door IJsland gedaan uit hoofde van de verrichtingen voor December 1954; afbetalingen uit hoofde van de aflossing tot heden, evenals de bijzondere betalingen in goud ontvangen en verricht door de Unie bij de verrichtingen van Januari 1955; terugbetalingen in goud tot op heden aan Frankrijk gedaan, ingevolge artikel 10 bis, de eerste drie stortingen uitgevoerd ter terugbetaling van het door de B.L.E.U. aan de Unie toegekend bijzonder krediet.

² Die wijzigingen geven geen aanleiding tot goudstortingen; ze worden verricht om de cumulatieve verrekeningspositie (kolom i) te handhaven op het dubbel der schuld of de vordering van elk land.

³ De cumulatieve verrekeningspositie is gelijk aan het dubbel van de schuld of de vordering van elk land, behoudens de volgende gevallen:

Griekenland: Algehele betaling in goud of dollars krachtens artikel 18 (a) buiten zijn debetquotum dat geblokkeerd is en beschouwd wordt als zijnde gelijk aan 0	49,9
Turkije: — aangewend debetquotum	60,0
— algehele betaling in goud of dollars krachtens artikel 18 (a) buiten zijn debetquotum	205,5

Daar Portugal het hem toegestane krediet voor April, Mei en Juni 1955, tijdelijk in dollars wenste te regelen, kreeg het slechts een krediet van 0,2 miljoen rekeneenheden toegekend (bij de verrichtingen der maand Maart 1955).

⁴ Het debetquotum van Griekenland is geblokkeerd en beschouwd als zijnde gelijk aan 0; het effectieve quotum van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie als crediteur is gelijk aan 402,6 miljoen rekeneenheden.

⁵ Definitieve cijfers, rekening gehouden met de wijzigingen aangebracht sedert 1 Juli 1954.

⁶ Die bedragen welke deel uitmaken van de rallonges van Oostenrijk en Duitsland waren noodzakelijk om de overschotten te dekken die het quotum van die landen in het begin van het boekjaar 1954-1955 overtroffen.

⁷ Met uitsluiting van de goudbedragen door Frankrijk vóór 30 Juni 1954 buiten zijn quotum aan de Unie gestort. Die bedragen werden niet opgenomen in de cumulatieve verrekeningspositie, doch kunnen door Frankrijk herwonnen worden ter betaling van netto-overschotten voor de periode na 30 Juni 1954. Van het totaal dier bedragen (369,4 miljoen rekeneenheden) werden tot en met de verrichtingen van de maand Juni 1955 108,8 miljoen terugbetaald, zodat het saldo 260,6 miljoen bedraagt.

INHOUDSTAFEL

DOORLOPENDE MAANDSTATISTIEKEN

(De gegevens vergezeld van het letterteken « v » zijn als voorlopig te beschouwen)

	Tab.		Tab.
GELDMARKT.		PRODUCTIE.	
I. — Rentetarief voor disconto en beleningen	2	I. — Steenkolen- en metaalproductie	55 ¹ en 55 ²
II. — Rentetarief voor bankdeposito's en tegoeden bij de Algemene Spaar- en Lijfrentekas	4	II. — Textielnijverheid	56 ¹
III. — Daggeld	8	III. — Diverse producties	56 ²
IV. — Discontovoet der voornaamste circulatiebanken ...	86 ⁹	IV. — Electrische energie	58
		V. — Gas	59
EDELE METALEN.		VERBRUIK.	
Notering der edele metalen	9	I. — Verbruiksindexcijfers	
		a) Maandelijks verkoopindexcijfers : basis maandgemiddelde 1936-1938 = 100	65 ¹
VALUTAMARKT.		b) Maandelijks verkoopindexcijfers : basis maandgemiddelde 1953 = 100	65 ² en 65 ³
I. — Officiële wisselkoersen vastgesteld door de Nationale Bank van België	10 ¹	II. — Tabaksverbruik	66
II. — Officiële wisselkoersen vastgesteld door de in Verrekeningskamer te Brussel vergaderde bankiers	10 ²	III. — Slachtingen in de 12 voornaamste slachthuizen van het land	67
		VERVOER.	
KAPITAALMARKT.		I. — Bedrijvigheid van de Nationale Maatschappij van Belgische spoorwegen :	
I. — Noteringen van enkele overheidsfondsen	14	a) bedrijfsontvangsten en -uitgaven	70 ¹
II. — Maandindexcijfers der aandelennoteringen ter Beurze van Brussel en Antwerpen	15 ¹	b) wagens aan de nijverheid geleverd	70 ²
III. — Omzet ter Beurze van Brussel	15 ²	c) verkeer :	
IV. — Rendement der voornaamste types vast rentende waarden	16	1° algemeen spoorverkeer	70 ²
V. — Kapitaalemissies in België en Belgisch-Congo :		2° zware goederen	70 ³
Retrospectief overzicht	17 ¹	A) gezamenlijk verkeer	
Jaar 1954 :		B) binnenlands verkeer	
Indeling der emissies		II. — Bedrijvigheid van de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen	70 ⁴
Groepering naar de grootte van het kapitaal ...		III. — Havenverkeer	
Groepering naar de grootte van het kapitaal :		a) Haven van Antwerpen	71 ¹
Januari en Februari 1955	17 ⁴	b) Haven van Gent	71 ²
VI. — Leningen uitgegeven door de Overheid	18	IV. — Algemene beweging der binnenscheepvaart	72
VII. — Bankoperaties van het Gemeentekrediet	19	BUITENLANDSE HANDEL.	
VIII. — Hypotheekinschrijvingen	20	Nomenclatuur der afdelingen volgens de type-classificatie van de internationale handel (T.C.I.H.)	75
RIJKSFINANCIËN.		WERKLOOSHEID.	
I. — Stand van de Staatsschuld	25 ¹	I. — Gehele en gedeeltelijke werkloosheid	81 ¹
II. — Stand van het bezit aan overheidsfondsen van de Nationale Bank van België	25 ²	II. — Indeling der gecontroleerde werklozen per provincie	81 ²
III. — Overzicht van de uitvoering der begroting	25 ³	III. — Daggemiddelde der gecontroleerde werklozen	81 ³
IV. — Opbrengst van de belastingen	26	IV. — Indeling der gecontroleerde werklozen naar bedrijfsgroep	81 ⁴
INKOMEN EN SPAREN.		BANK- EN GELDSTATISTIEKEN.	
I. — Rendement der Belgische en Congolese vennootschappen op aandelen :		I. — België en Belgisch-Congo :	
Betaalbaar gestelde dividenden en obligatiecoupons in 1954	30 ¹	Algemene staten der banken	85 ¹
Retrospectief overzicht	30 ²	Nationale Bank van België :	
II. — Algemene Spaar- en Lijfrentekas	31	Weekstaten	85 ²
a) Inlagen op particuliere spaarboekjes		Centrale Bank van Belgisch-Congo en Ruanda-Urundi :	
b) Stortingen ingeschreven op de rekeningen der aangesloten bij de Lijfrentekas		Maandstaten	85 ³
III. — Kwartaalindexcijfers der lonen	32	Geldvoorraad in Belgische franken	85 ⁴
		Snelheid van de girale geldsomloop in België	85 ⁵
LOOP DER ZAKEN.		II. — Buitenlandse emissiebanken :	
I. — Bedrijvigheid der Verrekeningskamers	35	Staten :	
Debetverrichtingen		Banque de France	86 ¹
II. — Postchèque- en giroverkeer	36	Bank of England	86 ²
		Federal Reserve Banks	86 ³
PRIJZEN.		Nederlandsche Bank	86 ⁴
a) Indexcijfers der groothandelsprijzen in België	45 ¹	Sveriges Riksbank	86 ⁵
b) Indexcijfers der groothandelsprijzen in België en in het buitenland	45 ²	Banca d'Italia	86 ⁶
c) Indexcijfers der kleinhandelsprijzen in België	46	Bank Deutscher Länder	86 ⁷
		Banque Nationale Suisse	86 ⁸
		Discontovoet van de voornaamste circulatiebanken	86 ⁹
		III. — Bank voor Internationale Betalingen, te Bazel ...	87
		IV. — Europese Betalingsunie :	
		Samenvattende tabel van de stand	88 ¹
		Afrekening van de positie der deelnemende landen	88 ²

Abonnementsprijs per jaargang { fr 250 voor België.
 } fr 300 voor het buitenland.

De betaling moet vooraf geschieden door overmaking op postgironummer 500 der Nationale Bank van België, of op de in haar boeken geopende rekening-courant onder de rubriek « Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting ».

De abonneuten worden verzocht op te geven welke uitgave zij wensen te ontvangen : de Nederlandse of de Franse.
